

ALMANAH CULTURAL - 2011 -

La mulți ani!

*Editat de Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia” și
Revista „Fereastra” - Mizil*

ALMANAHUL CULTURAL - 2011

*Editat de Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia”
și revista „Fereastra” - Mizil*

E ceva de ascuns

*Eu cred că nu căderea e scopu-acestor fulgi,
ci altceva - o taină, o cauză adâncă,
pare că ninge pentru-a acoperii ceva,
și ninge cât lucrarea nu este gata încă.*

*E de ascuns o față pe care n-o vedem,
o crimă care-și află zăbava în ninsoare,
o urmă importantă, un lucru căutat,
un drum de lut, o faptă urât mirositoare?*

*Alerg de colo-colo și strig, sfidez, repet,
de ce zvârliți atâta ninsoare peste lume,
de ce ninsoarea crește, și răgușesc strigând -
ce-aveți de-ascuns - ce lucruri, ce fapte și ce urme?*

*Și-acum că stratul este suficient de-nalt,
cu nepătrunsul iernii dublează nepătrunsu-mi,
pot spune că eu însumi aveam ceva de-ascuns,
pot spune că ninsoarea mi-ajută mie însumi.*

ADRIAN PĂUNESCU

Calendar 2011

Ianuarie

L 3 10 17 24 31
M 4 11 18 25
M 5 12 19 26
J 6 13 20 27
V 7 14 21 28
S 1 8 15 22 29
D 2 9 16 23 30

Februarie

L 7 14 21 28
M 1 8 15 22
M 2 9 16 23
J 3 10 17 24
V 4 11 18 25
S 5 12 19 26
D 6 13 20 27

Martie

L 7 14 21 28
M 1 8 15 22 29
M 2 9 16 23 30
J 3 10 17 24 31
V 4 11 18 25
S 5 12 19 26
D 6 13 20 27

Aprilie

L 4 11 18 25
M 5 12 19 26
M 6 13 20 27
J 7 14 21 28
V 1 8 15 22 29
S 2 9 16 23 30
D 3 10 17 24

Mai

L 2 9 16 23 30
M 3 10 17 24 31
M 4 11 18 25
J 5 12 19 26
V 6 13 20 27
S 7 14 21 28
D 1 8 15 22 29

Iunie

L 6 13 20 27
M 7 14 21 28
M 1 8 15 22 29
J 2 9 16 23 30
V 3 10 17 24
S 4 11 18 25
D 5 12 19 26

Iulie

L 4 11 18 25
M 5 12 19 26
M 6 13 20 27
J 7 14 21 28
V 1 8 15 22 29
S 2 9 16 23 30
D 3 10 17 24 31

August

L 1 8 15 22 29
M 2 9 16 23 30
M 3 10 17 24 31
J 4 11 18 25
V 5 12 19 26
S 6 13 20 27
D 7 14 21 28

Septembrie

L 5 12 19 26
M 6 13 20 27
M 7 14 21 28
J 1 8 15 22 29
V 2 9 16 23 30
S 3 10 17 24
D 4 11 18 25

Octombrie

L 3 10 17 24 31
M 4 11 18 25
M 5 12 19 26
J 6 13 20 27
V 7 14 21 28
S 1 8 15 22 29
D 2 9 16 23 30

Noiembrie

L 7 14 21 28
M 1 8 15 22 29
M 2 9 16 23 30
J 3 10 17 24
V 4 11 18 25
S 5 12 19 26
D 6 13 20 27

Decembrie

L 5 12 19 26
M 6 13 20 27
M 7 14 21 28
J 1 8 15 22 29
V 2 9 16 23 30
S 3 10 17 24 31
D 4 11 18 25

Vremea colindelor

Astăzi s-a născut Hristos

Astăzi s-a născut Hristos
Mesia, chip luminos
Lăudați și cântați și vă bucurați

Mititel și-nfășătel
În scutec de bumbăcel,
Lăudați și cântați și vă bucurați.

Maica Sfântă îi zâmbeste
Și cu dragoste-L privește,
Lăudați și cântați
și vă bucurați.

Cine-Ți va asculta povața
Își va mântui viața,
Lăudați și cântați
și vă bucurați.

Și de-acum până-n vecie
Mila Domnului să fie,
Lăudați și cântați
și vă bucurați.

Florile dalbe

Scoală gazdă din pătuț
Florile dalbe
Și ne dă un colăcuț
Florile, florile dalbe

Că mămuca n-o făcut
Florile dalbe
Sită deasă n-o avut
Florile, florile dalbe

Pe când sită-o căpătat
Florile dalbe
Covata i s-o crăpat
Florile, florile dalbe

Când covata o lipit
Florile dalbe
Cuptorul nu s-o urnit
Florile, florile dalbe

Când cuptorul o lipit
Florile dalbe
Crăciunul o și venit
Florile, florile dalbe,
Flori.

Domnuleț și Domn din cer

Mare-i seara de-astă seara
Domnuleț și Domn din cer
Și nu-i seara de-astă seara
Ci e seara lui Crăciun,
Lui Crăciun celui bătrân

Când s-a născut Fiul sfânt,
Fiul sfânt pe-acest pământ.
Fiul plânge, stare n-are,
Pe brațele mamei sale.

Noi umblăm și colindăm
Cestor fețe le-nchinăm.
Ne-nchinăm cu sănătate
Tot de bine s-aveți parte

Hristos să vă dea de toate,
Viață lungă, sănătate.

Domn, Domn să-nălțăm

Am plecat să colindăm
Domn, Domn să-nălțăm!
Când boierii nu-s acasă
Domn, Domn să-nălțăm!

C-au plecat la vânătoare
Domn, Domn să-nălțăm!
Să vâneze căprioare
Domn, Domn să-nălțăm!

Căprioare n-au vânat
Domn, Domn să-nălțăm!
C-au vânat un iepuraș
Domn, Domn să-nălțăm!

Să facă din pielea lui
Domn, Domn să-nălțăm!
Veșmânt frumos Domnului
Domn, Domn să-nălțăm!

Legănelul lui Iisus

Colo-n sus pe-un deal frumos,
Unde-i cerul luminos,
Într-un leagăn stă culcat;
Fiul Maicii înfășat.

Refren:

Leagan verde, legănel
Tot din lemn de păltinel
Leagan verde, legănel
Tot din lemn de păltinel.

Raza blândă-a soarelui,

Scaldă fața Domnului,
Vântul dulce-l tragă-nă,
Pruncul de ni-l leagă-nă.

Cântă îngerii în cor,
Să vestească tuturor,
Astăzi cerul s-a deschis,
Pe Hristos ni l-a trimis.

Colindița

Colindița nu-i mai multă
Să trăiască cine-ascultă.
Sus la ceruri o-nălțăm
Și la gazde o-nchinăm.

O-nchinăm cu veselie
Și cu mare bucurie,
C-am ajuns seara de-ajun
A bătrânului Crăciun.

Sus, mai sus v-am înălțat,
Ce-am știut noi v-am cântat.
Să rămâneți sănătoși,
Sănătoși și bucuroși.

C-am ajuns ziua cea sfântă,
Când colindele se cântă,
Sărbătoara lui Cristos,
Să vă fie de folos.

„HRISTOS SE NAȘTE MĂRIȚI-L”

Ziuă aceasta, a Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, este cea mai însemnată zi pe care o cunoaște omenirea. Zi de bucurie cerească și pământească, bucurie nu de o zi, nu de un an, ci de mai bine de două mii de ani și cât va mai fi lumea; zi de hotar adânc între două lumi. Nici o altă zi nu a lăsat urme atât de adânci și luminoase ca aceasta; nici o altă zi nu a schimbat înfățișarea, chipul sufletească, gândirea, simțirea, viața omenirii, ca **ziua Nașterii Pruncului Iisus**.

Nici palat, nici măcar o casă modestă, nici curteni, nici suită, nici învățați împrejur, nici medici și nici măcar cele obișnuite și necesare pentru venirea unui prunc pe lume, fie și în cea mai săracă așezare omenească.

Un adăpost de vite, la o margine de câmp, într-un oraș străin, departe de casă și de cunoscuți: acolo s-a născut Cel ce avea să schimbe fața lumii. Acolo, în cea mai umilă stare și înfățișare omenească, aducea **Dumnezeu** pe lume pe **Fiul Său** *ca om*.

Pe când oamenii se adunau și socoteau cât de întinsă și de puternică este împărăția lor, mândri de a fi cetățenii și închinătorii marelui împărat de la Roma, celălalt Împărat, Dumnezeu, **Împăratul împăraților**, a trimis un Prunc în mijlocul lor, pe Fiul Său, născut de la Duhul Sfânt și din **Fecioara Maria**, ca să înființeze împărăția nouă, Biserica lui Dumnezeu, pentru mântuirea noastră.

Acesta este tâlcul cel mare al Nașterii Domnului, aceasta este însemnatăta unică, neîntrecută și nemicșorată a acestei zile mari și sfinte.

*Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos este cunoscută în popor sub numele de **Crăciun**. Termenul își are originea în fondul trac, din care provine și cuvântul aromân „crăciun” - butuc aprins în noaptea și în ajunul zilei solstițiului de iarnă.*

Întemeiat pe o solidă argumentare, prof. **Mușu** arată că numele de sărbători este de origine și de semnificație naturistă, întrucât sărbătoarea Nașterii Domnului s-a suprapus celei a solstițiului de iarnă din religiile naturiste.

Potrivit religiilor naturiste focul rezultat în urma aprinderii butucului urma să încălzească soarele amorțit, la respectiva cumpănă a cursei sale, pe care să o poată apoi continua.

Iar când Noul Soare, **Hristos**, a luat locul „vechiului soare”, adorat în religiile naturiste, și când sărbătoarea Nașterii Domnului a fost învecinată cu cea a solstițiului, s-a împreunat și denumirea, rostită pe buzele strămoșilor noștri prin cuvântul minune Crăciun, fără ca împrumutul să știrbească semnificația profund creștină a praznicului.

Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să dea un nou sens vieții omenești, a venit să ne arate cât de mărețe sunt demnitatea și valoarea omului, precum și să ne aducă chemarea și harul pentru a lucra la mântuirea noastră. S-a născut într-o peșteră săracăcioasă din Betleem, ca să ne arate că a venit pentru mântuirea tuturor. El a venit în lume sub chip de Prunc, pentru a ne dovedi nevinovăția și credința copiilor și rolul lor în familie, în Biserică și în societate.

Evenimentul de acum peste două mii de ani este mereu prezent în viața și conștiința Bisericii și este actualizat mereu prin celebrarea lui an de an și prin participarea noastră efectivă și directă la măreția lui. Colindele noastre, care vin adânc din istorie și care sunt contemporane cu etnogeneza noastră ca neam românesc și creștinesc, ne descoperă nouă, celor de astăzi, bogăția sufletească a înaintașilor noștri, devotamentul lor față de noua credință creștină adusă în lume de către Mântuitorul Hristos și propovăduită prin sfinții Săi Ucenici și Apostoli. „Astăzi s-a născut Hristos/Mesia chip luminos”, cântăm în aceste zile de lumină și pace sufletească și devenim și noi contemporani ai evenimentului de atunci pe care-L trăim ca pe un „azi” permanent și pe care căutăm să-l avem de-a pururi în inima noastră ca pe un tezaur de mare preț.

Să ne bucurăm din plin de măreția acestei **Sărbători a Nașterii Domnului** și să ne îmbogățim sufletește cu darurile cele mari și sfinte pe care ni le-a hărăzit tuturor Hristos prin întruparea Sa. Să fim buni și milostivi în aceste zile, mai ales față de frații

noștri aflați în lipsuri și încercări, făcându-le și lor vestea și bucuria venirii la noi a Mântuitorului Hristos.

Să căutăm să împlinim poruncile sfinte prin care vom deveni bineplăcuți înaintea Lui și prin care vom dobândi viața cea veșnică. Să ne înmulțim rugăciunea în aceste zile, cercetarea Sf. Biserici și, mai ales, să ne străduim să-L primim pe **Pruncul Iisus** în ieslea sufletelor noastre, unde să rămână de-a-pururi cu **Tatăl** și cu **Sfântul Duh**.

Tuturor binecredincioșilor un Crăciun binecuvântat cu pace, sănătate și urări de sărbători fericite împreună cu tradiționalul „La mulți și fericiți ani!”.

Diac. **Ștefan ARDELEANU**

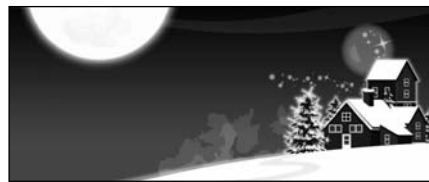
Scoală gazdă bună

Scoală gazdă bună, scoală nu mai sta,
Florile sunt dalbe, flori de măr,
Că venim acuma a vă colinda
Florile sunt dalbe, flori de măr.

Doar în toamna asta merii-au
fost sădiți

Florile sunt dalbe, flori de măr,
Și în noaptea asta iată-i înfloriți
Florile sunt dalbe, flori de măr.

Din căldura inimii vor înflorii
Florile sunt dalbe, flori de măr,
Și în pacea casei voastre vor rodi
Florile sunt dalbe, flori de măr.

Sărbătorile de iarnă - tradiții și obiceiuri

Crestinismul și solstițiul de iarnă

Solstițiul de iarnă a fost celebrat înainte de era creștină. Astfel, românii sărbătoreau Saturnaliile între 17 și 24 decembrie, asociind evenimentul cu „nașterea soarelui neînvins” (*sol invictus*). În Occident, în anul 354, **Papa Liberiu**, fixează sărbătoarea nașterii lui Isus pe 25 decembrie, și stabilește modul celebrării începutului creștinismului, asimilând sărbătorile populare și „păgâne”, deja existente.

Colacii de Crăciun

Potrivit tradiției, colacii de Crăciun se pregătesc în ziua de 23 decembrie, din aluat dospit, de către femei „curate”. Colacul este un simbol al roadelor împlinite și al nădejzii oamenilor într-o viitoare recoltă îmbelșugată. Dăruiri colindătorilor și, prin pomană, spiritelor morților, sunt alimente sacre, fără de care nu se poate concepe petrecerea Crăciunului.

Bradul de Crăciun

Obiceiul împodobirii bradului de Crăciun de sorginte nordică, a fost adoptat inițial de românii bogați. La început bradul era împodobit cu mere, mai apoi fiind decorat cu nuci vopsite și conuri aurite. Începând din secolul XX, la aceste podoabe s-au adăugat micile jucării și globuri, care au devenit tradiționale.

În Germania lumânările au început să fie folosite la decorarea bradului de Crăciun în secolul al XVIII-lea, acestea simbolizând focurile solstițiare din antichitate.

Colindele

Dacă acum aproape au dispărut colindele în mediul rural, iar în orașe au devenit o mască a cerșetoriei, altădată, începând cu noaptea de 23 spre 24 decembrie, de la miezul nopții și până la revărsatul zorilor și drumurile și străzile răsunau de glasul micilor colindători. Cu traista după gât, cu bățul în mână și căciula pe urechi, colindătorii mergeau din casă-n casă și strigau la ferestrele luminate: „Pri-

*miți cu colindul? Ne dati ori nu ne dați?”. Dacă cei din casă le deschideau spre a le împărți colindeți („...mere, prune, nuci, covrigi”), cântau la fereastră: „*Bună dimineața la Moș Ajun / Și mâine cu bine la Moș Crăciun / Am venit și noi odata / La un an cu sănătate, / Și la anul iar venim / Sănătoși să vă găsim*”.*

Steaua

Umbatul „cu steaua” este un obicei vechi ce se întâlnește la toate popoarele creștine. Acest obicei vrea să amintească steaua care a vestit nașterea lui Isus și i-a călăuzit pe cei trei magi. Cântecelul despre stea provine din surse diferite: unele din literatura bizantină ortodoxă, altele din literatura latină medievală a Bisericii Catolice, câteva din literatura de nuanță Calvină și multe din ele, chiar din tradițiile locale. Micul cor al stelarilor, care intră în casă în zilele Crăciunului, cântă versuri religioase despre nașterea lui Isus: „*Steaua sus răsare*”; „*În orașul Vitleem*”; „*Trei crai de la răsărit*”.

Sorcova

Umblatul cu sorcova, în dimineața Anului Nou, este, în egală măsură, un obicei străvechi și o bucurie a copiilor. Obiceiul Sorcovei este mai cunoscut în Muntenia, dar îl regăsim răspândit și în restul țării. El este practicat de copii de la 3-4 ani până la 12 - 13 ani. Există zone ale țării unde cu sorcova merg numai băieți, iar în altele numai fete. Adesea copiii merg câte doi, alteori merge doar unul singur, colindând membrii familiei sau

un grup de vecini.

Numele sorcovei vine de la cuvântul bulgar „surov” care are sensul de verde și fraged, aluzie la o ramură abia îmbobocită, ruptă odinioară dintr-un arbore. Tradițional, sorcova se confecționa dintr-o creangă de copac, în jurul căreia se împleteau flori sau podoabe din hârtie sau alte materiale colorate. După confecționare aceasta juca, întrucâtva, rolul unei baghete magice, care transmitea vigoare și tinerețe celui atins de ea.

Textul urării, care amintește de un ritual magic, are rolul de a amplifica acest efect: „*Sorcova, vesela, / Să trăiți, să-mbătrâniți, / Ca un măr, ca un păr, / Ca un fir de trandafir. / Ca merii, ca perii / În mijlocul verii, / Ca vița de vie / La Sfânta Marie. / Tare ca piatra, / Iute ca săgeata / Tare ca fierul / Iute ca oțelul*”. Uneori textul continuă cu urări pentru gospodăria și avutul celui sorcovit: „*Vacile lăptoase, / Oile lănoase / Porcii unsuroși / Copii sănătoși*”. Și se încheie cu o formulă în care este invocată, într-o manieră ușor ironică, răsplata celui ce a făcut urarea: „*Câte cuie sunt pe masă / Atâția galbeni pe masă. / La anul și la mulți ani! / Să trăiți să ne dați bani*”.

În Moldova, Muntenia și în unele părți din Oltenia întâlnim obiceiul numit **Semănatul**. Cu semănatul umblă copii de până la 10 ani, în grupuri mici sau individual. Ei poartă trăistuțe atârinate de umăr, pline cu semințe de cereale, pe care le presară în curte, în casă și în fața gazdei căreia i se adresează urarea, destul de asemănătoare cu cea de la sorcovă: „*Înfloriți / Ca merii / Ca perii / În mij-*

locul verii / Ca toamna cea bogată /
Mult îmbelșugată / La anul și la mulți
ani!“

Plugușorul

Plugușorul e un stăvechi obicei agrar, care se practică legat de manifestările augurale ocazionate de întâmpinarea noului an. În ajunul Anului Nou cetele de colindători intră din casă în casă să ureze, purtând bice (harapnice) din care pocnesc, clopoței, tălângi, etc. Urarea este o lungă invocație în versuri, ce prezintă succesiunea muncilor agricole - de la aratul ogorului până la coptul colacilor. (Vezi „Obiceiuri de iarnă în zona Carpaților de Curbură”)

De la Moș Nicolae la Moș Crăciun

Moș Crăciun (*Santa Claus*)

este un „urmaș” al **Sfântului Nicolae**. Acesta din urmă, potrivit legendei, a trăit pe vremea împăraților Dioclețian și Maximilian (284-305) și a devenit cunoscut pentru ajutorul pe care-l oferea celor nevoiași. Fiind Arhiepiscop de Myra (oraș port la Marea Mediterană), putea fi văzut deseori, îmbrăcat în roșu și alb, (culorile robei episcopale), călare pe un măgar și înmânând daruri copiilor.

Data nașterii sale este necunoscută, și nu există o biografie detaliată a sa, totuși, se cunoaște data morții - 6 Decembrie (345). Moaștele Sfântului au fost luate, în anul 1087, din Myra, de către neguțătorii italieni și aduse la Bari, unde - pe 22 iunie 1197 - a fost sfințită o biserică, în care se află și azi rămășițele sale pământești.

În Evul Mediu, aniversarea morții sale a devenit o zi în care se ofereau daruri în numele său. În timpul Reformei Protestante din secolul al XVI-lea, Martin Luther a încercat să oprească venerarea sfinților, iar sărbătoarea Sfântului Nicolae a fost abolită în unele țări europene. Cel ce oferea daruri a luat alte nume: în Germania, a devenit **Der Weihnachtsmann** („Crăciunul”), **Pere Noël** în Franța, **Santa Claus** în Marea Britanie și în colonii.

Danezii, care îl numeau pe Sfântul Nicolae - **Sinter Klaas**, au avut un rol important în răspândirea faimei bătrânului care aduce daruri. Fondând New York-ul (numit inițial New Amsterdam) ei au adus în lumea nouă și sărbătorirea lui Sinterklaas - Santa Claus în pronunție americană, nume folosit astăzi de toată lumea an-

glo-saxonă. În 1809, *Washington Irving* (autorul „*Povestirilor din caverna adormită*“) a scris despre Sinterklaas în „*O istorie a New York-ului*“, descriindu-l ca pe un omuleț ro-tunjour, într-un costum danez tipic, cu bufanți pe genunchi și o pălărie cu bo-ruri mari.

Cea mai importanta contri-buție la imaginea lui Moș Crăciun, cel de azi, a avut-o *Thomas Nast*. Ilus-tratorul a publicat, în revista săptămâ-nala „*Harper*“, timp de 20 de ani în-cepând cu 1860, o serie de desene și versuri în care îl descrie pe Moș Cră-ciun. Nast este cel ce îl îmbracă într-o tunică roșie, îmblănită, peste care este încins cu o centura lată din piele. Tot Nast povestește cum acasă la Moș Crăciun (la Polul Nord), există un atelier unde sunt făcute jucării, dis-tribuite după două liste: una cu copiii cuminți și una cu copiii răi.

Santa Claus - Moș Crăciun, așa cum îl știm azi, s-a „născut“ însă abia în 1931, fiind creația lui *Haddon Sundblom*. Artistul l-a imaginat pe în-drăgitul personaj ca pe un omuleț ro-tofei, cu fața jovială și barba mare. În timp, la mitul lui Moș Crăciun s-au adăugat multe alte amanunte: vorbește fluent toate limbile pământului, in-clusiv limbajul secret al spiridusilor; casa lui Mos Craciun s-a „mutat“ de la Polul Nord (unde nu exista reni) în Laponia, Finlanda etc.

Datini și obiceiuri de iarnă în zona Carpaților de Curbură (comuna Siriu, județul Buzău)

Dr. *Gheorghe C. Dihoru*
Cercetător Științific Senior

Datinile și obiceiurile sunt multe și tot atât de felurite câte direcții și locuri sunt acelea din care au venit strămoșii, moșii și părinții băști-nașilor. În zilele noastre, din cauza lu-crărilor forestiere și hidrotehnice în Bazinul Râului Buzău, vin oameni din toată țara și odată cu ei aduc și obi-ceiuri noi din zonele în care au trăit. Noi vom vorbi însă mai ales de cele specifice locului și cu vechime înră-dăcinată în istoria comunei Siriu.

Crăciunul (Nașterea Domnului)

Ajunul Crăciunului era, pen-tru toți copiii de ambele sexe, un prilej așteptat cu mare bucurie și nerăbdare, fiind vorba de mersul cu „Colindul”. (...) Spuneau că „mergem cu colin-deții” și porneau în cete pe la casele gospodarilor, de cu noapte, strigând din drum:

- Ne lăsați în casă ?
- Vă lăsăm, răspundea crești-nul.

Copiii care cunosc rostul colinde-lor vin de pe la ora 3 cu „Ajunul” și cântă colinde frumoase, bine cunoscute, la ferestrele luminate ale creștinilor care stau în așteptare: „**O, ce veste minunată**”, „**Moș Crăciun cu plete dalbe**”, „**Bună dimineața la Moș Ajun**”.

Ajunul Anului Nou

Dimineața vin băieții „*Cu plugușorul*”, având în mână o ramură bifurcată (amintind de coarnele unui plugușor), între ramurile căreia este așezat un clopoțel, acoperit de o batistă cu râuri. De obicei umblă câte doi băieți, unul având plugușorul și celălalt sorcova. Ei cântă la ferestre colinde cu caracter moral-creștin, din care se desprind idei sănătoase, luate din creștinism și din practica vieții și difuzate pentru îmbunătățirea morală a societății.

Unele se referă la creația lumii de către Dumnezeu: „*De când Domnul s-a născut, florile dalbe / Și pământul l-a făcut, florile dalbe / Și cerul l-a ridicat, florile dalbe / Pe patru stâlpi de argint, florile dalbe*” etc. Altele exprimă responsabilitatea la judecata din urmă: „*Sus la poarta cerului, florile dalbe / Șade floarea soarelui, florile dalbe / Și judecă florile, florile dalbe / Ce-au făcut miroasele, florile dalbe / Le-au luat cucoanele, florile dalbe*” etc., ceea ce sugerează ideea folosirii parfumurilor cu scop păcătos.

Sunt unele care exprimă, prin contrast, utilizarea cu folos creștin transcendent a calității florilor: „*Mă plimbai printr-o grădină, florile dalbe / Mă-ntâlnii cu o albină, florile dalbe*

/ Albina strângea din flori, florile dalbe / Ceară pentru sărbători, florile dalbe / Ceara se făcea făclii, florile dalbe / În cinstea Sfintei Mării, florile dalbe” etc.

Altele biciuiesc păcatele oamenilor, arătând reaua lor purtare, din copilărie, pentru care **Maica Domnului** se întristează, văzându-i îndepărtați de posibilitatea mântuirii, prin lipsa de îndreptare și de pocăință: „*Sus la poarta cerului, o, Doamne Sfinte Vasile / Este-o masă înrotată, o, Doamne Sfinte Vasile / Dar la masă, cine șade, o, Doamne Sfinte Vasile / Șade Maica Domnului, o, Doamne Sfinte Vasile / C-un pahar de vin în mână, o, Doamne Sfinte Vasile / Plânge, plânge și suspină, o, Doamne Sfinte Vasile / Vin îngerii și-o întreabă Domnule și Domn din cer / De ce plângi tu, Maica noastră, Domnule și Domn din cer / Cum să nu plâng, dragii mei, Domnule și Domn din cer / Când toți copiii sunt răi, Domnule și Domn din cer / Când se culcă, nu senchină, Domnule și Domn din cer / Când se scoală, nu se spală, Domnule și Domn din cer Și pleacă la făgădău (cârciumă- n.n.), Domnule și Domn din cer / Și-njură pe Dumnezeu, Domnule și Domn din cer / Nu l-e frică, că-i trăznește, Domnule și Domn din cer / Și pe toți îi prăpădește, Domnule și Domn din cer*” etc.

Toate aceste frumoase și instructive colinde se termină cu așteptata urare pentru sănătatea gazdelor: „*Rămâi, gazdă, sănătoasă, / Ca o ga-roafă frumoasă, / Rămâi omul sănătos / Ca un trandafir frumos, / La anul și la mulți ani!*”

Buhaiul

Tot în ajunul Anului Nou, seara, vin flăcăii, uneori și oameni în-surați sau chiar școlari cu „**Buhaiul**” sau „**Plugul cel Mare**”, cum se mai zice. Ca mai mari, flăcăii și bărbații porneau seara mai târziu, după ce se înnopta, în cete de 7-8-10 inși, cu multe clopote, bici cu pleasnă de cânepă sau mătase pentru pocnit și cu buhaiul propriu-zis, o puțină goală, cu fundul din tasma (piele de oaie sau de capră, rasă) prin care trece o suviță de

păr din coadă de cal, degresată cu leșie, care se trage printre degete, iar tasmaua vibrează și scoate un zgomot asemănător cu mugetul de buhai (taur), de unde numele.

Cu munca astfel organizată, cetele, cu îngăduința gazdelor, se instalează la ferestrele gospodarilor, unde unul dintre ei, mai isteț și curajos, recită urări bune celor din casă, pentru anul următor. Cea mai veche și aproape unică urare a fost aceea în legătură cu întemeierea neamului românesc, prin participarea împăratului Traian, continuată cu frumusețile și bogățiile țării noastre, care dau românului posibilitatea unui trai îmbelșugat, prin muncă voioasă în gospodărie și pe ogor. Iată cum sună acest plugușor și o variantă ceva mai târzie comunicată de **Fercu I. Gheorghe**, din satul Siriu, în anul 1959, preotului C. Popescu:

PLUGUȘOR (I)

Aho ! Aho! Copii și frați
Stați pușin și nu mânați
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați:
S-a sculat mai an
Bădița Traian
Și-a-ncălecat
Pe un cal învățat,
Cu șaua de aur,
Cu numele de Graur,
Cu potcoave de argint
Cum e sprinten la fugit,
Cu frâu de mătase
Cât vița de groase
Mânați, măi !

În scări el s-a ridicat

Peste câmpuri s-a uitat
Ca s-aleagă-un loc curat
De arat și semănat
Și curând s-a apucat
Câmpul neted de arat
În lungiș și-n curmeziș
S-a apucat într-o joi
C-un plug
Cu doisprezece boi
Boi bourei,
În coadă codâlbei
În frunte, țințăței
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Ziua toată a lucrat
Brazdă neagă-a răsturnat
Și prin brazde-a semănat
Grâu mărunț
Și grâu de vară

Deie Domnul să răsară
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Și când lucrul a sfârșit
Iată, mări s-a stârnit
Un vânt mare pe pământ
Și ploi multe după vânt
Pământul de-a răcorit
Și sămânța a-ncolțit
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

La luna, la săptămâna
Își umplea cu apă mâna
Și se ducea ca să vadă
De i-a dat Dumnezeu roadă
Și de-i grâul răsarit
Și de-i spicul aurit
Era-n spic ca vrabia

Și în pai ca trestia
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Traian iute s-a întors
Și din grajd, pe loc, a scos
Un alt cal, mai năzdrăvan
Cum îi place lui Traian:
Negru ca corbul,
Iute ca focul,
De nu-l prinde locul.
Și voios a-ncălecat
La Tighina-a apucat
Și oțel a cumpărat
Ca să facă seceri mari
Pentru secerători tari
Și să facă seceri mici
Pentru copilași voinici
Și-altele mai mărunțele
Cu mănunchi de floricele
Pentru fete tinerele
Și neveste ochesele
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Și-a strâns fine
Și vecine
Și toți finii
Și vecinii
Și vreo trei babe bătrâne
Care știu rândul la pâine
Și pe câmp i-a dus
Și pe toți i-a pus
La lucrul pământului
În răcoarea vântului
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Ei cu stânga apuca
Și cu dreapta secera
Și prin lan înainta
De părea că înnota
Alții-n urma lor lega
Snopuri-nalte aduna

Și clăi mândre ridica
Ce la soare se usca
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Apoi carele-ncărca
Și pe toate le căra
Șiră-naltă că dura
În capul pământului
În bătaia vântului
Apoi aria-și făcea
Și din grajd mai aducea
Zece iepe
Tot sirepe
Și de par că le lega
Și pe toate le mâna
Împrejurul parului
Deasupra fatarului
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Iepele mereu fugea
Funia se tot strângea
La par iute ajungea
Și grâul se secera
Și flăcăii-l vântura
Dimerlia scutura
Căruțele încărca
Și spre moară le pornea
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Iară hoța cea de moară
Când văzu atâtea care
Încărcate cu povară
Puse coada pe spinare
Și plecă în fuga mare
La cea luncă de scăpare
Luncă mare
Frunză n-are
Luncă mică
Frunza-i pică
Iar morarul, meșter bun
Zărea moara prin cătun

Și-și lua cojoc mișos
Și mi-l îmbrăca pe dos
Și-și lua ciocan la brâu
Iar în mână lua un frâu
Apoi iute alerga
Moara cu frâu o lega
Și-o apuca de călcâi
De-o pune pe căpătâi
Și-i da cu ciocanu-n șele
De-o așeza pe măsele
Că de-al dracului ce era
Nici păr în cap nu avea
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

El o lua de lăptoc
Și-o da iar în vad, la loc.
Și turna deasupra-n coș
Grâu mărunț de cel roș
Grâul s-așeza pe vatră
Și din coș cădea sub piatră
De sub piatră, în covată
Curgea făina curată
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Traian mult se bucura
Zeciuiala morii da
Pe morar îl dăruia
Apoi, călare suia
Și voios se înturna
Cu flăcăii ce mâna
Iar boii se opintea
Și roțile scârțâia
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Iară mândra jupâneasă
Cosânzeana cea frumoasă
Auzea tocmai din casă
Chiotul flăcăilor
Scârțâitul carelor.
Și-n cămară că mergea
Și din cui își alegea

Sită mare și cam deasă
Tot cu pânză de mătase.
Mânci albe sufleca
Brațe dalbe arăta.
Și cernea, mări, cernea
Făină se așternea.
Apoi maia plămădea
Și-o lăsa până dospea.
Apoi, colaci învârtea
Pe lopată mi-i culca
Și-n cuptor îi arunca
Apoi, iară, cu lopata
Rumeni îi scotea și gata.
Atunci, ea-mpărțea
Vreo cinci
La flăcăii cei voinici
Și-mpărțea trei colăcei
La copiii mititei.
Iară mândrului bărbat
Îi dădea un sărutat.
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

✱
Cum a dat Dumnezeu an,
Holde mândre lui Traian,
Astfel să dea și la voi,
Ca s-avem parte și noi.
Să vă fie casa, casă !
Să vă fie masa, masă !
Tot cu mesele întinse
Și cu fețele aprinse
Și cu casele grijite
Cu buni oaspeți locuite.
Și câte șindrili pe casă
Atâția galbeni pe masă.
Și la anul să trăiți
Să vă găsim înfloriți
Ca merii,
Ca peri
În mijlocul primăverii.
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

De urat am mai ura
Dar ni-e că vom însera
Pe la curtea
Dumneavoastră,
Depart de casa noastră.
Dumneavoastră
S-aveți parte
De curți-nalte, luminate,
Văruite, șindrilite
Și cu ferești sticluite.
Noi avem bordее mici
Bune de plugari voinici
Veltucite și lipite
Cu șindrili acoperite
Dar câte șindrili la noi
Atâți bani fie la voi.
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

✱
De urat am mai ura
Dar ni-e că vom însera
Și-avem a trece-n cale
O dumbravă rea din vale,
Unde sunt fete nebune
Ce asvârle cu alune
Și se leagă de feciori
Ca albinele de flori
Și le-ncurcă cărările.
Tot cu dezmiardările.
Și voi ani mulți să trăiți
Ca florile să-nfloriți
Pe plugari să-i dăruți
Cu vin, fripturi și plăcinti
Opriti, măi!
Hooo! Hooo!

PLUGUȘOR (II)

Frunzuliță de stejar
Bună seara, gospodari
Și noroc la gospodine!
Măine-avem Sfântu Vasile,
Măine Anul nou ne vine!
Nu sta trist și supărat,

Scoală-te vesel din pat
Trage lampa, fă-o mare
Să vezi plugarii cum ară
Și dă-te pe lângă mine
Să vezi brazda,
Merge bine?
Și dă-te pe lângă noi
Să vezi plugul tras de boi
Ia mai dați cu biciu-n boi
Și strigați odată, hăi
Să răsunе munți și văi,
Hăi ! Hăi !

✱
Noi suntem din Siriaș
De-ai lui Basarab urmași
Plugari vechi
Din Câmpulung
Și-am pus șase boi la plug.
Din tot satu câte-un bou
Să arăm de Anul Nou.
Arături de-alea frumoase
Chiar de la Traian rămasе
De la Traian, împăratul
De-atunci ne-a rămas uratul
De-atunci ni s-a zidit satul!
De sute de ani de zile
Urăm de Sfântul Vasile
Și-i urăm cu bucurie,
Pân-la anu, cine știe ?
Cine știe și gândește
Pân-la anu mai trăiește ?
Unul moare, altul crește!
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

✱
Și-așa anii se strecoară
Ca grăuntele prin moară!
Pământul stă neclintit,
Dumnezeu neadormit
Ne rugăm lui Dumnezeu
Să ne apere de rău
Să ne dea El gânduri bune
Și raiul din altă lume

Să ne dea și ploi curate
Și câmpiile bogate
Liniște și pace-n țară
Și vreme bună la vară

Să vă povestesc un lucru:
Cum purtam

Noi singuri plugul,
Aram dealuri, aram văi
Și pe bine și pe ploi,
Noi aram la boieri mari
Pentr-un franc și zece bani,
Noi aram câte doi ani !
Dar așa, cu cumpăneală
Ne-ajungea de cheltuială.
Hambarele erau pline,
Zece bani costa o pâine.
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Erau lanuri, măi băieți,
Erau codri netăieți,
Păduri mari și netăiete
Și flăcăii purtau plete
Și fetele erau fete!
Fetele cu capul gol
Mergeau, vara, la ogor.
Când era o sărbătoare
Era fata ca o floare

Și la horă, măi bădiță,
Cu cămașa, cu altiță,
Cu codițe împletite,
Nu ca azi, de parcă-s fripte
Și umblă sulemenite.
Mânați, măi !
Hăi ! Hăi !

Nu ca azi, cu burta goală
Și joacă de se omoară.
Când o iei de la părinți,
Stăruie ca să-i pui dinți!
Dac-o iei și-o pui la raze
Parcă-i oaie cu gălbează
Și-apoi, dacă se mărită
Îndat-o vezi pricopsită
Ca găina opărită !
Tineretul plin de boală
De la cinșpe ani se-nsoară!
A venit vremea de-apoi
Și-a intrat gălbeaza-n oi !
Ia mai dați cu biciu-n boi
Și strigați odată, hăi,
Să răsunе munți și văi !

Știu c-a fost cândva și bine,
Când jucau hora bătrânii
Și tot bea și chefuia,
Cu ocaua lui Cuza,

Nu ca azi, cât o lulea !
Nu se pomenea prin sat
Să fie-un copac uscat,
Nici mașină de călcat,
Nici bancă de-mprumutat!
Vitele erau frumoase,
Lumea era sănătoasă,
Prin sat nu erau cocoane,
Nici pe sus aeroplanе,
Nici plugari cu pantaloni,
Nici fetele cu șoșoni.
Mânați, măi!
Hăi! Hăi!

Noi, acumа, când plecăm
Acesteа vi le urăm:
Cum înfloresc pomii, vara
Să-nflorească toată țara!
Dumneavoastră să trăiți,
Ca florile să-nfloriți
Și pe noi să ne primiți,
Cu vin bun să ne cinstiți,
Cu friptură de curcani,
Cu o căciulă de bani,
La anul și la mulți ani!
Opriți boii, măi plugari!
Hooo! Hooo!

Colind

Larg deschideți poarta
sufletelor voastre,
N-am venit să cerem,
ci-am venit să dăm.

Dalbe și iar dalbe, flori adevărate,
Ca și vestea bună ce v-o colindăm,
Dalbe și iar dalbe, flori adevărate,

Dalbe și iar dalbe, florile de măr.
Dincolo de munții vieții
și-ai himerei,
Le-am cules azi noapte
florile de măr,
Le-am cules din munții
unde veșnic merii
Roditori de aur sunt într-adevăr.
Florile pe care
le-am cules azi noapte
Vor rodi în brazda sufletelor toate,
Merele de aur, merele visate
De colindătorii veacurilor toate.

Emil Proșcan

La mulți ani!

Sunt **Sărbătorile de Iarnă!** Pe întreg Pământul, acum, sunt Sărbătorile de Iarnă! Un cer de gânduri de bine și colinde, vor ninge nașterea lui Iisus și a speranței!

– Hei, **Omule!** N-auzi? De ce nu te oprești, să zâmbești, de ce nu schițezi nici un gest?

Omul s-a oprit, s-a uitat în față, în urmă, înainte, înapoi..., a privit către cer și a continuat să meargă printre zile și nopți cu aceeași implacabilă privire tristă. Mi s-a părut nedrept!

Acum când toată lumea trebuie să se bucure, el este îngândurat, tăcut și trist. Am alergat în dreapta lui, încercând să fac ceva pentru a-i vindeca nedreptatea pe care i-o simțeam în suflet, tristețea din privirile și din pași!

– Îți imaginezi **Omule** cum ar fi fost fără sărbători? Cum ar fi fost ele fără Dumnezeu, adică fără copaci, ape, munți, cer, zăpadă, Iisus?... Toate acestea trebuie să conteze, să fie importante și pentru tine! Știu că vezi un **fărărost** din ce în ce mai persistent

peste tot și mai ales în mâinile și în pașii tăi, dar trebuie să știi că în tine nu există numai puțința tristeții și a lacrimii, ci și cea a zâmbetului! Tris-tețea ta e și a noastră!

– Oprește-te te rog și bucură-te de tot ce ai!, am reușit să mai strig, apoi s-a pierdut în ninsoarea vremii și a gândurilor sale...

Poate un colind, o creangă de brad, un strigăt de copil, o mână întinsă, un alt suflet de om, aceste rânduri sau altceva de lângă noi ori din Cer, îl vor face să zâmbească și să se bucure!

Vă urez să puteți face mai mult pentru el, pentru **Omul de lângă noi**, pentru dumneavoastră, pentru șansa noastră a tuturor, de a ne bucura de viață!

În liniște, sănătate și putere de zâmbet să ne fie zilele Noului An! Și să ne fie mai bine!

La mulți ani!

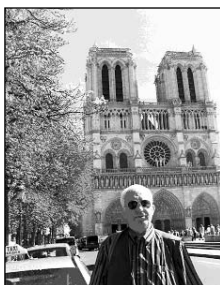
Emil PROȘCAN

Asociația Culturală Agatha Grigorescu Bacovia și revista Fereastră. adresează tuturor colaboratorilor, sponsorilor și cititorilor, care au sprijinit modestele noastre eforturi culturale, cele mai calde mulțumiri, urări de sănătate, fericire și împliniri în noul an!

Acest nou început sperăm să rămână, pentru noi toți, sub semnul speranței și al credinței în perenitatea valorilor.

La mulți ani!

Sergiu ȚĂBUREAC

Fot-am la Paris

5 zile și 4 jumătăți de noapte

File de jurnal parizian... paranormal

Où sont les parisiennes... !?!

Eram mai tânăr, cu un mileniu, când circula o glumă „*C'est la vie! a zis englezul Schneider*”.

Trecut-au anii și gluma a căpătat forme concrete prin orașele actualei Europe și chiar ale lumii. La hotel, dau peste primii parizieni. N'Boko de prin Camerun și colega Riva de undeva din marea Indochină, ne fac în trei minute formalitățile de cazare. Rapid un duș și în oraș.

La Mac mulți tipi mici și galbeni într-o continuă mișcare. La presă - un lungan negru-negru. Șoferi de taxi - negri, albi, asiatici. La butic un turc sau arab!? Pe stradă un cuplu de polițiști, el lung, negru-cenușiu, ea mică, roșcată-roșcată. În rest, cetățeni respectabili negru-caramel, galben pai, negru-antracit, roz intens, negru-ciocolatiu, albi-smântână, negru-strălucitor, caucazieni, rozalii, metiși; urâți, frumoși, gălăgioși, portocalii... o nebulie! Toți calmi, surăzători, binevoitori și bine mirositori! Îmi plac la nebulie multicolorii parizieni.

Nu mă refer la cohortele de turiști, ci la cei care muncesc prin tot Parisul: gări, metrou (mamă ce rețea!), magazine, mari, mici, mijlocii, muzee, ordine publică, restaurante, instituții, salubritate etc. etc. N-am

pătruns în imensele construcții din **La Defense**, care adăpostesc mii și mii de birouri ale firmelor de tot soiul. Poate acolo...

Unde sunt parizienii e similar cu *Unde sunt bucureștenii*?

Diferența e că locul parizienilor parizieni a fost luat, de decenii bune, de cei de peste mări și țări, care și-au însușit bunele maniere de pe Senna. Să nu ne-audă nimeni! M-au scos din sărite cu politețea lor non stop! La început am crezut că e artificială. Nu, deloc,ăștia chiar se bucură că muncesc, că trăiesc!

Pe când locul bucureștenilor neaoș (dacă or fi existat vreodată!?) a fost luat de semeni din toate provinciile, deveniți, cei mai mulți, în scurt timp, *mitici* irecuperabili. Mai nou, vin, și la noi, tot mai mulți coplanetari estici, care se transformă, fulgerător, în mitici de diferite grade !

Sau poate vin mitici chiar de la ei de-acasă, altfel nu se explică

adaptarea instantanee!

În aglomerația guri de metrou de la Notre Dame, atent pe unde calc, încerc un „*S' il vous plaît!*” pentru a lăsa o doamnă să treacă. Mă trezesc cu o hârtie verde fluturând spre buzunarul de la cămașă. Vin și vorbele din urmă: „*O, là, là, mon professeur, Serge!*”. Salt ochii și dau, nas în nas, cu un țigan elegant, tot de vreo doi metri, păr lucios, bine ras, cu un bayan în spate. Ochii îi jucau a uimire și a extremă bucurie!... ?!? „*Valea Mare !?!... Ivănești!! ... Vaslui?!?*”

Brusc, la auzul parolelor, se face lumină în tunelul în care plonjasem pentru detectarea visage-ului ce îmi blocase trecerea. Era Jean, pișpircă care rupea doba la balurile, pe care le împăcam sâmbăta, în timpurile mele de profesor suplinitor de istorie (825 lei / lună!).

Alde Bregovici & Co. nu se născuseră pe când noi, suplinitori ai anilor '60, băteam step pe solo-urile lui Jean al meu, cu muzica suptă de la sânul mamei lui. Ritmuri tribale, daci-ce, care făceau cerurile să intre în vibrație iar norii să se ascundă prin cotoanele sufletelor noastre tinere și optimiste.

„*Mă scuzați că nu am mai mulți. Știți, abia acum am ieșit! Da, pe la 4-5 sunt barosan! Ne întâlnim tot aici. Eu muncesc până spre miezul nopții.*” Dau un mda, din cap.

Mă îmbrățișează și dispare. În mai puțin de jumătate de oră, la Kilo-metrul 0 al culturii actualului program Homo sapiens (3), aud acordurile minunatului baian cu... Dragoste la prima vedere. În fața tăcutei catedrale a

lui Quasimodo. Cum să nu fii mândru cu asemenea romi români!

Expliquez moi, s'il vous plaît!

Duminica e simplă la parizi-
eni. Dreapta merge la biserică, stânga pe Câmpul lui Marte, la grevă / greve. Pe sub ferestrele hotelului trec, rânduiri-rânduiri, sute, mii de greviști.

E plin, uriașul parc, de sunete stridente și lozinci scandate. Tehnologia face ca sunetele emise de vorbitori să fie foarte clare, la fel ca la filmele proiectate în prag de noapte. La problème? Pensionarea la 60 sau la... 62 de ani! Scandalul e monstruos! Însă dacă treci linia zonei de grevă iei niște bastoane de nu te vezi! La români s-a trecut direct la 65, deși speranța de viață la noi, după pensionare, este la o treime față de cei din hexagon! N-a ieșit niciun dâmbovițean la țepe în Piața Victorie!

Tot de prin provincie au venit în Piața Victoriei! Mă întreb tot mai mult: A cui Victorie? Noroc cu spectrul suspendării, și Băsescu a făcut doi pași înapoi! Mai era unul prin istorie, cu un kazacioc, asemănător. Abia dacă mai rețin, îl chema. Ilici!? Dacă acesta o fi fost numele real?! Cu numele astea de cod, cine mai poate ști adevărul?!

În timp ce cuplu Sarkozy își căuta strămoșii prin peștera de la Lascaux, unii se întrebau, pe la tv, dacă ȣiganii din România, sunt cu adevărat *un peril*? Unde or fi fost *S'il vous plaît*, pentru că, practic, nu am văzut niciunul. Erau mulți închiși la culoare cu supermarketurile pe trotuare, dar nu umblau cu *S'il vous plaît*! Asta timp de cinci zile și patru jumătăți de

noapte trăite pe malurile Senei, cu trecere temporară prin cochetul hotel? Hotel de doar două stele, dar care face vreo patru pe la noi, aflat prin zona pilonului estic al celebrei hidoșenii ridicate acum 120 de ani, ajunsă brand al Parisului, al Franței, al Terrei!...

Dar acest lucru mă preocupă prea mult. Cu alde Jenel nu mi-e rușine în Europa ! L-am găsit, de altfel, clonat și pe la Madrid, la Roma sau la Viena... Cântă băieții, de-ți vine să-i chemi pe orice mare scenă a lumii! Și mulți chiar îi cheamă!

Altceva mă frământă. Nu am văzut, în tot Parisul, un ambuteiaj. Măcar, unul mic, mic! Mașinile, și ele mici, mici, nici nu respiră. Trec pâș-pâș, din stop în stop, într-un flux perfect coordonat. N-am auzit o alarmă de poliție! Culmea, doar două salvări, în cinci zile și patru jumătăți..., în care tot am umblat pe străzi, cu niște sirene anemice, de parcă își cereau scuze pentru că trebuiau să treacă prin zonă și să strice bucuria oamenilor. Parisul mi s-a părut chiar gol de autoturisme, deși les grandes vacances se terminaseră demultisor!

Vă veți întreba, paranormalul? Ei bine, există ! Era dimineață, chiar pe Champs Elysée în preajma locului de muncă al președintelui. Franței. Parizienii erau deja la muncă. Deodată, 2 (două) mașini însoțite de doar 2 (doi) polițiști motocicliști, fac dreapta, fără pic de zgomot. Se deschid lin ușile masive de fier forjat ale grădinii palatului și apuc să-l văd, câteva clipe doar, pe însuși cel care ne-a trimis compatrioții romi acasă. Pe anumiți romi. Nu era deloc încruntat.

Chiar mi s-a părut vesel. Încearcă și piratul nostru ceva în sensul ăsta, dar prin gesturi mârânești. Nelalocul lor, într-o Europă civilizată. Și imitatorul boc, tot după el! Cum se face Ardealul de tot răsul cu un asemenea doctor în constituțional!

Alt paranormal. Pe străzi erau de câteva ori mai mulți pietoni decât mașini!?! Nu e vorba de turiști. Și ăștia erau „câtă frunză, câtă iarbă!” E vorba de cei, care se duc / ies de la muncă, și merg cu sutele de metrouiri, ce vin într-o cadență de unul la două minute, sunt ușor aglomerate. Am auzit că parizienii, care circulă singuri în propria mașină, plătesc o pipărată taxă de confort. La avariția lor vestită, ar putea să fie asta explicația numărului redus de automobile, la orice oră din zi și noapte! Nu am văzut niciun pay-san parizian dându-și ifose becaliene, cu vreun mastodont de jeep, pe bulevardele orașului-lumină.

N-au trolee, n-au tramvaie! Să nu mint, există o linie prin josul Parisului. Și nu pot spune că m-am învârtit doar prin centrul istoric. O ușoară satisfacție. Autobuzele lor sunt mai puțin frumoase ca ale noastre! Dar și aici alt paranormal. În stațiile, unde autobuzele o iau în direcții diferite, șoferii se așteaptă, unii pe alții, pentru

a prelua călătorii ce coboară pentru a merge în acea direcție. Profesioniștilor noștri de la RATB, nici prin cap nu le trece așa ceva. Din contra, li se citește pe chip satisfacția închiderii ușii în nas și pierderea legăturii cu un alt autobuz. Merde!

Muze, muzee și alte alea

De ce m-am dus la Paris? În primul rând pentru că o asemenea ofertă, doar dacă ai o problemă à la têtê, poate fi refuzată! Era timpul să văd Parisul. Poate, cam târziu! Mărturisesc. Mi-a fost, puțin, frică că o să mă dezamăgească! După tot ce văzusem prin marile odăi ale casei europene. Am avut o documentare solidă. La viața mea, nu prea mi-a plăcut beletristica (fiction-ul). Dar îmi place să citesc în continuare, să mă informez. Deformație profesională!

Șanse de a călători, prin mileniul trecut, la români, nu prea erau. De visat, însă, eram tot timpul pătruns de vastele spații civilizate ale Terrei. Mai ales de cele cu enigmatice foste civilizații. Mai târziu am aflat cum e cu actualul program divin Homo sapiens (3/5). Așa că, pentru compensare, am citit, printre altele, multe, multe, multe note de călătorii. Fie ale alogenilor, puține convingătoare (ideologia

antedecembristă sau frica se simțeau la tot pasul) sau extrem de servile, cele ale postdecemvriștilor). Cu excepțiile, sclipitoare, care confirmă o anumită regulă (?!?): **Grigorescu**, cu siguranță știți care, **Rusan**, **Mironov**, **Vasile Rebreanu**..., fie ale străinilor, lipsiți de constrângeri de sistem, mult mai spectaculoși, nu neapărat și credibili.

Așadar, Parisul te copleșește cu producția la hectare de muzee, case (a lui..., a lui...), biserici, monumente, palate, străzi, cartiere celebre...

La Paris, până și parcurile sau piețele sunt istorice. **Place de la Concorde** (84.000 m²), unde peste o mie de parizieni de... parizieni, în frunte cu regele și consoarta au fost ghilotinați, într-o zi de ianuarie, de *les vrais* revoluționari?! Se vede unde sunt ei acum cu integrarea? Să vedeți ce țeapă monolitică, de 230.000 de kg și înaltă de 23 m, au pus acolo! Adusă tocmai din Egipt! Ca să aibă **Cham-pollion** de lucru și acasă! De fapt, țepe găsești cam prin toate piețele mari. Nu se joacă băieții. Am văzut pe câmpul marelui războinic ce fac francezii când sunt supărați! Nu conga, nu leapșa, nu versificări și strigături de doi lei...

Trebuie să ai mare grijă să nu cazi pradă emoției, ispitei, chemărilor văzând o săgeată, o firmă, o placă, un afiș și să urmezi mesajul subliminal: *Vizitează-mă! Hai, vino și la mine! Durează doar câteva minute!* Ai, de multe ori, șansa să pleci doar când te dau afară gazdele.

Pot să mă laud. Tot nu mă crede nimeni. Am vizitat mult mai mult, urmând strict (aiurea!) planul

făcut de-acasă, decât dacă aş fi dat curs tentaţiilor sau sfaturilor binevoitoare ale cunoscătorilor. Şi a tot soiul de indicatoare. Nu cu sclipici, de tip udrenian, însă extrem de multe şi vizibile de la distanţă.

Muzeele dau măsura tuturor lucrurilor. Chiar şi a timpului. La ora 18, marile muzee nu mai primesc vizitatori. Rămân, însă suficienţi catici super la dispoziţie. Uneori 24/24!

Luvrul, o fortăreaţă medievă-lă, e copleşitor. Culmea, nu-i atât de prăfuit ca Prado din Madrid. Praf era la Domul unde se odihneşte (!?) ştim noi cine! Poate şi faptul că nu e îngropat, ci pus într-o stare de levitaţie continuă, stârneşte energii negative în jur! Civilizator sau călău?! Văr cu vesticul... şi cu esticul...! Discuţii, parainterpretări, verdicte, ipoteze şi după mai bine de două secole ale încrâncenaţilor slujitori ai lui Clio!

Luvrul e mult mai uşor de parcurs decât mi-am închipuit. În două zile, câte două-trei ore, sunt suficiente pentru a admira interioarele şi exterioarele. La Luvru, nu m-am dus pentru Gioconda, ci pentru **Leonardo da Vinci**, civilizator de necontestat, trimis prea devreme pe Terra. Plutea peste tot palatul, în acele zile cu un superb soare de toamnă. Câteva frunze, ruginii, proaspete, am întâlnit prin

tablourile sale sau ale altora, nu doar prin parcuri pariziene sau ale vastului domeniu al reginei **Marie-Antoinette**. Lângă oraşelul **Versailles**.

Seara nu mai e nebunia din cursul zilei. Dar şi aglomeraţia are farmecul ei. Am avut vaga senzaţie că multe capodopere sunt replici. Prea sunt lăsate la îndemâna vizitatorilor. Prea le pipăie toţi! Toţi pe **Venus din Millo**, de e marmura pe la poale de un gri slinos. **Diana cu... ciuta** în mai multe versiuni, inclusiv negru-abanos, acceptă zâmbind părerile admiratorilor!

Se fotografiază în neştire, deşi peste tot apare binecunoscuta interdicţie, în cele trei-patru limbi cu care ne descurcăm, azi, de bine de rău, pe toate paralele şi meridianele. Să vedem ce o să facem la întâlnirea de gradul III! Dacă nu cumva unii, deja, conversează cotidian!! Informaţiile pe care le am, din surse sigure, mă determină să admit o asemenea realitate, colportată inteligent, deseori, pe Discovery (generic pentru posturile tv similare, cum e Xerox...)

La muzeul din gara d'Orsay, modernizată de nu o mai recunoşti, în timp ce vroiam să-mi fotografiez ardeleanca cu van Gogh, apare unul mic, care îmi spune sec: *Pas de photos!* Dau să zic, ca la noi: Da, ceilalţi?! Urmează un şuiat nervos *Je vous ai dit!* Noroc că mai aveam un aparat! Ce ştia, bietul abanos!?! Îl vedea doar pe cel de la piept.

Nici albumele, executate ireproşabil, ca şi biletele de intrare, nu au preţuri prohibitive. Problema e că sunt destul de grele. La propriu. A mai trebuit o valiză.

După cum v-am spus, **Mona Lisa** era la locul ei, izolată și securizată. Față-n față cu giganticul tablou al... Distanță mare, mai bine așa, elimină orice comparație. Între geniu și prostia umană (curaj, vitejie!) pusă pe zeci de pânze sau ecrane (tot pânză). Bătălii peste bătălii. Noroc că nu le-a venit ideea să o așeze între giganticele capodopere cu Napoleon Ier.

Trebuie să recunosc că totul e organizat inteligent. Puțin speculativ. Piese din Top 10, starurile muzeului, sunt amplasate în așa fel, încât e imposibil să nu vezi o bună parte din cele peste 35.000 de achiziții diverse, amplasate pe cele patru nivele, în câteva sute de săli și coridoare. Atenție la trecerea dintr-o aripă în alta! Pădurea Letea e mult mai ușor de traversat! Nu cumva să te jenezi! Întreabă parizienii! Te vor duce de mână, până vor fi siguri că nu o iei într-o direcție ulterioară! Așa era să ratez **L'Orangerie** cu preferații mei **Renoir, Modigliani, Cezanne, Matisse, Monet, Derrain, Manet, Fragonard** (Cum, care? Cel cu patru uși.) **Toulouse-Lautrec**... și mai puțin simpaticul **Picasso**.

Asta e ! Am și lipsuri. Crescut cu **Tonitza**, cu **Take, Ianke** și **Cadâr** (persoane fizice) pe ulițele Bârladului, regăsiți, apoi, pe la poale de Ceahlău împreună cu Milord, Cepoi, Ulian, Filimon, Bezem și marii anonimi ai culturii Cucuteni... cum să-i iubesc miile de opere executate la foc automat! Doar pe două-trei!

Cu riscuri asumate. L-am zărit, o clipă, și pe Leonardo. Ori era Rafael?! Nu sunt sigur! Era cam de parte. Nu pot băga mâna în foc. Poate mi s-a părut. Dar, ce să caute ei la

Paris!? Dar, la Paris, e posibil orice! M-am convins. Probabil, din cauza luminilor!

Parisul și ... Micul Paris (1)

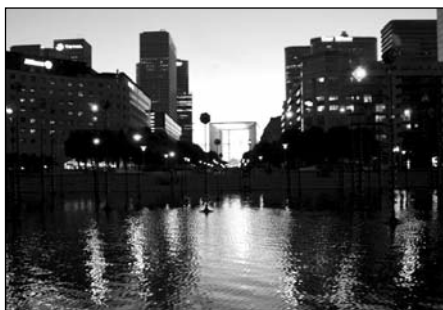

La Tour Eiffel domină orașul. Mai ales noaptea. Ziua e o grămadă de fierăraie (10.000.000 kg înșirate pe 300 m, vertical). Pe fiecare traversă scrie, de peste un secol, *Fabricat la Reșița. Made in Romania*. M-au c-am luat flori, citind textele. Cu ochii mei. Nu mă așteptam la ing. **Gustave Eiffel** să fie atât de domn cu **Gh. Pănculescu**, inginerul român, care i-a furnizat și tehnologia necesară construirii monstrului, atât de contestat. Atunci. Azi cu o alură atât de modern pariziană! Poți urca treptele, fără număr, sau lua lifturile. Parisul de sus, mi s-a părut la fel de anost ca și Londra! „*Părerea mea !*” (citat din NV – bibliografia la final – n.m). Nu știam de ce mi se pare atât de cunoscut. Abia când m-am dus la Brașov, după, am văzut că plaiurile mioritice sunt pline de miniturnuri eifeliene. Stâlpi, ce poartă sutele de kilowați, cu o structură asemănătoare. Chestie de tehnică și de rezistență a materialelor! pentru asta trebuie să știi o altfel de carte.

Bucureștiului, nu întâmplător, i s-a spus Micul Paris în perioada in-

terbelică. Unii merg la cacealma, și în zilele noastre. Supranumele pare imposibil acum din cauza betoanelor cenușii și cancerigene ale Ciuruitului & Odioasei. Doar câteva zone mă fac să cred că înaintașii aveau oarece dreptate. Perimetre pe care actualii edili le sufocă, prin tot felul de complicități (cu temelii de șpagă grea), care se lasă cu excrescențe de prost gust, apărute peste noapte.

Administrația pariziană interzice un asemenea amestec arhitectural, acordând perimetre speciale pentru noile edificii. Vezi **La Defense**, viitor centru economico-administrativ, sau **Bercy**, unde se află și cele patru cărți deschise (30-40 de etaje fiecare), ce constituie futuristul **Sediu Central al Bibliotecii Naționale Franceze**.

Întâmplarea face ca la numai o săptămână după expediția pariziană, să merg prin centrul istoric al Micului Paris. Zone neterminate, periculoase (sic!), urât mirositoare, deschise mulțimilor doritoare de aer West!

Câtă dreptate avea **Eugen Barbu** în **Principele** său dâmbovițean! Nimic finisat. Totul alandala. Viața de week-end se derulează printre gropi, gunoaie, dărăpănături și o faună pestriță. Nu se vede vreo viziune stradală, culturală, comercială... Toți

vor doar să împuște francul... local! Până la euro, e cale lungă! Suntem abia în purgatoriu!

Politeția la parizieni e lege. Serviabilitatea e la ordinea zilei. La fel ca mârlnăia și suficiența dâmbovițeană. Fie la bugetari, fie la privați. Nicio deosebire, ca stil de viață! Aici, avem marea problemă, extrem de greu de rezolvat, în condițiile răsturnării scării valorilor. N-am văzut, ziua, un măturător sau utilaj de măturat/ strâns gunoaie pe străzile Parisului. Spre seară, hârtii, în bătaia vântului, sunt și la Paris. După miezul nopții, apar echipajele. Ultratehnicizatele. Fantommele, care păstrează prospețimea, strălucirea și viața străzilor, parcurilor, piețelor pariziene dispar înainte de ora 5 (cinci) a.m. Nu auzi zgomote stridente, strigături, cuvinte de bezna nopții...

Reclamele sunt postate, în cea mai mare parte, în subteranele metroului. Ca și în alte mari orașe ale Europei. La suprafața rămân doar afișele cu conținut predominant cultural, postate pe suporturi speciale cu un design aparte, de perioadă interbelică. Tot mai multe rame electronice. Un afiș, un anunț, o hârtie postată în altă parte, decât unde este autorizat, atrage amenzi drastice din partea edililor parizieni. Cum fac? Simplu!

Inspectorul se pozează cu afișul. Pe clișeu apare data luării imaginii. Amenda se trimite direct beneficiarului. Fiecare zi care trece de la lăsarea în continuare a afișului aduce noi profituri primăriei, până când ciumpalacul face curat în zonă.

Nu Primăria! Atenție! Pentru fiecare afiș în parte. Simplu. Făcând

un calcul sumar, numai Bd. Magheru ar produce pentru bugetul Primăriei Capitalei noastre dragi sute de milioane bune de... euro! La nivelul metropolei peste un miliard! Curat, paranormal!

Efectul, aplicării de amenzi usturătoare, pentru fiecare, anunț, a-fiș... lipit unde vrea mușchiul căutătorului de profit rapid (nu poate fi vorba de neuron), ar fi devastator, stimăți consilieri municipali! În mai puțin de un an am avea un oraș **european**!

De ce nu luăm exemplul de la Marele Paris? De ce suntem caprine? Dacă tot ne ținem de țară francofonă, deși ne englezim pe la toate colțurile!

Parisul, Micul Paris și ceva sfaturi

Când proiectul *Vedem Parisul?!?!?* a căpătat substanță (bilete de avion, cazare hotel, asigurări de toate felurile, inclusiv meteo...) începi documentarea. Am vrut să aflăm câteva lucruri esențiale pentru un sejur reușit la Paris. Unii mi-au spus să vezi aia, alții să nu cumva să nu te duci la..., să nu ratezi... , acolo, degeaba te duci... Unul nu mi-a atras atenția asupra unor lucruri mărunte, care pot duce la ratarea unor obiective planificate. Spre exemplu, că la Paris, timpul curge cu totul și cu totul altă viteză decât în oricare altă metropolă de pe Terra. Trebuie să înțelegi, de la bun început, ce vrei să faci. Pe ore.

În primul rând, îți faci un plan riguros de acasă și, mai ales, să teții, mort-copt, de el. La Paris poți merge la orice bibliotecă publică și vei găsi un modul de informare turistică, dotat cu ce vrei și ce nu vrei. Pliante, oferte,

fluturași, reviste, ghiduri, hărți, albume... La aeroport și în câteva locuri din Paris vei vedea chioșcuri de informare turistică, tot ale Primăriei, cel de la Notre Dame fiind extrem de accesibil. Peste tot informația turistică e gratuită. Și la București e la fel. E drept, lipsesc din peisaj vreo 40 de biblioteci-filială la Metropolitana noastră dragă, dar celelalte îți pot satisface, acum, orice cerere de informație. Mai puțin dotarea cu pliante, hărți, oferte... Cei direct interesați, beneficiari ai fluxului de turiști (primărie, teatre, muzee, agenții de turism, restaurante, baruri, cluburi, hipermarketuri, ong-uri) ar trebui să le aducă în aceste instituții, abilitate oficial, cu informarea și lectura din orice domeniu ...

Planul orașului să-ți fie permanent la îndemână cu traseul propus pentru acea zi. Îmbrăcămintea cât mai comodă. Nu prezinți moda la Paris! Nu te vede nimeni! Încălțămintea la fel. Trotuarele sunt retro cu piatră cubică spartă sau de râu. Nu te duci în cluburi, baruri și restaurante cu program... locuri captive, care îți rad și câte un sfert din timp. Nici la cinema, teatru, nu intri în librării... Știu că sună ciudat. Cinematografele sunt extrem de proaspete și ispititoare iar marile librării sunt ca-n Kafka. Ai intrat, ești pierdut! Poate cu a doua ocazie. La prima, nu! S-ar putea să fie și ultima! Teatrele, Opera, Filar-monica, cabaretele îți propun, discret, o întâlnire de neuitat. E greu să rezisti tentației! În Micul Paris, la relansarea, de la Capșa, a Moftului român, am văzut noua firmă a primului teatru de revistă al României (proaspăt renovat). Cred că marelui *Tănase* nu-i vi-

ne a crede ochilor, când își vede scris numele său. Mare. Cu portocaliu. Deh, altă politică!

Folosești rețeaua metroului sau cea pentru autobuze doar pentru distanțe mari. Parisul e una dintre puținele metropole văzute, cu o semnalizarea atât de bună. Și la suprafață și în subteran. Unui călător străin, la București, i se arată cu insistență, unde este Republica (bineînțeles, undeva la margine București, ca și str. Democrației), dar nu i se pune vizibil, la intrare, stația care urmează.

Atenție! Prin sutele de tune-uri, ale metroului parizian, e bine să știi, tot timpul, în ce direcție o iei. Datorită rețelei extrem de dense, tunelele de intrare, pentru diferite linii, sunt foarte apropiate și ușor o poți lua greșit.

Apropo de denumirile stațiilor. Faci o adevărată incursiune în cultura franceză, doar citind numele stațiilor prin care treci. În Micul Paris, aflăm că nu este loc pentru stația Eminescu. Există numai o stradă de doi lei. În schimb avem stația Muncii, într-o țară unde piața muncii este o altă fată morgana postdecembristă! Paranormalul, la el acasă! Și tot în Micul Paris, există Bd. Ferdinand I, deși istoria românilor nu l-a consemnat, vreodată, pe un al II-lea! Marele om politic liberal Take Ionescu a devenit, peste noapte, Str. Tache Ionescu iar prenumele (pre numele) multor personalități apare după nume (Str. Arghezi Tudor sau Creangă Ion). Numele unor străzi emană un cult postdecembrist, în exces, cu personalități de mână a treia, a patra. Și când te gândești că există atâtea cuvinte frumoase și plă-

cute auzului.

O situație paranormală, în Micul Paris, e cu denumirile unor stații la suprafață. În loc să fie reper pentru zonă, s-au dat, de multe ori, nume fără nici o implicare în orientarea rapidă a cetățeanului sau care măcar să aibă o valoare culturală deosebită... Ni se povestește de stația Viitorului (!?) în loc de Biserica Precupeții Vechi, de Școala Tunari în loc de Teatrul Metropolis, de Șos. Mihai Bravu 86, în loc de Liceul Iulia Hasdeu, de dr. Grozovici (personalitate, fără îndoială), în loc de Spitalul Colentina. Repere mult mai cunoscute și, mai ales, utile tuturor. Se vede că primarii noștri, postdecembriști, au avut consilieri culturali de primă mână!!! Care, tot timpul, au fost preocupați doar de a crea imagine Bucureștilor și a fi în slujba cetățeanului. Scuze, m-a cam luat valul!

La prânz, te retragi, la hotel, pentru un duș și înapoi în marele furnicar. Nu pierde timpul cu hrana! La Paris, mănânci (ca să trăiești) dimineața la hotel, apoi, seara, într-unul din celebrele cartiere, cu sute de oferte culinare, 5-10 euro, în preț fiind inclus și mirificul spectacol al străzii. La închiderea muzeelor, multe biserici îți oferă, în fapt de seară, emoționante concerte de orgă (de cca 30'), după care orașul începe să-și dezvăluie parte din celebrele sale mistere.

Turnul Eiffel aruncă raza laser la fiecare sfert de oră. La fiecare 40' se aprinde, ca un rug imens, timp de zece minute, din care sar miliarde de scântei. De la Trocadero se vede ca-n palmă. Zeci de acoperișuri ard feeric în noapte !

Poți circula, ca pieton (na, era cât pe ce să zic ca și – vezi ce fac tembeliziunile mioritice, cu vedetele lor isterico-agresivo-apocaliptice?), până la miezul nopții fără nicio opreliște. La ora unu, e bine să fii prin preajma hotelului. Duș fierbinte. Freții, aspirină și culcarea. Trezirea la 6 și treci la îndeplinirea planului fixat, și aprobat de știm noi cine, pentru ziua ce mi-jește. Dacă ai pierdut un obiectiv nu te mai întorci la el! A bientôt!

Parisul și ... Micul Paris (2)

Nu am văzut o sală de jocuri de noroc prin Parisul cel de toate zilele. În Micul Paris sunt peste 200. Ungurii au 7 cazinouri în toată țara! **Putin** a desființat două mii de cazinouri la Moscova, spațiile fiind date bibliotecii publice moscovite și altor instituții de cultură! La Paris sunt însă amplasate, marea majoritate, ca și sex-shop-urile, precum și alte minuni de mare efect și atracție, într-un singur cartier. Numai pe o singură stradă, celebră, ce duce spre **Place Pigale** am numărat vreo 30-40 de asemenea stabilimente de isterizare a ființelor dominate de instincte animalice. Până și ciudații lor aveau un comportament decent, în acel fapt de seară, când abia se aprinseseră luminile. Moulin

Rouge e la fel de strident luminată. Ca o prostituată rujată în exces. Oricum, în Montmartre, a fost și singurul loc unde am văzut mulți polițiști. Ba, mint. Am mai văzut la *spectacolul...* Greva. Poate, mult mai mulți! Dar nu cred că ăia erau polițiști. Prea semănau a Robocop! Apropos, *greva pensia* la 62 de ani s-a terminat cu demisia, în direct, a unui înalt funcționar. De stat. Ce-a urmat se știe.

O amicică dâmbovițeană, mi-a spus că la Paris, *c'est à dire* în Franța, e dictatură curată! Înclin să cred că așa e! E dictatura bunului simț, a conștientizării responsabilității liber asumate și a comportamentului civilizat.

Barul, restaurantul, alimentara, tutungeria, în care se vând băuturi alcoolice sau țigări minorilor, are, automat, retrasă autorizația de funcționare. Simplu! E foarte grea democrația franceză!

Nu am văzut, nici la tv sau în altă parte mârłani bășescueni și nici mârłandeze udreniene spunând că sunt de neînlocuit. Ironiile parizienilor sunt supertăioase, spuse cu zâmbetul pe buze și direct în față. Fără menajamente. De-ți vine să te ascunzi în gaură de șarpe, când ești vizat. Arma de apărare cea mai eficientă: **demisia**. Zilnic, am asistat la acest exercițiu democratic. Ba pe la Guvern, ba pe la Parlament, ba pe la Primărie. Fără nici o îndoială, e vorba de Franța!

Și pe la vecinii hexagonului am sesizat exerciții de voință unilaterală. Fără oi pe dealuri, tras de șireturi cu Mondialu și gogorițe în direct, la oră de vârf!

Mi s-a tot spus că Parisul e un oraș scump. Nimic mai neadevărat,

dacă elimini magazinele de lux pentru turiștii snobi, precum și anumite zone fierbinți de distracție (!?).

În rest, prețuri obișnuite pentru o capitală europeană. Și, de nu de puține ori, mai mici decât în Micul Paris! De un singur lucru am rămas intrigat. Corcodușele coanei mari de la Bârlad, costau la Paris 4,50 euro / kg, pe când merele 1,50! Ce afacere ar putea deschide, mama, la Paris!!! 10 kg = 45 de euro, 100 = 450, o mie...! De 18.000 de ori pensia ei anuală! Cum nu știu, unii, să facă afaceri ?!

O seară în vulcanicul Cartier Latin sau în liniștitul Montparnase e mult mai ieftină decât în zonele de fițe dâmbovițene. Distracția e asigurată la tot pasul. Gratis. Spectacolul străzii, repet, e demential. Fără pițipoance sau vedete fără susținere neuronală, ci artiști autentici. De toate națiile.

Nu știam ce înseamnă clasa de mijloc. Aveam o cu totul altă percepție. Mă urc zilnic pe ușa din mijloc a autobuzului, deci fac parte...

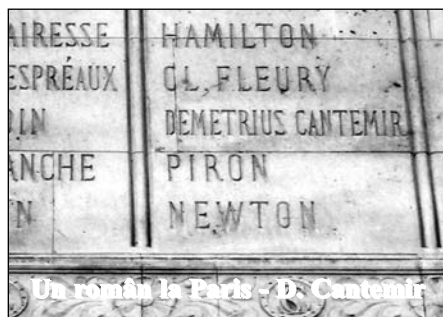
La ei am aflat. Un parizian cu un salariu mediu, poate economisi, *leger*, jumătate din banii cu care este răsplătită munca lui pentru o lună! Nu dau cifre, ca să nu aveți coșmaruri. Vorbesc, *bien sur*, de bugetari. De stat (naționali) sau comunitari (locali). Aici nu funcționează principiul de la Madrid pentru bugetari, dar sunt pe undeva pe aproape. Ca să înțeleagă toate javrele decizionale postdecembriste! Vopsite, revopsite și tot mai fără pene.

Ești angajat al primăriei cu studii superioare! Tânăr, bătrân, doctor, profesor, inginer, nu are importanță! Pleci, automat de la dublul

salariului pe economie. Ai studii medii = salariul mediu pe economie. Salariul mediu pe economie cca 1.800 de euro! În rest, faceți Dumnezeu voastră câteva calcule. Ai călcat strâmb, nu te mai învârti prin zona bugetară o viață! Puțini calcă strâmb. Au niște trotuare ca-n palmă, cu camere video de mare definiție.

E clar! Și la Paris, atât instituțiile civilizatoare (biserica, școală, bibliotecă publică, medic de familie, polițist, justiție...), cât și serviciile publice administrative (transport, domeniul public, iluminat stradal, salubritate, gaze, apă...) funcționează la nivel profesionist. Servicii în slujba parizianului! Și nu numai! La Paris, are dreptate amica! Dictatură. Curată!

Literatură și disidență

Un subiect dezbătut în media pariziană era *Quel sont les écrivains qui vivent de leur plume?* Mai pe înțelesul nefrancofonilor, cum se trăiește din creația beletristică în Franța.

Se dădeau tot felul de exemple. De la **Frédéric Lenoir** și **Violette Cabesos** cu **La promesse de l'ange**, roman vândut (2004) în peste 700.000 de exemplare, la **Marie-France Etchegoin** cu **Code da Vinci**, *l'enquête* în 200.000 de exemplare. Iată,

un posibil model de a-ți asigura existența de pe cadavru al unui bestseller (alambicatele aiureli ale lui **Dan Brown**, luate, de mulți (însuși Papa de la...), drept realități cifrate. Deși, pe pagina de titlu, scrie clar roman). Despre această creație browniană s-au scris alte câteva zeci de cărți, documentare tv, sute de articole, unele chiar de mare succes.

Îmi amintesc cum în Micul Paris, mulți ciocli literari (= critici) aborigeni și-au făcut un nume de temut în epoca proletcultismului, ulterior, de aur, cu interpretările personale ale beletristicii de valoare, care au imbecilizat generații de elevi și studenți! Dacă nu reproduceai *mot-à-mot* la școală sau la examene ce-a spus criticul x sau y despre scriitorul Z, erai pierdut. Părerea elevului sau studentului, uneri chiar a scriitorului însuși nu conta. Răstălmăcirea lor însemna totul. Deseori mai rea decât cenzura vremii. Nulități profitoare, azi trecute într-o binemeritată și adâncă uitare.

Nu se făceau referiri la literatura cu subiect tehnic, religios, medical, filatelic, istoric... care are un public țintă precis conturat. Unde ceea ce se tipărește se și vinde, ci la produsele literaturii fiction. Erau dezbatute cauzele scăderii dramatice a tirajelor celor mai multe creații beletristice. Astfel un titlu care se vinde, în prezent, în 5.000 de exemplare poate fi considerat un mare succes. Bineînțeles, excepțiile sunt excepții. Cei mai bine vânduți scriitori formează un «club minuscule». În capul listei se situează **Marc Lévy** a cărui creație **Les Echos** a avut o cifră de afaceri de 80,6 milioane de euro (noiembrie

2008). Tot aici se află **Guillaume Musso** sau **Bernard Werber** cu 35 milioane, respectiv 33 milioane euro obținuți din produsele creației lor beletristice. Mai sunt nominalizați **Anna Gavalda**, **Fred Vargas**, **Eric-Emmanuel Schmitt**, **Jean-Cristophe Grangé**, **Frédéric Beigbeder**, **Michel Houellebecq** sau **Jean d'Omeresson**.

Brusc, cercul se închide. În realitate, marea majoritate a scriitorilor francezi au o altă sursă de venit care le asigură existența decentă. Paranormalul. Unii ar putea să trăiască de pe urma scrisului, dar preferă, în paralel, să practice o altă meserie. Se dau tot felul de exemple de scriitori care ocupă diverse posturi bine plătite în viața publică, cu trimiteri mai mult sau mai puțin ironice, vizavi de anumite avantaje oferite de poziția ocupată în viața social-politică. Exemplele clasice: unul de peste Canal, **Tony Blair** cu cele 5,6 milioane de euro obținute pe memoriile sale (!) și cel al lui **Jaques Chirac**, tot cu **Memoires**, peste 200.000 de exemplare vândute. Între noi fie vorba, asta nici nu e beletristică pură (fiction). Având în vedere și anvergura persoanelor implicate, succesul de librărie era previzibil, indiferent cine le-ar fi scris... memoriile! Mă întreb: Ce succes de librărie ar fi avut Tony Blair dacă și-ar fi scris memoriile acum?!

Sunt în posesia unui clasament al celor mai vânduți scriitori de fiction ai deceniului: **J. K. Rowling** (cu cireșarii ei), **Stephenie Meyer**, **Julia Donaldson**, **Terry Pratchett**, **Jamie Oliver**, **Dan Brown**, **Enid Blyton**, **Bernanrd Cornwell**, **Al. McCall Smith** și pe locul zece ...

William Shakespeare (un nimeni!). Nu seamănă cu scara noastră de valori, dar ce mai contează!?!)

O situație similară și în Micul Paris. „*Cu excepția admirabilului Cărtărescu, condeierii noștri sunt muritori de foame*”. Adevăr trist și dureros. Poate de aceea, creatori români valoroși și mulți de mâna a doua, a treia sau de nicio mână, au făcut pactul cu javrele!?! Pentru un ciolan real, care să le dea posibilitatea să-și pună pe hârtie inspirația. Diurnă sau nocturnă.

Stelian Tănase afirmă că majoritatea scriitorilor români sunt nevoiți să trăiască din gazetărie și profesorat. Alții pe la Bibliotecă. Pe o carte, autorul român obține, în medie, 300-500 de dolari. Cunoscutul prozator **Nicolae Breban** ia cca 8.000 de lei pe un roman la care muncește ani de zile. Și atunci cum să nu fi acceptat să se prostitueze cu Puterea!? Sau valorosul **Manolescu** sau **Pleşu**, **Liiceanu** sau **Patapievici** sau...?

Meseriile scriitorilor români? Dintre cele mai diverse. Poate de aici, bogata inspirație în realizarea unor adevărate capodopere. Vezi **I. L. Caragiale**, **Tudor Arghezi**, **Eugen Barbu**, **Paul Goma**, **Augustin Buzura**...

Costurile unei cărți de cuvinte este, acum, mai mult decât accesibil. Nu a scrie e greu, ci a fi citit de cei pentru care scrii. Aici e problema problemelor!

Concluzia. În Franța sunt puțini scriitori de beletristică, care să-și asigure un trai îndestulător din propriile creații. Paralela cu Bănelul lor de la Paris Saint Germain sau Lille este net în defavoarea creatorului de artă.

În România! Întrebați pe dl Google despre veniturile artiștilor din fotbal (sic!). Despre veniturile scriitorilor noștri informațiile sunt subțiri, subțiri. Invizibile, aș spune.

Recent, cultura românească a fost redusă la o singură zi, prin instituirea **Ziua Culturii Românești**. Poate pentru a estompa Ziua Poetului Național! Alții zic că din contră.

Îmi amintesc de Decada Culturii Românești cu mari manifestări pe tot cuprinsul țării și planetei! Pe când Ora Culturii Românești?

Să nu uit! La Paris au trăit, unii o viață, mari disidenți, intelectuali de elită ai României în perioada totalitară și posttotalitară. Din nou, întrebări la mister Google.

Despre o disidență serioasă în România, după 1985, nu poate fi vorba. Despre disidența din anii '50 mulți se jenează să vorbească deschis. Sunt în viață, încă, mulți complici la uciderea zecilor de mii de români care nu acceptau șenila sovietică. De asemenea, există urmașii zeloșilor uci-gași comuniști. Azi, erijându-se în mari democrați. Sociali sau liberali. Alte javre !

De ce nu accept o disidență reală după 1985? Simplu. Pentru că odată cu lansarea programelor krem-liniene *perestroika* și *glasnosti*, doar tâmpit să fi fost ca să nu-ți dai seama că urma schimbarea. E drept, nu credeam într-o schimbare atât de dramatică pentru români!

Cei care mai cunosc și puțină istorie știu ce a fost cu Tratatul de la Ialta și durata lui de valabilitate. Îmi permit să adaug un amănunt deloc de neglijat. Fiind un popor creștin, dotat

genetic cu o mare doză de lasă-mă să te las, am preferat să bem paharul până la capăt. Lichelele împreună cu cei care au primit sarcina să fie disidenți (sic!) au devenit tot mai vocali, mai ales după ce principiul dominoului a fost declanșat. Știm noi de cine!

Disidenții autohtoni fuseseră deja răspândiți, conform unui plan dinainte stabilit, prin toată țara. De așa manieră încât „disidența” lor, mîmă, să fie cât mai vizibilă. Bine întreținută și apărută de securitate. Care era cu ei (sic!). Se lucra intens la noua imagine. De oameni de bună credință sau de bine. Se lucra cu sîrg la răspunsul pentru mult uzitata întrebare postdecembristă „Ce-ai făcut în ultimii cinci ani?”

În realitate, era mult mai periculos să fii disident român la Paris, München sau pe alte paralele, decât la Piatra-Neamț, Tescani, Focșani și, mai ales, în Micul Paris de România, cu BBC-ul lângă tine. 24/24 sau 7/7! Repet, nu se pune, nici un moment, problema dispariției fizice după 1985. Șmecherii de șmecheri au simțit asta și s-au dat în stambă. Căci livoluția bătea la ușă ! Livoluția lor!

Nu cred în disidența indigenă predecembristă. Poate nu am dreptate, dar am trăit asta. Știu. Paranormalul?! În ciuda pregătirii minuțioase, pentru preluarea puterii după căderea lui ceașcă și ai lui (prima linie), grupul de comuniști români, perestroikiști sută la sută, a pierdut startul Revoluției declanșată aproape spontan, pe unde nici nu gîndești. Și nu de tineri, cum se tot dă cu bla-bla-ul, pe la comemorările cu tot felul de soboare, ci de cei formați pe la cenacluri (sic!). Nu numai

cel păunescian. Mulți dintre așa zișii disidenți, cu aprobare specială, au fost alungați, de la locul faptei, de revoluționari, prin mai toate marile localități ale țării. A fost Revoluție, timp de vreo 72 de ore, până când tovarășii în noua blană, de democrați, mai curată, mai... (pe naiba plină de mult sânge nevinovat - sic!), au preluat prin metode specifice puterea. Terorism, dezinformări crase, manipulări de joasă speță, minieri, „nu ne vindem țara” (las’ că o furăm noi – n.n.)...

Mușuroiul a rămas aproape intact. Îi regăsim, începând cu repetata **Duminică a Orbului**, în posturile fixate încă din noiembrie ‘89 (sic !). I-au neutralizat sau cumpărat, rînd pe rînd, pe unii lideri revoluționari și s-au înfipt la bucate. De atunci, biata Românie este distrusă sistematic, în mod premeditat de vînzători de țară și de neam, cum afirmă mulți analiști. Analfabeți, cinici și plini de aroganță. Cu largul concurs al profitorilor din cadrul etniilor, mai ales cea maghiară, a intelectualilor pupincuriști (fără a mai fi, măcar, obligați de cineva sau să existe o minimă amenințare din partea cuiva!). La care se adaugă trădătorii de partide, traseiștii (mai nou, zeloșii uneperiști). De fapt, miile de conserve plantate cu grijă din timp, de servicii, în mai toate partidele. Vezi cazul de referință al țărăniștilor.

Însuși disidenților, de după 1985, le este jenă să vorbească despre actele lor rezistență din perioada de temniță grea cu: pâine și apă, bătaii sălbatice din partea securității, interzicerea drepturilor de exprimare (iar noi îi ascultam cu îngrijorare la BBC, Europa Liberă) etc. etc.

Recent, unii l-am făcut praf pe **Păunescu**. „Și cu asta ce-am făcut?” Vorba lui Tănase. Alo! **Marele Constantin Tănase**. Cel cu firma portocalie la Teatrul Național de Revistă! Adrian Păunescu nu s-a declarat vreodată disident. Doar chiorii pot nega modul său inteligent, uneori complice, în care își manifesta disidența.

Mergând pe principiul cârcotelii de tip Mitică, la câți diseminatori și devoratori de bancuri cu Bulă erau prin Republica a II-a, ar trebui fi, cel puțin, vreo zece milioane de disidenți. Acceptați, atunci, tacit de securitatea optzecistă. În regimul tov. Traian, erau, în 2009, vreo cinci. Milioane. Declarați prin vot. Și vreo două-trei milioane pe afară!

Adrian Păunescu a fost speșranța mea de libertate! Prin multe dintre poeziile sale și prin componența cenaclului ca o flacăra. M-am simțit liber într-o închisoare pe care nici nu o conștientizam prea mult. „*Prin gări de câmpie, mici...*”. Eram tânăr și optimist. Așa am rămas. În ciuda vremurilor. Și să dea Domnul să trec dincolo tot așa.

AP nu este un erou. Nici vorbă de așa ceva! Dar nici licheaua perfectă, cum zic hahalerele tinere, crescute și promovate de cele experimentate, care au scris raportul de condamnare a comunismului. În vrac. Pentru prostime. Cu rezultat 0 (zero). Decăderea morală s-a tot accentuat. Corupția s-a generalizat. Lichelele s-au tot înmulțit. În ciuda multiplelor apeluri. Ale unora către celelalte și ale tuturor, din patru în patru ani, către ... țărișoară!

Cu țărișoara a fost simplu! Un mic, o bere, o fasole cu ciolan prin

toate posturile creștine. Cu o zi națională pusă cu ana-sâna tot în plin post. Vedeți câte popoare creștine și-au pus ziua națională în plin post! Mai o căldare, o pereche de adidași cu numele președintelui și minciuni cât cuprinde. Flux continuu. De mă mir că nu a venit gerul global în loc de canicula lui cuptor.

Adrian Păunescu rămâne un poet de șase stele, orice-ar zice casandrele. Păcat că s-a implicat în politică, imediat după 1989! Aș vrea să avem, acum, un AP național. Un mobilizator de mase. Un om credibil. Care să ne facă să simțim că trăim din plin segmentul de viață hărăzit!

Astăzi este extrem de simplu să-și declari disidența față de actualele javre, care se tot perindă la putere în numele poporului. Dar ce să te faci cu un popor adus în stare de legumă. Un popor de asistați. Rămânem același popor vegetal. Tot mai mult, o populație. Parcă a mai spus, cineva, asta!?!

Muzee, muze și alte alea (2).

Versailles&Trianon

O zi superbă de mers pe jos. În gară la Versailles, nori grei acopereau cerul, fără a fi frig. Cohortele de turiști se îndreptau într-o direcție precisă. Nici nu mai trebuie să întreb unde sunt vestitele construcții. Cardul ICOM ne salvează și aici de la o coadă incredibilă. Datorită lui am câștigat o zi la Paris, prin facilitarea accesului direct. Parcurgerea sălilor are loc în pas domol. De la încet la foarte încet. O clipă rămân stupefiat uitându-mă la capodopere ale artei

moderne plasate, cică, pentru atragerea copiilor(!?). Adevărate monstruoziități, subiect mult dezbătut. Atât de turiști, cât și de media pariziană. Te faci că nu le vezi și totul intră în normalul secolelor trecute, când viața pulsa aici.

Chiar prea mult! Regi, cameriste, cardinali, regine, mușchetari, conți, viconți... și foarte mult parfum. Cu apa era mai greu în acele timpuri. Nu că nu s-ar fi găsit. Doar o alergie, în masă. Existau chiar și băi. Mici, mici! Nu ca la Roma!

Ce vrei, lume multă! *Milady*, madame de *Pompadour*, madame de *Recamier*, madame de *Monsoreau* și alte madame... ocupate cu tot felul de intrigi, baluri, iubiri neconsumate... Misterele Parisului... Cu siguranță, dacă ar trăi, ar fi pline de invidie față de mașinațiunile blondelor curtezane dâmbovițene.

De aceea, poate, parizienii au și cele mai tari parfumuri. Pe atunci se purtau mirosurile grele. De parfum. Acum din ce în ce mai rafinate, de ai senzația că tragi în piept miros de apă chioară. Eco. La prețuri de neimaginat! Fost-am la Paris și n-am ajuns la Musée du Parfum!?!

Avem inspirația să mergem la **Trianon** pe jos. Străbatem liniștitul orașel **Versailles**. Biserica, primăria, școala, biblioteca publică, magazin filatelic, o florărie superbă, poliția...

Începutul imensului domeniu al *Mariei-Antoneta*. Undeva, sus, se zărește *Micul Trianon*. Norii se destramă și soarele ne mîngăie cu razele sale aurii.

Mă trezesc în fața porților din fier forjat. Clădirea, de mici dimensi-

uni, cu încăperi ca niște celule. Aici vor fi fost ținute delegațiile care trebuiau să semneze celebrul tratat?! Parcurgem sălile în tăcere, fiind îndrumați apoi spre Marele Trianon. Suntem nerăbdători să vedem mult pomenita sală, căreia îi datorăm existența zdruncinată de tot soiul de ultimatumuri, cu jertfe imense și rapturi teritoriale nerecunoscute, oficial, nici în ziua de astăzi. Doar timpul e de partea noastră. E un palat, în toată regula. Trecem din sală în sală, citim poveștile afișate sau ascultate în cască... Brusc, apare ieșirea.

Mais, où est la salle? O muzeografă drăguță ne spune scurt: *Ici*. Și arată, cu degetul mare, ușa din spațele ei. Vrem să o vedem. *Pas possible!* Era închiriată pentru o recepție. Emoții, adrenalină, nervi. Bine, bine, dar noi suntem români! *J'ai cru que vous êtes hongrois!* (sic !). Nu era prea departe de adevăr. Ușa se deschide pentru câteva secunde. Un vifor trece prin noi și ușa se închide la fel de repede. Zeci de curioși vroiau să vadă. Să nu le scape ceva. Reușesc poze ale interiorului, prin laterala dreaptă. Acasă văd că mi-a ieșit un efect fantastic. Paranormal!?

Mulți ani mi-am închipuit că parcurile englezești sunt pigulite, tra-

se la linie, fiecare copăcel, arbust e plantat după nenumărate măsurători. Nicio floare, fir de iarbă nu crește fără voie de la grădinar. Aiurea. Aici, la Paris, să vezi parcuri și grădini. Ordine și aranjamente! Florale. Totul parcă e făcut de prietenii mei de la Politehnică. Cu rigla, compasul, teul, șublerul...

Nu sauvage-ul de la Londra, unde seara se strâng zeci de saci cu hârtii... Acolo e voie să calci iarba! Chiar e indicat.

Capodoperele contemporane, plastic și aluminiu eloxat, erau prezente și în spațiile deschise de la Versailles. Nu e singurul loc unde kitsch-ul își dă mâna cu arta!

Trenulețul așteptă, ca un aligator la pândă, să ne ducă prin vastele grădini. Coadă. Cardul nu are, aici, putere de seducție. Și totuși, șoferul ne ia în... cabina lui. Sunt convins, și acum, că ne-a mirosit că suntem români. După ce confirm, mă turie tot drumul cu „*un țigan de-al vostru m-a tăiat pe obraz, la metrou, în Paris*” și, apoi trece, fulgerător, la marile probleme din... România. Că din cauza noastră o să sufere toată Europa!... Că suntem așa, că facem așa, că nu ne purtăm așa... Îmi trebuie mult calm să

nu-l strâng *un peu* de gât. La sfârșit, a fost *enchanté* că ne-a cunoscut!

Sunt asemănători cu taxime-triștii Micului Paris. Cu o diferență. Ai noștri te informează doar despre starea internă. Și ce-au făcut echipele de fotbal cu certificate de naștere pe la Kremlin, urmărite de blestemul sovromului și de complexul tătucilor. De care nu au cum scăpa până nu fac schimbarea la față. Nu-s internaționaliști ca Pierre, versaillez get-beget. Era cât pe ce să cred că e român, dacă n-ar fi vorbit atât de repede.

Auzi! Să nu ne primească ăștia în spațiul Schengen? Să rămână ei fără știri fierbinți? *Pas possible!?!*

Părăsim masivele construcții cu imense grădini pline de secole de istorie între pereți și pe aleile înconjurătoare. Sub clar de lună sau pe vijelii, când mușchetarii rezolvau probleme dintre cele mai dificile. Un egilet, o batistă...

O bună parte din cărțile și filmele copilăriei aveau decorul străbătut în zilele și nopțile petrecute pe aici, pe malurile Senei plină de poduri uimitoare. Unul, **Le Pont Neuf**, vechi de vreo patru secole, păstrează, încă, urmele potcoavelor bidiviilor purtă-

tori de neliștiții mușchetari ai lui de Tréville sau de umbrele cardinalului cel rău, care se tot duelau pe aleile du Jardin de Tuilleries sau alte locații.

O luăm, încet-încet spre gară. Adio, Aramis, Porthos, Athos și d'Artagnan! La RER, băiete!

Soarele strălucea și ni se pregătea o altă seară de vis în Marele Paris.

Parisul turistic

Nu am întâlnit, până acum, vreun alt oraș mai bine semnalizat. Orientarea e atât de bine realizată, încât e imposibil să te rătăcești. Fie că ești în Montparnase, fie că ești în Montmartre sau alt cartier al Parisului. Rețeaua metroului e ca o sită, încât deplasarea pare cel mai simplu lucru. Pe un kilometru pătrat ai, la dispoziție, cel puțin cinci-șase stații. Transferul de la o linie la alta te poate face, însă, să bați kilometri buni. Pe sub Paris. Ești, însă, recompensat, ascultând tot felul de rapsozi. Foarte buni. Am ascultat miniconcertul unui cor bărbătesc ucrainian. Suna celest. Pentru stațiile centrale, autorizația, pe diverse genuri muzicale, înseamnă examene grele. Dar care stație nu e centrală? La Paris. Un viorist român,

da, român, cânta muzică clasică la stația Champs Elysée. Verificați, *s' il vous plait!*

Tot prin tuneluri îți poți clăti privirea cu mii de reclame. Multe, adevărate realizări artistice. E păcat, însă, să mergi cu metroul sau autobuzul! La Paris. Doar dacă ai obiective de văzut, undeva, la periferie sau în afara lui. În zona centrală, pe o rază de cinci-șapte kilometri, ai peste 90 la sută dintre obiectivele turistice, pe care ar vrea să le vadă orice planetar. Am spus, fără o bună documentare, picioare zdravene și un bun simț de orientare, în timp și spațiu, poți avea ușoare probleme. Repet. Îți stau la dispoziție zeci de mijloace de transport, care fac turul orașului în tot felul de variante. Iar filialele bibliotecii publice pariziene îți oferă toate informațiile necesare, inclusiv turistice. Mii de informații, pliante, hărți, reclame, oferte ... îți stau la dispoziție. Gratis ! Ai vreo problemă, întreabă ! Nu pe cei care sunt cu harta în mână. Îți vor veni imediat două-trei răspunsuri, însoțite de zâmbete înțeleghătoare. Din păcate, parizienii vorbesc foarte repede, mestecând și scurtând cuvintele. Gramatica pentru mulți e o mare necunoscută. La fel ca și multilateralele noastre vedete naționale, care se dau, nonstop, în spectacol pe canalele din Micul Paris!

Obişnuit cu dicția actorilor francezi sau a celor de la TV 5 înțelegeam, mai mult din gesturi, ce vroiau să spună. Lăsam soția să discute cu ei. Între timp, vedeam, deja, indicatorul, săgeata, panoul... Paranormalul?! Deși fac atâtea scurtături față de DEX-ul lor, nu sunt deloc gră-

biți. Nicăieri. Nici în magazine, nici la restaurant, bodegă, bistrou și, mai ales, pe stradă ! Au o plăcere vizibilă de a comunica. Cu oricine, oricând!

Parizienilor nu le plouă tot timpul, ca-n Micul Paris. Deși am auzit că, la Paris, burnițează mult mai des! Ori te grăbești, ori nu, vorba înțeleptului nea Gelu din Iancului, tot la Bellu ori Străulești ajungi! După caz. Nu e cinism. Pragmatism.

Plimbarea pe Sena, nu are, nici pe departe, farmecul celei de pe Dunăre, la Budapesta. Igen!? Din cauza malurilor înalte, pe alocuri, Însă rețeaua fluvială superdezvoltată te atrage cu oferta diversificată. După aceea, tragi singur concluzia! Nema gulaș, nema Tokay !

E clar ! Farmecul Marelui Paris e dat de vastele grădini cu arbori seculari, bulevardele cu adevărat bulevarde și vastele piețe mobilate cu splendide fântâni cu povești fermecătoare. Iluminatul rareori la înaltă înălțime, mai mult la nivel mediu. Cu lămpi de epocă și stâlpi cu o personalități distincte. În funcție de cartier, de stradă, de clădirile din jur...

Stâlpii, banalii stâlpi cenușii din Micul Paris, la ei sunt verzi. Nici nu-i prea vezi, ascunzându-se pe după copaci. Care cresc liber pe străzi. Fără

a fi hăcuți în fiecare primăvară. Se vede că au specialiști în conducerea arboretului. Au specialiști și în plasarea toaletelor publice conectate direct la canalizarea orașului. Clădirile, extrem de variate arhitectural, par a fi văruiate ieri. Nici o clădire nouă, fără stridențe. Un variat mobilier stradal, la care se adaugă bistrouri, berării, braserii, restaurante cu mii de mese așezate direct pe trotuar fără să deranjeze trecerea pietonilor. Cochet, cochet! Parizieni, ce vreți?

N.B.1. E bine să ai: card ICOM. Scutește statul la cozi și nici accesul gratuit, cam la toate muzeele, nu e de neglijat; card Orange sau carnet cu 10 călătorii metrou / autobuz / RER + 2 bilete RER speciale (aeroport-Paris și retur); medicamente de uz general și pentru efort fizic. Și multă, multă bună dispoziție !

N.B. 2. Ai fost la Paris ! Nu arunca planul orașului, pe care l-ai folosit în acele zile. Cercetându-l, din când în când, vei trăi emoții nebănuite. El păstrează toate temerile, emoțiile și bucuriile tale. Fiecare îndoitură, fiecare pată te duce instantaneu în acel loc déjà vu.

Data viitoare vei lua unul nou! Mai sunt atâtea și atâtea de văzut. Și revăzut! Á bientôt!

De la Ha la Z

Ultrascurte

♦ Un anunț în cabinetul unui doctor: „Nu beau bomboane și flori”

♦ Ospătar, în localul vostru mă simt ca acasă... Nici acolo și nici aici nu mă bagă nimeni în seamă.

♦ Tatăl către fiu: În Spania sau Italia n-ai vrut, fotbal nu joci... Așa că, du-te la facultate, nenorocitul, să ne rădă toată lumea!

♦ Dilema unei blonde: „Cum se spune corect, Iran sau Irak?”

♦ O femeie și un bărbat stau pe marginea prăpastiei. Femeii îi e cald. Bărbatul îi face vânt...

♦ Viața este cea mai răspândită boală pe cale sexuală.

♦ Un studiu psiho-sociologic făcut de cercetătorii americani arată că bărbații, în general, ies la bere din două motive: 1. N-au nevastă; 2. Au ne-vastă.

Cea mai scurtă poveste

Într-o zi un băiat a întrebat o fată: „Vrei să fii soția mea?” Ea a răspuns: „Nu!”. Și băiatul a trăit fericit până la adânci bătrâneți.

Zece axiome ale secolului XXI

1. Ateismul este o organizație non-profet.

2. Poartă-te frumos cu copiii tăi. Ei îți vor alege azilul.

3. Moartea este ereditară.

4. Nu fi de neînlocuit. Dacă nu poți fi înlocuit, atunci nu o să fii niciodată promovat.

5. Dacă ai impresia că nu îi pasă nimănui dacă mai trăiești, încearcă să nu plătești câteva rate la bancă.

6. Învăță din greșelile părinților: folosește preservativul!

7. Unii beau din fântâna cunoașterii. Alții fac gargară.

8. Cel mai scurt drum dintre două puncte este mereu în construcție.

9. Dacă furi idei de la o persoană, se numește plagiat. Dacă furi idei de la mai multe persoane se numește cercetare.

10. Banca este locul de unde poți să împrumuți bani dacă demonstrezi că nu ai nevoie de ei.

Deconectarea

Aseară stăteam cu nevasta de vorbă despre eutanasiere și i-am spus:

„Să nu mă lași niciodată să fiu dependent de niște mașini și alimentat cu lichide. Dacă o să fiu într-o astfel de stare, te rog să debranzezi toate aparatele care mă țin în viață.”

Atunci s-a ridicat, a închis televizorul și a aruncat berea la chiuvetă...

Adrian BOTEZ

Despre cel născut atunci, acolo...

Te-ai născut între
cei mai săraci
dintre săracii
Pământului:
între cei care
nu au chipul
mărețului Om
și între pribegi

nimeni nu a mai

văzut atâtea
punți de lumină - între
peticele întunericului lumii -
nimeni nu a mai văzut atâta
speranță - între cei care deja
plecaseră capul - pentru
izbitura finală

Te-ai născut - deci - pentru ca să
vindeci nădejdea

și toți cei cu ochii plecați -
din mine - deodată s-au privit
drept în ochi și s-au recunoscut

în fiecare clipă Te naști - ești în
mine - deși o faci cu atâta putere -
încât fiecare clipă arde orbitor -
și apoi în cenușă se prăbușește

va veni un Crăciun al orbilor de tot
și senin fericiți - fără nicio umbră
de funingine sub pleoape

până atunci - noi - cei săraci -
și voi - cei orbi

să nu ne pierdem atingerea caldă
a mâinilor: între mâinile noastre
- gingaș unele cu altele nuntite -
se coace jar pentru Stea și jar
pentru Pâine - și Pâinea -
sub crusta ei de lumină - pe toți

ne numără și ne răs-numără -
precum raze ale unei Nesfârșite
Viitoare Dimineți: Dimineața
Turmelor Luminii - îmbulzite
sub sunet de clopot - spre
Cerul care nu se va mai închide
nimeni nu va mai ucide:
Sângele va rămâne în veșnic Potir

Te-ai născut să împaci - Te-ai născut
să unești - Te-ai născut să
abolești mușcătura - împunsătura
umilința cumplită de a fi
dedesubtul tăieturii crimei

ești Dumnezeu meu - al
singurei mele iubiri

dar Tu - Pruncule - nu poți fi
Dumnezeu meu și Dumnezeu lor:
nu ești Stăpân al Hotarelor -
ci Bucurie și Lumină fără
început și sfârșit
niciodată n-ai ucis întru hotar - ci
ai vindecat mereu - întru recunoaștere
Paiul de Iesle - din Stea -
Steaua din Coroană de Mag - Coroana
adânc rotită în Fântâna sufletului meu
de-a dreapta Coroanei Bourul -
de-a stânga Asinul: în mijlocul
Crucii - Pruncul Păstor
Inorogul cu frunte-nsângerată
de sudoarea efortului luminii -
înțeleaptă cât toate Scările.

Plângându-L pe Iisus

Plângându-L pe Iisus - un copil
Adormi la fereastră:
și-L văzu pe Ucis
Plutind lin - lebdă sângerie

Scurgându-se-n cântecul ultim -
spre Lac

Rănilor Lui erau tot atâtea ciudate
Lumini - guri de peșteri -
străpungând spre
Orbitoare Grădină

Și copilul - în vis - o porni spre
Eternele dimineți - iar
Când s-a trezit - nu mai avea
Nicăieri de ajuns

Aici în est

aici în est - nimeni
nu mai caută soarele
aici în est - insomnia
și umilința se
iau la întrecere - care ucide
mai repede - și cât

aici în est - a-ncetat să se-ntrebe
cine - de ce sau cum -
doar cât

aici în est nimeni nu mai știe
să plângă - doar
să se plângă - nimeni
nu mai are țară sau
viitor - numai resemnat geamăt

aici în est - nimeni nu se naște -
doar pleacă - nimic
nu se-ntâmplă - ci se suportă

aici în est să veniți - dezvățaților
de tragedie - dacă vreți
a vă-nvăța să triumfați dezastruos
asupra lui Dumnezeu - apoi
să vă priviți - din genunchi -
inima răsturnată
grotesc și patetic - în troacă

est - medicamentul oftalmologic -
pentru a nu mai zări decât bezna -

eventual să auzi prepararea
minuțioasă a sputei și
puhoaielor de spurcăciune
a vorbei - pentru celebrarea
Calvarului fără Golgotă

varavele mestecă spini
și-și bat piroanele-n cap -
apoi stau în cap - ghiftuindu-se
cu piroane - apoi cer de
lucru - nevăzutului - pe care-l
botează „Pilat”: isterizat -
Iuda iese la pensie - vânzându-și
la licitație - frânghie și copac
țarina olarului face criză
de disperare: falimentul
ultim - al formelor

în sunet și plâns - nimeni
în est - nu mai crede: soarele
răsare - noptatic - la nord

Pax

presimt uluitoarea forță de a lua
de la capăt - toate călătoriile morții

Doamne - poți să faci
abstracție de cocote bătrâne -
viețile - care
sufocă măreția tăcerii

Doamne - așază-ți capul
în sfârșit - pe piatra
sufletului meu

Gânduri de toamnă

E toamnă!

Cărările din munți și livezile cu frunze de aramă își așteaptă jertfa de zâmbet și pașii! Cumințenia cerului dă semne de nesupunere. Chema-rea cocorilor vestește un timp al plecărilor, către locuri mai calde ale sufletele noastre.

În hambarele goale paianjenii țes pânza amintirilor și țăranii, atâția câți mai sunt, își bulucesc amintiri înlăcrimate despre dărnicia nesfârșită a pământului, despre serbători și ploii în căușul palmelor. Trâmbițate de cocoși, diminețile cu brumă argintie vestesc povești nemuritoare despre „odată ca niciodată”. Ni se face dor de lacrimi de struguri și de nemărginire...

Prin cetățile amăgitoare ale istoriei, ceața gârbovită trece pe străzi, nici ea nu știe încotro. Un stejar își îndeamnă frunzele să privească numai spre cer și să se roage pentru copacii încă netăiați și pentru clipa în care vor deveni zbor. Un mușuroi de furnici ne învață rostul dumnezeiesc al vieții!

Oare cum s-or mai fi definind acum speranța, zâmbetul și privirea bătrânilor? Ce rugăciuni mai strigă tăcerea?

Se construiesc părții, în munții sterpi de zăpadă în timp ce majoritatea românilor, constată că trebuie să supraviețuiască democratic, cu 25 la sută mai puțin. Și asta nu e singurul „avantaj”. Brânza de Sibiu se va face în fabrici de inox, fără mâini de țăran și va avea gust european. Grădina zoologică va deveni și ea inutilă, ghetoul de lux al vilelor o va nimici, poate și parcurile din București se vor

desființa dar locuri de distracție mai sunt: vorba epigramistului **George Zărafu**: „Bucureștiul nostru are / Doamnă circuri, permanent: / Unul pe Ștefan cel Mare / Celălalt...în Parlament.”; televiziunile românești ne arată aceleași accidente, violuri, talk-show-uri sexy și aceeași „specialiști” ce ne explică, la nesfârșit, povestea „punga cu (vreo) doi bani”, ironizând filozofic tragismul neputinței generale.

Tatăl meu în „tinerețea” lui a fost 3 ani în armată, 3 ani în război și 6 ani prizonier în Siberia. I s-a micșorat pensia și tace privind undeva, departe de noi! Tristețea a avut întotdeauna demnitate!

Să nu disperăm: pământul și cerul pot fi din nou ca atunci la început, când zâmbetul nu se improviza. Să ne privim cu înțelegere, să ne apropiem de lumina din noi, să încercăm să ne bucurăm pentru toate astea, pentru ce avem și pentru viața ce ne-a fost dată!

Să nu uităm că existăm printre zile și anotimpuri, nu ca slugi ale celor ce ne conduc și ne risipesc zilele și avuțiile țării, ci ca urmași ai celor ce ne-au lăsat drept moștenire dreptul sacru de a fi și limba cea mai frumoasă de pe pământ!

Înțelegerea, toleranța, dăinui-

rea, sunt certitudini incontestabile de noblețe ale unui popor demn cu suflet unic, ce deranjează prin calitățile sale dumnezeiești!

Să nu uităm că Dumnezeu există în toate și că în jurul nostru, până hăt de parte, se plimbă un vis regăsit în frumusețea zâmbetului de copil ce naște adevărul despre viață și dăinuire! Zi-lele au greutatea aurului topit din lacrimi și liniștea de pași!

„Sara pe deal buciumpul sună

cu jale...” noaptea reinventează povestea **Luceafărului** sau cea despre Carul Mare, mănât de **Fănuș Neagu** pe sub bolta nesfârșită a Bărăganului. Universul, vrăjit de freamătul vântului, miroase a văzduh, a fân cosit și a lacrimă.

Valuri înspumate, cărări prin munți, speranțe, căutări, așteptări...!

E toamnă pe pământ și noi existăm!

Emil PROȘCAN

Cristi DUMITRACHE

Viaceslav

**DIASPORA
LITERARĂ**

Șoapta îngâna dimineața, tremurând sfioasă la atingerea primilor zori. Se făcea că e toamnă târzie și rece, cu-aduceri aminte și melancolii. Lemnul vechi scârțâia în gard la fiecare chemare a tundrei, prevestind crivățul, care avea atâtea povești frumoase de depănat: cu ciulini rostogoliți până acolo unde cerul atingea pământul, cu zări pereche, cu cai și călăreți mongoli, sau alte seminții înfip-te-n șa, pogorând războinice spre răsărit.

Barba-i crescuse mare și deasă, ca un arici speriat de câini lătrători și hămesii. Era una din acele dimineți mohorâte și pustii, în nestatornicia Siberiei, peste care goneau norii. O poveste veche, aproape uitată în visele irosite ale tinereții. Viaceslav stătea nemișcat, la măsura de lângă godinul cald, gândindu-se la calea bătătorită a vieții, când abruptă, când domoală, niciodată la fel. „Ce e dincolo de viață?”, încerca să-și răspundă. Poate că e bucurie, sau tristețe, sau... nimic. Cui îi pasă? Nimic, nimicul nenorocit și nebun, pândind soarta tuturor.

Încăperea semăna cu el; când luminoasă, când întunecată, bântuită de flăcările vreascurilor din sobă. Paianjeni înghețați pe plasele zdrențuite și afumate, lavița de lemn cu pledul jegos și ponosit, nimic mai mult, nici mai puțin... Nimic destul. Paharul era singurul accesoriu de pe masa rotundă, roasă de carii. Iar vodca singurul lichid ce-i scăldase pereții lipicioși. Tristețea plutea în camera rusului. Un gândac sărman găsisese o firimitură într-un colț de masă și se lupta să o devore. „La fel ca-n viață...” își zise el, pocnind fără milă gân-gania. Scurpă în palmă și porni să-și frece mâinile murdare. Și-și umplu din nou paharul. „De ce fac focul, dacă tot am votca?” se întreabă nedumerit. Poate pentru faptul că are și ea nevoie de odihnă, în sticlă. „Ce e viața?” gândi el din nou. Vântul, omul și gândacul, focul ucis parșiv de frigul găgăuț, lemnul, votca și neantul. Doar atât. Și împăcat cu sine adormi, scoțând un suspin de ușurare. Aflase taina vieții lui: sărman, singur și neștiut... Viaceslav.

Mihai BATOG - BUJENIȚĂ

VIZITA BĂTRÂNULUI DOMN

Marele voievod călărea în mijlocul curtenilor săi devotați. Era mulțumit. Cu ajutorul **Domnului**, prin măiestria căpitanilor, dar și prin vitejia oastei, câștigase războiul împotriva zurbagiilor de cazaci, care în ultima vreme se obrăzniciseră peste măsură și multă silnicie făcuseră în ținuturile de margine.

Pălcurile mergeau acum domol către marea curte domnească a țării de mijloc, împreună cu harabalele pline cu pradă, urmate de rădvanele grele ale doamnelor și domnițelor ce se alăturaseră oastei după victorie. Vodă părea însă cam îngândurat de grijile domniei...

– Cinstite vornice, alătură-mi te lângă scară, căci avem a tăinui oarece!

– Poruncă, doamne, spuse marele vornic și, strunind bidiviul, rămase totuși, plin de respect, cu un pas în spate și în stânga calului voievodului. Era o măsură dictată nu numai de profundul simț al protocolului, ci și de prevedere, cunoscută fiind firea cea întortocheată a principelui, care, ca orice despot oriental, ignora cu nonșalanță drepturile omului. Adevăr este însă că acestea nici nu fuseseră inventate!

– Opri-vom câteva zile la curtea mea din mlaștinile pâraului acela cu nume ce nicicând nu mi-l amintesc. Vom lăsa oamenii și dobitoacele să se

odihnească, iar noi vom sărbători creștinește izbânda noastră. Gândesc, iată, să le ridic lor și o sfântă biserică, care în veci să amintească de glorioasa noastră trecere prin aceste locuri uitate de **Preabunul**.

– Multă dreptate ai, mărite doamne, că într-adevăr nici numele acelui pârau nu prea-l știe nimeni, iară **Domnul** și-a cam întors fața de la ei, deoarece cunoscut este că-s tare le-neși. Au, iată, codri necuprinși, dar sculele necesare pentru gospodării le cumpără din ungurime, căci ei nu se învrednicesc să facă nici măcar doage pentru buțile de vin, de care-s tare poftitori, nici linguri sau copăi, dară nici oale de lut, comerțul îl duc armenii pripășiți acolo încă din vremea prealuminaților tăi străbuni, straie cumpără pe bani grei de la nemți sau de la Țarigrad, albine nu cresc, de cultivat nu cultivă nimic, turme de cai, de capre sau de oi nu au, iară de meșteșuguri mai grele, precum fierăria sau împletitul măjilor, nici nu putem să vorbim. Dacă n-ar fi bălțile cele întinse, în care pescuiesc folosind batacul, porcii ce trăiesc sălbatici prin bozii, dudele din care fac trăscau și viile ce rodesc pe dealuri fără nici o îngrijire și din ai căror struguri fac o poșircă ce-i ia de cap, ar muri și de foame și de sete, de puturoși ce sunt.

– Multă dreptate ai, vornice, dar vezi, domnia ta nu cunoști încă hi-

rea cea nepătrunsă a lucrurilor, căci oamenii aceștia pe care de mult i-aș fi prăpădit, dacă-i socoteam după vrednicie, au însă felul lor de a fi. Și asta e taina ce-i ține pentru o vreme departe de mânia mea, precum și de tăișul securii gâdelui. În mare lenea lor au totuși cei mai vestiți dieci, iscoditori de vorbe cu adâncă înțelepciune, dar și din cele chisnovatice, ce bine dau la mesele fețelor înalte și sufletului fac înălțare. Se află asemenea printre ei și diecii cei iscușiți în vorbe de duh stihuite mai ceva ca în cântările cele meșteșugite ale grecilor din vechime, iară ele multă veselie aduc celor cu minte ageră, ce înțeleg cele grăite de aceștia. Și acum, drept să-ți spun, nu că aș avea eu nevoie de așa ceva, dar privește la domnița cea tătarcă pe care am scos-o din mâinile spurcaților de cazaci. Mi-e tare dragă și mi-a cam picat la inimă, dară ea numai tristă și cu gândurile duse pare a fi, iară muieroa mohorâtă, ca vinul cel oțetit este, de-ți vine să-l scuipi la pământ, dacă-l pui pre limbă. Așa că, doresc a o însemina, căci, de râde muieroa, deschise sunt cele tainițe ale trupului ei și învârtoșatul lesne le pătrunde și cu multă bucurie. Ține dară minte, de la mine, aceste vorbe și nu uita că ți-am fost baci din tinerețe...

– Îhîi, spuse vornicul, având, pentru o clipită, mințile zburate aiurea, la niște jupănese din ulița grecească. Își reveni însă repede, după palma cea năprasnică cu care domnul îl cadorisi urgent și rosti cu un accent vizibil deformat:

– Iertare, mărite, eram mult prea uimit de marea ta înțelepciune și mă furasera gândurile de slavă ce cu

drept le meriți!

Domnul îl privi cu drag. Marele vornic era om de nădejde, dar cam căscat iar el, voievodul, era vestit pentru modul ferm în care ținea la respectarea bunelor maniere. Îi spuse cu glas blând, ca unui copil care are nevoie de o gingașă alinare:

– Te du, deci, înainte-mi, vornice, iute ca vântul și când spre seară vom fi noi în cetate să mi se înfățișeze pârcașul cu ai lui, pentru a vorovi despre cele ce au de făcut! Hai, fuga și **Domnul** fie cu tine, bravul meu!

Vornicul dispăru ca luat de ape, răsuflând ușurat și lăsând în urma lui un nor de colb. Scăpase totuși destul de ieftin. Era deci, încă în grațiile domnului.

„Ce, Doamne iartă-ne, Evropa tătă-i cu ochii pe noi, aici la fruntăriile cu păgânătatea și nu se face a ne purta ca niște simpli ciobani lipsiți de ighemonicon”, gândi vodă, plin de grijă față de imaginea țării în lume.

Într-adevăr, aproape de apusul soarelui, voievodul cu întreg alaiul se afla în fața porților cetății, mirându-se foarte de starea lor cea jalnică, de zidurile de apărare năruite și de pustietatea locurilor unde numai orăcăit de broaște auzea. Dar nu avu prea mult timp de amarnice socoteli, fiindcă în întâmpinare îi ieșiră boierii cetății, în frunte cu pârcașul, care în sunetul surlilor, țimbalilor și al tobelor îi urară bun venit, îi sărutară ciubotele pentru cinstea de a-l vedea, iar preoții înălțară cântări și fum de tămâie pentru sănătatea sa și a celor ce-l însoțeau. Vodă, plin de bunăvoință, le dădu câteva buzdușane în fălci obraznicilor care încercau să-i cerșească fa-

voruri, apoi le spuse boierilor că peste două ceasuri se vor întâlni în sala cea mare a palatului domnesc și vor avea vreme de sfat, mai ales că, după ce se vor lua măsurile necesare, va da un mare banchet în cinstea sa. Porunci ca la întâlnire să vină și jupânele, dar mai cu seamă jupânițele, deoarece bucuria victoriei trebuie împărtășită mai ales cu cele care, la vreme de război, au în grijă acareturile și bunul mers al gospodăriilor. Traversă călare curtea interioară, plină de paie ude ca să nu se ridice colbul și pătrunse sub bolta răcoroasă, pentru a descăleca, fără să fie văzut că icnește. Palatul domnesc era, de fapt, un grajd mai răsărit, construit din chirpici, cu arcade scunde și acoperiș din trestie, iar sala mare, tot cu paie pe jos, era podită cu grinzi afumate de la incendiile anterioare. De jur împrejur, pe lângă pereți, erau bănci din lemn negeluit, iar în centru un fel de tron încropit la repezeală din trunchiuri de brad fasonate din bardă, însă ce-i drept, acoperit acum, cu o frumoasă blană de câine, proaspăt jupuită.

Domnul suspină și intră într-o săliță de mărimea unei chilii, unde se afla un crivat peste care cineva aruncase o velință mâncată de molii. Dădu liber celor ce-l însoțeau și se prăvăli pe pat, înjurând cu multă pricepere, așa cum învățase când făcea instrucția militară la nemți.

Dar, fix peste două ceasuri, se afla în sala tronului, cu toți marii boieri de față și primea închinarea delegației cetății. Părcălabul, în mare ținută, era însoțit de toată curtea sa iar un pas mai în spate se aflau jupânele și

jupânițele, așa cum poruncise măriasa, îmbrăcate și ele de zile mari. Domnul, așezat pe tron, având coroana mică pe cap, aruncă o privire vulturească asupra lor și cu greu își stăpâni un urlet de groază. Femeile semănau, care cu o puțină de untură, care cu un gelep tătăresc sau cu o sperietoare de ciori, înfășurate însă toate cu blănuri din samur rusienesc, cu giuvaericele turcești, în care străluceau pietre roșii din îndepărtata Indie, sau cu salbe de zloți leșești ce atârnavă cam cât un cârlan, cu tălângi de aur în urechi și cu degetele pline de inele de mărimea unui cap de curcan.

– Logofete, poruncește, rogu-te, să vină la mine Mitru! Deîndată! Domnul era calm și zâmbitor, deși la vederea salbelor cele grele i se ridicase păr de câine turbat pe spinare, deoarece acestea erau făcute din aurul pe care el îl luase drept pradă de la leși, acum doi ani, atunci când făcuse terci din armata lor, prin codrii cei de necuprins ai nordului. Aurul lor îl trimisese apoi către cetăți, să fie cheltuit cu folos la întărirea acestora.

Ca să vezi, gândi cu tristețe, el tăiaze mâinile unor hoți care furaseră găini, sau ridicase în furci tâlharii ce țineau calea negustorilor la trecerea prin vaduri sau prin codri! Și acum? Se dovedea, iată, că furii aceia erau doar niște mieluse pe lângă boierii săi, cei pe care-i așezase-n ranguri și își pusese atâta nădejde în ei. Pe când domnul se scărpină gânditor în barbă, în sală intră un țigan uriaș, buzat și holbat, numai bun să bage-n lichituri toată suflarea, mai ales că era, lucru cunoscut, călăul preferat al lui vodă, un nemernic vestit, care executa fără

crâcnire, însă cu mult talent, toate comenzile primite de la preamiloștivil său stăpân. I se spunea de altfel Sătâr... În sala tronului începu să bată un vânt înghețat, însă voievodul, om cu multă diplomatie, rosti blând de parcă și-ar fi mângâiat câinele:

– Armașule, ia-le pe aceste jupâneșe și pe jupânițe, dăruiește-le din cămara noastră niște cămeșoaie de cânepă, oprește pentru vistierie cele blănuri și giuvaericele, iară pre domniile lor du-le ca plocon prietenului nostru mârzacul cel vrednic de cinstire, Tunceai, ce-și are sălașul în dealul Țuțorii și de multe ori, cu mare bărbăție și curaj, ne-au ajutat în lupte. Este el un om nobil și înțelept și va ști ce să facă cu arătările astea. Chiar de le va da nogailor săi, chiar de le va da la câini sau cailor să le mănânce, pre noi tot ne va bucura...

– Dar, mărite, caii, după știința noastră, nu mănâncă niciodată... Capul celui de-al doilea logofăt se rostogoli clănțănind prin paiele din sala tronului, pe când Mitru rânjea satisfăcut și-și ștergea satârul de sânge.

– Eehhh, tinerețe, tinerețe, spuse la fel de blând domnul, multă obraznicie și prea puțină minte... Ghe-tu' băietan nu va mai afla, iată, niciodată câtă dreptate am! Ce l-o fi apucat, că dară pre el în luptă cu nogaii nu l-am văzut vreodată... Ca să vă spun cu dreptate, tuturor celor aici de față, cu mare luare aminte să fiți, deoarece vederea strigoaicelor îmi cauzează la simțire, or, la vârsta mea, așa ceva nu e cu bucurie! Dintr-o astfel de cauză, viitorul slăvitei mele stirpe ar avea de suferit și asta nu-i cu puțință pentru

biata țară! Priceput-ați? Au de nu, poate doriți a-l pune pe Mitru să vă deslușească tâlcul vorbelor mele!?

Toți boierii înclinară cu respect bărbile, semn că pricepuseră totul exact așa cum se cuvine și că nu vor uita în viața lor ce înțelepte vorbe rostise domnul cel vrednic.

„Începe bine, gândi privind smerit în pământ pârçălabul. Întâi m-a scăpat de urgia aia de nevastă, că începuse să-mi frigă ficații de când cu dănțuitoarea cea tare țunțurlie din armenime și tot bâiguia că mă dă în vileag iar acu' îl mântui și pe învărtitu' ăsta de logofăt de-al doilea, care mă lingea pe față iară prin spate mă vindea, uneltind să-mi ia locul... Dacă am puțin noroc, peste un ceas-două ajung hatman... sau poate...”

Fu trezit din auritele visări de vocea caldă a domnului, ce nu se asorta în nici un fel cu licărul sinistru din ochiul drept:

– Pregătit-ai ceva, prea cinstite pârçălab, pentru venirea noastră, că, iată, suntem sosiți de la drum lung și de la grele bătălii...

– Da, preamărite, mesele vor fi întinse în curte, să se bucure și norodul de lumina vederii tale, însă bucatele sunt din cele simple, din care ne hrănim cu toții, căci prin părțile noastre mare-i sărăcia, dară și abținerea de la lăcomie, așa cum ne învață chiar sfintele scripturi, ale căror porunci le păzim ca pre ochii din cap. Așadar, borș de ștevie cu ceapă și pâine neagră de secară, o mâncare de urzici cu usturoi, o felie mică de cozonac cu șofran și apă din cea bună și rece, adusă tocmai de la Cacaina, pârăul ce udă aceste binecuvântate meleaguri ale ță-

rii, peste care domnești cu toată strălucirea ta.

„Hai, că l-am spart pe mitocan cu ghiersul meu bine meșteșugit”, gândi inconștientul plin de trufie și lăbărță un surâs unsuros.

– Nu ne este cu supărare, căci și noi ținem la sfintele pravile ale strămoșilor, iară cumpătarea este pentru noi la fel de bună ca și dezmiertul sufletului în cele sfinte cântări. Dar, pentru că veni vorba, cu ce ne vei bucura privirile și cine sunt cei ce ne vor încânta inimile la sfintele bucate despre care atât de frumos ai vorbit?

– Avem, mărite, un prea frumos cor al tinerilor călugări de la mitropolie, ce știu toți psalmii și cu multă dăruire îi cântă de la cap la coadă, fără să se încurce...

– Trimite-i dară pre aceștia, la capul mamei domniei voastre, că va avea mare nevoie curând de aceste lăudate cântări, rosti cu duioșie în glas vodă, iar lumina aceia bizară din ochiul drept, mai căpătă un nivel de strălucire...

– Aaaa, dar avem și pitici, gușați, cocoșați și tot felul de măscărici ce vor înveseli peste măsură inima ta cu giumbușlucurile lor nebunești, mai rosti pârălabul, grăbit să șteargă impresia de mai înainte.

Numai că domnul, suspect de răbdător, oftă și spuse, așa mai cu veli glas ca să fie auzit de toți, mai ales că unii începuseră să moțâie pe băncile aflate către fundul sălii:

– Veliților și boieri dumnea-voastră, această modă, adusă de prin cele apusuri, e scârboasă și adevăr vă spun vouă, că abia peste cinci veacuri de acum încolo va înveseli mai ales

prostimea care va căsca gura toată ziua la ei, în timp ce se va îndopa cu felurite mizerii ca să se laude că sunt avuți și cu inimă simțitoare! Acu' nu ne trebuie așa ceva!

Zâmbetul slei pe fața pârălabului, aceasta luă culoarea cea frumoasă a spanacului, iară buzele i se învinețiră. În criză de idei, îl împinse în față pe logofătul vistiernic, la o adică, s-o ia el. Însă nici vistiernicul nu era de ici de colo, uns fiind cu toate alifiile curvăsărești. Așa că ieși în față, își ridică sfios privirea din pământ și înfoindu-și mândru nevoie mare frumoasa sa barbă colilie, rosti sigur pe el:

– Luminăția ta, dorindu-ne noi dintotdeauna ca slăvitele tale picioare să calce pe pământul acestei cetăți, pregătit-am din vreme, cu multă osârdie și cheltuială din vistierie, un joc adus din îndepărtata Engliteră. În acest minunat joc, niște flăcăi bine făcuți dau cu piciorul într-o bășică iară toți cei ce-i privesc se bucură de cum își rup ei oasele, cum se spurcă cu vorbe și pumni, cum se stuchesc sau își arată goliciunile. Ce să vă spun, mare haznă! Merită a fi văzuți, căci, din toate cetățile țării, numai noi avem așa ceva!

– Mi-au mers la inimă vorbele tale, logofete, și multă bucurie mi-ai făcut... Hatmane! Arestuiește-i dară pre toți flăcăii aceia în frunte cu logofătul, dă-le lor arme, iară peste două zile să fie gata de luptă în cetatea noastră de la Baia, căci spusu-mi-au iscoadele că riga unguresc a tocmit panțiri nemțești pentru a trece prin sabie acea cetate a noastră, or, cu nemții, știi bine, nu prea-i de suguit. Multă

nevoie aveam de niște voinici zdraveni, iar de se întoarce vreunul dintre ei, să-l iei cu leafă la curtea noastră, cea a cetății de scaun, pentru a ne păzi porcii.

Logofătul vistiernic, mult mai puțin obraznic decât cei din zilele noastre, dădu să explice cine știe ce, dar, sugrumat de spaimă, se opri la timp și spuse smerit:

– Sărut dreapta măriei tale, căci cu multă înțelepciune ai grăit!

Mitrea băgă cu regret satârul la brâu și rânjetul i se șterse de pe față, lăsând loc unei amărăciuni ce părea fără leac. Cel puțin pentru o vreme...

„Hopaaa, hai, că-i din ce în ce mai bine, am scăpat și de lacomul ăsta, care lua mai mult decât mine și mă mai și bârfea pe la cele curți împărătești. Iar de la Baia nu scapă el... că la câte păcate are... Pârcălabul păși din nou în față, ceva mai semeț acum, dând astfel dovada nebuniei sale.”

– Prea mărite doamne, dar nu v-am spus încă de hangița cea vestită din dricul târgului, cea cu glas de turtura, ce cântă la mesele cinstitelor fețe ale acestei lumi...

– De voiam cămile deșelate de bostangii, îmi luam singur, însă nici la tinerețe nu aveam ghies pentru astfel de năzdrăvănii, pârcălabe!

Pârcălabul înghiți un nod și prin cap îi trecu un gând nefericit: păi, „ce dracu’ să-i mai dau mofturosului ăsta, care s-a spurcat la finețuri de când cu domnia, că, dacă e să mă iau după sorginte, bunică-su’ era văcar pe una din moșiile noastre. Uite, că rău au făcut ai mei de nu l-au omorât atunci, că scăpam de nenorocitu’ ăsta

de nepot care mă fierbe acu’ fără apă! Ia să tac io, că spune el singur ce-i pofteste mațu’ și îi fac rost! O zi-două n-o fi foc, iar după aia vorbesc cu pașa de la Vidin, pun banu’ jos și-l spulber pe ghiordan! În locul lui am să mă aleg pe mine, una că-s de neam mult mai înalt, oricum mai deștept, apoi că-s mai bogat și oricum mult mai frumos...”

– Dară, unde sunt, pârcălabe, cântăreții cei vestiți ai cetății, aceia de cântă ei precum menestrelii din apus, la mesele domnilor, spunând povești din vechime despre riga Artur, în acorduri de lăute și țimbale, sau stihutorii cei chisnovatici, ce prind în ghiers meșteșugit păcatele căftăniților, împungându-i pre aceștia cu vorbe de duh, pentru a le schimba lor blestemele apucături spre hainie sau cele păcate lumești? Pre aceștia voi a-i vedea și asculta, căci aceștia au fost vrednici de a sta și la mesele împăraților de la Râm, până când lumea s-a ticăloșit și nu-i mai poate suporta că prea spun adevărul... Hai, știu doară că ai belșug de așa ceva în cetate...!

„Bă io-i trântesc una acu’, de o să-l usture în cele locuri și să mă lase cu aiurelile lui depravate” Gândul se autocenzură însă și pe gură pârcălabul rosti mieros:

– Măria ta, aiștea-s niște sărăcani ce vor pită de la visterie și mereu vin cu jalba-n proțap și cu rogojini aprinse-n cap, căci ar voi și ei să primească danii de la visteria cetății, precum boierii și acei vrednici flăcăi pe care cu multă trudă și cheltuială i-am pregătit, așa cum bine ai văzut, mărite, acum, pentru nevoile oastei. Mai ieri am pus armașii cu biciul pe ei, iar

pe unii i-am bătut cu urechea la stâlp ca să-i stuche norodul, că nu-s buni de nimic pentru cetate. De altfel, sunt cam hodorogiți și plini de beteșuguri, că, de nu erau așa, îi vindeam turcilor încă din iarnă, când plângeau de frig pe ulițe. Ca să nu mai spun că blestematele lor stihuiuri aduc atingere chiar și înaltelor fețe boierești și bisericești. Dar am un plan cu ei! Îi voi arunca în iazuri ca să-i mănânce racii și astfel să fie și ei de folos cu ceva dragului nostru norod. Altfel, nu prea văd cum putem scăpa de ei...

– Ehhh, fugit-au timpul plăcutelor voroave, pârcălab, iară domnia ta, pentru că nu vezi prea bine, fi-vei înălțat, astfel ca, privind mai de sus, să înțelegi mai mult și cu mai mult folos! Mitreo, ai grijă ca bine să fie pentru toată lumea, spuse domnul și se ridică de pe tron, cam îndoit de șale, însă foarte bine dispus.

Mitru îl luă, plin de respect, de sub braț pe pârcălab, în timp ce acesta, în mintea sa, își făcea planuri: „Bă, îi dau o carboavă baragladinei și îl pun să mă susțină să ajung mare spătar sau, mai bine, tot hatman... sau chiar mare logofăt... Hai, că dacă-i dau și două curci, l-am prostit pe harap și fac ce vreau din el! După aia mă scot eu cu paguba, că măresc birul pe moșii și ies cu mare folos”... Nici nu băgă în seamă că Mitru avea o figură extrem de fericită și ochii sângerii îi străluceau...

– Acum că giudețul nostru s-a terminat cu bună învoială, haideți, boieri dumneavoastră, în curte, că ne așteaptă sfânta masă. La gândul bucatelor prezentate de pârcălab mai înainte, entuziasmul boierilor, deși le

pocneau ochii din cap de foame, se vedea cât colo că lăsa mult de dorit și se manifesta prin mormăieli nedesluite. Doar domnul părea vesel din cale afară și nimeni nu înțelegea de ce. În curte însă, minune mare! La focuri se perpeleau boi și berbecuți din cei grași, cuptoarele copseseră pâine din făină albă, curcani umpluți cu nucă, potârnicchi și prepelițe, iar vinurile curgeau din belsug, date fiind cepuri la buțile ce țineau în ele, de ani de zile, licorile cele parfumate ale Cotnarilor și ale Uricanilor, care acum sfârâiau în ulcele, dară și pe gâtlejurile cele însetate. Mesele lungi, acoperite cu velințe de cânepă, peste care se așternuseră fețe de masă din cel mai fin damasc, arătau ca poleite în bătaia lunii, iară pocalurile cele de aur, ca și vasele sau tacâmurile, luceau în toată splendoarea lor. Cântecelile menestrelilor înmuiaseră inimile vitejilor boieri, iară stihurile diecilor cei afurisiți la limbă multă hlizeală aduseră pe înaltele fețe, deși unele chișcau cam adânc, dară cum domnul râdea din toată inima, nimeni nu cuteza altfel. La gardul cetății, norodul închina pentru voievod și bucățile de carne friptă primite de la masa cea mare erau împărțite frățește cu câinii. Toată lumea se bucura de mărinimia domnului, iar acesta dăruia tuturor câte ceva, deși până acum îi mersese vestea de chibzuit cu asupra de măsură, ca să nu spunem altfel. Adevărul este că avea de unde! Averile ridicate de la curțile boierilor maziliți erau de cinci ori mai mari decât prăzile luate în ultimele zece războaie. Domnul chibzuise chiar și un plan de restructurare a veniturilor la visterie, pe o nouă bază, nu-

mită impozit, corelat cu planul de reconsiderare a surselor și resurselor. Numi plin de voie bună și pe noul pârcălab, un tânăr destoinic ce se bătuse cu multă vitejie în războaie, pre numele lui Cristea, mai căftăni câțiva boieri dându-le strașnică poruncă de terminare a lucrărilor la biserică și la zidurile de apărare până în toamnă, apoi, peste două zile, plecă convins că bună treabă făcuse, confiscând averile cele nemăsurate ale tâlharilor cu înalte boierii și dându-le alte întrebuițări. Dăduse astfel de muncă tuturor și prin aspră dojană să fie biciuiți cei nevreznici iar leneșii trimiși la ocnă. Tot de două zile, pe lângă vodă se învăteau cu ochii înflăcărați de dragoste și domnița cea cu văluri pe față, iar domnul sărea acum în șa fără a se mai strâmba de durerea șalelor.

Peste toate acestea privea cu ochi holbați ca de mare uimire, de sus, din turla de pojar, atârnat cu funia de o grindă groasă, fostul pârcălab, căruia, dacă era să te iei după expresia feței, i se împliniseră toate visele. Alaiul domnesc porni, a treia zi, spre cetatea de scaun în uralele norodului ce striga cu real entuziasm, fără a fi îmboldit în coaste cu sulilele armașilor cum se proceda de regulă:

– Vodă, vodă să trăiască, vodă, vodă...! În fruntea tuturor se afla noul pârcălab... Când să strige și el, simți cum ceva îi taie respirația! Horcări: vodhăärm, armm... uایی...

Tedy Cristea se trezi ud lișcă, cu gura uscată și cu senzația că i-a căzut peretele pe piept. Își reveni cu greu și se liniști când constată că nu era peretele, ci Mia, o colegă de la ziar

care îl ținea cu degetuțele de nas și râdea nostim, privindu-l nevinovată cu ochișorii ei albaștri de sub chica de culoarea pădăiei. Deși, preț de o secundă, simți nevoia s-o strângă de gât, își dădu seama că nu o să o facă, poate și datorită guriței ei cea tare ispititoare. Ca să se liniștească, îi povesti visul în care ajunsese cel mai tare din cetate și tocmai se apucase să facă dreptate. Și ar fi știut cum s-o facă, mai ales după ce văzuse, tot în vis, ce înseamnă să fii, cu adevărat, puternic. Simțea că ar fi putut rezolva acum chiar și problema cu datul afară de la revista literară la care lucra. În urmă cu trei zile primise decizia, evident din cauza lipsei de fonduri de la bugetul pentru cultură al primăriei. Ajunsese deci ziarist liber profesionist, un eufemism pe care ei, jurnaliștii, îl foloseau, pentru că nu se făcea să spui că ești șomer. Exact în această situație se găsea și Mia...

Bugetul revistei fusese redistribuit, ca și altele de altfel, exclusiv programului „cultură prin sport”, ca să se cumpere o instalație de iluminat pentru stadion, iar fotbaliștii plecaseră (tot cu bani din sursa amintită) de o lună, în Bahamas, singurul loc de pe planetă unde ei se puteau antrena corespunzător, lucru absolut necesar, deoarece se constata că asta era cauza retrogradărilor succesive din ultimii ani.

Își aprinse o țigară, sorbi zaț de pe fundul ceștii și încercă să găsească o soluție. Prin cap îi zumzăia o tâmpenie. Să candideze la postul de primar. Oftă când își dădu totuși seama, că visele mor o dată cu venirea zorilor....

Laurențiu GHÎȚĂ

PARODIE

Stavridul cu colți de argint

(Amintiri din epoca de aur)

Un student din Levant,
îndrăgind mult mâncarea,
La noi, la cantină, adesea venea.
Croindu-și cu greu pe la coadă
cărarea,
Cânta dintr-un flaut de os și zicea:

„Veniți să mâncăm carnea asta
gustoasă,
Stavridul cu colți de argint, fioros,
Ce zilnic se dă în cantină la masă,
Și zilnic ne-mbie cu os lângă os”.

„Studente”, ziceau bucătarii cu goarne,
Cu câni și pahare spălate mereu,
„Mai bine servește fasolea cu carne,
Ori varza cu rață, ori galben piureu”!

Dar el se mișca zâmbitor înainte
Privind printre mese, atent să nu cadă,
Cu tava-ncărcată cu-o ciorbă de linte,
La masa din centru se puse să șadă.

Și spuse cu ciuda, dând zeama
de-o parte:
„Priviți cum se-arată, făcându-ne semn,
Stavridul cu colți de argint, de departe,
Veniți să-l mâncăm, cu tacâmuri
de lemn”!

„Studente, zicea bucătarul, privindu-l
dibaci,
E carne de carne, de pui necăjit”,
Dar el îi răspunse-ntorcându-se: „Taci”!
Și carnea sclipea, ca un cap de stavrid.
Apoi el scurma mai adânc în mâncare:

„Priviți cum privește, cu ochi de mister,
Stavridul cu colți de argint, foarte mare,
Veniți să-l mâncăm, cu tacâmuri de fier”!

„Studente”, zicea bucătarul, duios,
ca un baci,
E carne de vită, prăjită în vid”!
Dar el îi răspunse-ntorcându-se: „Taci”!
Și carnea sclipea, ca un cap de stavrid!

La masă striga la studenți și studente:
„Priviți unde-și află odihnă și loc
Stavridul cu colți de argint, din poveste!
Veniți să-l mâncăm, cu tacâmuri de foc”!

Dar vai, cum mânca el așa, plin de vervă,
Cum sta în amurg, peste masă-plecat,
Veni un stavrid uriaș din conservă
Și el se opri îngrozit din mâncat:

„Ce fiară ciudată mă umple de sânge,
Oprind savurarea stavridului meu?
Și, vai, ce duhoare mă face a plânge?
E ciorba stricată, sau ce Dumnezeu”?

„Studente, stavridul cu colți ca argintul,
Chiar el ți se-arată, aflând că-l placi.
Ascultă cum strigă studenții, gonindu-l”!
Dar el îi răspunse-ntorcându-se: „Taci”!

Mai bine ia oala și fierbe-o într-una,
Să pot să mănânc, să mă satur deplin.
Și-a fiert, până seara, când a ieșit luna,
Și studentul mănăcă, însă foarte puțin!

Oameni celebri - citate celebre

◆ La cincizeci de ani, un om poate fi măgar, fără a fi optimist, dar nu și optimist fără a fi un măgar.

(*Mark Twain*)

◆ Fericirea și prostia numai dintr-o cauză nu sunt identice, pentru că nu toți proștii sunt fericiți.

(*Mihail Eminescu*)

◆ La urma urmei de ce am renunța la fericire doar pentru că nu putem fi fericiți?

(*Ana Blandiana*)

◆ La Dumnezeu și în Țara Românească sunt toate cu puțință.

(*Al. Vlahuță*)

◆ Temnița cea mai de temut este aceea în care te simți bine.

(*Nicolae Iorga*)

◆ Poporul român nu știe să guverneze și nu se lasă guvernat.

(*Carol I*)

◆ Când ne dăm seama că nu mai suntem copii am murit demult.

(*Constantin Brâncuș*)

◆ Cel mai sigur mijloc de a face dintr-un copil un diavol este să-l crești ca pe un înger.

(*Aldous Huxley*)

◆ Ce fericire pentru mulțime dacă s-ar restaura sclavia! N-ar mai cunoaște spaima timpului liber...

(*Julien Green*)

◆ Probabil mult mai mult rău a fost pricinuit pe lume de nebunii cinstiți, ajunși în posturi înalte, decât de ticăloșii inteligenți.

(*James George Frazer*)

◆ Omul este singura creatură care refuză să fie ceea ce este.

(*Albert Camus*)

◆ Este mult mai ușor să te lupți pentru niște principii decât să trăiești după ele.

(*Alfred Adler*)

◆ Sunt trei căi ca să te ruinezi: femeile, jocurile de noroc și specialiștii. Cu femeile e cel mai plăcut, cu jocurile de noroc e cel mai rapid, iar cu specialiștii e cel mai sigur.

(*Georges Pompidou*)

◆ Indiferent ce lucru fac, femeile trebuie să-l facă de două ori mai bine decât bărbații pentru a fi luate în seamă. Din fericire, asta nu e greu de loc.

(*Charlotte Whitton*)

◆ Secretul unei căsnicii fericite continuă să rămână un secret.

(*Henry Youngman*)

◆ Oamenii raționali încearcă să se adapteze lumii înconjurătoare. Oamenii iraționali încearcă să adapteze lumea la ei înșiși. Este clar, deci, că schimbarea lumii nu poate veni decât de la oamenii iraționali.

(*George Bernard Shaw*)

◆ Ignorant este cineva care nu știe un lucru pe care tu tocmai l-ai aflat.”

(*Jim Backus*)

◆ Diferența între ficțiune și realitate? Ficțiunea are sens.

(*Tom Clancy*)

◆ Lumea este împărțită în oameni care fac lucruri mărețe și în oameni care își atribuie meritele. Încearcă să faci parte din prima categorie – concurența este infinit mai redusă.

(*Dwight Morrow*)

Colivarul

„Ladies and gentlemen, peste câteva minute vom ateriza pe aeroportul din Bruxelles. Vă rugăm să vă le-gați centurile de siguranță și să nu fu-mați”. Vocea însoțitoare de bord îmi alunga somnul ce mi se lipise de gene. Privesc ceasul: 5²⁰, 20 Decembrie 1989.

Lângă mine, în sectorul rezervat fumătorilor al Boeing-ului se află Gică, așipit, în timp ce Petrică încă mai „combate” un cognac „Martell”. Îmi lătesc buzele a zâmbet. „*Trei Doamne și toți trei*” - îmi trece prin minte.

Ne întoarcem acasă, după o deplasare de o lună într-o țară africană, deplasare în care, ca frații, am împărțit totul: și malaria, și căldura sufocantă, și mizeria, și dorul de familii și câte și mai câte. Ca „echipe” suntem doi la unu: Petrică - de la Mecanoexportimport - și cu mine, de la MCCEI - o echipă - am fost trimiși în delegație să le vindem niște vagoane de cale ferată amărâților de africani. Gică - de la Romtehnica - a fost trimis... ei bine, nu știm de ce! Degeaba am încercat noi în serile de plictis să-l tragem de limbă : „*Mai Gică, ce ai mâi de rezolvat? Le vinzi la ăștia Kaleshnikoa-ve ori faceți manevre militare comune în jungla de lângă Keri-Keri? Mutațiile mă în strămutata insulă Ada Kaleh, că o să ai parte de cafea bună, turcească!*” Gică a rămas mut, nu am reușit să aflăm scopul misiunii lui; se pare că Petrică și cu mine am fost în

delegație iar Gică în misiune.

Mă uit prin hublou și văd puzderie de lumini, Bruxelles-ul în pragul unei noi dimineți de iarnă. Îmi scot din portofel lista de cumpărături, întocmită de soție în seara dinaintea plecării spre Africa. Recapituliez: 5 cutii metalice cu unt, de câte un kg. sau 2 cutii de câte 2,5 kg; o cutie de praf de spălat „OMO” de 5 kg.; lapte praf 5 kg; 10 cutii de brânză topită, cubulețe, „La vache qui...”; o pereche de blugi pentru băiatul nostru - lungimea 60 centimetri; 4 becuri de 80 de wati economisitoare de energie; medicamente (vezi rețeta anexată); 20 de săpunuri „Rexona”; 5 kg de cafea...

Gata, am aterizat. Bag lista de cumpărături în portofel și încep să îmi adun bagajele de mână, o geantă de voiaj și servieta cu actele comerciale. Mă încrunt. O să-mi fie tare greu să dau explicații tovilui director Grigorie. Nu am făcut „mare brânză” cu vagoanele noastre, nu am semnat nici un contract, nu au bani africanii. Iar noi...pe datorie nu mai dăm nimic, avem și noi, românii, nevoie de bani. Bani cu care să facem ce? Că datoria externă s-a anunțat oficial că am lichidat-o în martie, acu’ e decembrie.

Fac un efort și îmi „sugrum” gândurile, destul de sumbre după o noapte de nesomn - nu pot dormi în avion! Peste nici 10 minute suntem totți trei în minibusul hotelului „Metropole”. Măcar atât avem și noi avantaj că am călătorit cu „Sabena” -

avem cazare gratuită pentru 2 nopți la un hotel situat în „buricul” Bruxelles-ului, în Place de la Bruckere.

Spre ora 7 ne aflăm în holul Metropolului. Mă prăvălesc într-un fotoliu. În hol numai noi trei și o fată tinerică și frumoasă, la recepție.

– Petrică, ia măi trei foi de alea de cazare, să le completăm și să facem dracului câte un duș...

Tânăra de la recepție își ridică ochii din registre. Ne zâmbeste și ne vorbește în... românește:

– Aaahhh, sunteți români? Cum ați scăpat măi oameni buni?

Ne uităm unii la alții fără să înțelegem.

– De unde să scăpăm? - întrebă Petrică.

– Păi... din România - răspunde fata.

– Domnișoară dragă, noi nu suntem transfugi, noi venim din Africa și ne întoarcem acasă.

Fata pune pe tejgheaua ce ne desparte 3 chei. O aud cum murmură: „Doamne, ăștia nu știu nimic”

– Mergeți în camere și uitați-vă la televizor - ne recomanda cu un timbru ciudat.

O luăm pe scară, avem camerele la etajul I. Preiau eu ostilitățile:

– Deci, toaletă, baie și peste jumăte de oră ne vedem în hol; mergem la cumpărături.

– Gata coane, mergem la un supermarket, e mai ieftin acolo și găsim tot ce avem nevoie dintr-un foc, propune Petrică.

– Pucule, ai zis că îmi împrumuți 20 de dolari, știi... pentru ciocolată și pentru două casete cu desene animate pentru fete, îmi reamintește

Gică.

Și-a cumpărat un video-player și nu i-au mai rămas bani de ciocolată pentru cele două fete care îl așteaptă într-un apartament din Berceni.

Intru în cameră, arunc bagajele într-un colț și mă reped să dau drumul la apa caldă, un duș „scoțian” o să-mi alunge oboseala. În timp ce mă dezbrac iau telecomanda și dau drumul televizorului. Aud vorbindu-se românește: „...vă promit 100 de lei...”. Mă uit spre ecran. Nu îmi cred ochilor. Hai că am trăit să văd și asta. Nea Nicu la televiziunea belgiană! Apoi, cel ce mănuieste camera de luat vederi face un stop-cadru și îl văd pe nea Nicu rămas cu gura căscată în timp ce, fundalul sonor este un: „Hhhuuuuuuuuuoooooooooooooooo...”

În următoarele 10 minute mă lămuresc – parțial – despre ce e vorba. Văd imagini cutremurătoare – 16 decembrie, Timișoara, tancuri pe străzile unde mi-am trăit o parte din tinerețe, focuri de armă, magazine ale căror vitrine au fost sparte, lume care aleargă buimacă, un tip vorbind din balconul catedralei unei mulțimi de oameni care scandează: „Jos Ceaușescu!”, „Jos comunismul!”...

Intră Gică fără să bată la ușă.

– Ce dracu se întâmplă, măi Pucule, ce zic ăștia de la televizor?

Gică nu prea se are bine cu limba lui Voltaire.

– Taci dracului din gură și uită-te, că o să înțelegi și din imagini - mă răstesc la el.

Pe sticla televizorului se derulează secvențe din zilele trecute, apare o clădire - ambasada României din Bruxelles după cum spune prezenta-

toarea - un grup de 10-15 oameni, în majoritate tineri, darămă ușa de la intrare, apoi dispar în clădire, câteva momente operatorul filmeaza zidurile, apoi văd cum doi dintre cei care spărseseră ușa ies în stradă și dansează arătând steagul României fără stemă. Apare apoi un bătrân, în pantaloni și cu o cămașă boțită - înțeleg că e ambasadorul României - care, de pe o hârtie ce îi tremură în mâini ca o frunză de toamnă în bătaia vântului, citește ceva despre „...personalul ambasadei se declară slujitorul noilor forțe revoluționare din România și în mod necondiționat...”

Ambasadorul dispare brusc de pe ecran și, iată, imagini din București. În direct. Cu puțină greutate identific locul. Calea Victoriei, hotelul „Athenae Palace”. Operatorul de televiziune este, bănuiesc, la etajul unu al „Palatului”, pe latura unde se afla muzeul R.S.R. Pe colțul unde se află hotelul, doi soldați, cu armele în cumpănă și căștile pe cap, se uită buimaci în direcția Pieții Victoriei. Se aud focuri de armă. Cine trage nu se vede! Doar se aude! În spatele militarilor, o grămadă de lume - civili care se agită, își întind gâturile să vadă și ei... să vadă ce?

Imaginea în direct tremură câteva secunde apoi se pierde. Pe ecran apar două buze senzuale descoperind niște dinți ca zăpada... este reclamă la pasta de dinți „Pepsodent”, urmează alt clip publicitar, cu niște saltele.

Mă extrag din fotoliu și mă îndrept spre duș.

– Măi Gică, mă duc să mă spăl. Du-te și adu-l pe Petrică, caută niște apă minerală în frigider, termin

repede și apoi ne sfătuim ce avem de făcut

Mă las pradă jetului de apă. Mintea îmi lucrează. Deci, cum era de așteptat, după Polonia, după Cehoslovacia și Ungaria, ne-a venit rândul și nouă. Ce nu înțeleg însă este de ce la alții le-a venit rândul „de catifea” și nouă de... kaleshnikov? Mintea mea caută un răspuns.

„Păi... dacă așa a fost scrisă piesa, așa se joacă, nu?” - mă surprind dialogând cu mine însumi. „Da, dar de ce ăia care au scris piesa nu au scris-o fără kaleshnikoave? De ce să moară oameni?” „Mor... figuranții, dragă, personajele principale joacă piesa mai departe” Îmi impun să nu mă mai gândesc la nimic, să savurez dușul fierbinte.

Peste 10 minute, evaluăm situația.

– Băi, e de rău, am dat de dracu, cum mai ajungem noi acasă? Și ce facem, plecăm poimăine ori mai așteptăm, să vedem ce se mai întâmplă? Ajungem la Otopeni și ne împușcă dracului, n-ați văzut că au împușcat niște soldați care veneau într-un camion să apere aeroportul de teroriști

– Petrică, de ce bați câmpii? Crezi tu că mai zboară Tarom-ul? Aici rămânem blocați, o să vedeți voi. Să avem grijă de bani, câți mai avem, să nu ajungem să cerșim. Și să ne gândim unde o să dormim peste două nopți, când ne-or da ăștia afară din hotel.

Sunt sumbru în previziunile mele dar nu cred că sunt prea departe de adevăr.

– Hai, îmbrăcarea și direcția reprezentanța Tarom, să ne lămurim

cum e treaba cu zborul; e o fată acolo, reprezentanta, aia trebuie să știe ce și cum...

Biroul Tarom-ului, comun cu reprezentanta ONT-ului, e peste drum de hotelul nostru. O încăpere modestă, plină de pliante, o hartă pe un perete, un telex și mai multe telefoane. Înăuntru găsim un bărbat între două vârste - este domnul Staicu, cel cu turismul - vorbind la telefon. Într-o franceză curată se scuză față de cel aflat la capătul firului că „*deocamdată nu are nici o noutate despre excursia grupului belgian care trebuie să plece la sky la Poiana Brașov*”.

Închide telefonul și se uită întrebător (și temător îmi face impresia) către noi - probabil nu facem „impresie”, suntem în blugi și nebărbierii.

– Bonjour Monsieurs, est que...

– Bună dimineața, suntem români.

Îl văd că se încruntă. Parcă are un licăr de teamă în ochii.

– O căutăm pe doamna de la Tarom, am sosit azi dimineață din Africa, suntem în drum spre țară și... cu evenimentele astea, nu știm dacă o să avem cu ce pleca spre București poimâine - mă reped eu să-l pun la curent. Parcă s-a liniștit.

– Aaaaahhh, da, ... aaaaaa... păi taromista a plecat până la ambasadă, să vadă dacă sunt ceva instrucțiuni din țară, că nu mai are legătura pe telex și la telefoane nu răspunde nimeni. Aaaaa... reveniți vă rog peste două-trei ore, când se reîntoarce la birou

Îi mulțumim și fără să comentăm cu el „evenimentele” ieșim în stradă. Perete în perete cu biroul este

un bistro. Ne așezăm la o masă, în stradă și luăm câte o cafea. Ne hotărâm să facem totuși cumpărăturile.

Hălăduim mai bine de trei ore printr-un uriaș supermarket, ne umplem de pungi de plastic pline, tăiem de pe liste, ni se scurg ochii prin vitrinele frigorifice cu tot felul de bunătați, am vrea să cumpărăm totul și să ducem acasă. Acasă unde nu găsești de nici unele!

Ajungem osteniți și transpirați înapoi la hotel. Lăsăm cumpărăturile în camere și ieșim să mâncăm la un MacDonald. În timp ce ne umplem burțile stăm cu privirile lipite de monitorul TV din apropierea noastră. Iarăși imagini din România. Secvențe care ne buimăcesc, filmate pe străzile Bucureștiului, lume care fuge în toate direcțiile, un bărbat se prăbușește pe trotuar, un picior îi zvâcnește lipsit de control, din el curge sânge... a fost împușcat... de cine? Cum se poate? Cine trage? Ceilalți fug să se adăpostească, nimeni nu îi sare în ajutor... Îmi rămâne îmbucătura în gât... „*Doamne, ce rău e să fii doar figurant*”

Ne reîntoarcem la hotel și ne ținăm în fața televizorului. Imagini după imagini, nu mai știm care sunt de azi, care de ieri, care din 16 decembrie, care sunt pe viu și care filmate, o mare de oameni la Piața Universității, TAB-uri pe care se cațăra niște tineri, militari, bransarde tricolore, focuri de arme, comentatorul vorbește despre lunetiști, teroriști, securitate...

Apare pe ecran un tip în pull-over, nu știu cine este, vorbește unei mulțimi de oameni despre revoluție și despre încetarea tiraniei...

Sunt confuz. Poate ar trebui să dorm, să mă odihnesc și apoi să analizez ce am de făcut.

– Lipsesc 10 minute, mă duc să iau aer - îi anunț pe prietenii mei.

Trec strada și mă îndrept spre biroul Tarom. Prin geam îl văd pe domnul de la turism vorbind la telefon. Este singur, taromista nu a revenit de la ambasadă. O s-o aștept. Mă așez la o masă și îmi iau o bere. Privesc la forfota mulțimii. Oamenii, localnicii, își văd de treburile lor. Eleganți, parfumați, preocupați. Aud frănele unui autoturism.

– Gata mă, las-o aici - pe românește.

Patru bărbați coboară dintr-un Re-nault cam hodorogit și se îndreaptă spre mine. Se așează la o masă alăturată.

– Mă, Amuleță, azi e rândul tău. Bagă patru vudci pentru început, că mi-a intrat frigu-n oase în gara aia blestemată.

– Și zi așa mă, ai auzit tu că ne face Colivaru revelion la Seraton?

– Lămâie, nu fi tâmpit, ți-am zis de un milion de ori, nu mai zice Colivaru, zi șefu' ori dom' Fane, că dacă te află că-i zici Colivaru te pupă măta rece.

– Păi așa-i zicea, mă, lumea în țară - se apară cel numit Lămâie.

– Mă, boule - intervine al treilea, cel mai vârstnic dintre toți - acilea nu este în țară, tu-ți crucea mări! Dacă mai zici Colivaru îți pun dinții în batiștă... Vrei să ne belească șefu' pe toți din cauza ta, dobitocule...

Lămâie lasă privirea să îi alunece într-o parte:

– Bine, nea Roșule.

Apare cel cu paharele cu vodcă.

– Hai să fie într-un ceas bun - toastează cel al cărui nume încă nu l-am aflat.

– Hai să trăim mă, Căcărează!

Aha, m-am lămurit, uite unde era „careul de ași”: Amuleță, nea Roșu, Lămâie și Căcărează. Cam îmi dau seama ce învârt ăștia pe aici, precisi că n-au venit la studii.

– Mă - zice nea Roșu - haide pân' n-apare șefu' să vedem cum stăm azi. Lamaie?

– Io am fost la muzeu, la Osterlitz, opșpe mii de mangoti, „en espece”, un ceas de damă, Omega, l-am „împrumutat” de la o babă șontoroagă cât i-am explicat unde stătea Napoleon în timpul bătăliei...

Nea Roșu notează conștiincios într-un carnet.

– Tu Căcărează?

– Doo geamantane, o geantă de călătorie și o borsetă. Nește boarfe femeiești, da' de calitate; le-am dus deja la Ali, turcu' cu magazinul ăla de haine vechi, mi-a dat pe ele 10 mii. În geantă am găsit doar niște pijamale și perii de dinți, am aruncat-o cu totul. Da' în borsetă,... eeehhhhhhh,... în borsetă? I-a ghiciți?

Tăcere.

– Credeți voi că Căcărează e fu-n prost! În borsetă am găsit o carte de credit de la Credit lionez. Am fugit la Oaie, e mare Oaie ăsta mă, am mers cu el la un automat, ăla de pe rue D'Alsace și în 3 minute a „supt” din carte doujdoo de mii. I-a lăsat lu' ăla cinci sute în cont - nobles oblij, să moară mama, rânjește victorios Căcărează.

– Da' cum te-ai pricopsit mă cu borseta?" - se arată interesat Amuleta.

– Păi am intrat, știi... ca omul... la restaurantul gării și am văzut un hodorog, ațipise la o masă, borseta la vedere...

– Bine, bine - sare nea Roșu, ce pui io aici, în carnet? Te pui' cu treiți dă mii?

– Nuuu! pune-mă cu doojdă mii, că zece mii i-a luat Oaie, el a supt din credit banii, nu? Ce dracu? Doar știți toți că Oaie își face parte

– Antandiu', antandiu' taci dracului din gură, uite te-am zgâriat cu doojdă mii. Amuleta?

– Opt mii neică. Din supermarketul din vest. Din căratul cărucioarelor; astăzi e ziua mea când nu pun mâna, m-am jurat că...

– Ho, mă, ajunge, știm povestea! Uf, cam săracă recolta, iar ne beștelește nea Fane. De mâine schimbăm traseele. Lămâie, te muți la talcioc, gata cu muzeul, că prea o să te faci deștept, istoric ce mai... Căcărează gata cu gara, ai stat cam mult, te ginesc gaborii, schimbi cu Amuleta, io o să merg la...

Închid ochii și încerc să mă „debarasez” de românașii noștri. Nu reușesc. Vocile lor, limba româna, îmi penetrează timpanele. Mă uit spre masa lor. Nea Roșu face niște calcule în carnetel. Ceilalți sorb ultimele picături de vodcă.

– Amuleta, bagă rândul doi!

Apar alte pahare. Lămâie se ridică brusc.

– Ia fiți atenți!

Trece pe lângă mine și se oprește în fața vitrinei biroului Tarom-

ONT. Bate cu pumnul în geam, să îi atragă atenția celui dinăuntru.

– Colonele, ai belit-o! Deseară, nu mai pleci d'aci decât cu ele pe pept. Îți decupăm oule artistic, cu briciul, și ți le punem pe pept...

Se reîntoarce la masa însoțit de hohote de râs. Nea Staicu ăsta, sau cum l-o chema, reprezentantul ONT-ului, cred că nu este prea liniștit.

– Gata, uite-l, vine sefu' - zice nea Roșu.

Un Citroen ultimul tip trage lin la bordură. Coboară un tip elegant, cu parpalac din păr de cămilă, pantofi „Bali”, cravata „Dior”. Se oprește și cercetează cu privirea împrejurimile, după care se îndreaptă spre masa „amicilor” mei.

Nea Roșu sare și îi pregătește un scaun, ceilalți se ridică militărește în picioare.

– Trăiți șefu'!

– Să-ți dea Dumnezeu sănătate nea Fane! - se grăbesc care mai de care să fie băgați în seamă.

Mda, deci ăsta este șefu', nea Fane, Colivarul...

Nea Roșu ia comanda.

– Dom' Fane?

– Un absint Roșule...

Amuleta se bulucește spre bar. Ceilalți tac și îl privesc pe șefu'. Colivarul continuă să cerceteze împrejurimile cu o privire atentă. Sosește absintul.

– Să trăiască sefu'! - toastează nea Roșu.

– Noroc copiii mei. Cum a mers astazi?

Nea Roșu sare și scoate carnețelul.

– Nea Fane, uite cifrele.

– Mă băiatule, bagă mă carnelul în buzunar - îl muștră părințește, cu o voce moale, Colivarul. Nu te-am rugat eu să faci exerciții de memorie, fiți-ar carnetul al dracului, ptiu, uite, mă faci să vorbesc urât, mă baieți mă, copiii mei, cizelați-vă mă, trăim vremuri importante, suntem pe cai mari, trebuie să cucerim respectul cetățenilor, că ei sunt baza existenței noastre, nu ? Că ban la ban trage și intelectual la intelectual, nu? Amuletă, să nu te mai prind încălțat în adidași. N-ai bani de pantofi? Căcărează, cum ești așa de bălțat îmbrăcat? Cămașa verde și pullover albastru! Ce dracu copii, chiar vreți să mă îmbolnăviți de inimă rea?

Soarbe din absint. Ceilalți stau cu ochii în pământ. Apoi se ridică brusc. Lasă pe masă absintul băut pe jumătate.

– Roșule, să treci pe la mine diseară, după opt, să-mi zici cifrele și să-ți spun planul pentru mâine. Acu', baieți, îmi pare rău, vă las singuri; mă grăbesc la o licitație de tablouri. Aveți grijă ce faceți, nu vreau probleme!...

Se îndreaptă spre mașină însoțit de murmurele de rămas bun ale „baieților”. Mă „mătură” cu privirea, nu îmi acordă importanță. Are un mers maiestuos, își ține trupul drept, este un bărbat bine pentru cei 40-45 de ani pe care îi are.

Mă ridic și mă îndrept spre hotel. Și gândul îmi zboară la Colivarul. Ce viață frumoasă are el. Și ce poziție importantă și respectată!

Auckland Noua Zeelanda

În dimineața asta îi trage o ploică. În timp ce îmi pregătesc ness-ul, mă cuplez la internet. Ca în

fiecare dimineață, citesc ziarele de acasă, cele românești, cât de multe îmi permite timpul până plec la serviciu. Ia să vedem astăzi, ce noutati. Încep cu știrile sportive. Uite și un articol despre senatorul „Slănină”, o doamnă ministru laudă turismul din România....

Ia să-l citim pe ăsta: „*Parchetul a emis ieri un mandat de arestare, pe 30 de zile, pe numele Xulescu Vasile, administratorul general al grupului de firme „Salamandra”. Xulescu este acuzat de dare de mita, înșelăciune...*”

Uite frate ce se face prin România! Scrie ziaristul ca Xulescu ăsta a luat credite de milioane de dolari... stai, poate mă înșel, trebuie să fie lei... nu, nu, sunt euro, creditele garantate cu niște mijloace fixe cumpărate și ele din alte credite și tot așa.

„*Grupul Salamandra este proprietatea doamnei Ygreculescu, soția deputatului Ștefan Y*”

Îmi arunc privirea în colțul de sus al monitorului pe care citesc articolul. Două fotografii. Sub prima scrie: „*Xulescu Vasile, administratorul general al Salamandrei*”. Rămân interzis! Vasile ăsta este... nea Roșu! Nea Roșu ăla din Place de la Bruckere 1989!

Iar lângă el, deputatul Ygreculescu... Dom' Fane, Colivarul!

Închid computerul, închid și ochii, îmi vine să închid totul!

Uite pentru ce au murit figuranții din decembrie '89 !

Pentru scaunul de deputat al Colivarului!

VITRALII

Alexandru Stoicovici

asta era copilăria noastră

în pielea încinsă a cailor apăsam
bucăți mici de tămâie cu degetele
ne imaginam că batem pietre scumpe
într-un anotimp de piele care mirosea
de cele mai multe ori
a departe și a mâl

(dar caii erau îngropați la intrarea
în casă cu lanțurile de la cădelniță
așezate în jurul ochilor
și asta era copilăria noastră)

în nopțile tăcute de august
simțeam albinele zburând
pe sub pământul uscat cerul atârna
într-o plasă imensă de pește
până aproape de frunțile noastre
intram în Dunăre și Dunărea
era întunecată ca și când toate nopțile
de până atunci s-ar fi îmbibat în apă

(luna era prinsă în trestii
șapte cete de îngeri o legau
în curele de piele și o trăgeau
în adâncuri cu palmele însângerate
noi adunam lacrimile împietrite
pe obrații lor și fugeam spre sat
arhanghelul Gabriel suna în goarnă
dezlegarea la pește
și asta era copilăria noastră)

peștele din Iagodărie

cu vreo câteva luni înainte
pe la ultimele ninsori din an
începuse să meargă vorba prin sat că
în Iagodărie ar crește un pește imens
pescarii veneau în sat și se jurau
la fiecare sfârșit de liturghie

că peștele-i acolo
și urcă spre cer tot mai repede

alții povesteau că ba mai mult
dacă bagi capul sub apă
când e Dunărea cuminte
poți să-ți vezi străbunii cum împing
animalul cu palmele
cum îl înalță în proptele de aur

la scurt timp tot satul vorbea numai
despre peștele din Iagodărie
toți îi spuneau acum peștele-pod
asta pentru că pornea tocmai de pe
malul sârbesc și ajungea până la noi
în sat

de Buna Vestire s-au strâns mulți oameni
(în zilele călduroase de primăvară
slujbele se țineau sub părul
din curtea Bisericii) am intrat
pe poartă m-am uitat puțin în jur –
oamenii erau stane de piatră
mi-am îndreptat privirea spre copac
și am rămas năuc: popa
(om bine atins de vreme) luase
coada uscată de pește
și o aranjase după gât în loc de patrafir

după slujbă toată lumea se înghesuia
sub coada peștelui-pod
copiii erau întinși pe burtă căutau pere
bătrânii adormeau cu oglinzile
pe sub piele pescarii făceau planuri –
la fiecare cuvânt îndesau câte o cruce mare

după vreo câteva luni începuse
să meargă vorba prin sat că
în Iagodărie ar crește un pește imens
m-am dus la Dunăre mi-am băgat
capul în apă prin apa tulbure am văzut
copiii bătrânii pescarii
împingând animalul cu palmele
lacrimile le intrau
și le ieșeau din ochi...

Emil PROȘCAN

F
E
B
R
A

CENACIUL LITERAR
„AGATHA G. BACOVIA” - MIZIL

Eram copil. De foarte mult timp tata plecase pe front, fără să mai vină, fără să mai primim vești de la el, fără să știm dacă mai trăiește. Pentru mine timpul devenise o lungă așteptare. La scurt timp, după ce mama a primit un plic cu chenar negru, în casa noastră s-a instalat nea George, pe care eram obligați să-l strigăm ca pe tata.

Era iarnă. Tatăl cel nou mă bătea din orice, chiar și fără motiv, poate pentru a-i liniștii pe cei doi frați „noi” pe care îi adusese la venirea lui. Cu toate că mă obișnuisem cu bătăile îmi era foarte greu noaptea: îl vedeam mereu pe tata, pe tatăl meu cel adevărat, târându-se printr-o iarbă murdară, plină de noroi, de mult noroi. Și copacii erau mânjiți de noroi, încremeniți ca niște statui bolnave, sub cerul noroios. Peste tot, numai noroi și prin el se târa tata încercând să vină spre mine.

Voiam să-l ajut; întindeam în întuneric mâinile neputincioase și reușeam să-l ating, dar nu puteam să-l smulg din încheștarea pământului și nici măcar să-i șterg noroiul de pe frunte, de pe ochi, din gură...

Dar tata nu obosea: noapte de noapte se târa prin noroiul care devenea din ce în ce mai negru, cu un singur gând - să ajungă la mine. Simțeam

că eu îi pot da tăria, simțeam că fără mine l-ar fi înghițit acea mocirlă imensă, simțeam că pot deveni mai puternic și că de dorința mea depindea venirea tatei acasă. Zilele pentru mine nu mai contau, nopțile erau importante pentru că mi-l aduceau pe tata. De ce oare se târa prin noroi?

Într-una din zile am căzut cu sania în heleșteul înghețat. Cei care m-au scos de acolo m-au înfolfolit într-un cojoc și m-au dus acasă. Din cauza dărdâielii nu am putut da prea multe explicații mamei și tatălui nou despre halul în care arătam, despre hainele înghețate. Am primit bătaia cu multă înțelegere - eram vinovat!

La scurt timp m-am întâlnit cu tata. Era frumos, curat și pe chipul și pe hainele lui nu se mai afla nici o urmă de noroi. Stătea lângă o fântână, într-o pajiște verde, mărginită de o pădure de brazi. Era aplecat deasupra unei găleți, îmbiind calul cel alb, cu mângâieri pe grumaz, să bea apa scoasă de el din ochiul limpede al adâncului. La apropierea mea, calul a nechezat și s-a ridicat în două picioare. Tata m-a luat în brațe și m-a strâns așa de puternic la piept, încât am pătruns în sufletul lui unde, pentru o clipă, am văzut tot noroiul prin care se târâse. Era un noroi cald. Simțeam aproape că mă frige, de aceea poate mâna tatei ce-mi mângâia părul m-a îndepărtat de arșița aceea, ce începuse să-mi cuprindă tot trupul. M-a lăsat jos și, cu toate că acolo la el era soare, și cu toate că în sufletul lui îmi fusese foarte cald, m-a apucat frigul. Dar era un frig plăcut, un frig care făcea să-mi

**CENACIUL LITERAR
„AGATHA G. BACOVIA” - MIZIL**

zvâcnească corpul în ritmul inimii, pentru că îmi simțeam inima bătând și asta, cu siguranță, datorită faptului că eram cu tata.

Pe urmă s-au lăsat deasupra noastră niște nori albi și tata a început să danseze și calul alb devenea tot mai alb, plutind printre norii ce învăluiseră pajiștea. Și tata se pierdea în albul halucinant și, întinzându-i o mână am înțeles că trebuie să devin ca ei, dans alb și plutire. Când albul a orbit totul în jur nu mai simțeam nici frig nici cald, iar norul cel alb ne purta, ca o corabie navigând pe o mare cu valuri de zăpadă...

Târziu, târziu de tot, când m-am întors, am văzut giurgiuvelele ferestrei și am auzit-o pe mama, care parcă devenise și ea „cea nouă”, zicând: „*Asta mi-ar mai lipsi! Doamne, ce-o să zică lumea!*”

Mă mângâia pe frunte un ne-ne, care după ce-și împachetă ceva într-o gentuță mică, mică de tot, spuse: „*A avut febră! Nu vă mai faceți griji, a scăpat!*”

Mai multe zile după aceea au lipsit și bătaile, dar a lipsit și tata. Îl așteptam în fiecare seară, îl căutam în întunericul camerei, în care-mi culcușeam o lumină, dorința sfântă a sufletului meu de a-l ști acasă, de a-l avea. Nu-l găseam însă nicăieri... Îl strigam cu mâinile întinse și cu ochii plini de lacrimi, încercând să deschid, ca altădată, ferestrele negre ale visului. Am regăsit noroiul, chiar și poiana cu calul alb, dar nu și pe tata. În dimineața unei nopți, în care îmi pierdusem orice speranță de a-l regăsi, am ieșit în

pragul casei și am privit linia de ceață a zării pierzându-se în cer.

Am zâmbit! Un gând m-a făcut să alerg spre heleșteul de la poalele dealurilor. El îmi putea da - cum spusese nenea acela - febra, care însemna tata, calul alb, norii și eu.

Lucian MĂNĂILESCU

În locul meu

Sapă adânc în cer,
și dezgroapă-mă,
cu aripi cu tot...

În locul meu
va crește
o plantă târzie

cu flori albe și roșii, pe care soarele
va prelinge dimineața
boabe albastre de rouă

Târziu

tristețea mea cerșește azi
în baruri risipite-n fum
un fel de tu, un fel de noi sticlos,
un rânet care ține loc de vorbe
și-așa pustiu e-n piața cu manele
și-așa târziu e dimineața
printre oameni
și doar aurolacii mai au lacrimi
să lustruiască gerul fericirii
și pe maidane de beton
se nasc căței ce-și schiaună
orbirea și
trec sirene printre case surde
și trec copii bătrâni
spre școli incerte
și prostituția în rochie de bal
își gudură picioarele
de plastic și gunoierii
mătură prin cer
ca într-o pușcărie de ovații
și niciodată nu se face mâine...

Alexandra COMȘA

Eseu împotriva abstractului

(O piesă de teatru ce nu ar trebui niciodată jucată)

Motto: La început a fost Cuvântul și Cuvântul era concret... Parcă îl văd, stând acolo, marele nimic. Și din el ieșeau alte cuvinte, ca dintr-o peșteră adâncă...

Personaje: ea, el, alt el, ele

Spectatori: eu, tu

Scena 1

El: Aaaaaa.....!!! (această vocală trebuie să fie cea mai deschisă cu putință, astfel încât să încapă întrînsa foarte multe altele; la început lent și cu o voce joasă, spre sfârșit acest **a** trebuie să fie înalt și înțepător; încât publicul cititor să se întrebe ce mare durere, uimire sau suferință i-a fost produsă personajului. Personajul trebuie să se uite în partea dreaptă sus a sălii, arătând chiar cu degetul în acea direcție. Spectatorii își întorc privirea întracolo, timp în care pe scenă apar ele, ea și alt el).

Alt el: Hmmm...

Ea: Hmmm...

El: ...sunt un erou, la naiba!

Alt el: Ooo....da!

Ea: Daaa...

El: Don Quijote e nebun!

Ele: Don Quijote e nebun!

Alt el: Cine e Don Quijote?

CENACLUL LITERAR „AGATHA G. BACOVIA” - MIZIL

El: Un nebun!

Alt el: Un nebun!!!

Ele (privind uimite unele la altele, întrebându-se fiecare în gândul ei cine e don quijote și de ce e nebun? Și de ce e erou, întrebarea durând mai mult de 80 de minute până la terminarea piesei, când vor pleca acasă la ele unde le așteaptă soții lor și copii lor și viața lor): **Un nebun!!!**

El: Eu vreau să lupt cu morile de vânt, știind că sunt mori de vânt!

Ea (da, aceea EA, care nu se gândește cine e don quijote și de ce e nebun, cine e el și de ce e erou, dacă piesa durează mai mult de 80 de minute): Aici nu sunt mori de vânt!

Ele (uitând să se mai gândească la ceva, puțin speriate de siguranța ei, puțin obosite de repetat de atâtea ori replica respectivă): Nu sunt mori de vânt?

El: Luptele se pot duce oricând, oricum. Important e să știi.

Alt el: Important e să știi...

Ele (ies pe rând pentru a se duce în spatele scenei pentru câteva zeci de minute unde vor bea o cafea și își vor aminti să gândească, să se gândească, însa la ce știți și voi prea bine, pentru că la asta vă gândiți și voi în acest moment, dacă nu riscăm cumva să nu facem nimic, că dacă mă opresc aici sunt multe care nu vor mai fi, iar tu, cititorule, pentru că ești personajul naratorului naratorului, nu vei mai exista nici tu. Da, așa e, nu te grăbi, o să-ți placă de tine, esti un personaj fenomenal, nu îți uiti niciodată replicile pentru că le înveți de

prea mult timp): Important e să știi...

Alt el: Să știi ce? (*bineînțeles că El nu știe să răspundă la această întrebare, de aceea e important să știi, și publicul știe asta, dar nu știe ce trebuie să știe el, El.*)

Ea (*spectatorii au văzut desigur că Ea nu a ieșit odată cu restul, a rămas gândindu-se, numai că această gândire continuă o oprea pe loc, timpul ei murea, încremenea, și se trezea mereu unde fusese cu mult timp înainte. Apoi trebuia să alerge, să nu mai se gândească, să prindă din urma tot, să închidă ochii și să simtă doar. Ea vru să îi spună că trebuie să știi când să nu lupți, dar se opri, văzându-l atât de hotărât.*)

El: Da, de lupte vorbeam, dacă nu există mori de vânt le voi construi eu. Voi dărâma acest copac pe care îl voi sădi chiar eu și voi construi mori de vânt în acest loc în care nu există mori de vânt. Și apoi le voi învinge în mod sigur, pentru că le voi face să fie slabe, mai slabe decât mine, pentru că așa se cade, să câștig eu, eroul vostru, să plecați veseli de aici, să fiți mulțumiți, spectacolul vieții mele să fie și spectacolul vostru. (*Să vă spun ceva, un secret... Mă gândeam să fie Ea personajul principal aici, dar m-am răzgândit, ea nu poate lupta cu lucruri concrete, ea e ocupată cu lupta ei cu timpul, câștigă și pierde în același timp, ați văzut și voi.*) Voi lupta, așadar, dar nu înainte de a sădi această sămânță.

Scena 2

Sămânța este în pământ, rodește, crește, crește, verticalitatea ei fascinează, ambiția cu care țintește cerul.

Nu știe că va deveni motiv de luptă, că va deveni lupta însăși. Timpul trece, și Ea a rămas în urmă, și El a rămas pe loc, așteptând. Numai spectatorii, magnificii spectatori, și tu, dragul meu cititor, v-ați dus înainte cu gândul și sămânța a devenit acum un copac suficient de concret încât să se poată lupta cineva cu el. Acum S-a terminat așteptarea, El se poate apuca de construit mori de vânt.

Scena 3

El: Haaaaa...Copac nefericit ce ești! Habar nu ai că vei fi învins! Habar nu ai de ceea ce te așteaptă. Ar trebui să urăști soarele și pământul, căci din cauza lor ai ajuns aici.

Copacul (*ar vrea să spună că nu îi e frică de ceea ce nu s-a întâmplat încă, ar vrea să spună că ce dacă va fi învins, ar vrea să spună că i-ar fi dor numai de pământul ud și cald, că odată ce va deveni moară de vânt, își va pierde rădăcinile. Dar nu poate spune nimic din ceea ce gândește, pentru simplul fapt că este doar un copac.*)

El (*ar vrea să spună că îi e frică de ceea ce nu s-a întâmplat încă, ar vrea să spună că ce dacă va câștiga, ar vrea să spună numai că i-ar fi dor de cerul ud și cald, că odată ce va construi ceva, îi vor crește rădăcini. Dar nu poate spune nimic din ceea ce gândește acum, pentru simplul fapt că este doar un om.*)

Ea: Ai de gând să îl tai?

El: Ai venit?

Ea: Da.

El: A durat ceva mai mult.

Ea: Deci? Ai de gând să îl tai?

El: Cred că da.

Ea: N-ai decât...o să te acuz!

El: Pentru?

Ea: Pentru... pentru... defrișări!

El: Imposibil, e un singur copac.

Ea: Și ce dacă? El vine din întreaga natură și va deveni în timp întreaga natură a lumii.

El: Cu atât mai bine! Mă voi lupta astfel cu lumea întreagă!

Ea: Ești nebun!

El: Nu, eu nu sunt nebun, eu știu prea bine ce fac!

Ea: Eh...na!

El: Daaa!

Ea: Faci cum vrei!

El: Știu. Și vreau să mă lupt cu acest copac, cu această viitoare moară de vânt.

Ea (se gândește că cel mai bine ar fi fost ca acest copac să fie abstract, având în vedere teama lui față de tot ce nu este concret, și gândindu-se începuse să piardă iar teren în fața timpului, lăsându-l pe eroul nostru singur cu copacul acela enervant de concret. Dacă ar știi că odată ce el va tăia rădăcinile, va crește un copac abstract, însă cu acela va trebui să se lupte ea, în spatele scenei, pentru a nu supăra spectatorii veniți să vadă piesa lui.)

El: Iar m-a lăsat singur... mai bine așa... pot să fiu liniștit din nou... să mă gândesc cum să construiesc o moară de vânt. Cum se construiește o moară de vânt? (poate vreun spectator știe cum se construiește, poate e vreun arhitect în sală, poate e cineva care a asistat chiar la construirea morilor lui Don Quijote... sau poate nu știe nimeni. Oricum, mai este timp, pentru că piesa durează mai mult de 80 de minute, dar nu mai contează, pentru că Ele au plecat deja acasă, sunt în

mașini, în tramvaie, poate au ajuns deja la copiii și la familiile și la viețile lor.) Trebuie să fie simplu... tai copacul, fac scânduri, tai, măsoară, potrivești, bat cuie și gata! Asta e! Dar stai... dacă îl tai înseamnă că îl înving înainte să devină moară de vânt! Asta înseamnă că trebuie să mă lupt cu el acum, așa. Cum să mă lupt cu un copac? (într-adevăr, cum să se lupte cu un copac? Asta era o nebunie, iar o nebunie era ceea ce el vrea să evite.)

Interludiu

(În spatele scenei se duce o altă luptă, de care voi nu ar trebui să știți, o luptă între Ea și Copac. Un copac ce nu va deveni moară de vânt pentru că în abstract nu există mori de vânt. Copaci da. O luptă inutilă, vă pot spune, deoarece în lumea abstractului pierzi orice ai face; pierzi și câștigi în același timp, după cum știți prea bine. Însă această luptă nu vă privește, deja am spus prea multe, trebuie să fiți nebuni ca să vă ridicați de pe scaunul comod, să uitați de eroul nostru, să urcați ușor scările și să veniți în spatele ei, să fiți unicii martori ai unei altfel de piese tragice.)

Tu: Eu vreau să văd tragedia. Vreau să văd lupta absurdă din spatele cortinei. Vreau să mă lupt și eu cu ab-

stractul.

Eu: Asa e, m-a plictisit așteptarea asta. Aș lupta și eu, știi bine, abstractul e cel mai nefolositor lucru din lume.

Tu: Așa e!

Eu: Trebuie eradicat!

Tu: Exterminat!

Eu și tu: Jos abstractul, jos abstractul!

Ea (*în șoaptă*): Hei, mai încet! Ce vreți?

Tu: Să te ajutăm.

Eu: Să luptăm cu abstractul.

Ea: Cu acest copac abstract vreți să spuneți?

Tu: Nu numai.

Eu: După ce îl vom învinge, ne vom lupta cu tot ce este abstract. Și tot ceea ce va fi învins, va fi obligat să devină concret.

Ea: Credeți vom putea învinge orice lucru abstract, chiar și... timpul?

Eu: Da.

Tu: Da, și va lua forma unei pietre, sau a unei pene, sau își va crea el o formă proprie.

Ea: Și tot ce e concret poate fi distrus! Să luptăm așadar!

Eu: Să luptăm! (*Îmi pare rău, dar nu pot reda această luptă, pentru simplul motiv că v-ar distra atenția de la Eroul Care Luptă Cu Lucruri Concrete, pentru simplul fapt că nu s-a mai văzut o luptă cu lucruri abstracte până acum, cu excepția unui caz din 1976, când, în altă poveste, un tânăr s-a luptat cu niște lucruri abstracte pe care nu pot să le numesc aici, pentru că au fost învinse, și dacă le-aș spune numele ar redeveni iarași abstracte. În schimb, luptele cu lucruri concrete au loc zilnic, mulți dintre voi le știți, vă duceți mereu la astfel de lupte, sau uneori luptați chiar voi cu ele. Așa-*

dar, eroul nostru fiind Eroul Care Luptă Cu Lucruri Concrete, ne întoarcem în fața cortinei, unde copacul este la pământ, iar eroul nostru stă în genunchi în fața lui.)

Scena 4

El: Aaaah...ce fac? Ce fac? (*Ce face?*) Am câștigat, acum voi prinde rădăcini, acum va trebui să vin zilnic aici pentru a vă delecta cu victoria mea infinită, la infinit! (*O victorie este ceva ce o să vreți să vedeți mereu, chiar dacă unii dintre voi știți ce se întâmplă și în spatele cortinei. Să rămână un secret, să nu mai afle nimeni de luptele cu lucrurile abstracte, să nu afle nimeni cum Ea a pierdut lupta aceea, cum a pierdut tot concretul din Ea, și a devenit abstractă, ajungând să-i fie teamă de ea însăși. Iar despre el nu știu să vă spun cum a învins, de ce copacul era la pământ, iar el în genunchi în fața lui, nu aveți decât să reveniți și să stați cuminți pe scaun, să nu mai vă lăsați tentați de lupte cu lucruri abstracte.*)

Eu: Nu, eu nu voi înceta niciodată să lupt cu abstractul, chiar dacă unele lupte se pierd. (*Nu, eu nu voi încerca niciodată să lupt cu abstractul, chiar dacă unele lupte se pierd.*)

Anca ELISEI

CENACLUL LITERAR
„AGATHA G. BACOVIA” - MIZIL

BLAISE PASCAL UN DRUM CĂTRE SINE

MOTO: „Omul nu este decât o trestie, cea mai fragilă din natură: dar este o trestie gânditoare.”

Blaise Pascal (1623 - 1662) este cunoscut îndeosebi ca matematician și fizician. De altfel, el se îndreaptă încă din copilărie spre o carieră științifică și uimește prin precocitatea geniului său: la numai 12 ani, de exemplu, Pascal ajunge singur la enunțarea și demonstrarea teoremei a 32-a din cartea I-a a geometriei lui Euclid. Filosoful Pascal este de altfel imposibil de conceput în absența savantului: geniul său matematic, încredințându-l de puterea rațiunii, i-a arătat în același timp, în mod clar, limitele acesteia. Ființa umană îi va părea atât de complexă și de contradictorie încât va considera de-a dreptul absurd să creadă că logica o va putea vreodată cuprinde sau explica.

Ne vom opri asupra filosofiei pascalienne, așa cum apare ea mai ales în cartea **Cugetări**. Aceasta ar fi trebuit să fie o „*Apologie a religiei creștine*”, însă autorul a murit înainte de a duce la capăt amplul său proiect; totuși, fragmentele găsite printre hârtiile filosofului au fost aranjate și publicate după moartea sa.

Conform planului inițial al

gânditorului francez, cartea este structurată în două părți: „*Misère de l'homme sans Dieu*”¹ și „*Grandeur de l'homme avec Dieu*”². Starea sa fragmentară, departe de a-i diminua valoarea, face să apară în mod și mai natural gândirea autorului; de altfel, Pascal însuși nu gândise această apologie sub forma unei demonstrații logice, pentru care respectarea etapelor ar fi fost indispensabilă, căci, așa cum vom vedea în continuare, cartea nu se adresează exclusiv rațiunii cititorului. Problema centrală exprimată în **Cugetări** - una dintre cele mai mari cărți din literatura universală - gravitează în jurul finitudinii umane, sursă a condiției sale nefericite pe care Pascal o numește *misère de l'homme*. În orice parte ar privi, omul se lovește de ziduri: este experiența pe care filozoful o face în fiecare zi a căutării lui. Perceperea senzorială este mediocră - ea nu poate sistematiza extremele sunețelor, ale luminii, ale spațiului; rațiunea își are și ea limitele ei. Omul nu poate așadar depăși o anumită mediocritate. Dacă totuși încearcă, își va vedea ființa în pericol de a fi și mai grav devalorizată: „*Prea multă și prea puțină hrană ne tulbură acțiunile; prea multă și prea puțină învățătură îndobitocesc*”.

Concluzia este, indiferent de drumul pe care îl ia această căutare, aceeași: omul este un mic punct în univers, suspendat între infinit și neant, fiind nevoit, pentru a supraviețui, să evite aceste două extreme. Așa se face că entuziasmul cu care omul începe să sondeze lumea și tainele ei se prefăce întâi în uimire, apoi în oboseală, pentru a se transforma mai devreme sau mai târziu în angoasă.

Aceasta explică de ce pentru majoritatea covârșitoare a oamenilor teama întâlnirii cu sine a dezvoltat un adevărat instinct care-i conduce la distracție și la ocupații în afara lor: „*Suntem plini de lucruri care ne împing în afara noastră. Instinctul ne spune că trebuie să ne căutăm fericirea în altă parte, nu în noi*” Filosofia pascaliană consideră modul de a trăi propriu acestor oameni drept o veritabilă fugă de sine: „*Unicul nostru scop este de a face să treacă vremea fără a simți, sau mai bine zis, fără a ne simți pe noi înșine.*” Iată motto-ul existenței umane.

Spre deosebire de teologii din vremea sa, Pascal nu interzice plăcerile terestre; nici nu are nevoie, pentru că el merge mai departe: demonstrează că ele nu sunt altceva decât iluzii. Un fel de opium al sufletului care nu vindecă boala, ci doar permite omului să-și imagineze că e sănătos. Lipsa lor de substanță apare evident în cazul regelui plecat la vânătoare: cine ar putea susține că scopul acestei vânători e vânatul însuși? Oare în absența lui, masa unui rege ar fi goală? Ideea de scop nu există în cazul distracțiilor. Și totuși, omul pretinde că are întotdeauna un scop. Dar privindu-i viața, nu

putem să nu fim de acord cu Pascal care spune: „*Noi nu căutăm n i c i o d a t ă lucruri-le, ci căutăm căutarea lucrurilor.*”

S-ar putea crede că în categoria ocupațiilor despre care vorbește filosoful francez nu intră de-cât ceea ce nu are nimic de-a face cu spiritul. Fals. Orele petrecute de matematician în cabinetul său pentru rezolvarea unei probleme de matematică și orele petrecute de jucătorul de cărți în fața mesei de joc sunt în egală măsură ore dedicate cu succes fugii. Căci spiritul este antrenat pe căi care îl conduc spre exterior, făcându-l astfel să evite cu tact întrebările referitoare nu la lume, ci la el însuși. Pascal nu se oprește la descrierea simplă a acestei fugi. El îi surprinde și tristul și inevitabilul final, care o face și mai condamnată decât ar fi putut părea inițial. O viață dedicată goanei după nou, după divertisment - petrecută așadar în afara monologului reflexiv - nu numai că nu umple uscăciunea go-lului interior, dar cauzează o mizerie mai reală și mai distructivă, pentru că sporește acest gol răpind omului ceea ce, în oarecare măsură, îl umple: el însuși. Iar punctul final al fugii este moartea. Așadar, definiția divertismentului, despre care Pascal vorbește ca despre metoda cea mai eficientă de alungare a plictiselii (Pascal numește aceasta plictiseală „*ennui*”, iar Baudelaire o va numi mai târziu „*spleen*”), are de fapt o definiție foarte scurtă: este „*ceea ce ne amuză și ne face să*

ajungem pe nesimțite la moarte”.

Totuși, Pascal nu condamnă omul a cărui existență se identifică cu efortul depus zi de zi pentru a evita înțelnirea cu sine și acest *ennui* care o precede. Circumstanțele atenuante care explică în mare măsură atitudinea sa față de propria existență nu sunt puține, nici lipsite de însemnătate. Există numeroase greutăți care blochează rațiunea și cugetarea în eforturile lor. Omul pascalian e în primul rând măcinat de contradicțiile dintre rațiune, simțuri și pasiuni care pot uci-de entuziasmul cel mai sincer pentru cunoașterea adevărului: „*Cele două temeuri ale adevărului, rațiunea și simțurile, se înșeală una pe alta. Simțurile prezintă rațiunii aparențe false. La rândul ei, aceasta se răzbună: pasiunile inimii tulbură simțurile și le dau impresii false.*”

Așadar, întoarcerea către sine nu e deloc ușoară. Așa se explică, de altfel, generalizarea fugii. Și totuși, deși se consideră el însuși antrenat în această fugă, filosoful francez trasează în **Cugetări**, drumul anevoios pe care îl parcurge în întoarcerea către sine. Îndreptându-și mai întâi privirea către lumea în care se vede nevoit să trăiască, el se oprește-ndeosebi asupra condiției sale în timp și spațiu. El observă că omul nu trăiește niciodată în prezent: „*Să-și examineze fiecare gândurile; le va găsi ocupate fie cu trecutul, fie cu viitorul. Nu ne gândim aproape deloc la prezent. Și dacă ne gândim, nu o facem decât pentru a știi ce să facem în viitor. Prezentul nu e niciodată scopul nostru. Așadar, nu trăim niciodată, ci doar sperăm să trăim; și, vrând mereu să fim fericiți,*

în mod inevitabil, nu suntem niciodată.”; la fel: „*Anticipăm asupra viitorului, pe care îl vedem venind prea încet și pe care vrem să-l grăbim; rechemăm trecutul pentru a-l opri căci se îndepărtează prea iute.*” Și asta nu e tot; Pascal mai notează o observație care ar putea părea unora exagerată, dar care, raportată la infinitul din jurul nostru apare ca înfricoșător de adevărată: „*viața omului este mizerabil de scurtă.*”

Pe de altă parte, angoasa timpului este amplificată de teama de spațiu: „*Tăcerea eternă a acestor spații infinite mă înspăimântă.*” Afirmația pare să aparțină mai mult unui om de știință decât unui teolog; atunci când **Sfântul Augustin** privea cerul, îl vedea, cuprins de o „teamă sfântă”, pe Dumnezeu. Pascal, în schimb, vede un infinit mut, deci desacralizat, care apasă cu imensitatea lui omul.

Cugetările sunt departe de a înfățișa atitudinea calmă a credinciosului care știe și de ce trăiește, și de ce va muri; dimpotrivă, ele încearcă să arate omului propriul sau neant, împingând angoasa până la limita toleranței.

Citind prima parte a cărții ne putem întreba, pe bună dreptate, ce legătura există între această angoasă teribilă și o apologie a creștinismului? E adevărat că Pascal nu procedează teologic, expunând dogme și dovezi; scopul lui nu e să dea răspunsuri, pe care e posibil ca el însuși să nu le aibă întotdeauna, ci să pună întrebări.

Există însă un lucru de care filosoful e sigur pentru că îi apare ca evident - conștientizându-și mizeria,

omul nu face decât să își afirme măreția: „Ceea ce este natură la animale, noi o numim mizerie când este vorba de om, recunoscând prin aceasta că natura lui fiind astăzi asemănătoare cu cea a animalelor, el s-a prăbușit de la un rang mai înalt care-i fusese destinat altădată. Căci cine altcineva s-ar putea simți nefericit de a nu fi rege decât un rege deposedat?”

Așa cum bine spune Pascal, omul vede că nu vede. Este una dintre trăsăturile esențiale ale sale, care îl deosebesc de orice altă ființă cunoscută. Iar a vedea că nu vezi este destul ca să deduci că, de fapt, ai pierdut ceva. Dacă nu ai vedea nimic, asta te-ar face să crezi că nu ai pierdut nimic; dacă ai vedea totul, atunci ai avea ceea ce de fapt, în condiția ta actuală, este clar că ai pierdut. Așa stând lucrurile, adevărul trebuie căutat nu numai de rațiune ci, în primul rând, de voință. Trebuie să vrei să vezi ceea ce ai putea foarte bine să ignori.

Nimeni nu este trist pentru că are o singură gură. Deoarece întotdeauna a avut o singură gură și îi este foarte bine așa. Dar omul care are un singur ochi suferă cu siguranță din această pricină. Așa se explică și tristețea noastră, acest *ennui*, această insatisfacție profundă pe care o simțim dacă petrecem măcar câteva minute cu noi înșine: starea noastră actuală nu corespunde stării noastre inițiale, ci îi este inferioară.

„Ce ne strigă lăcomia și neputința noastră, dacă nu că în om a fost altădată o fericire adevărată, din care acum nu i-a rămas decât semnul și locul gol pe care încearcă în zadar să îl umple cu tot ce-l înconjoară, că-

utând în lucrurile ce îi lipsesc ajutorul pe care nu-l dobândește de la cele ce-i sunt la îndemână și pe care nici unele, nici altele nu sunt în stare să i-l dea? Fiindcă aceasta prăpastie fără sfârșit nu poate fi umplută decât de ceva înfinit și imuabil, adică de Dumnezeu însuși.”

De ce creștinismul? Pentru că e singura religie care oferă o explicație plauzibilă fenomenelor și trăirilor umane. Omul în absența creștinismului devine un mister mai greu de acceptat decât creștinismul însuși. Și cum îl găsești pe Dumnezeu? Harul îi pare lui Pascal ca fiind singurul mijloc posibil de a crede în mod absolut; dar nu toți au fericirea să îl dobândească. Omului fără har îi rămân rațiunea și inima. Cât privește rațiunea, ea poate găsi la infinit atât argumente pro, cât și argumente contra. Rămâne inima, ale cărei adevăruri sunt mult mai solide și mai greu de ignorat, deși mulți o socotesc inferioară rațiunii; o convingere demnă de luat în seamă având în vedere că ea aparține unui om a cărui rațiune a atins culmile cele mai înalte la care poate ajunge spiritul uman, și acolo nu a făcut altceva decât să-și conștientizeze neputința.

Dar nici așa omul nu scapă de incertitudine; neliniștea din prima parte a cărții se simte și în partea a doua. Pentru că Pascal este un om care se îndoiește. Credința capătă în sufletul lui forma unei căutări tragice; ea e singura care îi permite să spere că totuși are un sens, că golul pe care îl simte atât de chinuitor în sine nu este o glumă proastă a universului ci pur și simplu dorul pe care îl simte un om plecat de multă vreme de acasă. Și da-

că nu poate avea această credință permanentă și senină, îi rămâne o singură cale deschisă - aceea a celebrului pariu: necredinciosul, neputând crede, trebuie cel puțin să parieze că Dumnezeu există. Pascal nu exclude posibilitatea de a pierde; este ceea ce demonstrează că gândirea sa nu e atât una doctrinară, cât mai ales una filosofică. Dar admitând că acest lucru s-ar întâmpla, ce pierdem, de fapt? Nimic demn de luat în seamă - câteva plăceri scurte și nesigure. Deci, „Dacă câștigi, câștigi totul. Dacă pierdeți, nu pierdeți nimic.”

Un pariu ce ar putea părea nebunesc oamenilor raționali și cumpătați. Însă, așa cum am văzut în prima parte a cărții, tocmai această rațiune ar trebui să ne arate, dacă acceptăm un dialog cu ea, nu pe teme străine, ci pe tema propriei noastre ființe, care este de fapt condiția noastră și ce avem de așteptat de la ea, în lipsa unui sens suprem care nu poate fi altul decât Dumnezeu. Privit astfel, pariul nu mai e, pentru cel ce nu poate crede de la început în mod absolut, deloc nebunesc. Este doar o alternativă a divertismentului care „ne face să ajungem pe nesimțite la moarte”, un refuz firesc al neantului care cutremură ființa umană, demonstrând tocmai prin aceasta că nu îi este propriu.

Cugetările lui Pascal nu sunt decât o întoarcere către sine, un dialog sincer cu eul pe care filosoful francez îl descoperă plin de neliniști, de insatisfacții, de doruri neîmplinite. Și mai ales chinuit de refuzul omului de a conștientiza profunzimea și gravitatea întrebărilor care se zbat, neputincioase, în el, pentru că neputându-le

da un răspuns clar și imediat, această „trestie gânditoare”³ alege să le ignore și chiar să le conteste existența.

Parcurgând acest drum anevios, Pascal încearcă totodată să-și convingă cititorii să îl urmeze; spre deosebire de apologiile cu care suntem obișnuiți, cartea marelui gânditor francez nu îl ajută pe om să-L găsească pe Dumnezeu și nici măcar să îl caute, ci doar să vrea să-L caute.

NOTE

¹. „Nefericirea omului fără Dumnezeu”

². „Grandoarea omului cu Dumnezeu”

³. „Omul nu este decât o trestie, cea mai fragilă din natură, dar este o trestie gânditoare.” (Pascal, Cugetări)

CENACLUL LITERAR „AGATHA G. BACOVIA” - MIZIL

Ruxandra Dobre

Lupii

Nu mă lăsa singură, în întuneric! Stelele cad și noaptea e o avalanșă. Gheață de liniște, aud cum scârțâie când lupi urlă la cranii.

Nu pleca! Parcă se vede luna printre nori. Moartă își plimbă corpul înghețat... Fulgere fără tunet o ating și-i luminează calea.

Am spus că nu mi-e frică, știu, am spus că nimic nu durează pentru totdeauna, nici prietenia...

Am fost curajoasă și puternică. Dar câteodată mi-am pierd încrederea. Câteodată m-am pierdut în demon... Tot aud lupii urlând, aud cum se sparg cranii. Te văd clar în minte,

îmi imaginez că mă privești... Știu că nu ești aici, dar vreau să vii, cu cei doi lupi din ochii tăi și să-mi sfășii singurătatea...

Se vede luna printre nori... Moartă își plimbă corpul înghețat.

Rugaciune

Pentru lacrimile plânse și neplânse din ochii mei, pentru cerul cu stele și fără stele al nopții mele, pentru pasul meu grăbit de pe trotuar, pentru gura mea ce a uitat să vorbească, pentru urechile mele ce nu mai știu râsul măștilor de clown, pentru corpul meu ce se strică pe dinăuntru și înfloarește pe dinafară, visez o rugăciune din lacrima ta, din ochii tăi îndreptați spre cer, pentru că pe mine ai să mă găsești cu mâinile împreunate sub bărbie și cu ochii în pământ.

Presupus testament

Mânecele bluzei tale udate de lacrimi le iau cu mine, ecoul strigătului tău îl iau cu mine, rămășițele unghiilor tale înfipite în piatră le iau cu mine, peretii camerei în care ai stat singur îi iau cu mine, întunericul din colțuri îl iau cu mine, bățile inimii tale le iau cu mine, aerul pe care nu ai putut să-l inspiri, văzându-mă cum mă prăbușesc, toate le iau cu mine...

Până ce...

Mâna mea care ținea mâna ta se va transforma în creionul ce a schițat lumea, creionul care e făcut din oase, creionul care va sângera și care va țipa în lacrimi.

Și creionul o să-ți intre în degete și nu o să mai cunoști osul lui de

oasele tale, și aveți să vă tociți amândoi.

Și până ce copilul tău o să vină, nu o să se mai cunoască sângele tău de sângele lui, țipătul tău de țipătul lui....

CENACLUL LITERAR „AGATHA G. BACOVIA” - MIZIL

Andreea APRODU

Rugă

învață-mă să ignor
fenomenul reflexiei,
care îmi aruncă mereu înapoi,
din oglinda în care te caut,
ochii... în proprii mei ochi!

învață-mă să îmi iubesc la fel
aripile și tălpile
cine știe, în lumea asta ciudată
care din ele vor zbura mai întâi.

Ritualuri amnezice

Ca să te ajung, organizez
ritualuri amnezice.
Răsfoiesc cărți și mă tot nasc
ca să ne împărțim jocului...
Ne-am lungit mâinile,
din ce în ce mai mult...
Degeaba! Tu ești încă volatil
și tragi de păr o zână...

Și scârțâie și scârțâie
pe drumuri pierdute
genunghiul meu de pământ!

Déjà-vu

Sunt doar un copil ce se joacă
de-a Dumnezeu

întorcând o clepsidră...
Dacă nu m-aș teme de sânge
aș lovi cu pumnii
Să pot curge și dincolo
de această capcană de sticlă...
Dar nu-mi rămâne decât să aștept
la fel ca mestecănul
ce-și aruncă frunzele
visând să le zidească într-un zbor...
Dar supraviețuirea lui și a mea
e o risipiure browniana în cer...

Joc cu aripi

Zăpăcită de zâmbetul tău
îmi înnoptez pașii...
Mă arunc în vis cu ochii deschiși
așteptând să mă prindă un gând
și să mă zboare odată cu
ultima noastră ninsoare.
Până să învăț umbra ta
mă cert cu tăcerile
care îmi mint copilăria
cu o mie de aripi...
Apoi, într-un colț al înserării,
mă învelesc cu rugăciuni
și adorm în șir indian.

**CENACLUL LITERAR
„AGATHA G. BACOVIA” - MIZIL**

Alice Gugu

Vrabia din ochi

Cum să scriu,
cum să vorbesc despre
ei? De câte ori nu m-am
mândrit că sunt ai mei. De câte ori nu
le vorbeam când ceva nu era în regulă
și ei mă ascultau, chiar dacă nu spu-
neau nimic, ci doar mă mângâiau cu
răcoare...

Dar azi a trebuit să asist la

moartea lor, a celor care mi-au fost
atât de dragi în cei 5 - 6 ani cât au tră-
it, poate chiar mai puțin, până în mier-
curea asta crudă când, întorcându-mă
acasă, le-am văzut lângă poartă ca-
davrele, înconjurate de mașinăriile
ciudate ale ucigașilor, care îmi spu-
neau: „*Ne pare rău, erau așa de fru-
moși... dar a trebuit să-i tăiem!*”

Doamne, ce mult i-am iubit!

De fiecare dată când ieșeam în
curte mă întâmpinau, spunându-mi cu
șoaptele vântului cuvinte tainice, pe
care doar îndrăgostiții și păsările le
pricep. Acum umbra lor, culcată la pă-
mânt, e doar tăcere.

Mi-au ucis prietenii, iar ei nu
s-au putut împotrivi și eu... eu am
ajuns prea târziu. Bunica mi-a spus că
cel mai greu a murit primul: după ce
i-au smuls de viu rădăcina, l-au lovit
de mai multe ori cu coroana de pă-
mânt și i-au tăiat brațele crengi ca să îl
poată transporta mai ușor. Pe cel de al
doilea, cel mai frumos dintre toți, l-au
doborât repede. Al treilea a nins puțin,
cu flori primăvăratice, înainte de a
îngenunchea în țărână. Mi-e deja dor
de ei, de cireșele lor, care erau cele
mai dulci cireșe amare din lume.

Ochii mă dor de prea mult cer
și o vrabie speriată zboară din cuibul
lor, undeva, foarte departe.

UMOR... DE LA HA LA Z

Rusul patriot

Un avion rusesc se prăbușește în Alaska. Pilotul se salvează, dar îl prind americanii. La sediul CIA, interogatoriu:

– Ce sistem de radiolocație folosiți? Ce sistem de semnalizare?

– !?!

Îl bat câteva zile la rând, îl torturează, dar rusul nimic. După o vreme are loc un schimb de prizonieri și rusul ajunge acasă. Curioși, colegii îl întreabă:

– Ia spune Ivan cum a fost în captivitate la americani?

– Măi băieți, puneți mâna pe carte și învățați aparatura de bord, că dacă vă prind americanii și n-o știți, vă tăbăcesc de vă merg fulgii!

Sacrificiile soției

Jack și Betty sărbătoresc 50 ani de căsătorie.

– Betty, mă întrebam, m-ai înșelat vreodată?’

– Oh Jack, dar de ce îmi pui o asemenea întrebare tocmai acum?

– Dar, Betty, chiar vreau să știu. Te rog!

– Bine, fie. Da, de 3 ori. Îți aduci aminte când aveai 35 ani și vroiai neapărat să-ți începi propria afacere și nici o bancă nu-ți dădea un împrumut? Îți aduci aminte cum într-o zi chiar președintele băncii a venit la noi acasă și a semnat hârtiile pentru împrumut, fără a pune nici o întrebare? Atunci te-am înșelat prima dată...

– Oh, Betty, ai făcut-o pentru mine!

Te respect acum mai mult ca niciodată! Și a doua oară?

– Păi, știi că la ultimul infarct aveai nevoie de o operație și chirurgul nu vroia să se atingă de tine? Îți aduci aminte cum profesorul Bakey a venit până aici ca să te opereze personal...

– Nu pot să cred! Betty, de fapt mi-ai salvat viața; nu există o altă soție ca tine. Și a treia oară?

– Mai știi că atunci când ai candidat la președinția clubului de golf mai aveai nevoie de încă 17 voturi...

Telefonul

Un tânăr absolvent de facultate era foarte încântat de postul pe care se angajase, într-o mare companie. În prima zi sună la cantină, ținând în receptor:

– Adu-mi o cafea! Și viteeeeee-ză!!!

La celălalt capăt al firului răspunde o voce gravă:

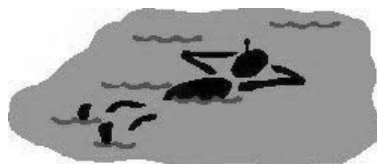
– Cred că ai format greșit; știi cu cine vorbești? Eu sunt Directorul General, imbecilule!!!

– Dar tu știi cu cine vorbești, dobitocule? țină tânărul mai tare ca prima dată.

– Nu, răspunde Directorul surprins.

– Perfect!....

Și închide

Mihaela PERCIUN

Bunicuța comunistă

1

Imaginați-vă o clipă că sunteți în pielea unui prim-secretar al comitetului raional de partid! Greu!? Dar imaginați-vă cât de greu îi vine unui prim-secretar să suporte fițele unei puștoaice? Nici atât!

Prim-secretara noastră, căci despre ea vreau să vă povestesc, pe timpuri n-a suportat nici capriciile fiicei sale, iar pe ale sclifositei de nepoată-sa cu atât mai mult n-avea de gând! Dacă-ar fi fost în funcția de odinioară, imediat ar fi potolit-o și pe asta, ar fi închis-o, ar fi izolat-o în vreo clinică supunând-o la tratamente forțate, ar fi scăpat de dânsa, precum a scăpat și de fiică-sa. Dar nu mai este, și se frământă în căutare de alte soluții. Ce-a făcut cu fiică-sa? cine și-o mai amintește, deși nici nu cred că vecinii au uitat-o. Nu se uită ușor certurile încheiate cu bătaii și încăierări spectaculoase pe timpul când tovarășa prim-secretară locuia în vechiul imobil cu cinci etaje.

Era severă. Iar unica fiică, în concepția Reghinei Ivanovna, avea datoria să-i substituie întreaga și numeroasa familie la care nu mai visa. De prea multă responsabilitate ce i-a pus-o maică-sa în spatele-i firav, fata a clacat. Ba și din cauza că i se cerea să fie exemplară. Rebelă din fire, in-

tenționat i-a ignorat restricțiile și i-a pretins maică-si să fie dusă la școală cu mașina. Cu Volga statului!

Ce tupeu!

Comunistă convinsă, credincios slujitor al poporului, Reghina Ivanovna s-a schimbat la față când și-a auzit progenitura debitând asemenea prostii. Cum putea să accepte o astfel de condiție? Ea, care le-a interzis subalternilor să folosească automobilele de serviciu în interese personale, tocmai ea să-și plimbe fiica? Răspunsul a fost categoric: niciodată!

Pe jos? Tocmai trei cartiere! De ce pe jos, când drumul spre comitetul raional de partid trece chiar prin fața școlii? Simplă și lumească dorința fetei. Voia să fie văzută de elevi, voia demonstrativ să coboare din Volga prim-secretarei. Orgoliu infantil ce nu s-a lăsat estompat de impunătoare forță de convingere a mamei. Orgoliul prim-secretarei fiind mai tare decât al fetei, cataliză o umilință ce o înverșună rău de tot. N-a mai mers la școală.

Ca să nu-și pună în dificultate prim-secretara, profesorii cu bună-știință au evitat să-i șoptească despre faptul că fiică-sa nu prea frecventează. Întoarsă mai devreme dintr-o delegație a luat-o ca din oală cu toată gașca. Caz banal, delegația pe mulți i-a surprins într-un hal fără de hal.

Și-au adus învinuiri reciproce, acuzații grele. Iar când s-a mai calmat, Reghina Ivanovna cu stupefacție a realizat că fiică-sa minte. Nu i-a

venit să creadă și a pus iscoade pe urmele ei. Și iar a prins-o în flagrant, de data asta și cu stupefiant.

Poate oare un prim-secretar să suporte atâta înjosire? Ea, una dintre cele mai bine-văzute și bine-privite comuniste din republică, viu exemplu pentru toți cetățenii, tocmai ea să aibă o asemenea fiică? Nici nu vă imaginați ce s-a stresat când a conștientizat că poate fi pedepsită pe linie de partid! Ea, unica femeie din republică ajunsă într-un asemenea post?! O mai mare rușine nici să-ți imaginezi!

2

N-a prea avut bărbat la casă, așa cum tinde să aibă marea majoritate a femeilor. Ochiul migdalați așezați tocmai pe pomeții proeminenți îi lățeau fața și așa destul de lăbărtată. Din copilărie a știut că nu-i frumoasă, dar nici urâtă nu s-a considerat și nici nu s-a complexat. A înțeles că-i mai altfel, poate de asta nici n-a visat la măritiș. Adică a visat, undeva în adâncul ei, iar tema în timp devenise tabu. Ca reacție adversă - și-a dezvoltat un tupeu de invidiat.

Succesele în carieră. Ele din totdeauna au interesat-o. Încă din școală a știut ce vrea și unde trebuie să ajungă. I-a plăcut să fie în centrul atenției. La adunările comsomoliste înainta propuneri pe care tot ea cu entuziasm le executa, apoi raporta superiorilor culegându-și laurii. A înțeles că partidul are nevoie de ea și și-a clădit cariera escaladând vertiginos de la un simplu secretar al organizației comsomoliste din localitate până la postul de prim secretar la raion.

Alte posibilități, altă lume în anturajul ei! Alte capricii și dorințe fierbinți! Spre finalul unei ședințe de la Vadul lui Vodă, profitând de tămbălăul creat, abuză în aceeași seară de trei bărbați. Abuză? Da, fiindcă îi clocotea sângele tânăr și cum avea să-l stingă dacă nu cu un jet sau cu un furtun comsomolist, spuneți-i cum vreți! Efectul a fost același! Spre dimineață, când s-a mai dezmeticit, la lumina zorilor și-a refulat instinctele, s-a pus la ștaif. După acea noapte semiconștientă a simțit că va avea un copil. Mare treabă-i să faci unul! Și l-a făcut, dorind să-l educe în același spirit comunist atât de apropiat ei. N-a știut de la cine-i. Nici n-a contat. Doar după ce a prins-o cu droguri s-a întrebat genele cărui degradat le-a procreat în noaptea ceea?

Partidul și problemele organizațiilor primare i-au captat toată atenția încât nici n-a observat pista pe care lunecase fata. Își recunoștea în sine, că nu s-a prea ocupat de educația ei, dar știa cu fermitate că întotdeauna și-a dorit s-o facă. Avea motive bine argumentate, timpul i-l fura partidul, fiind responsabilă de un raion codaș. În schimb se mândrea cu reușitele vândute. S-a apucat cu abnegație de întărirea rândurilor de partid, de curățarea lor. A petrecut adunări în fiecare sat, în fiecare colectiv, le-a explicat accesibil rolul partidului și a muncii entuziaste pentru binele noilor generații, pentru viitorul lor luminos!

În mintea ei disciplina se identifica cu frica. Mulți aveau fibilații și ticuri nervoase doar la o simplă cătătură de a ei. O severă amenințare

cu excluderea din partid era suficientă pentru a-l pune pe jar chiar și pe cel mai lășător comunist. Se găseau și dintre aceștia! Din păcate. Dacă nu s-ar fi găsit, nu s-ar fi ajuns unde s-a ajuns, își reproșa și credea cu sinceritate în ceea ce spunea. „Cum și când s-au infiltrat acești carieriști printre comuniștii adevărați? De ce partidul a devenit o trambulină pentru o carieră de succes, pentru deplasările peste hotare? chiar și pentru eschivările de la responsabilități? Până unde poate ajunge obrăznicia profitorilor?” Se indigna Reghina Ivanovna nu fără motive.

Și-a dedicat viața luptei partinice fără să aștepte ori să-și ceară răsplata. Că răsplata n-a întârziat să vină e altă treabă. Mulțumiri pe linie de partid i-au fost aduse chiar de la tribuna congresului republican! A fost inclusă în lista celor mai de vază comuniști din republică. Apoi a fost propusă delegat la congresul XXVII-lea al PCUS! Cum să nu se mândrească cu o asemenea apreciere?!

„Toată țara urmărea cu sufletul la gură lucrările congresului! Secretarul General în persoană mi-a citit numele de la înalta tribună! Interviuul din Pravda cu fotografia mea pe prima pagină!? A?! La ce mai poți visa după toate astea!? Tu contribui direct la educația țării, a celei mai mari țări din lume! Îți mai arde, te mai gândești atunci la educația fiicei?

Contează aprecierea oportună. Aprecierea te mobilizează, te motivează la fapte și mai grandioase! Erou al Muncii Socialiste! Câtă satisfacție și împlinire am simțit în prezența miilor de delegați la congres! În

asemenea clipe sentimentele de mândrie se amplifică, tind să crească de să nu mai încapă în tine. Dar când mi-au înmănat ordinul?! N-am cuvinte! Am plâns de bucurie. Apoi de la înalta tribună am promis noi realizări. Fiindcă aveam forțe, capacități și nici un impediment nu mă putea abate de la scopurile trasate la acel forum unional, unde am votat ridicând cu mândrie mandatul.

Vă imaginați? Eram un fel de Stahanov, unica femeie cu asemenea performanțe. La congresul republican mi-au fost citate articolele publicate în Tribuna. Eu le scriam doar pentru a-mi ușura discursurile în fața brigăzilor de muncitori și colhoznici, iar colegii au găsit că-s foarte utile și le-au publicat în presa unională... Fără să vreau devenisem exemplu nu doar pentru o republică întreagă. Câtă responsabilitate!?”

Vădit emoționată continua să își retrăiască amintirile. Prea plină de sine, Reghina Ivanovna se lăsa ușor coplesită, măgulită ci își urma instinctele. Victimă a laudelor, inconștient le vâna, transformându-le într-un izvor dătător de viață.

3

La ultimul congres n-a mai avut fericirea să participe. Era gata-gata să plece, avea rezervate biletele de avion și cazarea la hotelul Rossia. Indiscutabil, ar fi fost apreciată și, cine știe ce ar mai fi fost dacă n-ar fi încurcat-o fiică-sa! Blestemata! Regretă cu amărăciune acea ratare. Că nici să închidă ochii la nebuniile ei. Cum să se împace cu teribilismul adolescentin? Cum să se lase dusă cu pre-

șul de-o fâță? Mereu a ținut-o din scurt, poate prea din scurt. Până și blugi, a refuzat să-i cumpere, din principiu, ca să nu se deosebească de ceilalți copii... Și uite cum s-a răzbunat! Dac-ar fi știut Reghina Ivanovna ce-i coace tărtăcuța verde?

De ce tocmai fiica prim-secretei să se drogheze!? Oare există ceva mai degradant? A epatat, i-a plăcut să fie admirată? Intenționat a comis acele infracțiuni, ca s-o compromită pe maică-sa. Dozele i se furnizau tocmai de la Chișinău, de la hotelul Internațional. Câtă conspirație!

Devenise un fel de expertă printre consumatori, avea preferințe. Pretindea doar prafuri de calitate! O supradozare, probabil, i-ar fi fost fatală!

Ce mai poate simți un părinte, aflând că fiică-sa se droghează într-un bar cu reputație dubioasă? Două erau în tot orașul și a dispus să fie închise. Urgent! Trebuia cumva s-o izoleze. Barurile purtau toată vina.

„O arăta lumea cu degetul. Sufeream de parcă m-ar fi arătat pe mine. Oare mai am vreun drept moral să conduc raionul?” Tăcu surprinsă de întrebarea ce putea fi enunțată de oricine. Nu-i venea în cap nici un răspuns plauzibil, asta stresând-o și mai rău. Cântărea. Cântărea și, ca de fiecare dată balanța înclina spre carieră.

Cariera, laudele și medaliile, până la urmă, au tras mai greu! Repede se împacă cu acest adevăr și nu fără temei începu s-o urască. *„Cum să n-o urăști?”* se lamenta, convinsă fiind că iarăși are dreptate. Iar de undeva din interior îi răbufnea răutatea. Era rea cu sine, nu-și putea ierta slăbi-

ciunea din noaptea în care o făcuse atât de îndărătnică. Ce noapte furtunoasă! Furtuni obișnuite pentru finalurile întrunirilor activiștilor de partid. Totuși cu cine anume?... Și-i tot căuta asemănare printre subalterni, apoi își amintea de fiecare coleg de partid, fără rezultat însă, căci nu de puține ori se trezea dimineața în pat cu un bărbat proaspăt cunoscut, adică un absolut necunoscut. După câteva pahare nu se putea stăvili, nu-și controla instinctele, nu-și dirija hormonii. O lua razna și se agăța de primul nimerit în cale. Despre nebuniile ei i-a povestit o bună prietenă pe care mai apoi a dat-o afară și din partid. Nu avea nevoie de critici în interiorul celei deja bine cimentate.

Subalternii nu-și permiteau să glumească nici în gând, doar încercau să ghicească cine va fi următoarea jertfă. Reghina Ivanovna de fiecare dată cu discreție își ruga jertfa să-i aducă un pahar cu coniac. Pahar nu păhărel, țin să fac această remarcă, fiindcă din tinerețe fusese școlită de comsomol, apoi și de partid, iar cei de la partid întotdeauna au fost și vor fi tari. Accentua acest tari de te întrebai dacă cei de la partid chiar sunt cei mai tari?! Și în ce sunt cei mai tari?

În timp ce jertfa alerga să-i umple paharul, se îndepărta. Intenționat se adâncea în pădure, aruncând din când în când câte o privire în urmă... să se convingă că-i urmată. Ter-tip cunoscut. Tânărul nepriceput era încurajat s-o urmeze, să nu-și rateze șansa vieții dintr-o frică infantilă. Cel totdeauna gata de acte de vitejie, deja se considera protejatul ei, nicidecum o jertfă ordinară! Cariera domina peste

celelalte interese și, ca urmare, Reghina Ivanovna se trezea în mijlocul pădurii cu paharul de coniac în mână, alături de tânărul cointerestat s-o cucească într-un mod cât mai romantic. Ea se lăsa sedusă fără prea multă fandoaseală. Cum să reziste ispitei tocmai în mijlocul naturii? La lumina Lunii pline multe femei se doreau seduse de tinerii fierbinți, dar nu toate aveau acest vino-încoace. Ea îl avea. Ea avea postul decisiv... și era curtată și admirată de toți cei interesați.

Începea cu lamentări insignifiante despre tristețea în care se afla seară de seară în apartamentul ei frumos, apoi îl lua de mână rugându-l s-o cuprindă. El trecea peste, închidea ochii la faptul că nu era frumoasă, devenind chiar antipatică în asemenea momente și venea cu inițiativa s-o compătimească, s-o jelească, chiar s-o sărute. O femeie care vrea să fie jelită... nu vrea doar să fie jelită, ci și mângaiată. Dacă jertfa era mai rezervată în acțiuni, era încurajată, apoi își lua ceea ce avea nevoie o femeie singura la vârsta procreării.

După cuplare, femelele unor specii de nevertebrate își ingerează masculii. Din instinctul conservării speciei. Aidoma lor proceda și Reghina Ivanovna cu acea relație, dacă o simplă cuplare poate fi considerată relație. Una de-o seară!? Imediat ce-și atingea scopul - îl respingea brutal. Că să nu fie abandonată, se grăbea cu datul papucilor. Unii masculi rămânneau stupefiați, alții - cu numirea în postul mult visat.

4

Se poate oare ca fiica Prim-se-

cretarei să nu urmeze o facultate? Una din cele prestigioase?! Căci absolvise câine-câinește școala. Pentru asemenea progeneruri viitorul era cu porțile deschise, porți sigilate pentru atâția alții. Avea Reghina Ivanovna posibilități nelimitate, dar fiică-sa tot nu s-a lăsat înduplecată. Analizând la rece situația, veni cu un alt verdict. S-o înscrie la o școală de profil. Nici atât! Degeaba!

Ca să scape definitiv de ea, decise s-o căsătorească. Măritată - va fi în drept să facă orice! Libertate după măritiș i-a promis, doar s-o astâmpere, să nu-i mai răsunе numele pe la miliție. Decizie imbatabilă! Poate cea mai bună la acea oră! Copleșită de grijile familiei va uita de pahar și marijuana. Reghina Ivanovna întotdeauna a stat pe poziții ferme. Alta-i că n-a prea avut de unde-i alege un mascul care s-o suporte. Dar ceea ce conta era s-o mărite urgent. „*I s-ar potrivi un mojić tăcut*”, conchise ea, selectându-i unul de la o casă de copii. „*Pare să fie chiar prea bun, căci și eu...*” Era și ea de la orfelinat.

Câțiva ani s-a chinuit acel bărbat făcându-i, unul după altul, doi copii. Ambii la cererea mamei-soacră. Apoi n-a mai rezistat, a plecat în lumea mare, lăsând-o cu un băiat de doi ani și cu o fetiță de două luni. Că a fugit sau i-a abandonat - nu se știe, fapt că niciodată n-a mai revenit, nici la soție, nici la copii. Și n-au știut nimic despre el până acum o lună, când o scrisoare trimisă pe numele nepoatei o anunța despre o moștenire. Vestea despre moștenire o primise tot Reghina Ivanovna și o ținea în mare tai-

nă, nu cumva să înnebunească nepoată-sa de prea multă bucurie pîcată din senin pe capul ei beat, căci suma era frumoasă, comparabilă cu toate pensiile prim-secretarei.

„De ce n-a abandonat-o după primul copil? A? Aș fi fost acum cea mai fericită bunică! Ce minciuni o fi ajuns la urechile lui înainte de moarte? De ce și-a perfectat testamentul atât de inechitabil? S-o fi culpabilizat pentru abandonul fiicei? Păi, la fel a procedat și cu fiul-său!” analiza în sinea ei Reghina Ivanovna, urînd-o și mai mult pe nepoată-sa.

Se chinuia cu demonstrații și căutări de dreptate. Nu le găsea, nu vedea nici o logică de care s-ar fi conștientizat fostul ei ginere în alcătuirea testamentului fraudulos pentru nepot.

„Și ce nepot! Ce băiat! Păine caldă! Student la medicină, străduitor și săritor la nevoie! Oricine s-ar mândri cu un asemenea copil frumos și bun! L-am crescut și educat, sprijin la bătrînețe să-mi fie, speranța mea... Păcat că n-are și el parte de moștenire. Dar trebuie, trebuie să întreprind ceva, că nici să-l las fără... El merită mult mai mult decât păcătoasa asta! Pe timpuri aș fi apelat la procuror, aș fi organizat un flagrant cum i-am organizat și fiicei... Pe timpuri ușor le puneam la punct pe toate!...”

Regret că vremurile s-au schimbat prea brusc, că nu mai am acces la putere, că-s departe de judecători și procurori, de toate celelalte instanțe... Mă simt atât de marginalizată, că-mi vine să nu mai ies din casă. Mi se face rău până la leșin de neputința în care exist. Eu, femeia

din fruntea partidului, am ajuns să fiu un om de rând, un nimeni?!

După atâtea ani de muncă asiduă am fost trimisă la pensie cu un adaos de cincizeci de lei, echivalentul a cincizeci de ruble rusești pentru medalia oferită de fosta uredesă. Măcar de-ar fi calculat corect raportul rublă-leu! Mai am acces și la clinica Cancelariei de Stat, doar că vizitele nu mai sunt la fel de gratuite ca pe timpuri. Și atât!

Eu, cu toate meritele mele, imaginează-ți, am ajuns să fiu de rând cu toți ceilalți! Nici o deosebire! Bine că m-au lăsat la același medic de la lecișanupr! Că ar fi putut să mă excludă și din listă... dar mai urc lună de lună scările lor ce se ruinează tot mai mult. De ce partidul este atât de nerecunoscător? Poate un om atât de important precum am fost eu să suporte atîta înjosire și nedreptate?...”

5

Când fiică-sa a rămas cu doi copii minori, în loc s-o susțină moral, a chemat poliția și a denunțat-o pentru consum și vânzare de stupefiante. A mințit cu bună-știință, a făcut-o de dragul nepoților căci, la drept vorbind, fiică-sa consuma, dar nu vindea droguri! De prea multă iubire pentru nepoți i-a izolat de mama lor pentru a le da o educație aleasă. Acum asta o acuză de mărturii false! De unde a mai aflat-o și pe asta? Și chiar dacă-i așa, păi a fost atât de demult!... Și n-a mințit, deși i-a plasat dozele. Despre ele a uitat, a vrut să uite și a uitat. Iar asta o mai tachinează cu întrebarea de ce n-a scos-o de sub acuzație, căci ar

fi putut?!

Ar fi putut! Dar nu! A băgat-o în închisoare! Și-a dorit s-o bage, fiindcă-i o mamă cu convingeri comuniste ferme!

„M-am înțeles și cu procurorul, și cu judecătorul! Puteam, eram în exercițiul funcțiunii! Credeți că înțelegerea nu m-a costat? Mi-am pătat obrazul cerându-le s-o pedepsească fără a ține cont de postul meu, s-o pedepsească sever; să le fie tuturor de învățătură! În toată republică a răsunat acel proces. Fiecare să-și plătească greșelile! O fiică de comunistă – în primul rând!”

Și a urât-o pentru totdeauna. A detestat-o pentru toate câte le-a ratat și pentru toate câte le-a tras din cauza ei! Vroia să se spele de rușine, să uite și a cerut să fie mutată în capitală. Iar rușinea s-a consumat imediat ce a primit un apartament într-un nou cartier. Și s-ar fi instalat liniștea mult dorită dacă, între timp, progenitura de nepoată-sa, n-ar fi pornit pe cărările bătrătorite de maică-sa.

6

De ani de zile nu avea nici o veste de la fiică-sa, ea nici nu le mai aștepta. Dar uite surpriza - a primit asta o scrisoare din închisoare. Cum? Dacă s-a rugat personal de șefa secției poștale să-i fie adusă în mână toată corespondența? Cum? Credea, spera că fiică-sa nu mai trăiește. Când au ridicat-o, cu cătușele la mâini, din sala de judecată, și-a dorit să n-o mai vadă, s-o înghită pușcăria pentru totdeauna! Cât de mult a greșit aducând-o pe lume! La ce bun s-a mai străduit să-i

creeze condiții? A dat-o la cea mai bună școală. I-a adus bucata de pâine albă cu unt și cu salam, iar de fiecare An Nou – portocale, daruri de la Moș Gerilă la care mulți dintre colegii ei visau. De ce?

„Eram la putere și aveam posibilități nelimitate! Un singur capriciu i-am refuzat! Din principiu. Nu i-am dat mașina la scară! Și uite cum s-a răzbunat! Chiar și fără blestemată de mașină, avea destule privilegii. Și nici o gratitudine! Nu s-a mulțumit cu puținul, care deloc nu era puțin – să plătească cu răcoarea! Să plătească, dacă n-a știut să-și prețuiască mama!...”

“Cine pe cine n-a știut să prețuiască?” se întreba uneori Reghina Ivanovna fără a mai căuta răspunsul. Îl cunoștea și, se înfuria de fiecare dată când și-l amintea. De unde atâtea pretenții față de mamă-sa? Ei și ce dacă-i prim-secretară?!

„Anume un prim-secretar nu trebuie să se deosebească de ceilalți. Această frază am auzit-o din gura unui înveterat comunist și am ținut-o minte toată viața. Poate dacă i-aș fi satisfăcut poftile, acum la bătrânețe aș fi avut-o alături...”

Nepotu-meu îmi toarnă verzi și uscate de nu mă văd, din cele mai dulci și le înghit, chiar îmi place să-l ascult. Mă fac că nu pricep, mă las dusă de nas! Repetă ce zic eu, face ce vrea el, apoi își cere scuze! Sincere scuze! Cum să nu-l iert, cum să nu-i intru în voie, cum să nu-i fac pe plac, când mi se lingusește ca unul mic?

Iar asta-i leit mă-sa! Mai rea chiar! Din ce în ce mai rea! Nu mă mai pot abține, o urâsc deschis! Ne-

buna n-a uitat și nu vrea să mă ierte pentru că odată, în copilărie, i-am spălat mâinile până la sânge cu un burete aspru. Ranchiunoasa! De ce a pus mâna pe pisică? Și de ce-i spun că-i rea ca și mă-sa!? Ba-i mai rea decât mă-sa! Doamne, Dumnezeule! Cu ce am greșit!?"

Ca să vezi! Fiind ateistă convinsă, niciodată n-a pronunțat cuvântul Dumnezeu decât în bătaie de joc, mai ales față de nepoți. Rău a ajuns-o cuțitul la os dacă-l strigă pe Dumnezeu în ajutor!

„Of, pipernicita! Că seamănă cu tată-său! Unul mai răsărit nici nu s-ar fi însurat cu... Și acela a făcut-o doar pentru că i-am promis bani și carieră! Am răs mult în sinea mea - nu i-am dat nimic. Totul trebuie câștigat prin muncă, nu prin căsătorii convenabile și cointeresabile! Așa i-a trebuit! S-a lăcomit! Și pentru a se asigura i-a făcut tocmai doi copii! N-a înțeles din prima că n-are cu cine face borș, tâmpitul!"

Apoi a fugit! Oare așa face un bărbat când nu-și mai poate stăpâni consoarta? Iar eu? Eu de ce trebuie să sufăr de pe urma lașității lui?! Alor! Și încă ceva: de ce i-a lăsat bețivei toată averea?! De ce n-a împărțit egal? Măcar un sfert să-i fi lăsat și băiatului... Unde-i logica?"

7

Prin pereții apartamentului răzbăteau injuriile răcnite de o voce pițigăiată ce persevera în lecții de comportament civilizat, apoi alta bari-tonală, fumată, nu se lăsa mai prejos. Reghina Ivanovna, care dădea sfaturi

înțelepte în stânga și în dreapta nu mai avea nicio influență asupra nepoatei. Ura grea se vărsa între ele. Cu răutate se priveau de fiecare dată când se întâlneau accidental. S-o facă intenționat, nu risca niciuna nici alta. Ambele se temeau de o naivă scânteie capabilă să declanșeze o luptă corp la corp. Se temeau, se urau și, pe cât posibil, se evitau.

Ceea ce ajungea la urechile vecinilor nu reflecta nici pe departe adevărata lor relație. Nu e deloc dificil să-ți imaginezi ură mocnindă, pe care nici nu încercau s-o mascheze. Parte din care rămânea pentru a doua zi, când totul se relua. Și tot așa. O perpetuă cruzime neînvingă, impene-trabilă pentru rațiune.

Rațiunea se consumase, lipsea cu desăvârșire. Domnea instinctul de supraviețuire și gândul că undeva asta are mulți bani pe care nu-i merită, iar cel care-i merită - e gol-pistol.

Din dorința de a face dreptate, bunica blama și mai vehement desfrânarea nepoatei. „Cât oare mai am de îndurat?” Întrebarea răsuna destul de des în mintea ei, revigorându-i esențele comuniste de a nu tolera încălcarea regulilor de comportament în spațiile publice. Zicea că nu mai poate, dar nu avea de ales și le suporta în continuare cu stoicismul și încăpățănare.

„Am reușit să ridic un raion codaș, atâtea am izbutit și nu mă pot isprăvi cu o... ca asta!” mereu iritată se întreba Reghina Ivanovna.

Gata, are o idee! Știe ce! Știe cum să acționeze ca să nu-și lase aurasul fără nimic. Băiatul merită mai mult decât bețiva naibii!

8

A ieșit la balcon intenționat, tocmai când nepoată-sa fuma, scuturând scrumul direct peste rufelescoase la uscat. Fata tresări. Nu se aștepta să fie surprinsă într-un asemenea moment intim de savurare a plăcerilor lummești. Tresări, se simți amenințată, iar instinctul de apărare o făcu să țipe.

– Nu răcni, nebuno! Idioato! strigă din toți bojocii bunica, turbând de furie că fata iar ridică hărmălaie fără vreun motiv.

Rușinea față de vecini o învăluia doar când deschidea ușa să iasă afară.

– Tu ești nebună, tu nu urla! urmă răspunsul prompt al nepoatei în fraze țipate și mai tare.

– Nu răcni, debilo! Te aud vecinii!

Bunica de fiecare dată avea mare grijă să nu deranjeze, se mai îngrijea și de faima ei de comunistă, regretând că acceptase să locuiască într-un asemenea imobil de elită.

Epuizase toate metodele de educație care niciodată nu-i aduceau rezultatele scontate. La țipete și lovituri, fata răspundea cu aceeași moneadă, ba și mai mult. Bunica se văzu nevoită să-i tempereze acțiunile. Pentru o clipă.

O comunistă poate fi învinsă? Deci? Nu va ceda! Va lupta! Până la capăt! Va lupta fiindcă-i o luptătoare. Unde-i mâna de fier cu care pe timpuri s-a impus în fața unui raion întreg?! Întrebările îi veneau așa, pentru încurajare.

„Chiar să nu mă izbăvesc de-o bețivă? Dintotdeauna am combătut

vehement viciile. Adevărată comunistă în suflet!”

Argumentul veni pentru a-i induce putere. Înaintă spre inamic, înfruntându-i rafala de înjurături. Nu le auzea, parcă îi ocoleau timpanul. Cu stânga îi astupă gura. O apucă de un crac, și, o împinse peste balustrada balconului. Ca s-o sperie. Fata nu se lăsă. Atunci o împinse cu tot restul puterilor. Fata, plutind o clipă în aerul din balcon, simți cum se scurge în afără. Bunica n-o mai ținea...

Uită să țipe. Încearca să înțeleagă ce se întâmplă. Nimic. Doar se prăbușea în gol.

Respirația adâncă, una de ușurare, trădă efortul bunicii. Ștergându-și fruntea de broboanele mari de transpirație se piti în balcon, se furișă să nu fie văzută de vecinii de vizavi. Apoi alergă la clinica unde, din timp, își programase o vizită la medicul dentist. Ce alibi veridic!

Bine că balconul dădea în curtea din spatele casei, altfel ar fi fost impusă să păsească peste cadavrul nepoatei.

**Secvențe de la cea de a IV-a ediție a
Concursului Național de Literatură
„Agatha Grigorescu Bacovia”
- Mizil, 1 octombrie 2010 -**

Dan Puric

**Cultura
și tinerii**

Ceea ce se întâmplă cu această manifestare culturală este un lucru pe cale de dispariție la români. Iar tragedia dumneavoastră, ca tineri, dintr-o țară care se definește din ce în ce mai greu, este următoarea: potențialul enorm de care dispuneți nu are câmp de manifestare. Pentru că dumneavoastră nu aveți verigi, prelungiri mai departe. Nu puteți, de exemplu, să vă duceți de aici la o televiziune și să vă puteți manifesta la nivel de competență sau performanță. N-aveți unde; acolo nu au loc decât oportuniștii cei ce fac parte dintr-o structură de „reeducare”. În sensul de „jos”, cât mai „jos”.

E o lume împânzită de tineri ziariști „reeducați” care au fost învățați să coboare ștacheta. Dacă priviți în jurul dumneavoastră, fenomenul acesta pervers, de disoluție a mișcării culturale, veți realiza că aveți o misiune extraordinar de grea, care se numește revenirea la normalitate. Și primul lucru pe care trebuie să-l faceți, în acest sens, este să întoarceți spatele curentului de decerebrare, care vrea să

vă împiedice să aveți o specificitate și curajul unei identități.

Spiru Haret, genialul organizator învățământului, s-a născut într-o țară în care 70 la sută dintre locuitori erau analfabeți; analfabeți – nu tâmpiți... Dumneavoastră sunteți născuți într-o țară în care 90 la sută dintre oameni sunt idiotizați. Între un idiot și un analfabet există o mare diferență.

Vă spun toate aceste lucruri deoarece responsabilitate, peste câțiva ani, va fi pe umerii voștri. România, dragii mei prieteni tineri, nu se mai face bine de la inimă – inima-i terminată. Însănătoșirea trebuie să înceapă din „capilare”, din provincii, din zone mai puțin spectaculoase, din mintea celui care merge pe stradă și meditează în felul lui unic, din spiritul celui ce nu se încolonează la trompeta națională sau internațională.

Tineretul de azi trebuie să devină conștient și, în măsura în care se trezește, să-i trezească și pe ceilalți. Să vă povestesc o întâmplare care m-a marcat; Eram revoltat că țărani din Maramureș au făcut terci una dintre cele mai pitorești zone ale țării. Țăranul român nu prea mai există, domnule... A terminat casa aia românească, pe care au venit nemții și au luat-o, cu porți cu tot; el și-a tras o poartă de inox și a făcut o vilă roz-bombon. A muncit săracu’ în străinătate, dar dacă cortexul lui a fost modi-

ficat de Casa Poporului și de cartierul Pipera din București a imitat și el neamurile proaste cu bani. Ehh!... și eu am zis că trebuie demolate toate viloaiele alea. Și vine un puști de 14 ani și-mi spune un lucru genial: „*Domnul Dan, știți ceva, nu le mai spuneți asta, că nu vă vor înțelege și vă vor ură. Spuneți-le-o copiilor, că ei le vor demola...*”

Luați-mă drept idealist, pentru ce vă spun acum, dar o să vedeți: Mizilul despre care vorbea **Geo Bogza** în 1938 era altul. Nu vă uitați la blocurile astea nefericite ale socialismului, unde stăm ca în temniță? Nu vedeți că ele au mutilat casa de provincie, grădina, proprietatea fiecăruia? Vreți „acolo”, la apă caldă, la culoarele alea murdare, ghetoizante? Filogeneza fiecăruia se schimbă, domnule! Știți ce înseamnă aerul curat, o curte, o grădină? Or tineretul trebuie să vadă diferențele și să scrie „*Poem pentru prunul meu din curte*”. Când o să scrie „*Poem pentru mall-ul meu*” atunci s-a terminat țara

Despre arta majoră

Am fost întrebat dacă expresia artistică se poate obține numai prin *antrenament*. Este ca diferența dintre sex și dragoste; nu există frumusețe fără implicare sufletească. Frumusețea începe atunci când sufletul se dăruie. Această dăruire sufletească este inima fiecărei creații artistice.

Leonardo da Vinci spunea că ultima șampilă care se pune pe creația artistică este cea a caracterului. Artă mare, artă majoră, este arta mărturisitoare. Vedeți dumneavoastră, un eveniment de felul acestui concurs, ar

trebui să fertilizeze capacitatea de creație. Ar trebui, dar unii vorbesc în sală, având alte preocupări. Este o dovadă a faptului că cei care ne colmatează au câștigat, deja, teren. Nu mai avem un cortex și o respirație care să meargă până la capăt. Nu e vina dumneavoastră, dar trebuie să fiți foarte atenți... Asta nu-i ședință de partid sau întrunire electorală... M-a întrebat fiul meu în cât timp citesc o carte. I-am răspuns că s-ar putea s-o citesc și într-o zi. „*Aoleu, a exclamat, păi eu, în câteva ore am citit 20 de pagini!*”. Este o încetinire și un dezînvăț. Ceea ce devine simptomatic. **Friedrich Nietzsche**, care a fost un mare filozof, nihilist dar genial, a zis că o faptă, oricât de bună ar fi, dacă rămâne izolată devine stupidă. În clipa în care se acumulează o succesiune de fapte de valoare se creează un sistem. Și atunci consider că, pentru actul de cultură, consecvența este cea mai importantă, ca metodă. Dacă nu mergeți până la capăt nu veți mai avea posibilitatea de a iubi până la capăt, nu veți mai avea capacitatea de a citi până la capăt și nu veți mai avea încredere în dumneavoastră

Singur împotriva tuturor

Am venit la întâlnirea de la Mizil. Dacă eram invitat la Parlament nu mă duceam. O întâlnire este ceva rar. Învățați să ascultați acum, pentru că în curând urechile vă vor fi astupate de alte lucruri. Când am fost invitat de Banca Europeană, la Frankfurt, cu spectacolul **Don Quijote**, am jucat în fața unei săli arhipline. A doua zi a apărut o cronică în „*Deutsche Welle*”, în care scria așa: „*Singur împotriva tu-*

turor”; s-au prins! Dragii mei, ăia ne dau extemporale de fiecare dată: gripa porcină, gripa aviară, criza globală... A fost întrebată o bătrână ce e gripa aviară și ea a răspuns: „Unii care umblă în halate albe și-mi omoară mie găinile!”. Eu n-am intrat în criză. Nu cărați bolovani inutili. Noi nu avem bolovani de urcat; avem Crucea Hristică... a Golgotiei, a Mărturisirii. După criza asta vor veni altele; nu intrați în așa ceva! Nu stați cu ochii pe contor, stați cu ochii pe suflet... Nu vă fie teamă! Nu vă tranșați viața pe crize, pe tranziții, pe aderări... S-ar putea ca o minte de aici să se ducă mâine în Parlamentul Europei și să-i ajute să judece mai puțin administrativ... Eu, când am fost la Paris, la Palatul Luxembourg, i-am zis președintelui Parlamentului Francez: „Dumneavoastră vorbiți despre imaginea României. E penibilă, domnule, la fel de penibilă ca și imaginea Franței în România. Sub cimentul ăsta penibil făcut de oamenii politici se zbat niște popoare vii, autentice.”

Ne facem imagine precum cretinii ăștia cu frunza. Dacă îi dădeau două milioane unui băiat de la o școală de desen de aici, găsea un simbol mai adecvat pentru România. Deci ieșiți din spațiul imposturii. Dumneavoastră nu aveți nevoie de imagine, aveți nevoie de icoană. Iar icoana nu se ara-

tă; icoana se simte.

Tele Viziuni

Eu aș veni într-un colț din ăsta de țară să zic: Haideți să facem o televiziune la nivel național. Din trei ședințe, vă spun eu, facem una senzațională, cu creier. La Timișoara m-a întrebat un tânăr: „Domnule Dan, cum poate fi concursul ăla: **«Cel mai iubit dinre Români»**? De ce-i amestecă; nu mi se pare firesc să-i pună pe toți deodată (Eminescu, Adrian – copilul minune, nu știu care fotbalist, George Enescu...” Ce cortex fabulos! Lucian Blaga a vorbit despre paralelismul valorilor, dar puștiul ăla a intuit la fel de bine. Pe mine m-a sunat o tipă de la o televiziune: „Domnule Puric, nu vrei să-l apărăți pe Eminescu?” „Da de ce să-l apăr, doamnă, ce-a făcut? A furat ceva?” „Nu, dar ne-a venit formatul emisiunii de la B.B.C., în care...” „Doamnă, îmi place cum spunei B.B.C.... Parcă sunteți o găină care ciugulește grăunțe. Dacă v-a venit un cretinism de acolo, de ce nu-l rejectați? Vă spun eu de ce: pentru că nu aveți personalitate.”

Primesc multe telefoane pe mobil cu voci robotizate. Și eu spun: „O clipă, vă rog; vreau să vă întreb dacă sdunteți vie?!” Uitați-vă la retardații de la actualități cum vorbesc, schimbând topica limbii române, punând accentul ca în America... Voi aveți mintea liberă, încă nu sunteți poluați, în „grădinița” asta mică în care ați crescut. Asta e tot. Urarea mea este una de tip creștin: Eu nu vă spun să evoluați – evoluția se face la specii, la Darwin. S-a urcat **Gabi Mihăilescu**, cel mai mare impresar român, Dum-

nezeu să-l odihnească, pe scenă la UNITER, avea 93 de ani, și a zis „*Marioara Voiculescu – voi nu știți cine a fost, o actriță de talie europeană – n-a avut nevoie de evoluție. Ea s-a născut evoluată.*” Deci vă fac altă urare: Vă urez să nu evoluati, să nu progresați; vă urez atât: rămâneți așa cum sunteți, cu sufletul ăsta, și desăvârșiți-l.

Amintiri din viața de actor

Într-o zi m-am certat cu **Fănuș Neagu**, care mi-a fost director la teatru. A fost o intrigă acolo și el cum e un tip deschis, eu la fel, am ajuns la un conflict pe față. M-am întors acasă și i-am spus mamei: „*Gata, îmi dau demisia! Nu mai stau în teatrul ăla nenorocit! M-am certat cu Fănuș...*” Mama, săraca, o biată pensionară, a făcut un miracol; imaginativă că, într-o zi, la Teatrul Național, o pensionară cu sașica în mână îl aștepta pe Fănuș Neagu. Când a ieșit l-a întrebat: „*Nu vă supărați, dumneavoastră sunteți directorul teatrului? Eu sunt mama lui Dan Puric... De ce vreți să-l dați afară pe băiatul meu, că el muncește toată ziua?*”

Fănuș, cât e el de mare, s-a... topit: „*Doamnă, cum să-l dau afară? Se poate...*”

Primesc pe urmă un telefon de la secretariat: „*Domnul director vă așteaptă în birou.*” Ajung, deschid ușa încet și-l aud pe Fănuș zicând: „*Mă, tu te-ai tâmpit! Vii cu mă-ta la teatru!*” Vedeti, ăsta e Fănuș.

Gheorghe Dinică era un actor genial. Am avut norocul să-i fiu coleg de cabină. Când a venit Michael Jekson în România, toți bucureștenii

s-au dus să-l vadă, că după 4 ore de televiziune pe zi... În teatru rămăsesem numai eu și maestrul Dinică. El stătea la o terasă, cu o sticlă de vin în față. Bătea vântul fluturând fețele de masă. „*Ce faci, nea Gigi, nu te duci la Michael Jekson?*” „*Nu mă duc, mă! ăsta, dacă se naștea aici, Cânta la «Gogoșarul»...*”

Ați înțeles? Este genial; a spus, de fapt, că destinul unui om de valoare, în contextul unei țări care-și devorează valorile, ar fi eșuat într-o cârciumă. Clar!

Dem Rădulescu nu s-a născut la New York. S-a născut pe malul Oltului, așa spunea: „*Măi, m-am jucat cu lighioanele pe malul Oltului*”. Țăran român autentic, extraordinar, care prin muncă și prin geniu a ajuns unde a ajuns. Dar nu-și trăda natura.

Jucam odată o piesă foarte periculoasă din punct de vedere politic, pe vremea lui Ceaușescu – **Anchetă asupra unui tânăr care n-a făcut nimic**, semnată de regretatul **Adrian Dohotaru**. Și eu jucam rolul principal și-mi plăcea. Am început să „agăț” replicile. Și Bibu, la vizionare, nu știa cum să-mi spună...

„*Dragă Puric, ce urmărim noi, dragă, cu piesa asta?*” Zic: „*Urmărim critica sistemului, lupta între generații...*” „*Nu, dragă, noi urmărim să nu fim urmăriți!*”

Vă mai spun o singură amintire, cu **Amza Pelea**, și cu asta termin. Eram student în anul trei și filmam cu el un film după Marin Preda. Amza era un monstru sacru, tocmai „făcuse” Mihai Viteazul, vă dați seama...

Mașina cinematografiei, cum

totul era organizat prost, ne-a lăsat într-o margine de pădure, undeva pe lângă Vâlcea, să așteptăm restul echipei. Am rămas singur cu Mihai Viteazul, cu Decebal... La un moment dat a zis: „Măi, Dănuș, hai să ne plimbăm prin pădure”. Mi-a spus atunci un lucru care m-a marcat: „Te gândești că, acum 2000 de ani, pe unde călcăm noi acum a călcat un dac.”. Așa era Amza Pelea; avea memoria pământului. Tot atunci mi-a spus o poezie extraordinară: „În pădure, într-un pom / Toate păsările dorm/ Numai una n-are somn / Cată să se facă om”

Ăștia dorm, domnule! Dorm pe ei, și în Parlament și în Guvern... Pomu-i plin de găini de Crevedia. Treziți-vă! Căutați să vă faceți oameni. Fiți vulturi. La revedere!

Fănuș NEAGU

(Intervenție telefonică)

Mi-e dor

Bună ziua și mi-e dor de dumneavoastră, mai ales că se culeg viile! Acum sunt sub o perfuzie, la Spitalul Elias. O clipă, vă rog, să-mi aranjeze asta... mi-a îmbătrânit beleaua de vână...

Altădată, la vremea asta eram prea vinovat de adolescență și de poezie. Scriam cu condei de trandafir, condei de viță. Dar s-a dus... Îmi amintesc că pe vremea când o luam la ureche cu zulufi de călțunică și când ulcelele se învârtteau, coapsă la coapsă prin dreptul ochilor mei eram mai stăpân pe vorbă. Acum sunt mai exaltat; bătrânețea dă o exaltare imbecilă. În primul rând vreau să vă rog ceva; cine dintre dumneavoastră îl vede pe

poetul **Ion Gheorghe** să-l îmbrățișeze din partea mea (poetul împlinise 75 de ani, în ziua de 16 august 2010.- n.n.) și să-i spuneți vă rog că e unul dintre cei mai mari poeți români. I-am citit, în revista dumneavoastră, o poezie, în care spune că poartă sămânța codrilor Valahiei pe talpa încălțărilor. De-asta mi-e dor și mi-e drag de el. Spuneți dumneavoastră că și eu fac poezie în proză... Asta-i rău, susțin ăia care fac proză și în poezie. În orice caz, nu mai am nici timp, nici chef să mă schimb. Cei care cred că i-am înșelat cu vorba nu au decât să mă înșele și ei pe mine... Însă Dumnezeu e mare și le lasă tuturor loc, dacă vor să îmbunătățească și să cizeleze cuvântul.

De exemplu, mie acum știți de ce mi-e dor, ca oricărui nebun? Mi-e dor și aș pleca – spre unde credeți? – într-un oraș din Turcia, Erzurum, oraș al trandafirilor, unde mi-aș cumpăra un cal alb, vreo sută de rășnițe de cafea, și-aș trece în Rusia ca să schimb rășnițele pe vodcă, iar pe urmă m-aș duce pe la Rostov pe Don ca să dau de urma lui Șolohov, unul dintre cei mai mari scriitori ai lumii; pe urmă aș coborî în Crimeea, să-mi adăp calul la fântâna din Bahcesaray. Ca să vedeți ce sămânță de tătar zace într-un brăilean...

De fapăt eu sunt omul străduțelor târzii, al bisericilor afundate în pământ până la brâu și al pâinii frământate cu sânni de toate femeile pe care le-am iubit. De-aici mi se trage boala... Mie mi-au plăcut numai fetele care m-au trădat. Nimic nu e mai frumos în viață, la bătrânețe, decât amintirea unei fete care te-a trădat. Măcar o ții minte...

Dumneavoastră, la Mizil, sunteți în Occidentul nebulos; noi aștia, de la Brăila, batem spre Orient. Eu chiar mă cred, uneori, în tavernele de acolo, ca un vechi fumător de pipă stinsă. Așa am ajuns. Noroc că pipa e din chihlimbar roșu de Colți. Dar, dacă tot am adus vorba, hai să vă denunț acum pe toți buzoienii: i-ați făcut cadou lui Stalin, când a împlinit 70 de ani, o astfel de pipă. Am văzut-o cu ochii mei, în muzeu. Am vrut s-o fur, dar era păzită... Așa că o să vă purtați osânda până în capul veacului.

Să știți, totuși, că vă invidiez pentru strugurii frumoși și zemoși și să nu uitați asta, când se va limpezi vinul, domnule Proșcan. Promit că o să beau cu plăcere un păhărel cu dumneavoastră. Îl putem bea aici, în spital, pentru că întotdeauna ce e interzis e dulce.

Vă rog să-i salutați încă o dată pe toți cei de acolo și să dea Dumnezeu mai bine!

Dan Pița

(Intervenție telefonică și dialog cu Dan Puric)

Ceva bun de la viață

Vă salut cu plecăciune! Re-

gret că nu am putut veni la sărbătoarea dumneavoastră, dar ființez un film cu titlul „**Ceva bun de la viață**” – după un scenariu de **Răzvan Popescu** și **Alex Moliko**, a cărui premieră va fi pe la începutul anului viitor. Dar, să sperăm, „*ceva bun de la viață*” vom avea cu toții, chiar și în momentele astea încâlcite prin care trecem. Nici eroii mei n-o nimeresc mai bine, dar intenția lor îi așează pe o poziție optimistă. M-ați întrebat, domnule Proșcan: *Ce mai face cinematografia românească?* Îmi vine greu să fac o analiză exactă. Pentru a face film e nevoie de idei și de fonduri. Ideile sunt, banii ne lipsesc. Și, din păcate, cinematografia este considerată activitate liberală. Adică, după unii, artiștii ar trebui să aducă bani de acasă pentru realizarea unui film, ceea ce e foarte complicat, mai ales în ultima perioadă când și mijloacele lor de subzistență se micșorează. Pe de altă parte, consider că actuala etapă a evoluției filmului românesc este una bună, în sensul că a apărut o pleiadă de tineri regizori și actori, care au ceva de spus. Și premiile pe care le-au luat demonstrează acest lucru; că filmul românesc se situează foarte bine, în peisajul celui european. de aceea aș vorbi mai degrabă despre reușite, decât despre eșecuri.

Dan Puric: A intrat securitatea pe fir. După 1990, cel mai bun film românesc este radiografia mea pulmonară...

Dan Pița: Dane, tu ai mult haz și o sală care te admiră e de partea ta... Da' eu nu ți-am văzut încă radiografia

– Tu mă cunoști cum respir,

nu ai nevoie de radiografie.

– Te cunosc și cred că ai putea face filme excelente, cu condiția să fii ajutat...

– Păi, la Consilul Național, ăla... am ieșit pe locul 39 din 40 de candidați, deci penultimul; și am întrebat și eu: „De ce, domnule?”

– E o glumă...

– Ei sunt o glumă proastă. Eu, aici, vin să le spun tinerilor să se apuce de scris, să nu se mai uite la televiziunile stupide... mă gândesc la vremea când eram puștan și eram îndrăgostit de filmele tale, alea care au luat Oscarul pentru scurt metraj, împreună cu Veroiu. E diferență mare! Am înțeles că tu îi mângâi puțin pe cei din noul val, că ce e val ca valul trece, da aștept filmul tău, ca să se întâmple ceva bun în cinematografie.

– Totdeauna am încercat să-i încurajez pe tineri...

– Știu, dar și eu vreau să-i încurajez pe tinerii aștia autentici. Sunt convins că au de spus niște lucruri extraordinare. Dacă s-ar face un concurs de scenarii de film la nivel național, și-ar începe de la nivel județean, cred că surprizele, în materie de creație, ar fi extraordinare. Fiindcă eu am sentimentul că scenariile actuale sunt făcute pentru sistemul european, în care

România e văzută ca un tomberon de gunoi, personajele sunt curve și auro-laci... și eu nu cred că România este pe dimensiunea asta, nici chiar la cîmberite. Și **Federico Fellini** a făcut **La Strada**, dar Italia săracă avea un patetism și o frumusețe sufletească, încât nu poți să scoți nici un cadru. Înțelegi ce vreau să spun!

– Ai dreptate. Îmi pare rău că nu sunt cu tine, la Mizil, pentru că în zona asta, cred că ai mare dreptate.

– Păi, să lăsăm zona așa...

– Și trebuie să-ți aduc o laudă deoarece ai prins filonul „propagandistic” al filmului actual...

– Nu mai suport, domnule! Facem iar „Cântarea României”? Critică socială în detrimentul dimensiunii poetice a cinematografului. Voi sunteți iubiți undeva, în surdina. Nu mai văd continuitatea aia din **Ciulei**, din tine, din **Veroiu**, din **Pintilie**...

Au trecut zece ani de când a murit Bib-ul, Dumnezeu să-l odihnească, și văd cum se deprimă comedia. Fac criză de nervi la bășcăliile ordinare de pe micul ecran, iarăștia mici, din sală, se uită la mine când spun asta și au, probabil, sentimentul că sunt puțin nebun. Și atunci tu trebuie să-mi confirmi, ca să spună că suntem doi nebuni...

– Da, eu confirm. Din punctul ăsta de vedere putem fi mai mulți nebuni. Bănuiesc că mai sunt și pe-acolo, prin sală...

– Primul dintre ei e primarul, că m-a adus aici. Tratamentul îl facem împreună, cuăștia tineri.

– Îmi pare rău că nu sunt și eu acolo! Sper din tot sufletul să reușesc să ajung anul viitor!

Traduceri din lirica universală

de Ion Roșioru

Dominique Delaunay
(Franța)

Iubire dintâi

Pentru Vanessa, Isabelle;
necunoscuta-n flori pe trotuar.

2

«știi că te iubesc;
știi că mă vei strivi...

și totuși ai făcut-o !

3

am plâns pe trotuar
în fața trecătorilor ;

ne-am încrucișat poate privirile
în oglinda din autobuz,
scuturată de spasme de plâns;
singură cu
tristețile mele.

4

n-am cerut nimic nimănui
și nici lumii;
doar mai multă iubire,
mai multă tandrețe.

5

într-o altă seară ploioasă
de octombrie

- e-un an de atunci, zi de zi -
mi-ai zis brusc: te iubesc !

mă pufnise-un mic hohot de râs
nervos și jenat;
un fel de frison bucuros.

6

din fire eram solitară,
introvertită, sălbatecă;
m-am găsit banală, urâtă...

dar acest „te iubesc” insolit

mi se părușe un sesam.
numai așa am dat crezare
ochilor tăi luminoși
și surâsului tău.

te-am lăsat să-mi iei mâna.

7

În ritmul anului școlar,
a fost urzită trama fericirii:

izolați în unghere de baruri,
puțin peste tot,
nesesizând cum orele se duc.

Îmi luai fața în mâinile tale
sau te jucai cu degetele mele.

Să mă săruți te-am lăsat.

8

La cinema, sâmbăta,
de mână, preț de-un spectacol...
brusc schimbam un surâs, o privire;
furiș te sărutam pe obraz.

9

O fericire simplă, liniștită ;
descoperind pe celălalt
fără ciocniri și falsă perspectivă.
Mai degrabă ca-n vis.

10

Și totuși ai făcut-o !
știi că o să fiu distrus.
mi-amintesc ca și cum a fost ieri.

11

Venise poate timpul onorării
pariului ce, sigur, mă viza.

Îmi închipui mizerabilele
voastre discuții
în mirosul urât de alcool
și de fum de țigări;

cu-aceste ieșiri unde-un dram
de șantaj și de falsă tandrețe
vă impuneți dorințele fetelor
ce vă țin companie.

Ce poate-nsemna pentru voi
că-o neglijență
naște într-ascuns
- și rușinoasă și terorizată -
și-abandonează
la o rampă de gunoi
noul născut ?

12

Nu voiam să văd filmul
însă țineam să-ți fac plăcere.

Ce greață în timpul proiecției
mâna mea zăbovind într-a ta!
(În fond, premeditase
și întâmplarea, dar
îmi dau seama bine-abia acum).
La ieșire, te-ai arătat
mai curajos, mai presant;
a trebuit mâna ta
îndelung s-o rețin.

Pripit de tot ai declarat:
– Există contraceptivele...
Și apoi ești majoră deja.

13

Astfel cinci luni de prietenie deci
se sparg de-o asemenea stâncă !

Câine turbat
la pânda unei prăzi,
n-aveai decât această idee în cap
și balele poftiei la gură:
să mă ai, să mă ai.

14

Fără emoție-aparentă
- și chiar direct din gura ta -
am primit lovitura de grație.

Seara, scuturată de hohote,
depresia nervoasă începea.

Cfristian Cally
(Franța)

**De la ritmul viu de clopot
pân' la dangătul amar
(pantum)**

Ritmul viu al unui clopot
e nou zâmbet de lumină,
Prunc reaprinzând iubirea,
foc zglobiu într-un cămin,
O întreagă devenire
e în suflul lui divin
Care suflet i-mprumută
când i-e torța mai puțină.
Prunc reaprinzând iubirea,
foc zglobiu într-un cămin,
De îndată ce suspină,
o scânteie opalină
Care suflet i-mprumută
când i-e torța mai puțină,
Îi trasează-o-ntreagă viață
viitoare și-un destin.

De îndată ce suspină,
o scânteie opalină,
Din adâncul insondabil,
pe un drum de cețuri plin
Îi trasează-o-ntreagă viață
viitoare și-un destin,
Iar șederea-i asfințește
dacă flacăra se-nclină.

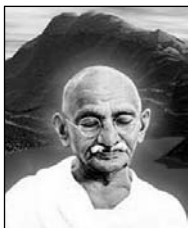
Din adâncul insondabil,
pe un drum de cețuri plin
Flacăra-l ghidează către
pasarela ei divină,
Iar șederea-i asfințește
dacă flacăra se-nclină
Și-atunci dangătul de clopot
se aude tot mai lin!

Esther Rogessi
(Brazilia)

Pasăre rănită

O, cer albastru câmp înmiresmat
Nori ca zăpada-n tainică mișcare
Soarele clar pe boltă avântat
Zenitul e de păsări asaltat
Consider libertatea o valoare
O, cer albastru câmp înmiresmat
Păsări de pradă țipă ne-ncetat
Văzduhul pentru ele margini n-are
Soarele clar pe boltă avântat
Peisaju-i prea frumos de contemplat
Se iscă-n toate dor de înălțare
O, cer albastru câmp înmiresmat
Durerea nu-i un țipăt amânat
Instinctul face pasărea să zboare
Soarele clar pe boltă avântat
Trăiesc durerea dorului sistat
Când inima rănită bate tare
În pasărea cu glasul sugrumat
O, cer albastru câmp înmiresmat.

Jorge Linhaça
(Brazilia)

Fata cu șapca înflorată

Fată cu șapca înflorată
Eu doar la tine mă gândesc
Din ziua-n care ești plecată
În dragostea nelimitată
Buzele-arzând ni se unesc
Fată cu șapca înflorată
Mi-e nu doar fața-ntunecată
Ci-ntreg străfundul sufletesc
Din ziua-n care ești plecată
Rămân pe gânduri ziua toată
Și la portretul tău privesc
Fată cu șapca înflorată

Așa cum erai îmbrăcată
În orice vis mi-apari firesc
Din ziua-n care ești plecată
Sunt întristat că niciodată
Nu am să te mai întâlnesc,
Fată cu șapca înflorată,
Din ziua-n care ești plecată!

Vilanele engleze

William Empson
(1906-1984)

Vilanelă

Durerea cea mai
mare-i

durerea îndurată.
Prin mușchi simt focul chimic
al frumuseții tale.
Țin mâinile-n balanță ca tine altădată.
Din taina profundă ce parte-i
expurgată?
Mai afli-n bunătate balsamuri virtual?
Durerea cea mai mare-i durerea
îndurată.
S-a stins și suferința de lupte cauzată.
Oricum n-a fost din cele cardinale.
Țin mâinile-n balanță ca tine altădată.
Profund dăunătoare-i memoria bogată
Când inima-ți propune povești
sentimentale.
Durerea cea mai mare-i durerea
îndurată.
Otravă rece-n suflet mi-a fost
inoculată
De tine-n toiul unor orbiri pasionale.
Țin mâinile-n balanță ca tine altădată.
Ne este dor de ce a(m) fost odată.
De împăcare însă nu mai există cale.
Durerea cea mai mare-i durerea
îndurată.
Țin mâinile-n balanță ca tine
altădată!

Dylan Thomas
(1914-1953)

Nu te lăsa docil în voia nopții

Nu te lăsa docil în voia nopții
ce-n brațe-o să te țină,
Aruncă-ți vremea ce te-ajunge
pe rugul zilei care moare,
Sfidează totul și păstrează
numai ce-a fost cândva lumină.
Ignoră înțelepții lumii
clipa când moartea o să vină
Vorbele-ar fi putut să fie
din fuga vieții-o evadare
Nu te lăsa docil în voia nopții
ce-n brațe-o să te țină.
Prea repede bate la ușă
momentul strămutării-n tină
Chiar și profeții-i pricep tâlcul
numai cu ultima suflare
Sfidează totul și păstrează
numai ce-a fost cândva lumină.
Nebunii doar se confesează
că trecerea le-a fost puțină
Ca-n cântece catifelate
să poată pune-ntregul soare
Nu te lăsa docil în voia
nopții ce-n brațe-o să te țină.
Cei gravi realizează-n clipa
când noaptea picură-n retină
Că ochii ar putea să aibă
luciri de stele căzătoare
Sfidează totul și păstrează
numai ce-a fost cândva lumină.
Și tu, părinte, de acolo,
din înălțimea ta divină,
Acoperă-mă cu blesteme
și chiar c-o binecuvântare
Nu te lăsa docil în voia
nopții ce-n brațe-o să te țină,
Sfidează totul și păstrează
numai ce-a fost cândva lumină!

Sylvia Plath
(1932-1963)

Lamento

Tatălui meu
i-a fost fatală
înțepătura de albine.
L-a-nfășurat un roi, sărmanul,
pe când mergea pe o cărare
Și lui i s-a părut c-asupra-i
o apă curgătoare vine.
Insectele gălbui ce-adună
polenul proaspăt din stamine
Să-nvenineze viperine
s-au repezit fulgerătoare.
Tatălui meu i-a fost fatală
înțepătura de albine.
Ar fi dorit în acea clipă să sară-n
adâncimi marine
Numai că dintr-odată drumul
orbit i s-a proptit în soare
Și lui i s-a părut c-asupra-i
o apă curgătoare vine.
De-atunci când vede miere mama
subit nu se mai simte bine.
De soțul ei își amintește
la orice altă-nmormântare.
Tatălui meu i-a fost fatală
înțepătura de albine.
Va fi ținut el socoteala
împușcăturilor divine
Când îngerii în ambuscadă
l-au prins ca bandele tâlhare
Și lui i s-a părut c-asupra-i
o apă curgătoare vine?
A scotocit cu-nverșunare
întru găsierea altui sine
Ce-ar face rânjetul de rege
în derizoriu să coboare.
Tatălui meu i-a fost fatală
înțepătura de albine
Și lui i s-a părut c-asupra-i
o apă curgătoare vine!

Cristina BINDIU

PROZĂ SCURTĂ

Îngerul cu o singură aripă

Prima dată i se păru că are vedenii. Își ridică ochelarii și-și frecă ochii îndelung... Era obosit! Prea obo-sit. De vreo șapte zile lucra încordat, fără să-și permită mai mult de trei-patru ore de odihnă pe noapte, fără să facă pauză de-o țigară, fără să se oprească pentru a mânca...

Dada Ioana nu-i spunea nicio-dată nimic. Strângea de pe masă mâncarea rece și clătina ușor din cap. Îi simțea privirea caldă, muștrătoare, plină de milă rătăcindu-i pe ceafă, pe șira spinării în jos și din nou pe ceafă. Compătimirea ei îl îndârjea parcă și rămânea mai departe în fața biroului. Ura acel sentiment de compasiune pe care-l citea în ochii și în atitudinea oamenilor. Îl ura pentru că-l făcea să se simtă mai singur, mai trist, mai... străin de toți și de toate. Îl ura pentru că știa că ei, ceilalți, nu au cum să înțeleagă, nu au cum să simtă durerea lui...

Ura e un sentiment distructiv, dragul meu! Omul în a cărui viață și-a făcut cuib ura, nu mai e om. E un soi de mort viu...E atâta lumină în viața asta...atâta frumusețe...atâta iubire.... Iar oamenii nu au timp s-o vadă...Sunt prea grăbiți, prea ocupați, prea triști... Să nu mă urăști pentru că plec, dragul meu... Să nu mă urăști... eu iubesc viața atât de mult...și soarele... și îngerii care

zboară noaptea prin grădina noastră la ceas de taină... I-ai văzut vreodată? Nu sunt albi! Nu neapărat... Uneori sunt verzi, iar atunci râd și se joacă de-a v-ați ascunselea printre frunzele cașilor din grădină... Alteori pot deveni albaștri... și se iau la întrecere cu ciocârliile în zori. Se ridică sus...sus... până nu-i mai vezi. Crezi că se duc să vorbească cu Dumnezeu? Eu nu cred... Știi, am auzit că Dumnezeu nu e acasă zilele astea! A plecat! Poate a plecat doar în vacanță... deși Ionică mi-a spus – iar ochii lui mari și albaștri m-au asigurat că nu minte – că Dumnezeu a plecat într-o tabără de creație, undeva unde învață să construiască din lut alți oameni. Aștia vechi s-au defec-tat... Așa crede Ionică...Sau poate erau defecți din construcție.. Nu știu ce să cred... Ionică n-a împlinit încă trei ani...Ce știe el? Poate că Dumnezeu s-a retras doar să mediteze... o fi obosit și el să tot asculte rugă-mințile altora. Pe el n-are cine să-l asculte...asta e trist...

Ți-am spus cum arată un înger trist? Seamănă cu tine când te trezești îmbufnat și bântui prin casă în așteptarea cafelei care, ciudat, nu vrea să fiarbă. Doar că e cenușiu...îngerul... e cenușiu când e trist! Și nu mai poate zbura... își târâie aripile după el... aripi mari, murdare, cenușii din care penele se desfac una câte una...

Mi-e sete, Tudore! Dă-mi o

gură de apă! Nu de la robinet! E caldă! Vreau o gură de apă rece de la fântâna din curte, doar o gură... Apa din fântână are miros de vânt de primăvară și aromă de fructe târzii... Vreau... Mi-e sete de vânt și de aer!...

Ți-am spus? În grădina noastră se ascunde un înger cu o singură aripă... Un înger frumos... Are ochii asemenea apusului de toamnă (Mai ții minte ce apusuri magnifice au trecut prin viața noastră?) iar penele din aripă sunt de culoarea mării... Într-o zi marea e albastră, liniștită, alteori de un verde-negru furios. Nu mă crezi, nu-i așa? Spui că toți îngerii sunt albi, că îngerii nu pot fi furioși..., că nu se pot juca de-a v-ați ascunse-lea... De unde știi? Câți îngeri ai văzut tu?

Și îngerul acesta cu o singură aripă mi-a spus într-o zi o poveste. O poveste despre îngeri fără o aripă. Se spune că, uneori, câte un înger începe să aibă îndoieli, începe să pună întrebări pe care nu are voie să le pună, începe să privească în jur altfel decât a fost învățat să vadă... Atunci... penele dintr-o aripă – numai din una, din cea stângă – încep să cadă, una câte una. Aripa devine din ce în ce mai mică, până dispare... Apoi, încet... încet... uită... Uită cine sunt, uită de unde vin, uită să zboare... Mai țin minte doar o poveste... Povestea îngerilor cu o singură aripă... pe care o spun tuturor celor care vor să-i asculte...

L-am întrebat cum îl cheamă... A ezitat o clipă, apoi a început să depene, din nou, aceeași poveste cu îngeri fără o aripă...

Într-o zi l-am găsit așezat pe cumpăna de la fântână... M-a rugat să-i dau o gură de apă... L-am întrebat dacă îi e sete... Nu știa... Sau nu își mai aducea aminte cum e setea... Am aplecat cumpăna fântânii... Cerul s-a răsucit în interior... O clipă, cât o zvâcnire, aripa i s-a ridicat în sus și s-a luminat... apoi a căzut în praf, în cenușiul din jurul fântânii...

Știi, Tudore, tu ai fost fântâna mea... fântâna mea cu cumpână... și izvorul meu cu miros de vânt... Ce mă doare?!... mă doare dorul de albastru... în aripa mea dreaptă zborul suferă de amnezie...

Să nu plângi, Tudore...

Și să nu mă urăști...

Ochii oboșiți mai apucară să zărească printre pomi vârful unei aripi uriașe de un verde-negru. Imposibil! El era om de știință! Și era ateu convins. În capul lui lucrurile și fenomenele erau așezate ordonat, în ser-tărașe... nu era loc de îngeri sau alte fantasmagorii...

Îeși în prag. Printre copacii din spatele casei, luneca o lumină... o luă într-acolo... Nu văzu nimic. Se întinse pe iarbă. Era liniște... Ura lui începea să se îndepărteze...

În grădina noastră se ascunde un înger cu o singură aripă... De ce nu-l vezi?

Vocea îl trezi brusc. Printre caiși, spre apus, se îndepărta o siluetă care târa după ea, prin praf o aripă uriașă... Silueta se întoarce o clipă și privi spre fântână... Avea ochii Anei, ochi de culoarea apusului...

Monica Rădulescu

Concertul

trei nici nu există.

De 10 ani fac parte dintr-o orchestra de jazz. Cânt la violoncel, pasiunea mea dintotdeauna. De la un timp însă simt că am dispărut într-o mulțime diformă, într-o gelatină muzicală, din care nu răzbat decât sunetele instrumentelor și vocea ei. Orchestra nu există pentru public. O văd doar pe ea, strălucitoare în rochiile ei complicate, cu vocea ei groasă ieșind nenatural dintr-un trup de sirenă. Se pierd în ochii ei negrii, se scufundă în cascada de păr pe care-l scutură des, hipnotizată de muzică. Restul nu mai contează. Suntem niște greieri urâți, ascunși în haine negre și largi, în timp ce ea defilează în rochiile ei argintii, roz, verde crud, atât de strâmte și de provocatoare, uneori cu spatele complet gol, alteori cu tăieturi lungi ce-i arată toată coapsa bronzată și fără pic de grăsime. Are unghiile tăiate frumos și date mereu cu lac roșu. N-am atins-o niciodată, dar sunt sigură că are pielea fină, moale, mai plăcută decât rochiile de mătase pe care le poartă.

Vera e solista orchestrei noas-

tre de vreo 7 ani. A găsit-o Mario cântând într-un club de noapte și s-a îndrăgostit de ea pe loc. Nu știu dacă ea l-a iubit vreodată, dar a fost biletul ei de evadare din acel club jegos și întunecat. Poate totuși l-a iubit, n-ai cum să nu-l iubești pe Mario. Deși are nume italian, Mario e finlandez. Înalt, brunet și cu pielea albă, Mario te cucerește cu primul zâmbet. Am fost colegi la Conservator și dacă n-ar fi fost el am fi cântat și acum prin subsoluri, compunând numai pentru noi, cei mai mari dușmani ai publicului și ai scenelor. Mario ne-a convins că muzica noastră va fi mai bogată atunci când va avea un public real, uman, când vom reuși să transmitem idealurile noastre și altora. Parcă-l văd așezat pe pervazul acela murdar, într-un demisol plin de igrasie, arătându-ne rahatul de șoarece și explicându-ne că muzica adevărată e vie, e a tuturor și nu avem dreptul să ne ascundem. Își ținea vioara pe genunchi și când a terminat de vorbit a cântat un fragment dintr-o piesă de-a noastră, a cântat cu furie, cu dragoste și cu o forță pe care nu i-o știam. Cânta pentru un public și era fericit. Apoi a apărut Vera și Mario n-a mai cântat decât pentru ea, pentru a o face pe ea să strălucească, să vibreze. Nimeni n-a mai auzit vioara magică a lui Mario, ci doar vocea Verei.

Mi-e ciudă uneori că în toți aniăștia niciunul dintre noi nu a spus

nimic. Am avut succes și am câștigat bani frumoși, dar ne-am îndepărtat și ne-am închis în noi chinuți de vinovăția gândurilor noastre. Știu că și ceilalți din orchestră gândesc la fel. Nu mai compunem pentru eternitate, compunem pentru Vera. Muzica noastră absolută, unică, complexă s-a transformat în romanțe de pahar, plângăcioase și cu versuri de telenovelă. Publicul o adoră, Mario la fel, așa că nu spunem nimic, striviți sub greutatea deznădejdei și a neîmplinirii. Uneori mă sui în mașină și conduc dincolo de capătul drumului, pe câte un câmp sau în vreo pădure. Acolo scot violoncelul și improvizez, amestec, trăiesc, nasc ceva al meu, ceva numai al meu și numai pentru mine. Alteori, seara, după concert, închisă în camera de hotel cânt în șoaptă, să nu mă audă nimeni. Cânt așa cum aș cânta dacă ea nu ar fi cu noi. Probabil și azi după ce se va termina concertul acesta rușinos voi face același lucru.

Mario e topit în faldurile rochiei Verei. Nu-și poate ridica privirile, nu se uită la noi deloc deși mereu ne-a fost un fel de dirijor ascuns. Cântă concentrat și fiecare sunet al viorii subliniază vocea ei. Vera e fascinată de public, își unduiește șoldurile numai pentru el. Orbită de reflectoare, așteaptă cu nesaț pauzele de aplauze în care luminile se aprind în sală și îi poate vedea aclamând-o, aruncându-i flori. Așa face de fiecare dată, adună toată gloria și refuză s-o împartă chiar și cu Mario care nu trăiește decât pentru ea. De multă vreme mă gândesc serios să-i părăsesc. Chiar acum îmi vine să mă ridic de pe scaun și să fug din sală, să mă ascund într-un subsol

ieftin și s-o iau de la început. Fără să vreau, m-am oprit din cântat. Mi-am sprijinit violoncelul de genunchi și stau cuminte cu mâinile în poală. Am transpirat și urmăresc încordată partitura, forțându-mi degetele să n-o urmeze. Lângă mine se oprește o trompetă, apoi încă una. Amuțește și chitara, în cele din urmă și tobele tac. Vera cântă la fel, netulburată. Sunt convinsă că nu a observat. Mario cântă și el, cu ochii în rochia Verei. Melodia se termină și publicul aplaudă în delir. Știu ce vor scrie ziarele mâine: „Succes extraordinar al magnificei Vera Kolner. Acompaniată doar de o vioară, Vera sfâșie inimile publicului cu o uluitoare romanță despre despărțire.”

Și acum? Încotro? Nu m-am gândit atât de departe și aplauzele se vor termina curând. Mă uit în jur, căutând ochii colegilor mei. Îi văd triști, doborâți, pregătindu-se să înceapă o nouă melodie.

– Mario! Mario, uită-te la mine!

Nu-mi răspunde și mi se rupe sufletul. Mulțimea încă aplaudă, mai am câteva clipe.

– Mario, pentru noi toți trebuie să..

– Nu!

Glasul lui are ceva metalic, ceva care mă sperie. Vera nu se va întoarce de la public nici dacă murim în spatele ei, așa că n-am nici o șansă cu ea.

– Mario, te rog! Știi bine că toți vrem asta.

– Am zis nu!

Îmi tremură mâinile. Apuc arcușul cu frică, îmi șterg transpirația de

pe frunte. Mi s-au încleștat dinții, dar trebuie s-o fac. N-am mai fost atât de hotărâtă de mult. Vera întoarce pagina caietului de versuri, pregătindu-se pentru melodia următoare. Închid ochii, parcă e mai bine așa, pe întuneric. Reflectoarele trec dincolo de pleoape și dor. Mă încurc în fustă și o ridic furioasă de-asupra genunchiului. Știu că e acolo, dar nu deschid ochii să văd dacă e în regulă. Nu am aer destul, atmosfera e sufocantă și pe scenă este îngrozitor de cald din cauza luminilor. O sete cumplită îmi arde gâtul. S-a făcut liniște. Îmi aud violoncelul cântând singur. Străbate sala ca un fior sau poate doar eu îl simt pentru că tremur și sunt încordată. Încep rar, lent, așa cum încep întotdeauna când mă duc prin păduri să cânt. Acustica e diferită și mă strădui să dau drumul muzicii ușor, blând. Nu știu ce cânt. Nu e nici nou, nici vechi, sunt doar eu care-mi spun povestea folosind note și acorduri. Mi se pare rigid, brutal. Trebuie să mă relaxez. Trebuie. Violoncelul e singurul lucru real, credibil pe care îl am acum. Mă ajută cum poate ascunzând greșelile și emoțiile excesive. Mă dor ochii de cât de tare îi țin strânși, dar nu am curaj să-i deschid. Am găsit un ritm sau el m-a găsit pe mine. Mă agăț de el cam disperat. În spatele meu tobele preiau ritmul. Mă desprind atunci și zbor de parte în acorduri grave, în strigăte de jale, în singurătate și neputință. Mi-e dor de subsolurile noastre, de clipele de creație pură, de prietenie și distracție. Mi-e dor de aer curat, de improvizație, de idealuri. Tobeile mă susțin, mă încurajează, mă aprobă. E ceva lugubru în ce cântăm noi, dar lumea din

sală încă nu protestează. În urechea dreaptă îmi țipă o trompetă. S-a descătușat sublim, cu forță și a izbucnit în înflorituri vesele și complicate. Tobeile surâd și cresc în intensitate.

Inspir adânc ai deschid ochii. Inspir adânc ai deschid ochii. Îmi repet asta de ceva vreme. Reflectoarele mă orbesc. Întorc capul spre trompetă. Cu ochii încă închiși, cu degetele alergând fără pauză, trompetistul trăiește fiecare notă. E normal, doar e a lui, e povestea lui și tot chinul ultimilor ani izbucniți într-o pornire eliberatoare. Timid, pornește cealaltă trompetă. Chitara vine de undeva din spate, din ce în ce mai aproape, mai vie, mai fericită. E o frenezie totală, fiecare cântă în legea lui, cu forță și energie, parcă dorind să-și distrugă mâinile, suflul, pasiunea.

Mario ne privește rece. Știe că totul s-a terminat, e trist și vioara îi atârnă din mână. Doamne Mario, cum poți face așa ceva? Știi bine că te iubim, că nu ți-am face rău niciunul. Dar sunt atâția ani de când nu mai trăim, de când nu mai respirăm. Haide, te rog, Mario! Unde te duci?! Mario s-a ridicat în picioare. Are capul plecat, fața palidă, nu ne privește în ochi. Pleacă târșindu-și picioarele, fără zgomot, trecând chiar pe lângă noi. Se oprește lângă chitară și cu spatele spre public cântă. Numai pentru noi, primul lui public. E o poveste de dragoste, o poveste de viață întâlnită într-un bar acum 7 ani. Îi suntem alături, comunicăm iar din priviri, ne zâmbim cu sufletul și ne mulțumim în ritmuri rapide, în sunete miraculoase, în demonstrații personale. Suntem din nou cu toții. Cine-ar fi crezut azi diminea-

ță că ne vom regăsi aăa, exact când eram pe punctul de a renunța.

Publicul ne aplaudă în picioare de minute bune. Vera stă dreaptă în fața scenei, dar publicul ne aplaudă pe noi, cei din spate și ea știe asta. Nu s-a întors să ne privească și mă întreb dacă ne va mai privi vreodată în ochi. Mario o privește pe furiș, cu aceeași dragoste cu care îi adora poala rochiei. Are o strălucire în piele, în ochi, în degete.

În microbuzul care ne duce la hotel e liniște. Nu ne-am vorbit deloc de la terminarea concertului. Mario o ține de umeri pe Vera, undeva în spate. E noapte târziu, dar dincolo de oboseală nu mă pot opri să nu mă întreb ce se va întâmpla. Vom reuși să păstrăm ce am recăștigat în seara asta? Sau ne vom pierde iarăși în acel amalgam cleios, în acea rutină care ne-a adus succesul, în acea muzică fadă pe care n-o dorim niciunul? Nu știu, în clipa asta chiar nu știu. Dar Mario a avut dreptate. Muzica trăiește când cineva o ascultă.

PROZĂ SCURTĂ

Horia Andrei **CHRISTESCU**

Trezire

Camera întunecată. Televizorul ca o reflexie pătrată pe suprafața neonului agățat de tavan ca un braț mort, stins demult. Albastrul pătratului nu reușește să transmită nimic ochilor mei împrăștiați pe tot perețele. Au eșuat mai devreme în nisip-

ul puricilor de pe ecran, unde vibrațiile luminoase îi fac să se simtă ca la malul mării... Vraște. Scoici pierdute. Printre ele, un singur gând... Trebuie să fie dimineață, în sensul orei mele de trezire pentru a pleca la serviciu. Da, e iarna, căci altfel n-ar fi așa de întuneric la ora asta, încât să mă facă să cred că e încă noapte. Am mai pățit de-astea, și mai rele. Revenind... Mă simt amorțit, amorțit ca și televizorul care a rămas pornit peste noapte pentru a nu știu câta oară. Niciodată nu mă uit la el. Cel puțin în ultimii 5 ani n-am făcut-o. Nu contează. Lumea lui uniformă mă face să adorm mai bine, să scap de coșmaruri. Dacă mă chinui, în unele nopți simt și căldura degajată de ecran, de parcă ar fi un animal viu. Blestemat desigur...

Îl sting. Rețineți asta, căci se va-ntoarce puțin mai târziu. Stau și gândesc cu ce să-ncep, pentru înc-o zi. Prost început, direct cu gânduri... Mă pun să-mi adun mâinile și picioarele din așternut, de parcă n-ar fi ale mele. Niciodată nu sunt, la orele astea. O adevărată dezordine. Mereu mă simt așa, de parcă ar trebui să mă culeg de pe undeva, ca pe-un obiect. E ca și cum mi-aș aduna hainele, la fel de împrăștiate, de pe scaune și umerașe, agățate alandala prin toată camera. În viteză, deci, mai întâi îmi adun privirea de pe tavan, o adevărată omletă a ochilor pesemne injectați, usturându-mă; membrele și celelalte încropiri ale sufletului.

Stau și mă gândesc mai bine. Ceva e chiar sub nasul meu. Ceva plăcut. Un anume confort. Singurul lucru bun din cameră, căldura. Uneori este prea bun, deci deranjant. Nu și azi.

Măcar atât... Am auzit că poți face șoc termic dacă te trezești brusc dintr-un vis în care „experimentezi” frigul, într-o atmosferă călduroasă ca aceea. N-am pățit-o încă, dar parcă-mi vine să cred. Îmi agăț rapid papucii în picioare și fac primii pași, ca un bebeluș, către necunoscutul și mereu surprinzătorul spațiu al apartamentului. Cu cât petreci mai mult timp alături de cineva sau într-un anumit loc, cu atât ajungi să nu-l mai cunoști, să-l pierzi, să nu mai știi de el. Pentru simplul fapt că te obișnuiești. Nu te mai obosești măcar să privești cu adevărat. Cu timpul te comporți ca un adevărat orb. Aia-i acolo și aia-i acolo și faci doar esențialul, mecanic. În fine...

De îndată ce îndrăznesc însă să ies din camera pierdută definitiv în colțul meu de univers, pe undeva prin mintea mea tulburată, speriată, închisă, pe dată încep problemele. Căderea în gol. Frigul. Bucătăria. De piatră. Aerul, ca o primă ispită, dar senzația plăcută nu ține prea mult, nu merită. Am lăsat fereastra deschisă azi-noapte și bucătăria e aproape înghețată. Primii pași îi fac ca-n spațiu, ca pe lună, în reluare. Mă-ndrept spre fereastră tremurând din ce în ce mai tare. Nu, n-o s-o închid, căci îmi place. Îmi place frigul. La capitolul ăsta, sunt un adevărat masochist. Cel puțin așa-mi spun alții.

Scot capul pe fereastră la fel cum aș face cu o pasăre, cu tot cu colivie, o pasăre care ar încerca brusc să fugă și s-ar izbii de gratii într-un zbor nebunesc și agonizant, aproape sinucigaș. Privirea mea. Ea e, rănită. Nu văd nimic. O ceață deasă. Mă face cumva să mă gândesc la tăria cafelei ce va ur-

ma și de-aia-mi sperie amărâta de privire, frecându-și fericirea de pătratul reflectat al imaginii de pe tv, de care vă vorbeam. E hiperactivă. Nebună. Nevrotică. Parcă n-ar mai fi aceeași dimineață răcoroasă de iarnă dacă nu s-ar simți și ea puțin în centrul atenției. De-aia, mereu mă supără.

Primii stropi mărunți de bură în contact cu pieptul meu încălzit. Se putea și mai rău... fulgi de zăpadă. Nu de puține ori au fost. S-au strecurat nenorociții pe sub pijamaua de toată nașpa, cu ursuleți zâmbitori, primită de la mama. Întrebați-mă de ce o port și nu vă voi răspunde. Prin asta îmi exprim eu iubirea față de animale. Ce porcărie... Credeam că ursuleții zâmbitori sunt făcuți doar pentru copilărie, ca să pară mai frumoasă, dar ea mi-i face cadou și-acum. Oricum, e ceva în privirea lor. Ceva sinistru. Mai bine zis, ceva *între* zâmbetul lor inocent și subconștientul meu. Sau al fiecăruia care i-a văzut cu atenție. Cred c-acolo-i buba. O roțiță lipsită. Te face să tremuri parcă, sunt diabolici, nu mai vorbesc despre asta... brrr...

Mă retrag înapoi în încăperea care, acum, mi se pare mai călduroasă. Ce ușor ne păcălim câteodată, din cauza contrastului! Dar așa funcționăm. Acum parcă o văd pentru prima dată... ea... aproape că-și merită apelativul de „ea”, bucătăria. A doua mamă... Faianța ei lucioasă, aragazul, dulapurile, masa, toate puse-n șir indian de-a lungul unui perete mort. Se întoarce și senzația supărătoare de frig, de piatră, care acum îmi zgârie ochii, mult prea obosiți pentru a începe ziua. Noroc că încă nu s-a luminat. Până-mi fac toaleta și încep să sorb din cafea, o

să apară și lumina. Sper să-și revină și ochii până atunci. Mai au ceva timp. Mă duc la baie. Nu cred că am mai privit oglinda aia de o grămadă de vreme. Săraca de ea, cred că se simte foarte neglijată. O crede c-o am pe alta... Măcar puteam să verific dacă mă mai oglindesc, dacă n-am murit. Nu m-am deranjat însă. Nici nu mi-ar place să știu asta. Mă întorc în bucătărie puțin mai dezmeticit datorită apei reci, obișnuit acum cu frigul. Nu mai tremur. Nu mai simt. Nu sesizez c-am început să-mi prepar cafeaua, ci pur și simplu mă trezesc deodată așezat la masă, cu cana aburindă în față, și spuma încă învărtindu-se nebună în cerc, încercând să mă hipnotizeze. O spirală. Am reușit.

Îmi dau seama că mi-a scăpat ceva din derularea timpului, dar tot ce fac este să sorb din cafea, simțindu-i căldura, ca pe-a unei femei. Un ade-vărat sărut. Vă dați seama ce câine amărât am ajuns, la dispoziția cafelei care să-mi trezească astfel de senzații. N-o fi ea așa bună. Poate că sunt eu hypersensibil, sper să... Oricum cafeaua e mereu loială, mereu mi-a plăcut, mereu m-a pus pe picioare. Ce să mai vorbesc atâta.

A trecut vreo jumătate, trei sferturi de oră. Începe încet, încet și deprimant să se lumineze. Cu cât e mai expus luminii, cu atât tot apartamentul pare mai dezolant. Lumina asta, apare deodată din ceața consisten-tă, o diluează, o va dizolva de tot în curând, o va risipi, ca o nesimțită veșnic fericită și punctuală ce e... Până se va sinucide într-o bună zi. Pun pariu c-o va face.

După cum vă spuneam, cu

timpul, recele dispare. Așa începe me-reu activitatea paranormală din casă. O ușă se deschide, televizorul se deschide singur, și încep să aud comen-tariul vreunui prezentator de știri în urechi... Nu v-am spus că am fantome în apartament. Eram sigur că le veți simți mai devreme sau mai târziu și m-am gândit că n-are rost să vă spun asta direct. De fapt, n-am nici o pro-blemă cu ele, sunt atât de pașnice... aproape că mă fac să revin cu picioa-rele pe pământ după nopțile haluci-nante. Aduc ordine... dispare frigul, intră căldura din cameră, și dacă am noroc, se trezește și pisica, și vine timidă, prelingându-se ca o umbră ce e, pe ușă, apoi pe perete, apoi pe pi-cioarele mele, unduindu-și coada.

Pisica a murit acum vreo 3 ani. Tot într-o iarnă ca asta... A venit frumos într-o astfel de dimineață, și-a luat rămas bun, frecându-se de picioa-rele mesei, de mine, și de alte obiecte din bucătărie, și s-a întins lângă fe-reastră, în așteptarea timidelor raze de soare ce urmau s-o încălzească. Nu s-a mai ridicat de-acolo. Se zice că era bătrână. Nu știu câți ani avea. N-am avut-o de mică. Am primit-o cadou de la cineva. Era bună însă, mă simțeam mai liniștit alături de ea, mai pașnic, absorbea energia negativă din jur. Acum, am rămas doar cu fantoma ei. Și asta e bună, într-o anumită măsură. Parcă nu-i simt lipsa așa de tare...

Încep să mă liniștesc și să mă dezmeticesc astfel, cu povești din tre-cut, amintiri și alte gânduri amăru-i. Dar asta nu durează. Încă nu și-a făcut cafeaua efectul. Explozia ei. Asta-i semnificația tuturor aparițiilor din apartament. Momentul de liniște de

care vă spuneam înainte nu ține prea mult, căci sonorul începe să se-audă din ce în ce mai tare, prezentatorul de știri pare din ce în ce mai răstit, gesticulează mai mult și-mi dă impresia că aş putea să-i văd mâinile cum îi sar din ecran dacă aş apleca puțin capul către cameră. Încă stau la masă. Televizorul n-a uitat însă de-astă noapte. Nu... și acum caută să se răzbune. S-a vorbit cu cafeaua... Auuu... ochii iarăși încep să mă usture.

Pisica n-a vrut prea multe, doar a trecut pe lângă mine, s-a gudurat în umbra mea, și au plecat amândouă – ea și umbra mea – la plimbare pe undeva. Într-o zi o să le însoțesc și eu. Iarăși mă simt singur de tot, dezintegrat, cu trupul într-o parte și capul la plimbare ca un zepelin pe tavan. Un scurt moment de amețală. Masa însă e dreaptă, chiar nu se mișcă, nu există valuri, sunt în bucătărie, nu pe corabie, totul este în ordine. Trebuie să-mi revin. Nu mai e prea mult și plec la lucru. Nimeni nu cântă în jur, totul e în regulă.

Agonia revine... încep să aud bătăi de tobe, un ritm lent la început, crescând în intensitate și devenind din ce în ce mai rapid... Când intră chitara deja am senzația că scârțâie scaunul pe gresie. Tremur. S-a pornit și case-tofonul... Iarăși toate vor s-o ia razna... S-a dus și ceața, s-a stins iluminatul stradal, s-a dus totul pe apa sâmbetei... A început și ziua asta. Mă asigur că m-am îmbrăcat, mă încălț, și am intenția să plec. Să plec odată. Da. Nu mi-e ușor, cu toate aparatele pornite, tot zgomotul și mișcarea de care știu că nu voi scăpa pe parcursul acestor zile, nu ieșită din comun, căci

m-am cam obișnuit. Așa începe dimineața de ceva timp.

Nu mă mai obosesc să opresc toate electrocasnicele; o vor face de la sine din momentul în care mă vor vedea plecat, atât de bune sunt fantele mele de la mine din casă. Ca niște copii mici care văzând că nu-i bagi în seamă, renunță să-ți mai distragă atenția. Se simt neglijate dar sunt înțeleghătoare, de parcă ar fi propriile mele dorințe, unele. Chestia e că n-am procedat cum trebuie; cred că mai bine să te joci cu ele decât să fi îndrăgostit de ele, cum fac unii. Nu, nu mă voi sinucide din dragoste, și nici nu sunt așa de ambițios și cu spirit competitiv încât să fac o tragedie din înfrângere. Atâta tot că minții mele îi e mai greu. Până se obișnuiește, până se călește, săraca, ce să faci. O dezînvăț de tot ce-i rău. Asta îi fac.

Iubirile sunt și ele pe-acolo pe undeva, dar știu că nimeni n-a trăit fericit – adică împreună cu cineva – până la adânci bătrâneți. Eventual vreun ipocrit a zis c-a făcut-o... Dar m-am întins prea mult la vorbă, m-am întins în prea multe camere, în căutarea unor chei imaginare ale unei închisori imaginare în care trăiesc, de altfel. Le-am luat și am ieșit pe ușă. Gata. **STOP.**

Pauză publicitară, de-aia lungă, care nu se mai termină, deci nu veți mai prinde programul în continuare. Scara blocului... din nou de piatră, dar nu vă supărați, parcă ar fi o scară de castel, dacă există așa ceva. Scări din ce în ce mai abrupte, pe măsură ce le cobori. Trupurile bețivilor adormiți trezindu-se tremurând ca niște gândaci pe trepte. Ai grijă să nu te împiedici. Sări peste ei. Agață-te cu

cravata de balustradă și fă întoarceri de 360 de grade, la fiecare al naibii de etaj. Uși zgâriate de mâte, nu și de a mea. A mea zgârie doar inimi. Pereții scorțuroși, îmbătrâniți, ca niște copaci care au stat toată viața lor în întuneric. Morți de mult. Rădăcini reprimite.

Treptele... cobor sau urc... toată viața stai și te gândești la asta... Nu contează, îmi place să alerg, atâta timp cât încă nu mi-a zis nicidecum că alerg zilnic ca nebunu' de sus în jos pe scara blocului. Ajung întotdeauna unde. La ieșire.

O ieșire către o prostie mai mare. Dar nu contează. Mă apropii din ce în ce mai mult și viteza începe să descrească, pentru simplul motiv că am mai fost acolo și nu, nu mă mai impresionează. O văd, ușa blocului, înălbindu-se pe măsură ce mă apropii de ea. Capătul tunelului, tot mai îngust, care mă va strivi într-un sfârșit. Nu mai există cale de întoarcere.

Apăs pe buton și deschid ușa, gata. Sunt scuipat afară... cu un mare râgâit, o gură deschisă făcând jonglerii cu firimiturile sale. A mâncat ceva înainte, da.

Un ultim gând. Întotdeauna am dorit să prind ziua în care, atunci când voi deschide ușa de la scara blocului, mă voi trezi înconjurat de mare,

de apă, și doar câțiva metri pătrați de nisip în față, cât să nu m-arunc direct în valuri, imediat ce fac primul pas afară. Ar fi ceva. Atunci aș fi liber cu adevărat. Albastrul mării din fața blocului duce la albastrul mării din spațele blocului... N-aș putea ieși tot timpul din bloc, căci ar veni fluxul, ar crește nivelul... Inundații pe timp de noapte care m-ar zgâlțâi la fel cum cred că o fac și-acum.

Numai dac-ar fi ele de vină! Ce mi-aș dori asta! Ar putea fi. Întotdeauna mi-a fost rău de mare, chiar și când mergeam cu mașina. Albastrul închis al mării, reflexia soarelui în ferestrele blocului, briza și pescăruși vânaând corbii de toată ziua prezenți pe blocul nostru. Corbii care nu mai sunt în stare să anunțe morții... n-am mai văzut corbi așa proști, așa ratați... mai rău ca ăia de la vreme... mai rău ca prognoza... în fine, să nu sărim de la subiect. Marea în fața blocului, asta mi-aș dori. M-ar lăsa fără cuvinte, m-ar orbi, și m-ar face să mă opresc. Am atâta respect față de această imagine încât îmi permit să închei cât se poate de abrupt.

Da, a trecut. Capul în nori, mergând mecanic, viteză înjumătățită, reluare, nu-mi dau seama dacă vin încolo sau plec înapoi. M-a orbit marea asta. M-au orbit visele și mișcărilor. Aerul de iarnă chiar reușește să mă lase rece, paradoxal de paradoxal, căci până acum mă încălzea. Țineam la iarnă ca la căldura unei iubite de demult... Totul se duce. Aș vrea să mă vedeți plutind ca o barcă. Haideți, nu vă fie frică. Haideți... încă puțin...

Gata. Marea în timpul iernii.
Sfârșit.

Testamentul meu

Carol I de România

Testamentul meu, scris de mine, în luna lui februarie 1899, pentru a fi publicat prin „Monitor” după moartea mea, cu rugămintea ca ultima mea voință și dorință să fie urmate întocmai cum le-am descris aci, cu propria mea mână, fiind încă voinic și sănătos. Având aproape 60 de ani, privesc ca o datorie, ca să mă hotărâsc a lua cele din urmă dispoziții. Alcătuind acest testament, gândesc înainte de toate la iubitul meu popor, pentru care inima mea a bătut neîncetat și care a avut deplină încredere în mine. Viața mea este așa de strâns legată de această de Dumnezeu binecuvântată țară, că doresc să-i las și după moartea mea, dovezi vădite de adâncă simpatie și de viu interes pe care le-am avut pentru dânsa.

Zi și noapte, m-am gândit la fericirea României, care a ajuns să ocupe acum o poziție vrednică între statele europene, m-am silit ca simțământul religios să fie ridicat și dezvoltat în toate straturile societății și ca fiecare să îndeplinească datoria sa, având ca țință numai interesele statului. Cu toate greutățile pe care le-am întâlnit, cu toate bănuielile care s-au ridicat, mai ales la începutul domniei mele, în contra mea, expunându-mă la atacurile cele mai violente, am pășit fără frică și fără șovăire înainte, pe calea dreaptă, având nemărginită încredere în Dumnezeu și în bu-

nul simț al credinciosului meu popor.

Înconjurat și sprijinit de fruntașii țării, pentru care am avut întotdeauna o adâncă recunoștință și o vie afecțiune, am reușit să ridic, la gurile Dunării și pe Marea Neagră, un stat înzestrat cu o bună armată și cu toate mijloacele, spre a putea menține frumoasa sa poziție și realiza odată înaltele sale aspirațiuni.

Succesorul meu la tron primește, ia dar o moștenire, de care el va fi mândru și pe care o va cârmui, am toată speranța, în spiritul meu, călăuzit fiind prin deviza: „**Totul pentru țară, nimic pentru mine!**”. Mulțumesc din suflet tuturor celor care au lucrat cu mine și care m-au servit cu credință. Iert acelora care au scris și au vorbit în contra mea, căutând a mă calomnia sau a arunca îndoieli asupra bunelor mele intențiuni.

Trimițând tuturor o ultimă salutare, plină de dragoste, rog ca și generațiile viitoare să-și amintească din când în când de acela care s-a închinat cu tot sufletul, iubitului său popor, în mijlocul căruia el s-a găsit așa de fericit. Pronia cerească a voit ca să sfârșesc bogata mea viață. Am trăit și mor cu deviza care strălucește în armele României: „**Nihil sine Deo!**”

Doresc să fiu îmbrăcat în uniformă de general (mică ținută, cum am purtat-o în toate zilele), cu decorațiile de război și numai Steaua României și

Crucea de Hohenzollern, pe piept. Am rămas credincios religiunii mele, însă am avut și o deosebită dragoste pentru biserica răsăriteană, în care scumpa mea fiică, Maria, era botezată. Binecuvântarea corpului meu se va face de un preot catolic, însă doresc ca clerul de amândouă bisericile să facă rugăciuni la sicriul meu, care trebuie să fie foarte simplu. (...) Coroana de oțel, făurită dintr-un tun luat pe câmpul de luptă și stropit cu sângele vitejilor mei ostași, trebuie să fie depusă lângă mine, purtată până la cel din urmă locaș al meu și readusă apoi la palat. Sicriul meu, închis, va fi pus pe afetul unui tun, biruit (dacă se poate) la Plevna și tras de șase cai din grajdurile mele, fără vâluri negre. Toate steagurile care au fâlfâit pe câmpiile de bătaie vor fi purtate înaintea și în urma sicriului meu, ca semn că scumpa mea armată a jurat credință steagului său și șefului său suprem, care prin voința lui Dumnezeu, nu mai este în mijlocul credincioșilor săi ostași. Tunurile vor bubui din toate forturile din București, Focșani și Galați, ridicate de mine, ca un scut puternic al vetrei strămoșești, în timpuri de grele încercări, de care Cerul să păzească țara. Trimit armatei mele, pe care am îngrijit-o cu dragoste și căreia m-am închinat cu toată inima, cea din urmă salutare, rugând-o a-mi păstra o amintire caldă. (...) Prin o bună gospodărie și o severă rânduială în cheltuieli, fără a micșora numeroasele ajutoare cerute din toate părțile, averea mea a crescut din an în an, așa că pot dispune astăzi de sume însemnate, în folosul scumpei mele Români și pentru

binefaceri. Am hotărât dar o sumă de 12 milioane de lei, pentru diferitele așezăminte, noi fundațiuni și ca ajutoare.

Această sumă va fi distribuită precum urmează:

1. La Academia Română, șase sute mii de lei, capital pentru publicațiuni.

2. La Fundațiunea mea Universitară, pentru sporirea capitalului, șase sute mii de lei.

3. La Orfelinatul „Ferdinand” din Zorleni, lângă Bârlad, pentru sporirea capitalului, cinci sute mii de lei.

4. Pentru întemeierea unui internat de fete de ofițeri în armata mea, cu un institut de educațiune, cu un învățământ practic, la Craiova, două milioane lei.

5. Pentru întemeierea unei școli industriale la București, trei milioane lei. (Urmează alte 12 legate).

Înălțând rugăciuni fierbinți către A-tot-Puternicul, ca să ocrotească de-a pururea România și să răspândească toate harurile asupra scumpului meu popor, mă închin cu smerenie înaintea voinței lui Dumnezeu și iscălesc cea din urmă hotărâre a mea. În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

Făcut la București, la 14/20 februarie 1899.

Carol

Ursul cu brânca tăiată

În anul în care marele poet român **Ion Gheorghe** a împlinit 75 de ani (s-a născut la Florica, în județul Buzău, la 16 august 1935), a văzut lumina tiparului și una dintre cele mai importante cărți ale sale și ale literaturii române de după 1990: **Sutrele țaranului Iancu Arsene**. Sunt sigur (aproape) că tăcerea întreținută în jurul volumului, considerat „nepublicabil” și „periculos” de cenzura comunistă, are conotații asemănătoare, dacă nu cumva „pericolul” li se pare și mai mare „trepădușilor” culturii oficiale de azi (ei fiind, în linii mari, tot cei de ieri!). Este însă o tăcere asurzitoare, căreia nu i se pot estompa profunzimile: „*Iartă-mă patrie că nu-ți mai țin / Sărbătorile; hramurile eroilor tăi le-am uitat. / Oricum, m-ai pus la posturi lungi, pe hrană / Din legume; schimnic, de nu mai pot / S-aud glasul tău din lume și-n nelume. / (...) mi-am împlânzit câinele / Luptei de clasă și-acum aruncă toți cu pietre-n el*”.

Trebuie făcută precizarea că această patrie, căreia i se cere iertare („*Iartă-mă Patrie, că nu mai vin / La*

aniversările tale cu flori și eșarfe, nici / Nu-ți mai fac semn cu mâna când treci / În mașinile-ți negre, cu motocicliști înaintea, / Cu megafoane în urmă / (...) O greșeală-am făcut: munci voluntare; am dăruit / Fără să te pun să plătești: rău te-am învățat / (...) Între tine și mine trec mașinile cu sirenă”), este cea de pe vremea lui Ceaușescu, în care lupta de clasă însemna – cum spunea Geo Dumitrescu – „exploatarea unuia de către altul”.

Din fericire „instituții culturale” adevărate încă există, în cazul implicării în apariției editoriale menționate, (de care ar fi trebuit, măcar din minimă decență, să se ocupe Uniunea Scriitorilor) cea mai importantă numindu-se... **Ovidiu Cameliu Petrescu**, președintele **Asociației Culturale „Renașterea Buzoiană”**.

Aveam, așadar, toate motivele să trec (împreună cu **Nistor Tănăsescu** – redactorul cărții și cu prof. **Stelian Grigore**), pe la casa de vacanță, umbrită de Dealul Mare, a poetului. Mai alege că, după ce mi-a acordat un interviu, imediat după „loviluție”, pe următoarele le-am „risipit”, an după an, prin viile și livezile ce urcă hârjionindu-se căprește către negurile vârfului Ciuhoiu. Întâmpinați de Poet, ne-am așezat la masa de sub orga de vânt adusă din China, înconjurați de „sfatul bătrânilor” împietriți, pe care Ion Gheorghe „i-a ivit” din uterul Marii Mume, ostoindu-le setea cu o cană de lumină. Răscoleam febril prin memorie, în căutarea unui fragment din „sutre”, menit să stârneasca prima

întrebare. Poate aş fi reuşit să lămurisc cum „mândra corabie” din **Elegiile politice**, se transformase în nava fără busolă a „deportării” poporului român: „*Tăranii se răresc, iar cârmuirea-i numără / Primăvara, laolaltă cu vitele şi cu păsările, / Cu prunii deodată, să iasă la cifra veche / Şi istorică; să se prevadă la câte coşuri de prune / Să se aştepte ţara, pe câţi saci de oase lungi / Se mai poate bizui Statul – corabia noastră pe uscat*” (**Corabia noastră pe uscat**).

Numai că amfitrionul avea alte planuri. După o operaţiune grea („*Boala asta a fost debaraua tuturor bolilor mele. Când ceva doare prea tare, celălalte dureri se estompează, ascunse în ungherele minţii*”) abia îşi aştepta „plutonul de comando”, pe care să-l conducă la un nou asalt al cerului.

„*Azi mergem să vă arăt ursul cu brânca tăiată*” – o piatră zoomorfă, cu care legase prieteşug cine ştie când. Văzând că i se „răpesc” musafirii, Doamna Elena, distinsa soţie a poetului, îmi şopteşte, zâmbind:

„Vezi, de-asta nu-i iubesc eu pe ăştia din Florica. Dar să nu-i spui lui Nistor...” (Stimatul meu coleg este tot din Florica, singurul sat din România cu uliţe drepte şi botezate americăneşte, cu cifre, pe fiecare dintre ele existând cel puţin un poet). Nu mai avem timp să continuăm dialogul, pentru că Ion Gheorghe, e deja în mijlocul uliţei şi ne aşteaptă.

Ne gândeam că o să putem ţine pasul cu Domnia Sa şi că nu vom rămâne, ca de obicei, în urmă, şi acum când se află în convalescenţă. Zădărnica iluzie. Nu observasem, naivii de noi, că un al treilea picior, un toiag ce

trebuie să fi fost cândva aripa năzdrăvanilor din **Zoosophia**, îl purtau pe poet „ca vântul şi ca gândul”. Se oprea uneori, gesticulând larg şi, când îl ajungeam din urmă, ne delecta cu un „logos”, lăsându-ne să ne tragem sufletul.

„*Am descoperit cu surprindere, în spital, că bolnavii trăiesc într-o lume incredibil de asemănătoare cu cea de toate zilele. Înainte de operaţie îmi făceam, seara, cei 2000 de paşi spre peretele zilei următoare. Şi cei din salon m-au reclamat la medic: «Daţi-l în mă-sa, e sănătos! Nu vedeţi că se mişcă!»* Animalele sunt mai generoase; ele nu mimează nici suferinţa nici compasiunea, ele trăiesc într-o stare primordială. Pe urmă, la om, mai intervine şi misionarismul celor ce vor să facă din tine altceva, să te facă să accepţi mediocritatea care fabrică zei pentru uzul spaimelor noastre. Am refuzat întotdeauna convertirile, chiar atunci când ele mi-au fost propuse de prieteni.”

Şi iar urcăm şi aş avea nevoie să mă transform într-un Buddha, cu cel puţin zece mâini, ca să pot, concomitent, să fac fotografii, să notez, ca unul ce urăşte reportofonele, spusele maestrului, să mă sprijin de un butuc de vie sau să-i salut pe domnii copaci...

Ca să „scurtez” drumul mă folosesc de un truc, învăţat de la ciobanii din munţii de nea (Montes Nehorum) ai copilăriei mele. Trec picioarele pe „pilot automat” şi recapituliez „sutrele”, despre care trebuie să scriu în revistă. Din păcate citatele nu m-ar ajuta prea mult, poezia lui Ion Gheorghe fiind prea rotundă pentru a

fi recompusă din colaje, chiar dacă versurile pe care le alegi au limpezimi de cristal sau viscoliri de o neasemuită și neliniștită frumusețe: „Un drum / De trei zile-a umblat prin cada cu struguri, / Acum lucrează, dând ajutor venirii vinului pe lume / Întreg, sănătos; nespurcat: ce oroare / Să bei un vin mai scurt de-un picior / Sau fără un ochi, sau fără ce are / el de la zeu (...) Altădată vinul era mînz sau vișel, / În toamna asta vinul a ieșit ied...” (**Struguri de cutremur**); sau: „Pe când țărâna-și pune pe cap broboada negrei / Întrebări, mai filozofică decât doctrinele / Toate: Doamne, astăzi ce le mai dau ăstora / Ai mei de mâncare! / (...) Tot umblînd cu arma în încordare de-a lungul / Și de-a latul mulșului, se șterg pîndarii / La gură, de balele nebuniei / Ațîțări – veghind să nu piardă strop / Din laptele menit să fie dat mai peste / Mări și țări; deodată, însă, / Mie încep să zbiere dealurile, bocetul / Cel după ugerul de masă țese-o pînză / De tort greu: aceasta-i trîmba cernită / Din care-au rupt și-au legat istoria / La gură” (**Arestarea laptelui**); sau: „Veniră revoluționarii de profesie / La putere: nici unul n-a scos nici o vorbă despre / Pămînturile Basarabiei și-ale nordului nostru / Cel zugrăvit cu brîne de sânge și lacrimi; / Luînd în mîinile lor hățurile tari, / Cu zurgălăi și eșarfe, struniră caii patriei / Cu stăpînire de sine și tact: țărânii începură / Să verse sînge: tot mai aspră strînsoarea-n / Zăbale, bucata de pîne era mai gustoasă / Ca niciodată: sarea propriului sânge, seva / Buzelor rupte de căuș schimbau mireasma / Grînelor vărsate-n Rusia ca despăgu-

bire...” (**România Carului Mare**).

Acest „tot” este o dezghiocare a epicului trudei; țărâna Iancu Arsen, după ce: „...veni valul magnetic și fosforescent din / Adîncul munților Vrancei, săltînd arca / De palisade și lut a casei noastre de vară” se apucă să pună lumea pe vechilei temelii. Mai întîi cercetează și așază totul după măsuri doar de el știute. Scîndurile nu erau bune pentru construcție: „decît atunci cînd palma lui / Cu toate simțurile-i și simțămintele-i” afla „...că nu / Mai sunt în fibră neorînduieli și asprimi”. Cînd prefacerea lucrurilor e gata, ele sunt așezate în: „Oglinda aceea de lemn în stivă pe care soarele / Ședea în chip de pasăre, ciugulindu-și penele” (**De floarea cuiului**); Apoi: „...mașină de ceruri / Se dovedește tocila lui Iancu / Arsene; ca un zeu dă înapoi oboșala / Din vremuri, nesănătatea acestor timpuri / Și toate schimbările lumii căzută pe mîna / Nepricepuților” (**Mașina de piatră**), Cînd Iancu Arsene este exilat din îndeletnicirile și obiceiurile sale, lucrurile îl admonestează: „Ai intrat la stăpîn, o să ieși cu oarece pensie, / Dar n-ai să mai fi Iancu Arsene”.

Proorocirea s-a împlinit... Deja.: „Țărânii trec trăind în vârful picioarelor, / Să nu-i calce uriașii ăia care trag după ei / Corăbiile vîntului”. Au devenit: „un popor greu de condus: / Rabdă răul fără măsură al veacurilor, / Apoi își strică binele în câțiva ani” și, după ce „lecțiile” de supraviețuire le-au îndepărtat sufletul de trup: „Se știu mai puternici decât judecătorii / Pe care-i cumpără cu o canistră de rachiu. // Însăși dreptatea se uită-n oglindă, își dă / Cu alifie ro-

șie pe buze, părul și-l leagă; / Beau laolaltă, jefuitorii cu cei jefuiți / Încearcă o împăcare: iertând unul altuia / Opresorii se îmblânez, năpăstu-
iții uită / (...) Basamacul luptei de clasă a pus drojdii / De-un lat de palmă în potirul de cristal (...) a lenevit limba; doarme, nu mai zice câte / Sunt cele de zis: sângele în răătăcire / Nu mai izbîndește s-avînte pumnul / Țărănesc trînit în masa vieții cu blidul / Nespălat de linte și-o copită de porc, / Iar alături paharul de rachiu bălos de apă, / Legat la ochi, pipăind pereții lumii / Scriși cu vorbe murdare și desene spurcate.”

Această „ducere” a „neamului țărănesc” nu are însă nimic de-a face cu pieirea rădăcinilor ce l-au ținut pe crucea veacurilor: „... neamul țărănesc s-a dus / Cu mândrie, patria țărănilor ne-a rămas / Nouă; în limba țărănească se va face judecata / De apoi a urmașilor”

Ajungem, în sfârșit, la „ursul cu brîncă tăiată”. Se spune că din sângele scurs atunci, la neguroasa întâmplare, s-a născut un izvor, care avea cea mai bună apă din zonă. Pe urmă cineva a stricat rosturile firii și izvorul a secat.

„Aceasta nu e singura stricăciune, adaugă poetul. Faptul mitologic, ca atare, n-a mai interesat pe nimeni. Generație după generație tradițiile au fost distruse cu program. Generația mea a avut mari poeți, cum s-a spus adeseori că sunt și eu. Dar ne deosebim mult, pentru că eu aparțin clasei mele arhaice dar și înnoitoare, prin nașterea succesivă a lumilor. E clasa de origine, pe care cei mai mulți scriitori au pierdut-o, trecând de

partea micii burghezii proletare, a țaranului «sărăcit», devenit iubitor de manele. Mahalaua lui e tot un sat, dar unul de izbeliște, extrăgându-și esențele de la suprafața lucrurilor; nu din profunzimea lor. Când am obținut aprobare să fac drum asfaltat către satul meu – Florica – cineva spunea: «S-a dus Gheorghe la ȚARĂ și-n loc să-i ceară o vilă a cerut o șosea...» Cerusem, de fapt, un drum care să lege satul cu lumea. Pentru că lumea românilor de acolo trebuia să înceapă, din sat, nu de la globalizare; nu de la orgoliul nostru de stăpâni ai întâmplărilor vieții, ci de la germinarea seminței; de la ritual și inițiere, nu de la miracolele de plastic. Asta ne va pierde, la fel cum l-au pierdut pe Hristos „activiștii lui de partid”.

... Vremurile pe care le trăim acum? S-a trecut de la minciună la un adevăr odios. Scapă cine poate, dar eu nu vreau să mă salvez. Eu am sindromul Cotigă, un țaran pe care l-a târât vaca și a murit, nu din cauza rănilor ci pentru că a fost umilit. Tocmai de aceea n-o să mă las, niciodată, târât de vaca vieții...”

Lucian Mănăilescu

ULTIMA NOASTRĂ SPERANȚĂ

În încercarea de a-mi menaja speranța hărțuită de așteptare, deschid fereastra dimineților mele: au înflorit zăpezile iernii! Ce fărăderost minunăție!

Vreau să scriu despre lumea în care trăim! Vreau să scriu despre nedreptate! Oare care ar fi cuvântul cel mai potrivit pentru a caracteriza lumea în care trăim și ce se întâmplă acum cu România? Acel cuvânt care „să exprime adevărul” despre pădurile mutilate, despre înmormântarea țărânului român în Europa în care i se spune că a fost primit, despre dispariția tradițiilor, despre distrugerea industriei, despre „tunurile” miliardarilor aflați, decenii la rând, în „atenția” plină de „milă” a justiției, despre spitalele noastre mortale, despre oamenii noștri politici care se „ciuruiesc” între ei, despre destinul viitoarelor generații, „hrănite” cu manele și condamnate la noncultură, despre marea tăcere din pașii din ce în ce mai șoptiți ai popoului român?

Ce părere au tinerii de azi despre *doină*, despre *petrecere* definită, magistral de Tudor Gheorghe ca o tre-

cere prin viață, despre *baladă*, despre *Eminescu*, *Petre Țuțea* sau *Brâncuși*, despre *Enescu* sau *Luchian*, despre *Carol I* și despre averile pe care trebuia să-i învățăm cum să le strângă, despre animalele, păsările, cerul, apele, pământul și anotimpurile acestor meleaguri mereu tragice?

Cum ar putea să compenseze internetul și manipulările mass-media lipsa informației și a criteriilor valorice. Profesori prost plătiți încearcă să modeleze caractere și să formeze viitoarea elită intelectuală a țării. Când reușesc, când elevii superdotați, de care România nu a dus niciodată lipsă, devin ingineri, pictori, cercetători, oameni de știință, medici sau scriitori de excepție, sunt „ademeniți” în țările care ne dau lecții umilitoare despre viață și nedreptate. Pot fi acuzați tinerii talentați pentru asta? Evident că nu; singura lor șansă de afirmare îi obligă să plece, târând după ei cuvântul „dor” și amintiri înlăcrimate. Pot lua chiar Premiul Nobel, dar pentru Statele Unite (ca George Emil Palade) sau Germania (Herta Muller). În România ar fi fost rostogoliți în neantul anonimatului, de marii Nimeni și numeroșii lor nepoți.

Cum s-ar putea caracteriza viața celor care au cunoscut teroarea ultimului război mondial sau a ciumei roșii? Pensiile lor mizere (puțini câți mai sunt) nu-i fac nici măcar să roșească pe foștii slujbași de nădejde ai comunismului (mulți, câți au mai rămas), pensionați și ei, dar cu pensii exorbitante.

Să credem că nu glonțul patriei e „dulce ca mierea” (cum a scris cândva Petru Popescu) ci „osul” patrihoșismului? Dar, probabil, pensionarii (de război, de canal, de pușcărie, de muncă silnică) sunt de vină, pentru că... se încăpățânează să trăiască! Cumințeniei palmelor lor nu le-a rămas decât închinăciunea și iertarea, pe care numai copacii încă netăiați și pământul răvășit de gânduri mereu iertătoare, le înțeleg...

Oricum, vor murii curând, dar s-ar putea ca atunci să-l ia, definitiv, și pe Dumnezeu românilor în cer!

Am avut ocazia să discut cu mulți dintre acești bătrâni, chiar tatăl meu fiind unul dintre ei. Nu povestesc episoadele cumplite pe care le-au trăit, nu acuză pe nimeni, nu reproșează, nu cer recompense, decorații sau cine

știe ce alte certificate, pentru a-și conșfinți eroismul tăcut...

Povestesc însă, cu ochi umezi, despre întoarcerea acasă, despre zâmbet, obiceiuri și datini, despre mireasma fânului cosit, despre căldura din coamele cailor, despre dărnicia pământului, despre zâmbetul femeilor care le-au dăruit copiii.

Noi, ceilalți, știm foarte puține lucruri despre univers!

Ei știu totul! Acum când sunt ocupați cu eternitatea lumii, știu inclusiv faptul că izvoarele limpezi ale Patriei dispar uneori în pământ, pentru 10 sau 100 de ani, dar cu înțelegere și iertare vor găsi din nou, cândva, drumul spre lumină...

Iar ceea ce știu ei, este ultima noastră speranță!

Emil PROȘCAN

Mihai NICOLAE

Cântecul celui apus

Spune, Doamne, o, hai
spune,
Celui care sunt, și-apune
Trup în umbră, gol zidit,
Mult mai am eu de murit?

Flori de rouă -ochii mei-
Arde liniștea în ei

De la nord, la infinit,
Mult mai am eu de murit?

Straie reci, din lut subțire,
Port pe mine ca un mire;
Și miros a somn cosit,
Mult mai am eu de murit?

Înserare la țară

La țară, înserarea
are chip de maură.

Sătenii o arată cu degetul,
vântul îi dă târcoale,

iar eu,
ca un somnambul,
pășesc, fără
să mai aud
întunericul
băltindu-mi sub
picioare...

Exil în penumbră

Ți-am așezat înserarea
în brațe
și câinii amurgului
o latră ca pe o hoață.

Fără astâmpăr,
ispititoarele zvonuri
îți vor tăia calea.

O, mi-ai spus,
de-aș putea
închide ochii cu atâtea
păsări mângăind aerul,
lăsând în urma lor
drumuri cu sufletele
goale!

Constantin PIȘTEA

54 de ani și-un flacon alb cu etichetă roz

M-a sunat Mitică acum câteva minute să-mi spună că s-a sinucis Titi Calinciuc. L-a găsit nevastă-sa culcat pe gresia din baie, cu capul într-o baltă de sânge. Lângă el, un flacon alb cu etichetă roz pe care scria Furadan. Pe oglindă, un mesaj tremurat, notat cu rujul: „Îmi pare rău! Te iubesc!”. Gețuța Calinciuc a chemat imediat salvarea, după care l-a anunțat pe Mitică, cel mai apropiat prieten al familiei. „Am ajuns la spital chiar când îl scoateau din mașină”, mi-a zis apăsător Mitică. „Era vânat deja, cred că de la substanța aia...”

Treaba asta m-a cam luat prin surprindere și nici acum, când încerc să vă povestesc câteva lucruri despre el, nu pot să înțeleg de ce a făcut asta. Poate mă ajută cuvintele scrise...

Cel mai bine cred că îl caracterizează un episod din urmă cu vreo 20 de ani, când eu și Mitică, ziariști la „Santinela”, am fost trimiși pentru documentare într-un oraș din provincie. Țin minte că am ajuns pe la patru dimineața, când trenul s-a oprit cu ecou în gara populată de maidanezi. Un felinar a bâzâit scurt, după care s-a stins, iar noi am trecut încet pe lângă singura mașină staționată în fața gării, ca să nu-l deranjăm pe șoferul care dormea cu gura căscată și o mână scoasă pe geam.

În ciuda oboselii (călătoria

durase aproape șase ore) și a faptului că nu ne-am grăbit deloc, am traversat orașul în mai puțin de o sferă de oră. Unitatea militară la care trebuia să ajungem era la capătul unui drum desfundat, păzit de plopi de o parte și alta, ca și cum un pluton de soldați cu brațe verzi fusese scos special pentru sosirea noastră. Era rece, sfârșit de octombrie, iar pasul nostru cadențat s-a încurcat brusc la capătul dinspre oraș al acelei alei lungi de vreun kilometru. După ce am încercat să ocolim gropile, ne-am zis că n-are rost, și am luat-o de-a dreptul, exact pe mijlocul aleii, fără să mai ținem cont de praf. Oricum, nu trecea nici naiba pe-acolo. Un miros straniu de mămligă arsă sau de bălegar uscat venea de nu știu unde, dar am uitat rapid de senzații când ne-am trezit în fața unei porți verzi și a unui drapel care flutura nervos. În dreapta, punctul control, cu fundat în beznă. O luminiță albăstruie tremura la unul dintre geamuri, semn că funcționa un televizor. Doi câini tolăniți s-au uitat somnoroși la noi și, când au văzut că suntem îmbrăcați în haine civile, s-au ridicat brusc și au început să-și arate colții. La primul lătrat, în punctul control s-a aprins lumina și un bărbat la vreo 30 de ani a ieșit înaintea noastră în picioarele goale, cu cămașa scoasă din pantaloni și părul răvășit.

Ne-am prezentat voioși după plimbarea de dimineață. Mitică a încercat chiar și o glumă spunând că el e santinela, dar omul nostru nu s-a prins și l-a întreat de la ce post. „*Santinela, ziarul*”, l-a lămurit Mitică, iar subofițerul a zâmbit din colțul gurii. Nu părea impresionat, dimpotrivă... Ne-a luat tare cu „*legitimațiile dumneavoastră, vă rog!*” și „*scopul și durata vizitei!*”. I-am spus că suntem în misiune de documentare și că urmează să scriem din unitatea respectivă câteva articole. „*Bun, bravo*”, zise, „*chiar n-a mai fost nimeni de mulțor, bine că ne mai scoateți și pe noi în față*”. „*Facem și noi ce putem*”, îi răspunse cu modestie Mitică, înainte ca subofițerul să ne anunțe „*cu profundă de-zamăgire*” faptul că am ajuns prea devreme și că nu putem să intrăm în unitate în absența comandantului.

Mai erau aproape trei ore până la începutul programului și un vânticel începuse să ridice foile registrului de vizitatori pe care omul nostru îl scosese ca să ne noteze datele. După ce s-a uitat cu atenție la ordinele noastre de serviciu și ne-a comparat pozele din legitimații cu realitatea de la fața locului, ne-a înapoiat documentele și ne-a rugat „*politicos*” să revenim peste câteva ore.

Am făcut un schimb rapid de priviri. Nici Mitică nu înțelegea nimic, dar învățați cu astfel de lucruri și mai ales forțați de împrejurări – câinii care nu încetaseră să latre și ora foarte matinală la care ajunseserăm – ne-am zis că mai bine mergem să bem o cafea. I-am aruncat un „*odihnă plăcută!*” subofițerului și cât a durat traver-

sarea aleii cu plopî ne-am promis unul celuilalt că o să fim cât se poate de critici în articolele pe care urma să le scriem.

Mitică a fost primul care a observat că începuse să plouă, „*Uite, bă, m-a picurat pe nas!*”, și, până la capătul orașului, stropii s-au făcut din ce în ce mai mari. Am căutat din priviri un adăpost și am văzut o copertină sub care zăceau două mese fără scaune. Mitică era mai bun la probele sportive, așa că a ajuns primul. Oricum, ploaia ne-a atins suficient ca să ne gândim la copilărie, soba bunicilor și creierul de porc copt în vatră.

Barul se deschidea la ora șase, când probabil orașul căpăta viață odată ce lumea se îndrepta către serviciu. Într-adevăr, n-am apucat să ne spunem foarte multe, deh, am mai vorbit și noi despre viața din redacție, bârfe despre unul sau altul, când o doamnă în trening a apărut mirată să vadă că sunt clienți care o așteaptă să deschidă buticul. Mitică a cerut un espresso și doamna a ridicat din umeri nedumerită („*Espresso?*”), așa că a rebuit să ne mulțumim cu o cafea la ibric. Ploaia a stat și, în timp ce sorbeam din paharele de plastic, simțeam cum dimineata își făcea loc pe străzile orașelului, iar luminile de pe stâlpi dispăreau una câte una ca și cum o urgie ar fi înaintat lăsându-i pe oameni în semiîntunericul dintre noapte și zi. Ca să ne încălzim, am făcut câteva genuflexiuni sub privirile mirate ale trecătorilor, iar pe la opt fără câteva minute, ne-am pornit spre unitate, de astă dată pe altă rută. Am ajuns la aceeași alee străjuită de plopî și la același punct control unde subofițerul

nostru stătea cu picioarele desfăcute justițiar și cu mâinile la spate, înconjurat de patru câini cu cozile ridicate.

– Să trăiți, dom plutonier! îi aruncă Mitică de la distanță.

– Bună dimineața, domnilor, bine ați revenit. Vă rog să-mi prezentați documentele dumneavoastră...

Din nou? Parcă făcuse o pasiune pentru legitimațiile noastre. A intrat în cămăruța lui și a stat acolo vreo zece minute, timp în care un ajutor verifică mașinile și le dădea voie să treacă spre parcare.

– Plutonier Smărăndescu, de la punctul control. Domnule maior, s-au prezentat la poartă cei doi ziariști de la „Santinela”... Am înțeles!

După ce a închis telefonul, plutonierul ne-a pasat pe geam două ecusoane pe care scria „Vizitator”.

– Vă rog să le țineți la vedere și să nu uitați să le predați la plecare. Așteptați până vine cineva să vă ia.

Ne-a mai pus să semnăm într-un registru de luare la cunoștință a nu știu ce ordine și dispoziții, după care ne-a rugat să intrăm într-o sală alăturată - două mese, patru scaune, o chiuveță și un coș de gunoi - ca să ne așteptăm însoțitorul.

Deja scrisesem câte un articol în gând. Și cu cât trecea timpul și nimeni nu venea să ne conducă la comandant, tonul articolelor se agrava.

În sfârșit, pe la 8³⁰, un caporal a deschis grăbit ușa cămăruței în care fusesem ascunși și, după ce s-a prezentat, ne-a spus că domnul colonel ne așteaptă. L-am găsit la birou, înconjurat de hârtii și cărți, toate așezate parcă într-o dezordine intenționată.

Comandantul, un bărbat tuns

zero, cu obrații rumeni și cămașa bine lipită de corp, își ștergea fruntea de transpirație.

– Aglomerație mare la prima oră, domnilor. O mulțime de acte de semnat, iar telefoanele, of, telefoanele astea, nu mai conținesc să sune!

– Știm cum e... De asta ne-am spus că e bine să vă lăsăm puțin să vă vedeți de treabă.

– Ei, tot timpul e așa. Comandantul vine primul și pleacă ultimul...

M-am uitat la Mitică. Cred că-l mânca limba să-i spună că, de fapt, în dimineața aia, noi fuseserăm primii. Oricum, probabil știa. Faptul că n-a amintit despre episodul respectiv mi-a ridicat un semn de întrebare, mai ales că încă îmi simțeam pantalonii uzi la genunchi.

– O cafeluță? Un pahar de apă? Ce doresc domnii? Ce mai e nou pe la centru?

Întrebările curgeau fără întrerupere ca și cum colonelul ar fi vrut să amâne momentul în care aveam să-i raportăm, vorba subofițerului, „*scopul și durata vizitei*”. Bineînțeles că, fiind doi, am scos-o la liman repede și i-am comunicat comandantului că dorim să vorbim cu soldații. De parcă i-am fi cerut să-l învie pe Lazăr, colonelul Stambă a făcut ochii mari și s-a mai șters încă o dată pe frunte.

– Păi, vedeți dumneavoastră, nu prea ați venit într-un moment potrivit, își dădu comandantul drumul la vorbă. Toți soldații noștri au plecat la instrucție la prima oră.

– Ei, dar e și mai bine așa, se bucură Mitică. Mergem după ei, ne ies și pozele mai bine și-i surprindem așa cum le stă bine unor soldați adevă-

rați...

– Aveți dreptate, dar știți, sunt vreo 20 de kilometri până la terenul de instrucție și mașina mea a intrat la reparat.

Hmmm... Am luat o gură de apă. Și Mitică. Eram gând la gând.

– Domnule colonel, zice Mitică brusc, noi suntem învățați cu greul. 20 de kilometri sunt o nimica toată, îi facem cât ai spune santinelă. Pentru un articol bun, suntem în stare de și mai multe.

Colonelul își înghiți replicile, dar nu cedă. Aparențele trebuiau salvate. A dat un telefon la parcul auto și a vorbit cu maistrul care se ocupa de repararea mașinii sale. „Nu-i mai face nimic, las-o așa cum e, încearcă doar s-o pornești și zi-i lui Nae să mă aștepte în fața comandamentului!”.

În zece minute, o Dacie neagră bârâia dincolo de fereastra deschisă. Colonelul Stambă și-a cerut scuze că nu ne putea însoți, probleme urgente așteptându-l pe ordinea de zi. Lasă, mai bine-asa, m-am gândit, tot vrem să te ardem de să nu te vezi!

Până la terenul de instrucție, nici eu, nici Mitică, n-am zis nimic. Eram ca doi profesori de la școala de corecție trimiși la un liceu de fete. Puteam să punem pariu pe orice că armele aveau să fie ruginite, că niște soldați or să stea în adidași sau or să fie nebârbierți. La nevoie, le-am fi cerut acul, batista, oglinda și unghiera. Sau poate i-am fi rugat să ne spună pentru ce se acordă nesatisfăcător, ca să le demonstrăm că mai au de studiat. Oricum, pentru ședința foto, aveam de gând să-i punem să simuleze desfășurarea în lanț de trăgători

cu spatele la ținte, doar așa, ca să-i facem de rușine. Și-apoi, soldații cei mai timizi, cei cu privirile cele mai pierdute, aveau să fie interlocutorii noștri preferați. Gata cu favoritismele, cu nominalizării, cu lugu, lugu, vino tu, că știi să vorbești mai bine, că tu ești băiatul nu știu cui, gata!

Mai aveam vreo 200 de metri până când drumul pe care ne conducea Dacia neagră făcea un unghi de 90 de grade la dreapta. Deodată, o siluetă s-a ridicat din șanț și a luat-o la fugă după curbă, dispărând din câmpul nostru vizual în mai puțin de câteva secunde. Șoferul a încetinit. „Aproape-am ajuns!”. Pe partea stângă a drumului, o învălmășeală greu de descris: saci de merinde zburau de la un soldat la altul, vreo doi în genunchi încercau să-și încheie șireturile, unu-și monta pistolul mitralieră, altul alerga cu pantalonii în vine dinspre tufișuri, iar șeful lor, cu capela între picioare, își încheia nasturii de la cămașă, în timp ce un subordonat îi pune epoleții. Am rămas în mașină până când trupa s-a liniștit, în timp ce Mitică apăsa de zor pe butonul aparatului de fotografiat. Chiar mi-a spus când mă pregăteam să cobor: „Putem să plecăm. Fotoreportajul e gata!”.

Deja cu fața către militari, l-am privit mai bine pe șeful lor. Era chiar Titi, colegul nostru pe care nu-l mai văzuserăm de la absolvire. Tre-cuseră anii peste el, poate că și peste noi, din moment ce ne privea cu ochi atât de mari, ca și cum nu i-ar fi venit să creadă că din mașina comandantului coboram noi. Titi se îngrășase bine de tot. Avea burtă și gușă, în plus își lăsase cioc și, prin urmare, arăta ca un

mafiot în haine kaki.

– Vă ia mama naibii! Treceți mai repede în formație! urlă cât îl țineau plămânii. Pandele, lasă tată binoclul ăla, că n-avem nevoie de el acum. Japie, Ghioldane, v-aliniați! Drepti!

Făcu doi pași spre noi, cu privirea-n jos. Apoi, își întoarse capul către soldații care gâfâiau în timp ce încă-și mai aranjau centurile.

– Hai, bă, luați de voie!

Părea plictisit, dar și fericit să ne vadă. Când ne-am strâns mâinile, a răsuflat ușurat. „Am crezut că-i Stambă!” îmi zise la ureche. Se postă între mine și Mitică și ne împinse către plutoanele încă tulburate de sosirea noastră intempestivă.

– Ia, bă, Pandele, vino și ajută-i pe domnii. Ce naiba, mă, tot eu să vă-nvăț? Hai, ia-le gențile și du-le în separeu!

Pandele s-a mișcat atât de iute încât nici nu mi-am dat seama când s-a și întors în formație. Probabil, îl ajutase faptul că era încălțat cu adidași, la fel ca alți doi soldați mai greu de reperat pentru că se postaseră ceva mai în spate. Titi a făcut prezentările – „*ăștia sunt nemernicii mei!*”. Desigur, se referise la soldați, că după aia, punându-și palmele pe umerii noștri, a rostit mândru:

– Colegii mei. Prietenii mei... Domnii lucrează la ziarul armatei, așa că știți ce aveți de făcut. V-aliniați! Drepti! Spre stânga, rupeți rândurile, marș!

Unii uitaseră cum trebuiau să procedeze la comanda asta, iar alții stăteau prost cu orientarea, așa că ne-am distrat copios văzându-i cum unii s-au

dus în dreapta, alții în stânga, și s-au trezit față-n față, în timp ce soldații mai instruiți se îndreptau deja către ranițele strânse la colțul unui foișor.

Am stat vreo cinci minute de vorbă despre noi, cum de-am ajuns la ziar și ce aveam de gând să scriem despre unitatea lui. „*Știu, lucrurile nu arată prea bine, dar asta e... Le-aveți cu astea, nu trebuie să vă spun eu.*” Mitică i-a povestit cum am ajuns cu noaptea-n cap și n-am putut să intrăm în unitate. N-a omis nici întâlnirea cu comandantul și modul în care a încercat să se eschiveze. „*Stambă e-un bou! Păi, ce naiba, doar n-ați bătut atâta drum ca să scrieți despre găunii din capul lui!*”

Între timp, în spatele lui Titi, soldații se agitau. Scoteau din ranițe pungi, bețe, chiar lemne cât brațul... Unul a defilat prin fața noastră cu un grătar și, exact din zona în care ne dusesese Pandele gențile, se înălța o dără de fum alb pe care adierea rece de toamnă o împrăstia în direcția unor ținte „Mama și Fiul” nemișcate la adăpostul unui pom. Depănând amintiri, am ajuns la ceea ce numise Titi separeu. Un cadru de trei pe trei, marcat de câteva panouri de placaj, de care fuseseră lipite condițiile pentru care se acordă nesatisfăcător la trageri. Pe patru brazde de pământ se sprijinea grătarul de mai devreme și, sub el, deja se formase jarul. Imediat, un soldat a venit cu o tavă și trei pahare mici, de țuică. „*Luați și beți, că-i de la unu care acuma se lăfăie la subrațul moldovencei lui!*” Titi era cel mai degajat. Se adaptase foarte repede la noua situație. Cine să gândea de dimineață că tocmai în ziua aia aveau să vină doi

ziariști, că Stambă avea să-i trimită pe teren chiar dacă ar fi trebuit să facă instrucție la sală, dar și că ziariștii ăștia doi erau chiar noi, prietenii lui din academie?

Mi-e greu în momentele astea să-mi mai amintesc toate detaliile acelei mese. Știu doar că, imediat după țiucă, a venit unul cu niște brânză și ceapă. Apoi s-au făcut mititeii, după care parcă am gustat din niște pulpe de pui. Da, că m-am și mirat de cât de repede se mișcaseră soldații ăia. Nu mai știu... Vin de vreo două feluri, parc-a fost și-o bere pe-acolo, și Titi care-a pasat comanda unui subofițer: „*Să-i zici lui Stambă că-i o vacă dezghizată-n bou!... Nu, staaai, stai c-am glumit! Spune-i că a trebuit să plec de urgență cu domnii, că se cam grăbeau, dar că totul e în regulă.*”

La invitația lui Titi, am plecat în oraș cu mașina comandantului. Ne grăbeam că seara trebuia să fim înapoi în Capitală. Titi stătea aproape de centru, într-un apartament de două camere la etajul patru al singurului bloc de cinci niveluri din zonă. Zicea că l-a costat un porc mita pentru locația respectivă. Jumătate pentru primar, că a înțeles nevoile unui ofițer la început de carieră, și câte un sfert pentru secretara primarului și pentru bătrâna de la cinci, al cărui sfârșit îl aștepta „*cu interes*”. Avea de gând să construiască o scară elicoidală între apartamentul lui și cel al bătrânei, iar după moartea acesteia, să se simtă la bloc ca la vilă, plus că ar fi putut să-și bea liniștit cafeaua pe acoperiș, după ce ar fi mutat acolo cei cinci ficuși pe care tanti Caliopei, parcă așa o chema, îi ținea pe hol, în fața ușii.

Pe vremea aia, Titi era singur, dar imediat ce am intrat în apartamentul lui, am crezut că am greșit adresa. Nu arăta deloc a bârlag de burlac. Mirosea a lămâie proaspăt stoarsă și lucea ca-n toaletele de la hotelurile de cinci stele. O mână grijulie aliniase totul ca la revista de front și, chiar dacă mobila nu era de ultimă generație, curățenia îi dădea sclipirea confortului. Foarte probabil, cu câteva minute înaintea sosirii noastre, pe acolo trecuse o femeie. Dar nu... Mare ne-a fost surpriza când Titi a strigat „garçon!” și, din bucătărie, și-a făcut apariția, cine credeți, Pandele, soldatul pe care știam că l-am lăsat pe terenul de instrucție, sub comanda subofițerului. Mă gândeam cum de ajunsese înaintea noastră acolo, mai ales că apucase să-și schimbe camuflajul cu niște pantaloni negri de stofă și o cămașă albă scrobită, iar în picioare nu mai avea adidași, ci niște pantofi impecabili, lustruiți de parc-ar fi fost dați cu ceară. Și Mitică se uita la Pandele ca la o fantomă, poate mirat nu atât din cauza rapidității cu care soldatul se mișcase de la instrucție în apartamentul acela, cât mai ales ca efect al cuvântului rostit mai devreme de Titi. „*E frate-su*”, zise Titi. „*L-am luat la mine, că-i mai dezghețat decât ăla de l-ați văzut mai devreme. Face curat, știe să gătească, plătește facturile, e serios și, dincolo de orice, nu-i papagal, frate! Am mai avut unul, dar m-am trezit că-i turna lui Stambă cam tot ce-nvârt eu aici. Numai nu-i dădea codul meu de client de la gaze, că-n rest știa Stambă și cât aveam de plată la întreținere.*”

Pandele-geamănuș ne-a adus de toate, iar crème de la crème a fost

un pește pe care-l pregătise chiar el la niște oale sub presiune primite de Titi de la un soldat a cărui soacră era plecată la muncă în Germania. Când ne făceam probleme că aveam să scăpăm trenul de întoarcere, Titi i-a spus lui Pandele-geamănul să aducă Pinot Noir-ul și ne-a întrebat la ce oră trebuia să ajungem la gară. Eu nu mai știam... Mitică, prieten mai apropiat al paharelor, și-a amintit imediat. Mai erau vreo 15 minute până la plecarea trenului. Titi a pus mâna pe telefon și, privindu-ne cu ochii aceia complici, conștient că face un lucru pentru care o să rămână veșnic în gândurile noastre, a cerut cu șeful de gară. „Salut, băi, Fane! Uite, cu doi prieteni buni, la un pahar de vorbă. Nu, mă, n-am uitat... Lasă că ne vedem și cu Violeta. Îți promit, vineri seara o chemăm aici. Ei, nu, n-am mai adus-o că ei n-au prea avut timp. Și de-aia te și sun... Trenul lor trebuie să plece-n 10 minute. Da, mă, ăla e! Fă și tu ceva să nu mai plece, inventează un accident, ceva. Hai, că-n juma de oră sunt cu ei la gară... Nici nu știi ce poate să-ți facă Violeta. De data asta plătesc eu. Hai, te pupă tata!”.

Am băut liniștiți sticla de Pinot Noir și-am plecat fără nicio grabă către gară în aceeași Dacie neagră. Ne-am strecurat alături de Titi printre călătorii nervoși de pe peron și am urcat într-un compartiment liber. După ce ne-a întins un bilețel pe care erau notate câteva nume și funcții, „Ia, spor la scris, am încredere în voi c-o să iasă niște povestiri mișto! Da', aveți grijă, pe Stambă îl vreau în culori sumbre”, Titi a coborât și s-a îndreptat către biroul poliției din gară.

Peste vreo două minute, o voce răgușită anunța plecarea trenului, iar peronul s-a golit. Am privit amândoi pe geam și l-am văzut pe Titi fumând relaxat lângă o țâșnitoare. Pentru mine, aia a fost ultima dată când Titi a reprezentat o parte dintr-un tablou în mișcare. Tot ce a urmat s-a strâns într-un clasor de amintiri, iar cel care a contribuit cu noutăți a fost Mitică, pe care din nefericire l-au mătrășit unii din minister în urma unui articol „nepotrivit”. Soarta a făcut ca pe Mitică să-l mute în aceeași unitate cu Titi și, în felul ăsta, să ajungă la mine amănunte interesante despre viața colegului nostru de promoție.

Cu timpul, lucrurile au luat o turnură ciudată în ce-l privește pe Titi. La vreo doi ani de la vizita noastră s-a însurat cu Getuța, secretara primarului. La nuntă a fost și Mitică, ajuns chiar coleg de birou cu Titi. M-a invitat și pe mine, dar cum mă prinseseră cu o delegație, i-am trimis plicul și un set de pahare de cristal, pe care le aveam de la un colonel drept „atenție” de sărbători. Getuța îmi părea o femeie de zahăr, cel puțin așa reieșea din povestirile lui Mitică. Îi luase locul lui Pandele-geamănul, ba chiar se dovedea și mai pricepută. Nimic nu-i lipsea lui Titi, poate doar copilul care a tot întârziat să apară și nu știu dacă nu cumva tocmai ăsta a fost motivul pentru care s-a întâmplat grozăvia asta.

Cu Stambă lucrurile au mers foarte bine, mai ales că, la scurtă vreme după misiunea noastră de documentare, omul a trebuit să plece din unitate. La minister n-a picat prea bine articolul pe care l-am meșterit cu

Mitică la o bere. Sigur că erau și lucruri inventate acolo, dar până să ne întrebe cineva de înregistrări și dovezi, Stambă era deja mutat, „la cerere”, la un post radioreleu de pe niște coclauri. Am înțeles că și-a dat demisia, dar cine știe câtă importanță i-a mai acordat Titi acestui fapt, dacă până la urmă a recurs la gestul ăsta inexplicabil?

Între timp, bătrâna de la cinci își dăduse duhul, iar Titi, datorită relațiilor pe care le avea (acum era și „înruit” cu instituția, din moment ce o luase de nevastă pe secretară), s-a făcut proprietar peste o vilă la bloc. Fusesse avansat șef la Operații și Instrucție. Pe de altă parte, fuma din ce în ce mai mult și se apucase de băut. Mitică i-a văzut odată frigiderul ticsit cu Johnny Walker și Ballantines. Când l-a întrebat cum are de gând să folosească toate sticlele alea, Titi i-a răspuns cam așa: „*Bă, ce-i bun și lui Dumnezeu îi place!*”.

Cum și marea are fund, într-o dimineață, poate de prea mult bine, Titi n-a mai ajuns la serviciu și, de la punctul control până în biroul noului comandant, toată lumea știa că maiorul Calinciuc înnebunise. La televizor se transmitea în direct cum prietenul nostru se urcase pe statuia lui Ștefan cel Mare din centrul orașului. Ofițerul de serviciu a arborat drapelul de unul singur, pentru că tot personalul, de la croitor și cizmar până la șef de stat major și comandant, era ciorchine în fața televizoarelor. Nimeni n-a înțeles ce striga Titi. Doar cuvinte rupte din context, întrerupte de claxoane: „*N-am băăă! Fugiți cu toții! Lașilooooor!...*” Cu palmele pe spina-

rea calului, mișca din umeri înainte și înapoi, ca și cum ar fi mers la pas, numai că era orientat invers față de sensul în care s-ar fi deplasat armăsarul dacă ar fi avut suflet.

Până la urmă, au reușit să-l coboare. I-au făcut injecții și l-au ținut în spital două săptămâni. Își revenise, dar ceva din privirea lui spunea că Titi locuia deja în altă lume, mai senină și mai puțin aglomerată. A fost nevoit să renunțe la serviciu... Era lent în mișcări și abia mai vorbea, iar Getuța nu mai știa ce să-i facă. „*Rar am văzut așa nevastă*”, îmi spunea Mitică săptămâna trecută. „*Titi nu mai face nimic în casă, doar mănâncă și bea, bea și mănâncă. Getuța-i oriunde, s-a uscat toată de atâta efort, și acasă și la primărie.*”

Și uite că Titi a hotărât să plece definitiv chiar azi, când împlinea 54 de ani... Iar acum stau aici și-mi aduc aminte cât de plin de viață era și cum a salvat el misiunea în care comandantul lui a vrut să ne păcălească. Știu că el m-a făcut să-mi placă Pinot Noir-ul și, când cineva mă întreabă dacă era mai bine cu militari în termen decât cu soldați angajați, spun că e mai bine în prezent, dar gândesc invers. Acum e aproape imposibil să-ți iei „garçon”. Poate că Titi și-ar fi ales unul și dintre voluntari, dacă nu s-ar fi luat-o razna și dacă, bineînțeles, nu s-ar fi însurat cu Getuța. Cineva sau ceva parcă i-a rupt centrul de greutate lui Titi, așa cum întorci o clepsidră. Dintr-un om fericit s-a transformat în unul capabil să se urce pe o statuie. Iar cel care ne conducea în separeul de pe terenul de instrucție este acum mai singur ca niciodată.

JURNAL GLOBAL

Berlin Festivalul Berii

Să bem pînă pleznim de plăcere, să bem pentru pacea dintre minte și mîna care lovește obrazul femeii în neiertata tăcere. Să bem pentru unealta deșteptă și pentru mîna care duce grăunțele din lan direct în făină! E toamnă în stele și cocoșii adorm pe-ntrecute. Suie cireda de fluturi pe varza din care bruma iese ca degetul unei doamne bătrîne, prin deșirata mînușă.

La mese prelungi cât sprânceană de zână beau tinerii lumii profirul topit în rugină. Atâtea leacuri și elixiruri uitate se lasă pe drojdia lumii și... dușmanul de moarte mi-e frate. Ce vremuri de bal și petrecerei ne încercă când famfara pleacă-n larg într-o singură barcă. În lături, pe margini de ape și-n mijloc de creier, ies tinerii apți să-i scrie răvașe ciudate ideii.

Bem cu paharul de var și cu sticla de plastic, bem hulpavul sânge de orz tot mai bolnavi de noi înșine, și tot mai sălbatic.

Iran

Au fost testate rachete cu rază lungă de acțiune

Atomii vîjîie în urechile mele și știu că cercerii zeiței cu lance, nu îi mai dau, ca-n trecut, iar putere. Tiruri de moarte semeață ies din turelă, ge-

me platforma de teamă și pietrele crapă în stele. Îngâmfați și plini de păcate ducem ovulul grenadei departe, departe... Ce mai soi de humanoizi am coborât pe țărână și cum am știut să spurcăm cu sudălmi cerul slobozit pe lanț în fântână. Se tatonează cazarma și pereții se crapă. Mor șerpașii pe munte și peștii în apă, femeile nasc programat, sistematic, batalioanul de schimb la moartea ce așteaptă.

Ierusalim

Pelerinaj de Crăciun

În ciuda restricțiilor de securitate, mii de pelerini creștini au celebrat nașterea Domnului la Betheem

Cerul Tău, Doamne, stă strivit tot pe cozorocul ce-mi apăra tâmpla de pojghița înghețului altei redute pierdute.

Plăgem laolată cu mieii în abatorul de fum, acolo unde cresc stalacmite din lacrimi. Pe limba dobitoacelor băjbăim după ruga uitată în ieslea cu fân. Ce liberă-i pasărea în oul rotund și cum urcă prin val peștii credinței peste care presăr sarea mărilor din care-mi pornesc rădăcinile de buruiană nefolositoare!

Mereu cu capul pe piatră și steaua de tinichea între ochi, privesc la rînd lespedea și soarele ce suie chiuint. Trec încă un rînd de Timp în care schilozii umblă în veșminte de aur cusute cu vînt.

Ieslea-i o taină și spaima asudă pe măduva creionului cu care sergetul de gardă trage alt semn de alarmă periculoasă ca un ac de grenadă.

Traduceri din poezia americană

by Liviu Ofileanu

136 de silabe la Centrul Dharma Rocky Mountain

Allan Ginsberg

Coadă întoarsă către răsăritul roșu
deasupra coroanei de ienupăr
singuratică coțofană croncănind.
Înebunesc la Oryoki
în camera altarului –
scai înfloriți târziu după-amiaza.
Îi pun pe cămașă și-i dau jos
în lumina soarelui plimbându-se
pe potecă la prânz.
O sămânță de păpădie plutește
pe deasupra mlaștinii
de iarbă cu fânțari.
La 4 A.M. doi oameni de
vârstă mijlocie dorm la un loc
cu mâinile împreunate.
În lumina înjumătățită a zorilor
câteva păsări ciripesc sub Pleiade.
Cerul se înroșește între pini,
agitate vrăbiile piuie – cip cip cip
Cip cip.

Înmormântarea mamei mele

Ira Sadoff

Rabinul nu spune cât era
de afurisită și plângăreată,
fragilă și vorace, dezordonată,

fără glas și fără folos,
la capătul frânghiei prea lungi.
El n-a stat vreodată alături de ea
ca o statuie în vreme ce vocile
de radio o chemau de la Domnul.
El nu spune cum dansa mambo
cu mătura ei, clătinându-se,
balansându-se, și cum suspina
în amurguri, până ce noi
ne întorceam de la școală ca s-o hrănim.
Ea nu l-a înspăimântat niciodată,
nici nu s-a înclinat ca să-l sărute,
înfrigurată și moale ca un burete,
nu i-a strâns vreodată mâna, un os alb
zăvorând ușile, lăsând jaluzelele.
Ea nu i-a trimis niciodată gândaci
în scrisori, el n-a văzut-o vreodată
căzută pe scări, moartă și trează.
Nu i-a privit niciodată murmurul
și plânsul, el n-a văzut vreodată
plasele de păianjen în care citea
semnele că viața ei se terminase, cu
mult înainte de plecarea soțului speriat,
cu mult înainte ca ei să o arunce
într-o cutie, înaintea copiilor răsușiți
unul către celălalt, de când nu au
învățat niciodată să se roage.
de ar trebui să mă gândesc la ea, dacă
aș putea compara clipa ei pe pământ,
voi spune că ea era una din micile
sculpturi ale lui Dumnezeu,
polizată de glazură, una pe care vântul
a suflat-o de pe raft.

Nimic la voia întâmplării

Kay Ryan

Nimic nu există ca un calup
care nu poate fi împărțit.
Dacă nimic nu este la întâmplare
nu e doar o vorbă; ci marele pariu.
Nu te minunezi
de felul cum gândesc oamenii
țărnicurile spațiului –
și timpul nu contează?
Cum vor goli marile rezervoare
până la noroi și salamandre
dorind mulțumiri?

Sălbaticul „hăis și cea”

Mary Oliver

Nu trebuie să fii bun.
Nu trebuie să mergi pe genunchi
regretând câteva mile prin deșert.
Doar să îți lași prostițelul animalul
din trup să iubească ceea ce iubește.
Vorbește-mi despre dezamăgirile tale,
ca să îți le zic pe-ale mele.
Între timp lumea merge mai departe.
Între timp soarele
și pietricelele curate ale ploii
se mișcă de-a curmezișul vederii,
pe deasupra preriilor și a
copacilor denși, munților și a râurilor.
Oricine-ai fi, nu contează cât de singur,
lumea se oferă pe sine imaginației tale,
te cheamă cu îndemnuri sălbatice,

severă și tulburătoare
din nou și din nou vestindu-ți locul
în familia lucrurilor.

Prima mea amintire

Nikki Giovanni

Aceasta e prima mea amintire:
o cameră mare cu mese grele de lemn
care stăteau pe podeaua scârțâindă
dunga verzuie a unui abajur
ce lumina jos la centru
scaunele grele de stejar care erau
prea joase sau poate că eram eu
prea mică pentru a sta în ele să citesc
așa că prima mea carte a fost mare
dintotdeauna

sus în foaier patru pași
în semicercul unui birou conduceau
la partea din stânga a unui opis
de cărți pe dreapta ziarele
drapau ceea ce semăna cu un macat
și magazinele păreau să se ivească
din zid

apoi zâmbetul de „bine-ați venit”
al bibliotecarului meu
anticipația lui din inima mea
toate aceste cărți – o altă lume –
abia așteptând amprente mele.

Ochii fixați cu ace

Charles Simic

Cât de mult lucrează moartea,
nu știe nimeni câte adună
într-o lungă zi. Mărunta
soție mereu singură
călcând lenjeria morții.
Frumoasele fiice
aranjându-i morții masă pentru supă.
Vecinii joacă șeptică în curte
ori stau pe treptele scării
bându-și berea. Moartea,
care va să zică, într-o ciudată
parte a orașului se uită după
cineva cu o tuse grea,
dar adresa e oarecum anapoda,
nici moartea nu o poate desluși
între atâtea uși zăvorâte...
și ploaia începe să cadă.
e-o noapte furtunoasă înainte.
Moartea nu are măcar un ziar
să-și acopere capul,
nici moneda de zece cenți
pentru singura înțepătură dată,
se dezbracă încet, somnoroasă,
întinzându-se goală
pe partea moartă a patului.

Blues

Elizabeth Alexander

.....
Uneori duminica
la vremea cinei
sunt încă în furoul de noapte, singurul
cu dantela curată deșirându-se pentru că

nu am cârpit-o. În multe zile
nu fac nici o mișcare, doar
țin cont de ea, apoi îmi frec burta
înghețată și mă întind pe jos. Chiar și
poemele mele sunt leneșe. Folosesc
silabe în loc de iambi,
preferă să meargă pieziș
în loc de gongul unei rime totale,
sunt scurte în timp ce altele țin
mai multe pagini. Și ieri,
de exemplu, n-am lucrat deloc!
M-am suit în mașină și am condus
până la magazinele din piață,
și-am cumpărat șosete jartiere și chiloți
din banii tatălui meu.
Să gândesc, în copilărie am pierdut
numai o zi de școală pe an. Mergeam
la clasa de balet patru zile
pe săptămână la patru patruzeci
și sâmbetele, începând mereu
cu înclinări, sfârșind cu reverențe.
Să gândesc, am deprins numai
industria, industria neamului meu
de imigranți, radioul potrivit mereu
pe stația care spunea, „Fixează-ți vara
muncind o lună în avans”.
Muncă grea de care nu te rușinezi
în familia ce a trudit din greu
să-ți dea tot ce ai.
Nu-i nici un păcat aici, doar trândăvie.
Sunt născută
să fiu un fitil care continuă să ardă.
Mi-am interzis somnul ani la rând,
trezindu-mă noaptea să repet
poveștile noi spuse de cu seară
despre evadații pușcăriei
din apropiere, durdulii
care mâncau pui prăjit și se trezeau
morți. În somn mă uit după
poemele de forma unui V deschis
victorie a păsărilor în formație
sau brațele lor întinse spunând –
vă iert, pe toți vă iert.

Extasy

Un răs alerga vesel prin pădure, când vede un cerb care fuma trabuc.

– Ce faci, ai înnebunit? Într-o zi frumoasă, în mijlocul naturii, tu te intoxici? Hai cu mine să-ți oxigenezi plămânii!

– Ai dreptate, spune cerbul, și începe să alerge cu râsul.

În timp ce alergau, cei doi văd vulpea, care stătea cu nasul în coccaină.

– Hei, spune cerbul, aici în mijlocul naturii ți-ai găsit să iei cocaină? Hai mai bine să alergi cu noi

Convinsă, vulpea se alătură celor doi.

Puțin mai încolo îl întâlnesc pe lup, cu seringă în mână.

– Hei, în mijlocul naturii, și tu te droghezi? Vino să alergi cu noi, să îți oxigenezi plămânii.

– Da' mai duce-ți-vă-n dracului! răspunde lupul. De fiecare dată când râsul ia extasy, noi începem să alergăm ca idioții!

Iubirea e un lucru foarte mare

Un tânăr invită o tânără la dans.

– Domnișoară, se poate?...

– Desigur, dar mai întâi să dan-

RÂSUL CARPATIN

săm.

*

– Spune, Ione, găsit-ai vreodată bărbați străini în șifonier?

– Nu! Toți erau români....

*

– Ioane! Cam cât ai da pentru soția mea?

– Pentru Maria?

– Da!

– Păi... nimic...

– Ne-am înțeles! Ia-o!

*

Un preot a slujit timp de 20 de ani. Drept răsplată, membri comunității îl trimit într-o excursie, într-o stațiune exotică. Când ajunge în camera de hotel, o tânără foarte frumoasă și goală stătea întinsă în pat. Revoltat, pune mâna pe telefon și sună acasă:

– Nu aveți pic de respect pentru poziția mea? Sunt preot. Asta e o dovadă crasă de nesimțire și lipsă de respect!

Auzind acestea, tânăra, rușinată, începe să se îmbrace. După ce termină de vorbit la telefon, preotul i se adresează:

– Tu unde pleci? Nu pe tine sunt supărat!

*

După o aventură de două luni, o tânără îl întreabă plină de emoție pe iubitul ei:

– Când o să mă prezinți rudelor tale?

– Draga mea, deocamdată e im-

posibil. Copiii sunt la țară, iar nevas-tă-mea e plecată într-o delegație!

O femeie frumoasă aștepta au-tobuzul, pe o ploaie torențială. O li-muzină superbă, frânează brusc și un bărbat prezentabil o întreabă:

– Vă pot conduce acasă, dom-nișoară?

– Nu mă deranjează, dar unde stați?

Doua femei discutau în parc despre viața lor sexuală. La un mo-ment dat una o întreabă pe cealaltă:

– Auzi, dragă, tu vorbești cu soțul tău în timp ce faci dragoste?

– Numai dacă mă sună!

Un cuplu căsătorit de muuuuu-ulți ani, e în pat, gata de culcare. După câteva clipe de liniște, soția spune:

– Când eram tineri adormeam și nându-mă de mână...

Soțul bombăne ceva și-o ia de mână. După alte câteva clipe, soția of-tează adânc:

– Da' ți-aduci aminte cum mă sărutai în fiecare seară când mă li-peam așa de tine?

Soțul o sărută mecanic pe obraz și se culca la loc. Liniștea e spartă - firește - din nou, de glasul soției:

– Dar ți-aduci aminte cum mă mușcai de gât, iubire?

Soțul se ridică din pat nervos... Soția, îngrijorată:

– Acum unde te duci?

– Unde dracu să mă duc? Să-mi iau dinții din baie!

Cum gândește un greier

M-am trezit luni și m-am gândit

marți să mă duc miercuri la muncă... Da' când am văzut joi că vine vineri am zis ce dracu să caut la muncă, când sâmbătă și duminică sunt zile libere...

Contract

Ion avea o gogoșerie lângă Banca Națională. Într-o zi vine Vasile și îi spune:

– Bă Ioane, nu-mi împrumuți și mie 1000 de lei, că și așa ai gogoșerie în fața băncii și-ți merge bine treaba?

– Măi Vasile, îmi pare rău, dar nu pot.

– De ce?

– Am un contract cu domnul Isărescu. Dânsul nu vinde gogoși, iar eu nu împrumut bani.

Rezolvarea crizei

August... O mică stațiune turis-tică, undeva în România. În plin sezon plouă torențial de câteva zile și orașul arată de parcă ar fi fost părăsit. Toți au datorii (bineînțele!) și nu se între-vede nici o speranță.

În hotelul din centru își face a-pariția un american. Pune o bancnotă de 100 de dolari pe masa recepți-onerului și se duce să vadă camerele.

Patronul hotelului ia bucuos bancnota și se duce să-și achite dato-ria la măcelar. Măcelarul, la rândul lui, își achită datoria la crescătorul de porci. Care se grăbește să-l plătească pe furnizorul de furaje. Cel cu furajele înșfacă bancnota și aleargă la prosti-tuata pe care nu o mai plătitese demult (Fiind criză până și ea furniza servicii pe datorie...). Prostituata, fericită, se grăbește spre hotel, unde își ducea clienții în ultima perioadă, fără să-și achite camera, și îi înmânează banc-

nota patronului. În acel moment tocmai cobora americanul, care spune că nu i-a plăcut nici o cameră și își ia bancnota înapoi, hotărât să părăsească orașul.

Chiar dacă nimeni n-a câștigat ceva, acum întregul oraș trăiește fără datorii și locuitorii săi privesc mult mai încrezători viitorul...

Replici

Copilul către mamă:

– Mami, dar unde se duc toți oamenii după ce mor?

– La OTV, scumpule!

✱

Generalul vede un soldat în post, cu o umbrelă deasupra capului.

– În toată viața nu am văzut niciodată un soldat care se teme de ploaie...

– Nici eu nu mă tem. Am umbrelă...

✱

Un moș mergea pe stradă cu o sacoșă în mână. Deodată, se împiedică de bordură și cade peste sacoșă:

– S-au dus ouăle mele.

O bătrână, auzindu-l, îl întreabă:

– Aoleo... aveai ouă în sacoșă?

– Nu, cuie!

✱

– Prin ce se deosebește soția de un terorist?

– Cu teroristul poți să negociezi...

– Bulă, tu ce vrei să te faci când vei fi mare?

– Visez să fiu miliardar, ca tatăl meu.

– Păi ce, tatăl tău e miliardar?

– Nu, dar și el visează.

✱

– Tată, vreau să mă însor, zice Vasile.

– Cu cine?

– Cu Janos.

– Nu-ți dau voie! Janos e ungur.

Sinceritate

La aniversarea a 20 de ani de căsătorie, un ungur cheamă la el o familie de prieteni români. La începutul mesei, gazda ține un toast, încercând să vorbească românește cât mai corect:

– Aș vre să mulțumesc la Dumnezeu pentru cei douăzeci ani petrecuți alături de soție al meu...

– Alături de soția mea, l-a corectat românul.

– Alături de soția te numai de 4 ani...

Patronii

Doi patroni stau la un pahar și vorbesc d-ale lor.

– Ție cum îți merge? întreabă unul.

– Prost tare, zice-al doilea, da' ție?

– Prost, prost, e criminală situația! De vreo trei luni nu le-am mai dat salarii la angajați.

– Nici eu! Dar ai tăi vin la muncă?

– M-am mirat și eu dar vin în fiecare dimineață, semnează condica,

muncesc. Dar ai tăi?

– Și-ai mei vin!

Stau ei, se gândesc și după câteva minute, unul zice:

– Mă', știi cum ne putem redresa? Le punem o taxă la intrare...

Superman

Soțul ajunge acasă la 5 dimineața. Nevasta:

– Unde ai fost, Superman?

– Păi, să vezi, am fost cu niste clienți în oraș...

– Și ai stat cu ei până la 5 dimineața, Superman?

– Păi, da, am reușit să obțin un contract și... Dar de ce îmi tot zici „Superman”?

– Pentru că doar Superman își mai poartă chiloții peste pantaloni!

Ordonanță de urgență

La facerea lumii, Dumnezeu, pentru a-i ajuta pe oameni să prospere, a hotărât să dea printr-o „Lege Divină” fiecărei nații câte două virtuți. Astfel, El i-a făcut: pe elvețieni - ordonați și respectuoși față de legi; pe nemți - disciplinați și raționali; pe englezi - perseverenți și studioși; pe japonezi - muncitori și răbdători; pe francezi - culti și rafinați etc.

Când a ajuns la români, i-a spus îngerului consilier care nota: „Vor fi inteligenți, cinstiți și buni politicieni.”

Dupa ce a publicat-o în „Monitorul Celest”, îngerul a remarcat:

„Doamne, ai dat tuturor popoarelor câte două virtuți, iar românilor trei. Oare în acest fel, nu cumva ei îi vor depăși și exploata pe toți ceilalți?” „Aoleu, așa e! Ai dreptate! Atunci

să revenim cu o **Ordonanță de urgență**: Pentru că virtuțile Dumnezeiești, odată acordate, nu se mai pot lua înapoi, precizez că nimeni nu va putea avea și folosi mai mult de două virtuți, în același timp!”

Astfel, se explică de ce românii: care sunt inteligenți și cinstiți, în nici un caz nu fac politică; cei care sunt cinstiți și fac politică, în mod sigur nu sunt inteligenți; cei care fac politică și sunt inteligenți, categoric nu sunt cinstiți.

Soluție

– Alo? Cu doamna Popescu...

– Eu sunt.

– Doamna Popescu, sunt doctorul de la laborator. Analizele soțului dvs au ajuns ieri la laboratorul nostru, concomitent cu ale unui alt domn Popescu, iar acum nu știm sigur care și ale cui sunt. Sincer rezultatul poate fi rău sau groaznic.

– Ce vreți să spuneți?

– Păi unul din rezultate indică Alzheimer iar celălalt SIDA.

– Groaznic! Nu puteți repeta testul?!

– Da, dar clinica plătește cheltuielile pentru aceste teste scumpe o singură dată.

– Și ce ar trebui să fac?

– Personalul de la clinică vă recomandă să vă lăsați soțul undeva în mijlocul orașului. Dacă găsește drumul spre casă nu vă mai culcați cu el!

Examen la poliție

– Ce capitală are Marea Britanie?

Liniște. O voce din spate:

– Dar ne-ai spus să învățăm capitale de țări, nu de mări!

Laurențiu ORĂȘANU

Jurnalul unui agent de circulație

(fragmente)

O introducere ca la carte

Dacă, atunci când mă vedeți dirijând circulația, m-ați întreba cum mă cheamă, v-aș răspunde:

„Sunt subofițer Chioașcă Victor, din brigada Circulație a Poliției Capitalei. Vă rog să prezentați actele la control!” Dar nimeni nu mă întreabă niciodată cum mă cheamă. Mă mai întreabă unii de ce trebuie să rămână, mă rog, pe loc, când trece nu știu ce delegație cu sau fără steguleț, sau cum să ajungă pe partea cealaltă a șanțului adânc care a căpătat denumirea „Pasajul subteran Băneasa”. Așa că, dacă nu mă întreabă ei, pietonii sau conducătorii auto, îi iau eu la întrebări. Regulamentar, salutând, cu o mână pe chipiu și cu cealaltă pe carnetul cu amenzi.

Am pornit-o de jos. La absolvirea școlii ne-au repartizat după medie. Eu am luat intersecția dintre Valea Siretului și Valea Arieșului din cartierul ANL Drumul Taberei. Nu era nici la Universitate, dar nici la Balotești, pe DN1. Era o intersecție de mediu 5,13. Începuse construcția blocurilor; străzile astea două erau chiar ca niște văi săpate de roțile basculantelor. Cinci ani cât am dirijat circulația acolo nu s-a produs niciun accident major. Când am fost avansat la inter-

secția de la Băneasa, blocurile erau tot la nivelul de fundație. În cinci ani, se lucrase la ele patru luni. Pe lângă felul exemplar în care dirijasem circulația intensă de pe șantierul ANL, cred că la avansare a mai contat și faptul că toți se fereau – ca de șef – de noua intersecție de la Băneasa.

În primul rând – pentru că nu mai puteau să fluiera tot timpul. N-aveți de unde să știți, dar un agent de circulație se simte mic, inutil și lipsit de orice putere dacă nu fluieră tot timpul. În al doilea rând – pentru că intersecția asta e o minune a geometriei plane turnată pe asfalt: semicercuri, linii drepte, iar semicercuri, insule triunghiulare pentru semafoare, linii întrerupte, linii continue, galbene, albe – de să înnebunești nu alta. Am făcut noi ceva geometrie la Școala de subofițeri, dar am trecut tangent pe lângă racordări de cercuri cu linii drepte și alte blăstămășii la care ne dădeau răspunsul înainte de a ne da grila, că altfel picam toți la examen.

D-aia zic că s-au ferit toți când colonelul Revițchi a cerut voluntari pentru Băneasa. Mă săturasem de șantierul din Drumul Taberei, astfel că am bombat pieptul și am făcut pasul înainte, salutând cu mâna la tâmplă: „Permiteți să raportez! Servesc orice intersecție!” „E o intersecție grea, Chioașcă, să te gândești de două ori înainte de a opri pe cineva. Vin spre Kiseleff, se duc spre Pipera, se duc sau se întorc de la Snagov, sau de la Corbeanca. Miniștri, deputați, fii de miniștri, nepoți de deputați sau sena-

tori. Ai acolo tot tacâmul. Îți trebuie miros ca să știi pe cine să oprești, și pe cine nu. Să n-aud reclamații, că te trimit iar pe văi. Atenție la coloanele oficiale; un câine vagabond dacă traversează neregulamentar prin fața lor ... și ăla ești. S-a-nțeles?”

În Poliție, dacă nu zici repede „Am înțeles, să trăiți!” chiar dacă n-ai înțeles totul, sau dacă n-ai înțeles nimic, degeaba înțelegi mai târziu. Cercurile alea, stopurile în ’jdemii de faze, virajele în toate direcțiile nu le-am înțeles nici acum, după două luni de la inaugurarea pasajului, cu Boc și Berceanu trecând prin el, și eu dirijând totul, mândru, pe deasupra lor. Cum să nu mă simt mândru? Mai ales când opresc bătrânicile care se duc sau vin de la piață, și care cred că mai pot traversa așa, dintr-odată, ca pe timpuri. „Imprudența costă, mamaie! Stai pe insulă până se face și al doilea verde, și admiră și matale realizarea asta de tehnică înaltă care a săpat un șanț atât de adânc. Nu e păcat să mori călcată de mașini, când ai la îndemână gripa asta nouă?”

Au început să mă cunoască toți pietonii din zonă. Aproape toți posesorii de Dacia 1300, 1310 și Dacia Nova au luat deja câte o amendă de la mine. Cu ei merg la sigur: 90% din ei nu au mai trecut pe la Inspekția Tehnică Anuală de când costa 100 lei în bani vechi. Trei Dacii 1300 n-au mai pornit după ce le-am oprit, așa că am pe ce scrie tichetele de contravenție.

Mai e ceva. Deși e iarnă și geru-i mare, prin intersecție trec foarte multe tipe dezghețate foc. Le mai fluieră câte unul, dar nimeni nu le fluieră atât de tare cum le fluier eu. Pe cele

care schimbă un trotuar cu altul, în funcție de sensul pe care e traficul mai intens, le ajut cu plăcere să treacă strada. Ele mă iubesc cel mai mult, mult mai mult decât pe colegii de la „Moravuri”. Dar n-aș vrea să le vorbesc aici de rău, când, de fapt, mă am bine cu ele. Sunt și ele niște participante la traficul rutier. Când pe jos, când pe sus. Dacă respectă viteza legală și culoarea roșie a stopului, ce treabă să am eu cu ele? Fără ele, fără covrigăria de lângă aeroportul „Băneasa” și fără restaurantul „Cocoșatu”, intersecția asta a mea nu s-ar deosebi prea mult de cea din Drumul Taberei, sau de cele din Urziceni, sau din Mizil.

La salariu nu mi-au adăugat nimic. Doar un spor de complexitate, unul pentru tehnică nouă și unul pentru lucrul la înălțime. V-am spus doar că dirijez circulația deasupra unui șanț adânc de 15 metri, prin care trece D.N.1. Era totuși o promovare, dar nici bucuria promovării n-a fost de lungă durată.

La două zile după ce bombasem pieptul și căpătasem intersecția de la aeroport, pe când eram la simulator și exersam timpii semafoarelor de acolo, m-a chemat la el comisarul șef Revițchi. M-am bucurat că scap de ora de simulator, că mă tâmpiseră butoanele alea. Bucurie scurtă, cum am mai scris mai sus. De fapt, dacă mă gândesc bine, toate bucuriile sunt scurte, și numai orele de serviciu sunt lungi și plictisitoare.

– Chioașcă, uite de ce te-am chemat. Acum, că ai ieșit din noroaiele din Valea Arieșului, cred că îți dai seama că nu trebuie să te oprești în-

tr-o intersecție. Fie ea cât de importantă, cu nu-știi-câte benzi, o intersecție e doar o intersecție. Nu rămâi pironit în ea. Aștepti verdele și mergi mai departe. Tu trebuie să ajungi departe, Chioașcă; acolo, departe, e viitorul tău. În fiecare joi seara, la ora 19, te prezinți la Centrul Cultural al Ministerului, pe Cheiu' Gârlei. Au nevoie de cadre tinere, de nădejde, ca tine, la cenaclul „Poliția literară”. Te duci, faci ce-ți spun ăia acolo, și ai viitorul asigurat: nu te mai mută nici dracu' din capitală. Dacă te afirmi, eu cu mâna mea îți aprob apartament de serviciu cu două camere. S-a-nțeles?

– Am înțeles, să trăiți! Servesce Poliția Română, voi servi și „Poliția literară”! Numai să nu fie în Drumul Taberei, la ANL, că blocurile acelea nu vor fi gata niciodată.

Am ieșit de la comisarul șef mai cătrănit decât de la examenul de „Geometria străzii”. Măcar la ăla știam că o dădusem în bară. Dar acum, deși știam că am făcut bine acceptând și pacostea asta cu cenaclul literar, simțeam că mai rău de atât nici că se putea. Situația era disperată: ca în cazul unui accident cu victima în mijlocul intersecției. Cu gramatica stăteam rău de tot: pe tot timpul școlii o dusesem din corigență în corigență la „Limba și literatura română”. Ce știam eu să scriu? Rapoarte de tură.

Atâta știam să scriu, atâta și trebuia. Doar nu intrasem în Poliție ca să scriu romane, sau poezii, sau piese de teatru. Când mai greșeam la rapoarte, mă mai corecta Nina, de la serviciu, la care mă duceam să mi le bage pe calculator. Mai o virgulă, mai un acord. Îmi explica ea regulile, dar îmi

intrau pe o ureche și îmi ieșeau pe amândouă. Eu eram atent numai la genunchii ei. Când a văzut că-și pierde timpul în felul acesta, Nina s-a hotărât să și-l piardă într-un mod mult mai folositor: a acceptat să ne întâlnim. De trei ani ieșim în doi, sau în patru, cu Stănel, colegul meu de apartament de serviciu cu două camere, subofițer și el, dar la „Moravuri”, și cu Patricia, casieră la Carrefour, care se îngrijește de felul în care Stănel își cheltuiește leafa ca să aibă tot ce-i trebuie. Dar o să vă mai povestesc și despre Stănel, și despre Patricia, și mai ales despre Nina. Nina, soarele serilor mele libere, lumina week-end-urilor mele la iarbă verde, sau la munte, cea pe care am luat-o la mare, la Saturn, la mare la greci, la mare la turci, la mare la croați, la Balaton la unguri, mă rog, peste tot. Nina, cea care cunoaște la perfecție limba română, ba chiar și engleza și franceza la nivel de scris. Mai puțin oral.

Joi m-am dus la cenaclu, cu inima strânsă și cu un bloc-notes format A4, dăruit de Nina și adus de Patricia de la Carrefour, de la Solduri. M-a dus Stănel cu Loganul și cu fetele, că era în timpul serviciului lui. M-au lăsat la cenaclu și ei s-au dus la „Caru cu bere”. Mai bine mă specializez și eu pe târfe și proxeneți; cu intersecțiile astea uite în ce belea intrasem. Nu mai spun că lui Stănel îi decontau și consumațiile la restaurante sau la baruri...

Am intrat. Erau vreo 10-12, unii în uniforme, altele în civil. Civilele arătau mai toate bine, și la decolteuri, și la genunchi. Sigur că ați observat că am o slăbiciune pentru ge-

nunchi: o tipă poate să aibă picioarele mai nașpa, mai slăbănoage sau mai strâmbe, dar genunchii arată întotdeauna bine câtă vreme tipa stă așezată. Aș putea merge și mai departe și să spun: o tipă e întotdeauna bine când e așezată.

Scaunele erau așezate în semicerc și aveau brațe cu suport pentru scris, ca niște măsuțe. În mijloc, cam ca mine în intersecție, stătea un general, mi se spusese că e în retragere. M-am prezentat:

– Sunt subofițer Chioașcă Victor, din brigada „Circulație” a Poliției Capitalei. Vă rog să prezentați ac... pardon, actele nu vi le cer, că ne-au controlat legitimațiile la poartă.

Generalul, sau scriitorul, sau profesorul – ce o fi fost – a zâmbit blând:

– Bun venit, Chioașcă Victor de la „Circulație”. Asta ne mai lipsea. Avem aici membri de la „Criminalistică”, de la „Judiciară”, de la „Moravuri”... De la „Circulație” n-aveam pe nimeni. Victor Chioașcă – cred că merge ca nume de scriitor. Nu va trebui să-ți alegi pseudonim. Sună viguros, cred că vei scrie proză realistă. Ceva experiență literară?

– Nu prea, domnule general. Am trăit cam singuratic într-o intersecție noroioasă, de șantier, din Drumul Taberei. De mâine sunt promovat în intersecția de la Aeroportul Băneasa. Am recitat la școală, prin a IV-a, „Noi vrem pământ”. Cam slăbuț la gramatică.

– Aici ne spunem pe nume, Victoraș. Fără grade. Sunt Simion Arnăutu: zece romane înainte de 1989 – toate vândute; trei după 1990 – toate

în librării. Nu puteam să las să se risipească experiența aceasta a mea; de aceea sunteți aici, la cenaclul „Poliția literară” cu sprijinul larg al Ministerului și al DGP București. Vom arăta țării, lumii întregi, că Poliția Capitalei se luptă nu numai cu infractorii și criminalii, cu cei fără-de-lege, cu câinii vagabonzi, cu târfele vagaboande, dar ține să ofere tuturor locuitorilor patriei, fără deosebire de gust, literatură de calitate în volume bine legate pe cheltuiala Ministerului.

Simion Arnăutu a continuat, de data asta adresându-se tuturor:

– La partea de gramatică a limbii române, vom discuta astăzi despre virgula dintre subiect și predicat. Care virgulă nu trebuie să fie acolo, să fim bine înțeleși. În partea a doua vom vorbi despre Jurnal. Jurnalul ca gen, sau sub-gen literar. Cum majoritatea sunteți debutanți în ale scrisului, cred că un bun început ar fi, pentru fiecare din voi, să țineți un jurnal zilnic.

La prima parte am fost numai ochi. I-am ațintit pe o roșcată tunsă scurt, polițienește, ce inspira, literalmente, cuvintele profesorului. Pieptul îi sălta ritmic și, în același timp, elastic. Își încrucișa, nervoasă, când stângul peste dreptul, când dreptul peste stângul. Nota totul, iar când pierdea ceva din spusele profesorului, se întorcea când spre cel din dreapta – un căpitan cam neantrenat și cam rotofei, cum sunt toți cei de la partea sedentară –, când spre o tipă spălăcită, cu părul cam rar și cu pantalonii de stofă groasă, largi ca pe vremea bunicii. N-am prea dat importanță locului virgulei – aveam să mă bazez tot pe Nina

ca să mi le corecteze și să mi le pună cum știe ea mai bine. Dar am aflat, când generalul i-a răspuns la o întrebare, că pe roșcată o cheamă Sonia Clopotaru. De tras clopote nu știu dacă era loc, pentru că avea verighetă la mână.

La pauză, Sonia a venit glonț la mine.

– Ascultă, Cireașă...

– Chioașcă, să trăiți... așa de bine precum arătați...

– Victoraș, cum vei ști tu unde să pui virgula, dacă m-ai dezbrăcat de vreo cinșpe ori în cursul orei? N-ai mai văzut laborantă criminalistă în civil? Sonia mă cheamă, ai auzit. Zi-mi și tu pe nume, că îmi scrântesc limba dacă-ți zic Chișcă. Ai trăit în pădure acolo, în Drumul Taberei?

Nu știu ce credeți, și nici n-am cum să aflu ce credeți despre chestia asta, dar mie nu mi s-a întâmplat decât foarte rar să nu mă culc, în maximum două zile, cu o tipă care vine la mine și mă admonestează că o dezbrac din priviri.

Părea să mimeze o supărare. Dar ochii o dădeau de gol, spunându-mi că glumește. Jucăuși, negri, mici și rimelați. Nu mai spun că și acum, când se desfășurase pe verticală, picioarele erau tot frumoase, cu mușchi alungiți, ca de baschetbalistă, sau de alergătoare de sprint. Se balansa când pe unul, când pe altul, de-ai fi zis că e gata să ia startul în orice moment. Coapsele și șoldurile îi erau doar ușor arcuite, ca în curbele de pe autostrăzi în care poți merge liniștit cu 120-130 la oră fără teamă că vei ieși în decor. Sâni ei mici împingeau niște cupole semi-sferice și semi-transparente

printr-o bluză transparentă bine, astfel că nu trebuia să mă chinui să ghicesc cam pe unde sunt sfârcurile.

– Femeia potrivită la locul crimei. Dacă tu nu-i scoli, atunci înseamnă că sunt morți de-a binelea. Te-au adus cu forța, ca pe mine, sau ești aici ca să venim noi cu drag și voie bună la cenaclu?

– Uite, Victore, mie începe să îmi placă cum gândești. M-am săturat de glume proaste cu trasul clopotelor. Așa încep toți. Sau, majoritatea. Și pe urmă constăți că habar n-au de chestia asta. Domnule! Nu te pricepi, nu te bagi! De ce să încurci lumea degeaba? Ceva trecătoare prin intersecția ta? Că vezi că eu... și îmi arată din priviri verigheta care deja îmi stătea în ochi și în gât.

– O prietenă de trei ani... de fapt de 23. Foarte bună la gramatică și, în general, la limbi. În rest – muncă și iar muncă. Domnul Clopotaru e gelos? Te lasă să scrii liber?

Văzând că se apropie de noi căpitanul cel rotofei și tipa cea spălăcită, Sonia îmi luă bloc-notesul și, făcându-se că îmi corectează singura propoziție pe care o scrisesem: „*Nu se pune niciodată virgulă între subiect și predicat*”, adăugă, dedesubt: „*Există, totuși, situații excepționale în care e loc și pentru virgulă între subiect și predicat*”. La sfârșitul frazei nu puse punct, ci puncte de suspensie, urmate de un număr de telefon mobil.

În timp ce scria, se aplecase astfel încât să-mi ofere cel mai potrivit unghi pentru a-i privi adânc decolteul. Certitudinea ucide – dar nu întotdeauna. Sutienu era, într-adevăr, transparent și cu semicupă. Sfârcurile

erau exact acolo unde le ghicisem prin bluză. Am scăpat teafăr, doar un pic mai emoționat.

Deși capul îmi era plin de idei, au încăput și cele pe care le-a expus generalul Arnăutu în lecția despre „Jurnal”. Poate că au ajutat la fixarea lor și întrebările pe care le-a pus, tot timpul orei, Sonia. *„Cât de intime pot fi gândurile pe care le transcrii în jurnal?”* *„Poți da nume, adrese sau profesii fictive celor despre care scrii, pentru a le proteja identitatea?”* *„Ne menținem la general, sau dăm cele mai amănunțite detalii, astfel încât cititorul să simtă ce simțim și noi, ca autori, în situațiile descrise?”* *„Poate fi incriminat cineva, și adus în fața legiuitorului, pentru faptele descrise într-un jurnal?”*

La unele întrebări, privirea Soniei se rotea încet peste semicercul cu scaune și poposea un pic mai mult asupra mea. Nu știu dacă am înțeles tot ce vroia să spună cu întrebările acelea, dar am băgat numărul ei de telefon în mobilul meu, cu numele Sebastian. Asta pentru că Arnăutu tocmai menționa „Jurnalul” lui Mihail Sebastian, jurnal care făcuse oarece vâlvă prin referirile la unul Mircea Eliade. Apoi, după ce am memorat numărul ei de telefon, l-am șters cu pixul, înnegrindu-l pe foaia din blocnotes.

Eram oare vinovat față de Nina? Îmi spuneam că nu. Privitul nu e faptă, nu e păcat; ce e frumos îi place și lui Dumnezeu, nu? Păcătuisem tot atât cât păcătuiam când îmi lipeam ochii de vreo tipă bine care trecea pe stradă pe lângă mine. Eram aproape sigur că păcatul stă doar în faptă, iar

de la privitul pe stradă, sau în decolteu, până la faptă, era o cale lungă. Și, la urma-urmei, nu îi cerusem eu numărul de telefon. Da, dar o întrebasem dacă o lasă soțul să scrie liber, dacă e gelos sau nu. Asta unde s-o pun? Nu era nici privire – nevinovată, sau lăcomă –, dar nici faptă. Era între. Era ca o intenție. Dar, mă gândeam: nu amendezi pe nimeni doar pentru intenția de a traversa strada pe roșu. Dacă era cineva vinovat, acela era comisarul Revițchi și ideea lui tâmpită de a mă trimite la cenaclu. Punct.

S-ar putea să fiți mirați, dacă ați citit până aici, de faptul că transcriu tot ce-mi trecea atunci prin minte. Dar asta ni s-a cerut, asta fac. *„Într-un jurnal, autorul analizează tot timpul ceea ce face, ce fac ceilalți, ce se întâmplă lângă el – la serviciu, în familie, în concediu – sau pe scară largă – societate, univers, existență umană. Totul trebuie trecut prin filtrul acesta personal. Nu scrii ce scriu ziarele, sau, dacă totuși scrii despre un eveniment politic important, atunci spui ce gândești tu despre el, nu reiei ideile altora. Cititorul te citește pe tine, nu vrea ce au scris alții în ziare, sau ce au comentat alții la televizor”*.

Asta e. Dacă nu v-ați dat seama până acum, spun aici, la pagina a șasea, sau la a câta va fi în volum, că eu scriu – și voi citiți – un Jurnal. Poate că asta nu v-a fost clar datorită faptului că sunt la primul, deci începător. Deși încerc să aplic tot ce ne-a învățat generalul Arnăutu, e probabil să nu reușesc. De exemplu, Arnăutu ne-a zis că în partea introductivă să ne prezentăm. Ca să știe lumea – cititorii – cine scrie acel jurnal. Când e vorba de

un scriitor cunoscut, ca Mihail Sebastian, sau ca Paul Goma, respectivul nu se prezintă în introducere. Toată lumea știe despre cine e vorba – de pe copertă. Dar la necunoscuți ca noi, e absolut obligatoriu să dăm un minim de date: nume, ocupație, localitate. Adresa nu e necesară – așa a zis Arnăutu. Așa a zis – așa am și făcut. Am început prezentându-mă regulamentar: nume, funcție, loc de muncă. Am precizat și intersecțiile: și cea anterioară, și cea actuală. Mi-am prezentat și prietena actuală. E drept că toate astea mi-au luat timp, și că aproape șase pagini sunt cam mult pentru o introducere într-un Jurnal. *„Nu pierdeți prea mult timp cu introducerea. Citiitorul nu trebuie pierdut, ci atras de primele pagini. Căutați să intrați cât mai repede în miezul lucrurilor și, ajunși acolo, analizați totul, în cele mai mici detalii. Imaginați pe lângă situațiile reale. Puneți-vă într-o postură în care nu veți fi, poate, niciodată: de președinte al SUA, sau al României; de cosmonaut, sau de sclav din secolul II Î.C.; de iubit al Angelinei Jolie, sau al Elenei Udrea. Și apoi, elaborați asupra situației: ce ați face, ce decizii ați lua, cum v-ați comporta. Asta doar ca o idee”* – încheiase, mulțumit de sine, Arnăutu.

Cam asta încerc să fac și eu. Prea multe nu mi s-au întâmplat în cei cinci ani petrecuți în intersecția din Drumul Taberei. Ar fi fost bine dacă s-ar fi întâmplat, pentru că, tot Arnăutu, în aceeași lecție, ne-a sfătuit să face dese referiri la experiența noastră trecută. Introspecții în trecut – parcă așa a spus. Ferice de Sonia: ea poate să scrie despre o mulțime de victime

lăsate în urmă. O mulțime de cadavre. Dar nu numai despre trecut; ne-a mai zis Arnăutu să scriem gândindu-ne și la viitor. La ce ne așteaptă. Ce să ne aștepte? O nouă intersecție în cazul meu, un nou cadavru în cazul Soniei Clopotaru.

Non-stopul cu gazelă neagră și marmură albă

Azi e vineri. 20 decembrie.... Trebuia să scriu și ieri, pentru că ieri a fost o zi mare: ieri am început să dirijez circulația la Băneasa. Dar n-am avut chef. Erau prea multe lucruri noi: intersecția, timpii semafoarelor, trecătoare, noul meu coleg de echipaj. Spuneți și voi: când faci cunoștință cu o tipă, o cunoștință fierbinte, îți stă gândul la jurnal? Nici vorbă. Nu te grăbești să consenmezi ce-și-cum. Știu că nu așa ne-a instruit generalul Arnăutu. El a zis să fim mereu pe fază. Să scriem tot, că poate, cine știe, ceea ce ni se pare lipsit de importanță astăzi, atunci când scriem, va căpăta relevanță – așa a zis, relevanță, se va vădi important cândva, în viitor.

De exemplu, mie mi s-a părut irelevant că ieri, la ora 6 dimineața, când am debarcat în intersecție din Loganul condus de Nicu Jercan, am zărit un tip care dădea din mâini în mijlocul intersecției. Chiar am vrut să-l întreb pe Nicu ce e cu ăla și de ce dă din mâini. Dar și tipul, și Nicu, au dispărut imediat. Nicu se grăbea la Non-stopul din colț. Apucase să-mi povestească pe drum că în fiecare dimineață își ia acolo cafeaua pe burta goală.

Haideți să vă povestesc ce știu

despre Nicu. Nicu Jercan – colegul meu de echipaj. În primul rând e cam într-o ureche. Asta i se trage de la fluiertat și de la zgomotul claxoanelor. Timp de doi ani, cât a durat săparea șanțului de la Băneasa, zgomotul asurzitor, ca să nu vorbim și de stress, îl surzise pe Nicu de o ureche, iar pe fostul lui coechipier – de amândouă. Încadrat la invalidate de gradul II și dotat cu proteză auditivă, Vasilescu Ilie, colegul lui Nicu, fusese tras pe dreapta la intrarea Secției 2 de Poliție. Nicu ar fi putut să profite și el, să se prefacă surd și de urechea zdravănă, și să capete și el vreo ușă de intrare, sau o sală de așteptare în care să facă ordine. „Nu puteam să fac una ca asta” – mi-a explicat el. „Nu puteam să las de izbeliște o intersecție importantă ca Băneasa – mai ales acum, că se modernizase. Și, mai mult decât atât, nu puteam să las Non-stop-ul ăsta din colț, deschis zi și noapte ca și decolteul patroanei. La început, acum vreo 3-4 ani, la Fatima serveam numai cafeaua. Arabică, tare, venită prăjită bine din Etiopia. Neagră ca bastonul de circulație. Netedă la piele ca și el. O serveam dimineața. Mai rar – câte un croissant. Dar n-a trecut mai mult de o săptămână până când mi-am dat seama că dincolo de decolteu e un suflet mare, care mă poate face să uit balamucul continuu din intersecție și să aflu mai multe despre sălbăticia ținuturilor africane. Îl lăsam pe Vasilescu – cum o să te las și pe tine, Victore – și îmi luam cafeaua pe burta goală cu Fatima. Mă aștepta fierbinte! Câte nu ne-am povestit! Câte n-am de povestit! Câte o să mai am de povestit! De aceea mă prefac că aud

cu ambele urechi, Victore! Vin pe la 10. Și-așa acum nu mai e ca pe timpuri, când nu era pasajul. Atunci nu mai pridideam, și eu, și Vasilescu, fluierând tot timpul și trăgând pe dreapta. Acum putem face cu schimbul. Adică, nu chiar tot. Să nu înțelegi că putem face cu schimbul la Fatima. Să nu te pună dracul să te dai la ea! Cred că nici n-ai avea șanse, ea ține la mine, și eu la ea.”

Așa era. Puteam – și chiar aveam instrucțiuni – să facem cu schimbul. Unul să dirijeze circulația, celălalt să dea amenzi. Numai că Nicu bea vreo trei cafele, lungi de câte o oră. Planul de amenzi avea să sufere. Fără să vrea, Fatima sărăcea bugetul ministerului și al statului. Zeci de mașini poluau aerul intersecției și al patriei, în vreme ce Nicu se iniția în gravele probleme ale Africii: subnutriția, deșertificarea și epidemiile de tot felul.

Tot ieri, pe la 11, între cafeaua a II-a și a III-a a lui Nicu, m-am dus și eu la Non-stop. Dacă nu mă spuneți lui Nicu, vă mărturisesc aici că n-am regretat. Am înțeles pe deplin devotamentul său pentru intersecția de la Băneasa. Fatima m-a întâmpinat de parcă aș fi fost un sinistat venit după ajutoare. Sandwich cald, încălzit la micro-unde care veneau de peste tot, mai ales din ochii ei negri, umbriți de gene uriașe, ca niște evantaie. Suc rece, natural, fără adaos comercial și de zahăr, aburind un pahar de cristal. Buze roșii, senzuale ca la orice africană care nu are nevoie de Botox. Sâni răsfrânți, atât cât le dădea voie să se răsfrângă un halat alb, lipit de șoduri, de coapse și de privirea oricui intra în Non-stop.

M-a ghicit după chipiu și după cum înțepenisem lângă galantar. Era clar că nu cunoscusem până atunci minunile Africii. Vorbea oarecum cântat, deși nu citisem pe nicăieri că gazelele cântă.

– Să ai grijă de Nicu, Victor. Victor, nu-i așa? Nici nu știi ce coleg bun ai căpătat. Bun și înțelegător. Pe mine mă ascultă orbește. Asta când îi vorbesc în urechea stângă. De aceea mi-e frică, de aceea îți zic să ai grijă de el: dacă vine vreun camion din dreapta – e mort. Și noi doi, eu și cu Nicu, mai avem multe să ne spunem. Nu știu ce m-aș face dacă ar muri în intersecția asta blestemată! N-aș mai putea să mă uit spre ea, așteptând clienții, sau așteptându-l să vină la cafea. Așa-i că-i bună cafeaua?

– Fatima, când mă gândesc ce fadă e cafeaua de la supermarket, înțeleg de ce Nicu stă mai mult pe la tine. Da' mi-a zis să nu mă dau prea mult la tine; am spus asta doar ca un compliment. Îi pui întăritoare? Adică, în cafea...

– Foarte puțin. De când cu intersecția asta nouă, Nicu e cam stresat. O fi și vârsta, dar eu nu vreau ca el să observe. Eu o să țin la el și când o surzi de tot, sau când o să-i facă rău cafeaua. O să-i reduc treptat porția: întâi la două pe zi, apoi la una, apoi la una pe săptămână. E un om și jumătate acum, o să-l iubesc și când va rămâne doar jumătatea.

Cafeaua pe care mi-o servise Fatima era aromată și tare. Nu știu dacă era tare pentru că îi pusese întăritoare. Oricum, eu eram nou în intersecție, nu putea să mă bănuiască de stress. Iar ce vedeam, de la măsura de

după galantar unde o savuram, era cu mult peste ceea ce aș fi putut vedea dirijând circulația în Drumul Taberei timp de 100 ani. Era clar că mă puneam la încercare. Și când se apleca să ia o sticlă de cognac „Unirea” de pe raftul de jos, și când se înălța pe vârfuri ca să tragă un pachet de LM roșu scurt de pe raftul de sus. Geografia continentului negru îmi arăta atunci părțile necunoscute, petele lui negre. Ca la un safari, cutreieram savane, sau intram în junglă urmărind o sălbăticiune care mă ademenea, dar de care știam că trebuie să mă țin departe. Era un safari fără pușcă. Un documentar pentru Discovery. Plin de respect – nu atât pentru că Nicu mă rugase să mă țin departe, ci pentru că felul în care Fatima vorbea despre relația lor impunea, într-adevăr, respect.

Era clar că socoteala din intersecție nu se potrivea cu aceea de la Non-stop. Venisem cu ideea că Nicu se distrează și el cum poate, pe lăzile de ambalaje din magazia Non-stopului, ca să mai uite de claxoane, de vânt și de ploaie, și de o nevastă cicălitoare. Și, când colo, o vedeam pe Fatima plină de dragoste pentru el, gata să-l apere de orice pericol. Și mă mai gândeam că el, colegul meu, trăiește mai bine decât oricare din generali din Poliția română: iubit și răsfățat, ceea ce-l face pe jumătate surd la frământările noastre, ale polițiștilor, privind acțiunile guvernului de a ne reduce sporurile, salariile și pensiile. Aproape surd la cicălele nevastei, și la năzbâtiile celor doi băieți, la liceu sau acasă. Îmbătrânit frumos în grad la 45 ani, fără altă perspectivă decât surzirea și de cealaltă ureche, Nicu

trăia fără grijă pe două continente: unul poluat, stresant, reprezentat prin intersecția de la Băneasa. Celălalt – sălbatic, fierbinte, pur, neatins de oameni peste tot – reprezentat de oaza cu havuz și bideu de marmură de la Non-stopul Fatimei.

Niște vorbe urâte

Azi e sâmbătă 21 decembrie. Prima sâmbătă în intersecția de la Băneasa. Nicu oprește Loganul în fața Non-stopului Fatimei și rămâne acolo. Mergând pe jos, îl zăresc de departe pe tipul care era și ieri în intersecție. De data aceasta nu mai am niciun dubiu: tipul dirija circulația! Își pusese și o vestă galbenă, reflectorizantă. Avea și mănuși albe. Îi lipseau doar bastonul și șapca. De departe părea chiar un agent de circulație care își făcea treaba, conștiincios, în postul ce-i fusese repartizat.

Mă opresc lângă bancomatul de la Bancpost și îl observ. Gesturi precise. Întoarceri hotărâte la 90 grade, atunci când schimbă „calea liberă”. E clar că nu face asta pentru prima dată: are exercițiu. Cum? De unde? Auzisem de tipi din astia, exhibiționiști, care mai rău încurcau traficul decât să-l regleze. Numai că omul meu știe foarte bine ce face. Prelungeste timpul pe care virează spre aeroport cei care vin dinspre Pipera. Observasem și eu, ieri, că acel timp era prea scurt și lăsa să treacă prea puține mașini, formând cozi la orele de vârf. Fusesem chiar mulțumit că automatele mai lasă loc și pentru noi, agenții, și că leafa noastră nu e deocamdată în pericol. Ca să nu mai vor-

besc de amenzi: încă nu s-au inventat automate care să oprească mașinile ruginite, sau pe cele care scot fum ca furnalele, sau care să ceară actele la control, sau să-i pună pe șoferi să sufle în fiolă.

Mă apropii de omul meu, pe la spate, ca să fiu sigur că nu are timp să dispară, ca ieri. Probabil că ieri ne văzuse coborând din Logan. Îl iau ca din oală.

– Ce faci dumneata aici?

Îmi răspunde liniștit, plin de importanță, fără să-și întrerupă „lucrul”:

– Dirijez circulația. Traficul trebuie fluidizat. Optimizat. Am pus acasă pe calculator...

– Măi omule, n-ai voie să faci asta. Pentru asta trebuie să fii angajat al Ministerului de Interne, al Poliției. Trebuie să ai școală, să fi lucrat pe simulator. De unde ai vesta?

– Domnul Vasilescu, ce om bun! Numai vorbe frumoase! Când lipsea domnu' Nicu, domnu' Vasilescu mă lăsa să dirijez. Zicea: Grigoraș! Cinci minute – nu mai mult, că-mi pierd pâinea. Cinci minute, pentru 50 lei noi, merita, nu-i așa? Vesta mi-a dat-o gratis. Ce vestă frumoasă! Vorbe frumoase! Stau cu ea și la calculator, acasă, când programez...

– Vasilescu te lăsa să dirijezi aici? Și Nicu știa?

– Știa și domnu' Nicu, dar dumnealui nu mă lăsa. Mă lăsați și pe mine? Încă cinci minute, poate prind și trafic mai mare...

Mă uit mai atent la el. Îi lucesc ochii în cap. Stă gata să plângă. E ca un copil care-și dorește o jucărie și care ar fi face totul pentru ca să o ca-

pete. Văzute de aproape, hainele arată aproape jerpelite de atâta purtare. Jerpelite, dar curate. E proaspăt bărbierit. Un miros de after-shave bun ajunge până la mine. E slab, străveziu. Un balonzaid de modă veche, trecut probabil prin Revoluție și prin multe curățătorii, atârână pe el ca pe un cuierpom. Blugii sunt tociți, făcând burleane pe deasupra tenișilor. Teniși, nu adidași. Nici măcar chinezești – teniși de Drăgășani. Văzându-mă că tac, turuie înainte, doar-doar m-o convinge...

– Tehnologie nouă. De vârf. Opt timpi sincronizați, viraje în toate părțile. Domnu' agent, nici la Universitate, nici la Lujerului nu e așa tehnologizat ca aici, la Băneasa. Dar în câteva zile vă obișnuți. Dacă vă e greu, vă ajut eu. Numai vorbe frumoase. Tehnologie. Nu e ca în Trafalgar Square – ah! acolo agentul e singur. E împărat. Dirijează el totul, singur, fără semafoare. Și la Tokyo.

Am lucrat pentru Tokyo. 12 timpi. 4 luni am programat. Grigoraș, mă ajuți? că nu găsesc eroarea. Nu merge programul. Ce vorbe frumoase... Stăteam până noaptea târziu... Maria... Parfum Pleasures, de la Estée Lauder. Cizme de la Gucci. PC-uri performante, flat-screen, legătură în broadband. Sateliți. Fibră optică. Tehnologii frumoase. Numai vorbe frumoase! În engleză, cu japonezii pe fir. Termene scurte...

În timp ce povestește, sau, mai bine zis, delirează, tremură de plăcere. Îl trag cu greu spre intrândul de la Bancpost. Întoarce mereu capul spre intersecție, îngrijorat că o lasă nesupravegheată.

– Lasă, Grigoraș, nu te îngrijora. Semafoarele își fac ele treaba. Uite, poți să-mi spui pe nume. Adică pe prenume: Victor. Chioașcă e mai greu de pronunțat.

Vroiam să-l liniștesc. Mirat că nu o luase la fugă, că mi-o spusese pe aia dreaptă – vreau să dirijez aici, asta e plăcerea mea, mă lași? – mi se părea normal să aflu întreaga poveste.

Îi dau un croissant luat de la Fatima. Mușcă din el, hămesit, privind când la mine, când la trafic. Continuă să vorbească, chiar cu gura plină. Pare că se teme că-l voi trimite la plimbare înainte de a-i promite că-l las să dirijeze.

– În facultate era bine. Aveam și ore de practică, de lucru la proiect. Pe teren. Dacă nu simți traficul, cum să programezi? La Diplomă am făcut Ștefan cel Mare. Undă verde de la Perla la Dristor. Tehnologie. Senzori de trafic. Automate adaptative. N-am dormit șase luni, dar ce vorbe frumoase!!! A mers din prima. Decanul a vrut să mă oprească asistent. Dar a venit Șefu', cu Maria, să merg la ei. Că au proiectul cu Tokyo. Maria era într-o rochiță de vară. Blondă, înaltă, cu picioare atletice, cu gropițe în obraji și sub genunchi. Tehnologie de vârf – m-am angajat la ei. Salariul mare, termene scurte. Japonezii așteptau aplicația noastră. Maria și șefu' nu făcuseră nimic. Cafele cu aromă de Estée Lauder. Sandvișuri impregnate de Pleasures. Maria cu ochii verzi. Numai vorbe frumoase! Șefu' mai avea două saloane de cofatură și trei agenții imobiliare. Venea doar în control. Maria urmărea graficul de lucrări. Când venea Șefu' în control, ea îi dădea ra-

portul. În biroul lui. Lucram pe specificații perfecte, de, ca de la japonezi. Vedeai totul în ele, parcă erai în intersecția din Tokyo. Numai vorbe frumoase! La testare a început să mă ajute și Maria. Nu numai cu sanvișuri și cafele. Dormeam la sediu, pe canapele. Separat. Eu în laborator, Maria în biroul șefului. Dar șefu' doar venea în control, nu sta în birou. Mama zicea că mă surmenez, când mă duceam pe acasă, la o săptămână. „Grigoraș – îmi zicea mama – o să te îmbolnăvești cu japonezii ăia.” Am terminat la timp versiunea Beta. Era duminică seara. Șefu' a destupat șampania. M-am amețit. Am adormit, că nu mai dormisem de trei nopți. Când m-am sculat, nici nu știam bine unde sunt. Credeam că sunt la televizor: se auzeau icnete, ca în filmele alea. Icnete de plăcere. Veneau din biroul șefului. M-am dus să văd dacă mai e șampanie. Am auzit, din hol, vocea șefului:

– Prostănacul ăla o fi știind că ți-o trag?

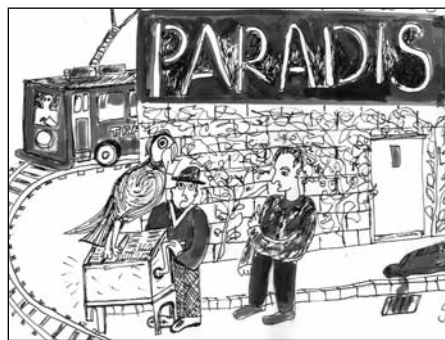
– E băgat până peste urechi în aplicație. Mare noroc am avut cu el, șefu'. Puțini o scoteau la capăt. Cred că e îndrăgostit de mine, dar e atât de sfios încât nici în decolteu nu mi se uită...

Maria vorbea gâfâind, și, când am deschis ușa șefului, am văzut și de ce. Niște vorbe urâte! Urâte! Era pe canapea, sub șefu', sprijinindu-și picioarele ei lungi pe marginea biroului. Sutienu și chiloțeei ei atârnav pe brațul fotoliului. Erau Chantelle. Dacă nu aș fi deschis ușa, n-aș fi aflat niciodată de la ce firmă sunt. Acum știam. Până acum fuseseră numai vorbe frumoase. Și tehnologie înaltă. M-am întors în

laborator și am strecurat un bug în program. Apoi am salvat.

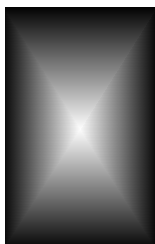
– Ce-i aia bug, Grigoraș? l-am întrebat.

– Ceva care face să nu meargă programul. L-am băgat că au fost vorbele alea rele. Eu n-am spus vorbe rele. Dar ei au spus și mai multe, la tribunal. Că nu mi-am îndeplinit sarcinile de serviciu. Că am sabotat lucrarea. Mi-au cerut daune. Și-acuma plătesc. Plătesc din pensia de boală, pentru niște vorbe rele. Mama a zis că dacă o prinde pe Maria o jupoaie de vie. Dar Maria nu e de vină. Au fost niște vorbe urâte. Atât. Maria are ochi verzi. Și cizme Gucci. Și miroase a Pleasures. Și sânii ei sunt cuibăriți în Chantelle. Acuma știu. Astea sunt vorbe frumoase. Și picioarele lungi și cu gropițe sunt vorbe frumoase. Mi-e îmi plac numai vorbele frumoase. Și tehnologiile de vârf. Beta n-a mers niciodată la japonezi. Am auzit că au luat-o de la capăt cu indienii. Și că șefu' a trebuit să vândă tot ca să le plătească daune japonezilor. Maria vinde acum parfumuri la Băneasa Shopping Center. Când am ieșit din spital m-am dus pe acolo, dar m-am ținut la distanță, să nu mă vadă. E tot frumoasă, Maria. Mă lași să dirijez, Victor?

POEME de Aida HANCER

Glanda pământului I

tată noi vrem să te vindem dimineață
vom da jos perdelele să te acopere
soarele orașului cu obraji de vin
oranj înghețat noi stăm
cu tine în groapă numai în primele
cinci minute ale morții tale
ca să ne spui ce văd porcii
în ziua nunții stăpânilor
fă-ne loc lângă tine cinci minute
între cutele hainei tale ca un fulger
între scândurile din gard sau
o femeie subțire dând pe-o răzătoare
hainele murdare ale familiei
tată în casă mizeria crește ca apele
și ne umple de liniște. soarele apasă
pedala coșului de gunoi se deschide
o gură a neplăcerii
îmbracă-te eroii tăi preferați
au parcat mașinile în rușinea ta
dar tatăl calcă prelung își adună
pământul mai aproape un sfânt cu
pământ între picioare. el locuiește
o glandă jos în pământ
noi stăm în picioare îi gâdilăm orgoliul
dar eu dau primele semne de disperare
îmi fluture mâinile în aer
ca într-un aluat urc în găleată
și fac semn să mă scoată afară de-aici
unde sfinții latră ca animale de casă
și nu rămâne carne pe os

Glanda pământului II

tată au venit vânzătorii la ușă
le-am spus de porci de ateliere
și de toate așchiile pe care le-a
înghițit carnea ta de picioarele
umflate de genunchii ca stâlpii
din poartă în care zăpada
a scobit până la os și mai departe
își face loc printre venele tale
ca șerpui printre portative de iarbă
de gleznele mari și gambele groase
ca niște tumori care te-au purtat prin
oraș și în care credeai că ai prieteni
de încredere pentru mult timp
și ochii pământii de călugăr
care se tulbură nu pentru credință
ci pentru o cană cu apă
după patruzeci de zile și fâlcile
lui se crapă ca niște pereți de colibă

te-ai mutat la oraș
ți-ai făcut din betoane o casă
ai suflat în ele dar ele n-au înviat
ai mutat femeia iubită
de pe-un genunchi pe celălalt
între orgă și organic
și să storci atâta lumină cat se poate
dintr-o femeie și să zidești
din carne curată o casă
care să nască în fiecare zi pe ușă
să mă nască pe culoare și
să mă conducă jos la parter
cordonul ombilical al blocului nostru
apartamentul nostru are ieșire
la pământ

ai făcut dragoste într-o cutie de conserve
ai astupat crăpăturile de friși de curioși
cu șosete de lână
numai călcâiele tale uscate miroso

a zăpadă și Casa Mare
ai găurit pereții deși ți-era milă de ei
de parcă ar fi fost pielea unui uriaș
care-a suferit mult și-a sfârșit răstignit
pe pereți la oraș
ai cumpărat cu greu mobila
și cand ai plecat și din oraș
ai luat cu tine o pernă
și dulapul din camera de nuntă.

tatăl nostru care de vreo trei ani
n-ai mai ieșit printre flori
vecinii nu mai sunt supărați și
în fiecare duminică ne lasă
lapte și biscuiți pe băncuța de la ușă.
eu și mama avem lipsă de calciu
de fapt și tu aveai dar ți-a trecut
unde e lipsă mare și vindecarea
trebuie să fie dureroasă și radicală
de prăjituri ne ferim.
de trei ori a fost zăpadă de-un metru
o dată chiar mi s-a părut
că ți s-au crăpat palmele cam tare și
m-a bufnit râsul (semănai
cu pământul când e proaspăt arat
și cazi de la doi metri din măr și
nu te lovești fiindcă pământul
e numai vată neagră aruncată pe cer)
dar ție nici nu-ți păsa
când hohotea viața prea tare
îi trăgeai o palmă
care-ar fi putut să mute și munții

mi s-a părut că te văd venind
cu sifonul plin
și cu mătura pentru zăpadă

mașina ca un înger căzut ruginea
și vecinii Îngeri ceilalți cântau

dar uite că soarele ne obligă
să intrăm în vară cu cuțitul la gât
capul înainte ca niște
înotătoare profesioniste ce suntem

tu avei palmele fine și călcâiele
crăpate ca sfinții
numai că sfinții n-aveau părinți
dacă s-ar fi operat de apendicită
părinții sfinților le-ar fi dus la spital
o sticlă de lapte și poate
trei lei cincizeci, de bomboane.

Lupii de casă

când toate lucrurile dorm în zăpadă
stai treaz pentru mine când
toate lucrurile mucegăiesc tu
pune plicuri de ceai de iarnă
în dulap printre rufe
zbiară dar să n-audă lupii
care topesc gheața cu boturile fierbinți

când toate lucrurile se opresc
lasă aerul cald să se frece
de pulpele tale într-un dans
respectă ritmurile albe ale patului
de noapte

și sângele lupilor e ca sângele din vis
alb și rece și-nconjoară de trei ori
orice ruină păzită de-un foc

dar sângele lucrurilor nu se prelinge
stă încolăcit ca iedera

acum toate lucrurile dorm în zăpadă
și tu un ceas n-ai putut
să veghezi împreună cu mine.

eu sunt copilașul orașului

eu sunt copilașul orașului și ridic
spre tine din asfalt mâinile
mie îmi bate inima cu băți
de bormașină și
pe dedesubtul orașului cerșetori
cu brichetele readuc focul în peșteri
mă ridic din patul de dragoste
ca o macara înțepenită și cobor
în celălalt pat

ca un excavator cu pământ în burtă
oamenii mă comandă. cu ei
prind lumea în brațe și-o strâng
până când îi ies ochii ca doi săni
prin care lumea de jos este
femeia lumii de sus
eu sunt copilașul orașului
și în fiecare duminică mă rog
cu geamul mașinii deschis
și parbrizul spălat
cu venele proeminente ca să vezi și tu
că acvariul s-a murdărit și sângele
trebuie schimbat ia-l cu găleata
și adu-l înapoi cu pipeta
plantează ca la început
sângele cu penseta

eu sunt copilașul orașului
și cel mai frumos răsărit de soare
crește din blana acestui oraș
după ce noapte de noapte
ai înfîpt cuțitul adânc în același loc
lărgit noapte de noapte

și dimineața ai să iei orașul-hermină
și ai să tragi cu cuțitul prin el liniile
tramvaiului pe deasupra zăpezii.

Tristan

el se duce cu stângul și se întoarce
cu dreptul gura lui pune
o ceață caldă pe lucruri gura lui
întoarce din drum orice nenorocire
nu face bine ar trebui lăsat
să moară într-o carieră de piatră
și totuși a fost îmbrățișat
cu o flacără albăstruie până când
i s-au afumat buzele.
și totuși degetul lui visează
toate degetele lui sunt lipite
cu un fir roșu, sângieriu
care privit la lumină seamănă cu
garanția unui produs
asigurarea lui este sângele oamenilor

cules dimineața când pământul
încă mai tremură excavatoarele
stau tolănite și venele
care păreau căptușite cu piatră cubică
pierd învizibil licori numai atunci
în geamurile magazinelor se reflectă
adevăratele ritmuri prețioase pe piață

dar el când se culcă se culcă pe inimă
și ea îl înghesuie mai tare în oase atât
și îmbrățișarea ca mecanism îl mișcă

atât îi trebuie și într-o noapte
se hotărăște că ceea ce nu încape
în tâmpile va fi considerat rezidual
și plimbat prin corp câțiva ani

și moartea cu ochii mari
te privește cu poftă
fiindcă trupul tău nu ține de foame
și zeii sunt vegetarieni
carnea ta e perna pe care
să-și pună paharul cu vin
sau carnea ta e paharnicul vesel

în ea intră toate licorile tu vezi
femeile ca pe niște ace de gămălie
înfipte din greșeală sub unghii

când pășești lovești cu ciocanul
în morții de jos: ești trist
dar nu ești mort
și tristețea atrage fiindcă miroase
a brânză și a stafide

ești trist dar nu ești mort și poți
oricând să te lovești cu capul
de pragul de sus fiindcă ți-au rămas
intrările și ieșirile capul tău
va rămâne ca bornă kilometrică
deasupra

în timp ce picioarele
sub pământ vor dansa
înviorate din când în când
în pânze freatiche.

Elena M. Cîmpan

O CARTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ:

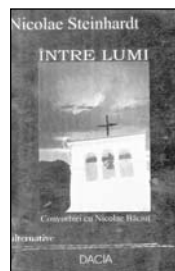
Nicolae Steinhardt, „Între lumi – dialoguri cu Nicolae Băciuț”

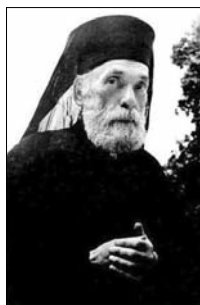
De bună seamă că s-au schimbat lumile, în sensul lor de „voință și reprezentare”, de vreme ce o carte precum aceasta apare într-o nouă ediție (a IV-a) ce se impune ca o altă scriere și o altă lectură a dialogului dintre cei doi Nicolae - **Steinhardt** și **Băciuț**. Trecerea anilor înseamnă o altă apropiere, din perspectiva timpului și a spațiului, față de *Monahul de la Rohia*, o altă înțelegere a ceea ce a însemnat el ca model pentru contemporani și cât a mai rămas din acest model pentru noi, cei de azi. După valuri de respingere, de neînțelegere, de condamnare, de milă, a sosit clipa adevărului.

Privite semantic, cele două lumi pot fi creștine, pot reprezenta preocupările artistului pentru viață și carte, se definesc drept lumi, față-n față, a reporterului și a celui care are încredere de a se confesa, aduc în prim-plan ideea de epoci diferite, de noțiuni precum tânăr - bătrân, învățător și discipol. Cei tineri din vremea lui Steinhardt au ajuns acum, după douăzeci de ani de la moartea filosofului (sper să am dreptate), să fie la o înțelepciune a vieții, a creației, a credinței. De aici, poate, și cele două metode de receptare a acestor „*Învățăături către fiul său*”, una impresionistă, la momentul proaspăt de întâmplare, și cea-

laltă realistă, acum, după ce lucrurile s-au mai așezat, libertatea este la îndemâna oricui, care știe sau nu știe ce să facă cu ea. „Între lumi” e o carte de dragoste în spiritul „Jurnalului de la Pălteniș”, pornit dintr-o admirație neobișnuită a lui Gabriel Liiceanu pentru Constantin Noica, așa cum Nicolae Băciuț e marcat de corespondența cu Nicolae Steinhardt. Dialogurile sub formă epistolară, acoperind rigorile unui interviu obișnuit, se contopesc întrun schimb de idei luminos, atât de util, plăcut lecturii, blând și vindecător. Și poate că tocmai de aceea convorbirile lui N.Băciuț cu N. Steinhardt au un farmec ce străbate din tristețea reporterului de a nu fi ajuns la Rohia în timpul vieții monahului, de a-i fi aproape, lucrul acesta întâmplându-se abia după optsprezece ani.

Cartea aceasta m-a făcut să îmi amintesc o întâmplare petrecută în preajma apariției „*Jurnalului fericiții*”, de Nicolae Steinhardt. Cine a uitat cum se procurau cărțile, cum umblam după ele? Iar cei care nu făceau așa erau niște privilegiați în multe sensuri. M-am întâlnit atunci pe o stradă din Suceava cu preotul și poe-

goste”.

Adevărul este că impactul cu cititorii al acestei cărți a avut cam aceste dimensiuni, de nestăvilit. Dialogurile din cartea „Între lumi” sunt completate, din când în când, de scrisori scurte, mărturie a corespondenței Steinhardt - Băciuț, care urmăreau destinul vreunui text cenzurat sau refuzat. Nicolae Băciuț reușește să-l facă pe Steinhardt să vorbească despre el, ca-ntr-o biografie aparte. Cine este cel a cărui carte este citită? Are vreo importanță? Psihanaliștii ar spune că da, textualiștii ar răspunde că nu. Nicolae Steinhardt vorbește despre nevoia de singurătate a creatorului, cu două condiții însă: creatorul să fie într-adevăr mare, iar singurătatea să fie deplină. „Omul fără libertate e o caricatură”, „criticul primește revelația și o descoperă cititorului”, „nu explicarea unei opere constituie aportul criticii, ci calitatea entuziasmului și adâncimea admirației” sunt expresii ale cunoașterii de către Nicolae Steinhardt a fenomenului bipolar creație – interpretare și a pledării, cu precepte specifice ortodoxe, cum ar fi bunătate, dreptate, înțelegere superioară, pentru gestul cărturar, de înnobilare a vieții.

Adevăratele modele nu mor

tul Constantin Hrehor. Era atât de trist că nu găsește cartea, că pe la librăriile unde a fost sau vândut toate exemplarele. „Toate, spunea Hrehor, de parcă lumea crede că este vorba de un jurnal de dra-

niciodată. Nicolae Băciuț scrie că „*avem nevoie, dincolo de cărți, de cărți vii, de oameni cu trup și suflet, a căror respirație să o simțim aproape*”. Dacă reporterul l-a întrebat, suav și îndrăzneț

(trăsături necesare într-un asemenea context) , pe Nicolae Steinhardt dacă a iubit și dacă a fost iubit de o femeie, înțelegând influența și înrâurirea pe care le-a avut părintele de la distanță, ce ar răspunde, oare, Nicolae Băciuț la întrebarea: dacă ați fi stat mai mult în preajma lui N. Steinhardt, v-ați fi călugărit?

„Între lumi” e o carte de multe alte întrebări fără soluții, dar și de răspunsuri fără întrebări, în căutarea ființei adevărate.

Singurând

*Până unde ține iarna
care-nchide-n noi
lucarna,
până unde în genunchi
umbra ta
mai are trunchi,
până unde gura ta
pe cuvinte pune sa,
pâna când în cerul tău
are lacrimi Dumnezeu,
pâna când ramâne-n ramă
vama care nu ia vamă?
Până unde, pâna când,
rămân singur, singurând?*

Nicolae BĂCIUȚ

Paul MIHALACHE

Knife Edge

Pe Marta am cunoscut-o în august, cu mai bine de jumătate de an în urmă, deși, să spun că ne-am cunoscut, ar fi de-a dreptul exagerat. Se întâmpla în locul cel mai nepotrivit din lume: intrarea în Spitalul Municipal. Domnul Constantinescu mă rugase să-i înmânez personal un plic doctorului Botez. Iar ea se învățea dezorientată pe holurile de la parter, căutând cine știe ce cabinet. Nu ne-am vorbit. Doar am privit-o din mers, și ea s-a oprit, preț de o clipă, vrând parcă să întrebe ceva, dar ușa liftului s-a deschis, am intrat, iar la întoarcere, după doar câteva minute, nu mai era acolo. Trei săptămâni mai târziu, într-o seară de sâmbătă, după o conferință ținută de Ioan Juvara la sediul din Eroilor al Universității, m-am oprit, împreună cu câțiva foști colegi de an, pe o terasă din apropiere. Am comandat bere la halbă și am început să discutăm pe marginea unei întrebări lăsată fără răspuns, cu care domnul Juvara își încheiase prelegerea. Ea era la masa alăturată, cu grăsanul ăla libidinos, despre care aveam în curând să află că e soțul ei. Purta o rochie albastră, subțire, și un lăntșor de aur la gât, cu o cruciuliță chiar deasupra decolteului generos, de care nu-mi mai puteam desprinde privirea. Când, totuși, mi-am ridicat ochii, am realizat că și ea mă privea. Mi-a zâmbit conspirativ și, tot restul serii n-am mai

putut fi câtuși de puțin atent la cuvintele colegilor, deși aprobam înclinând capul, și uneori prindeam din zbor două, trei replici care, rupte de context, oricum nu'mi spuneau mai nimic.

După mai bine de-o oră, Marta – nu știam că o cheamă Marta – s-a ridicat și i-a spus soțului să n-o însoțească: trebuia să ajungă la toaletă. În treacăt, părul ei blond-roșcat, lung până aproape de talie, mi-a atins umerii, într-un gest pe cât de nevinoivat, pe atât de puțin involuntar. Am avut nevoie de multă stăpânire de sine – și de prostie, de ce să n-o recunosc?! – pentru a rămâne pe scaun, în loc să mă duc după ea la baie, unde nu cred că ar fi fost nevoie să-i spun vreun cuvânt. Pentru ce naiba s-or fi măritând unele femei ca Marta – deși, dacă stau bine să mă gândesc, n-am mai întâlnit pe nimeni ca ea – cu bărbați care le-ar putea fi foarte bine buni, burtoși și plictisitori până la Dumnezeu? Dar nu m-am ridicat; parcă eram paralizat. Când s-a întors, el ceruse deja nota de plată, și au ieșit amândoi, fără să mai schimbăm vreo privire.

Aveam să treacă săptămâni întregi în care nu puteam adormi până târziu, spre dimineață, întrebându-mă dacă o voi revedea, iar când, într-un final, reușeam să închid ochii, o visam în cele mai deprimante ipostaze, constrânsă de bărbat'su la tot felul de jocuri scabroase, la care ea se supunea plângând, dar fără să protesteze, ca și cum ar fi fost supusă unui șantaj, și consimțea resemnată să-i satisfacă extravagantele sinistre în schimbul tăcerii. Dimineața, în metrou, toate femeile aveau părul Martei, iar la serviciu, mâinile îmi tremurau într-așa

un hal din cauza oboselii, încât cu greu l-am convins pe domnul Constantinescu să renunțe la ideea cu concediul, și că nici nu mă apucasem de băut.

Aveam s-o reîntâlnesc în oc-tombrie, la casa de bilete a Teatrului de Comedie, de pe strada Sfântul Dumitru, cu măștile lui zâmbitoare și triste, privind tăcute spre forfota multicoloră a Bucureștiului Vechi, toamna. Marta era în fața mea, astfel că nu avea cum să mă observe.

– Cu el te duci? am întrebat-o.

S-a întors lent, deloc surprinsă, ca și cum a ne întâlni acolo, ori în orice alt loc dintr-un oraș cu aproape două milioane de locuitori, ar fi fost cel mai firesc lucru din lume, ba chiar inevitabil.

– În fiecare duminică. Dar el ajunge la șapte fără un sfert, iar acum nu-i nici șase. Avem aproape o oră la dispoziție.

Vorbea cu o siguranță debordantă, de femeie măritată, pentru care aventurile extraconjugale deveniseră demult o rutină. Cuvintele îi sunau ca o invitație la toaleta pentru doamne: cabinele sunt confortabile; vino, avem aproape o oră la dispoziție. Bineînțeles că nu asta a spus.

– O oră cu tine îmi va părea mereu prea puțin, dar pentru început mă declar mulțumit. Să bem un scotch la Shakespeare, am răspuns.

– E mult prea expus. Oricând m-ar putea recunoaște cineva. Ar fi suficient să treacă prin dreptul barului și să arunce o privire înăuntru. Are o groază de cunoscuți.

– Și până când crezi – am îndrăznit, încurajat de replica ei – că

am de gând să accept aventura asta secretă? Le-am promis părinților că mâine seară vă fac cunoștință. Au pregătit friptură de vânat și salată din fructe de mare.

– Nu pot să sufăr fructele de mare, a zâmbit. Du-mă undeva unde să nu fim văzuți.

– You're on my hands, babe. Sper că îți place muzica blues.

– Nu pot să-l sufăr pe Christian Charlie.

– Ești o ignorantă irecuperabilă. Christian Charlie cânta swing și cool jazz în anii '30. Dar nu-i de mirare, cine-ar fi putut să'ți spună? À propos, prietenii îmi spun Cris. Și o să te duc într'o crăsmă unde timpul curge în sens invers acelor de ceasornic, în ritmul acordurilor lui Chris Cain și Stevie Ray Vaughan. Când ieșim de acolo va fi dimineață.

– I'm on your hands, babe, și deja făcusem câțiva pași spre Splaiul Independenței, în drum spre Big Mamou. Am vrut – odată cu ultima ei frază – să o iau de mână.

– Nu aici, idiotule! M-a privit amuzată și contrariată în același timp. Ai puținică răbdare, stimabile... Cris. Eu sunt Marta Ior

– Marta e suficient.

În Big Mamou era frig. Ne-am așezat la o masă din dreptul scenei (goale) cât mai departe de bar. Deși am insistat să găsească vreun pretext, să-i spună indiferent ce – să nu-i spună nimic! – la șase și treizeci și cinci a plecat interzicându-mi să o conduc. Aș fi dat orice ca bărbat-său să ne vadă împreună, să-mi savurez mica victorie. Dar acum, după ce mă lăsase s-o sărut, să-i simt cu degetele obrazii,

părul, pe sub păr pielea spatelui, pe sub rochia galbenă, la fel de decoltată ca cea pe care-o purtase când ne întâlnisem, cu săptămâni în urmă, pe terasa din Eroilor, sânii plini în penumbra barului în care, abia deschis, eram singurii clienți, nu-mi mai păsa de nimic altceva. Am rămas să-mi savurez amintirile celor câteva minute la care visasem zile în șir. Aflasem câte ceva despre corpul Martei. Atât cât îmi permiteau lumina slabă și colțul ferit unde ne retrăsesem, și mai nimic despre viața ei, pe care mi-o închipuiam misterioasă și tristă, alături de politicianul, traficantul, ori antreprenurul ăla umflat, despre care n-o întrebasem și mă bucuram că nu-mi povestise.

Stabilisem să ne întâlnim în tâmplător marți. Eu aveam să trec pe vreuna din străduțele care dau în Grădina Icoanei, *cel mai bine-ar fi să ni-merești pe cea cu Teatrul Bulandra*, iar ea va opri taxiul în capăt, câteva minute după șase, *nu mai târziu de și' un sfert*, nu-i plăcea să aștepte, *n-avea grijă, luni noapte dorm pe bancă, în parc*, iar după, avea încredere că *o să dai tu taximetristului adresa corectă*.

La naiba, biroul meu – deși termenul nu e cel mai exact – nu e un loc dintre cele mai romantice. Nu-mi închipuiam că Marta visa la petale de trandafiri și lumânări parfumate, dar nici n-o vedeam aruncându-și chiloții și sutienul printre formulare și chitanțe, inspirând încântată mirosul antiseptic de hidroxili. Așa că adresa a fost cea a hotelului Citadella, unde aveam să ne vedem timp de două luni, în fiecare zi de marți, eu așteptând-o de cum terminam programul, iar ea ajungând nu mai târziu de șase ju-

mate.

Crăciunul și Revelionul și le-a petrecut la Viena, cu soțul ei – nicio dată nu-i pronunța numele – așa că, un timp nu ne-am văzut. În ianuarie m-a sunat ea. Există o convenție: eu nu trebuia să o caut, indiferent de situație. Chiar dacă mafirotul ar fi aflat și, relația noastră n-ar mai fi putut continua *pentru un timp, nu? poate definitiv*, mi-ar fi transmis ea. Eu nu puteam decât să aștept.

Dar n-a aflat. Îl chema Victor Iordache, avea șaiszeci și unu de ani, cu treizeci și doi mai mult decât Marta, și era proprietarul unui lanț de magazine cosmetice, iar eu aveam să aflu toate acestea în cel mai neașteptat mod cu putință: stând la capătul patului pe care zăcea imobil, inconștient. Cuțitul îmi tremura în mână de parc'ăș fi fost bolnav de parkinson. Era prima oară când aveam să îl folosesc pe un om. Și totuși, nu era cale de ntoarcere.

Știam – Marta îmi spusese cât se poate de clar – că n-ar fi putut trăi o viață de azi pe mâine, alături de cineva care abia de-și putea permite gazda, țigările, și o cameră de hotel o dată pe săptămână. În ultimul timp rămânea cu mine tot mai târziu și, între reprizele de amor, vorbeam minute în șir, întinși unul lângă celălalt, în patul dublu din camera de la Citadella.

– Dar nici cu el nu mai pot! Crede-mă că mi-a ajuns.

Simțeam că așteaptă ceva din partea mea, dar nu-mi puteam da seama ce.

– Divorțul ar fi un dezastru. Am semnat contract prenuptial; aş ajunge în stradă.

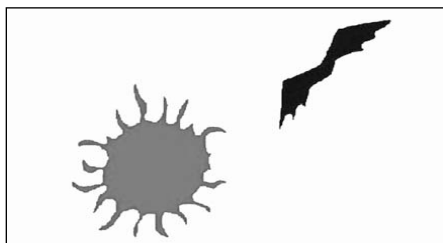
Eu îmi petreceam nopțile traducând texte tehnic, de regulă din domeniul farmaceutic, pentru a mai câștiga ceva pe lângă salariul meu de mizerie, iar ea o știa. Mai mult n-aveam cum. Cel puțin, nu pentru moment. Și totuși părea să îmi ceară. Nu cadouri, deși îi duceam mereu mici atenții, și mă lăsa să achit facturile la hotel doar pentru a nu mă simți complexat. Altfel, o schimbare de situație care trebuia să vină din parte-mi. Îmi era frică să n-o pierd. Am strâns cuțitul în palmă, străduindu-mă să-mi stăpânesc tremuraturul. Când am atins cu lama pielea subțire dinspre tâmplă, sângele a început să curgă încet, câteva picături prelingându-se până la ureche. Nu sunt un criminal, ce naiba pot face?! Ultima oară i-am spus-o, iar ea s-a îmbrăcat imediat și a plecat nervoasă, ca și cum ar fi făcut totul doar pentru mine, iar eu nu-i eram câtuși de puțin recunoscător. Am tăiat adânc, cu mișcări tot mai sigure. Nu-mi permiteam nici o imprudență. Înainte de a ieși, îmi spusese:

– Există o substanță, tu ar trebui să o știi mai bine, care, administrată în doze mici, nu lasă nici un fel de urme; poate doar la autopsie, dar voi avea grijă să nu se ajungă acolo. Provoacă atac cerebral. Apoi, cu un ton neutru, de teoretician: doar douăzeci la sută din cazuri duc la deces. Dacă nu va fi dintre cele douăzeci, de restul te ocupi tu.

Nu era o propunere. Aveam să fiu sigur de asta în dimineața în care l-am văzut inconștient, sedat, pe patul îngust, iar mie îmi tremurau mâinile ca unui apucat. Dar, pe măsură ce tăiam, tremurul se diminuea și, mi se

părea că știu tot mai bine ce am de făcut. Dar puteam? Dacă ar fi fost un mulaj, operam fumând o țigară. Aș fi putut oare să fiu acuzat? S-ar fi făcut legătura între mine și el? Mai contau toate astea odată ce o iubeam? Erau întrebări care mă obsedau, dar mâinile mi se mișcau cu o precizie de chirurg experimentat. Emisfera stângă (o fi fost dreptaci?) îmi părea un șobolan care doarme. O singură mișcare, insesizabilă, din încheietură, pentru a-l face să nu se mai trezească, și auzeam deja în minte sunetul aparatelor de spital, sirenelor de salvare, poliție, zăngănit de cătușe, uși închizându-se metalic, hohotul din celulele vecine, welcome to hell, dar sala era cufundată în tăcere. Mâinile continuau să mi se miște mecanic, fără nici o ezitare. Nu-mi permiteam să dau greș. Dar ce însemna să dau greș? Marta îndepărtându-se pe holul hotelului, în timp ce o urmăream cu privirea din ușa întredeschisă. Marta îndepărtându-se pe strada pustie, lăsându-mă pradă singurătății, întrebărilor fără răspuns, crâșmelor fără clienți, *I was on your hands, babe*, laudele doctorului Constantinescu, *acum ești medic chirurg, dragul meu! Am crezut că mor de emoții, Cris, dar nu m-ai dezamăgit. Nici eu n-aș fi tăiat cu atâta precizie.*

Știam că nu mă vei dezamăgi!

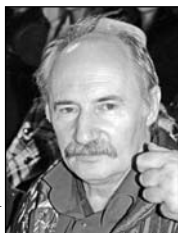

Legiunea de vrăbii

Poeme de *Virgil DIACONU*

Coroană

Copilăria mea
dintre două biserici...
Ea, strecurata printre
bățile de clopot,
ca să-i prindă pe sfinți
chiar în clipa
în care coboară din icoane pe pământ.

O copilărie plină de sfinți,
o biserică din care, scăpată,
lumina o ia la fugă pe străzi.

Copilăria! O noapte de Paște,
în care Învierea se împarte tuturor.
Tuturor morților și tuturor viilor...
Învierea!

Copilăria mea dintre două biserici.
Calc pe urmele ei cu prințesa
de mână. Cu lumina de mână.
Sturzul cântă un lied,
care trebuie să fie sufletul lui Iov,
după ce și-a pierdut fiii.
Chiar și toamna trece
prin sufletul meu cu toate cuiburile.
Cu toate vrăbiile pe care Domnul
le îngroapă în ramuri
ca să încolțească la primăvară.

Copilăria, neînvinsa copilărie!
Care cu sabia ei de lemn
scurtează de cap balaarii nopții.
Care mă ia și-acum de mână prin crâng:
sunt fluturele, sunt toate culorile
care bat din aripi spre tine.
Sunt albina care bate cu aripa ei
la poarta narciselor.

Copilăria! Care se ascunde seara

în brațele mele.

Care țipă în somn. Pesemne
coroana de spini i se arată în vis,
coroana de spini începe să se vadă...
Spin cu spin – să se vadă.

Copilăria, care până la Apocalipsă
mai are atât de puțin.
Singurătatea mea urcă în Lună.
Nici nu mai știu pe unde
mi-am lăsat, aseară, gândurile.
Să fie ele merele din capul copacului?
Însângeratele mere?
Nici sufletul nu mai știu
pe unde l-am pierdut.
Să-l fi uitat la greieri?
Să fie el cântecul sturzului,
după ce și-a pierdut fiii?

Copilăria, neînvinsa copilărie!
O flacăra cu mâinile goale,
în luptă cu întunericul. Cu spinii.
Și cum taie unul câte unul
capetele întunericului,
ea mă scoate în fiecare dimineată
victorios din hățișurile nopții.
Din hățișurile coroanei de spini.
Copilăria, neînvinsa copilărie!

Dimineța

În fiecare zi, o armată de vrăbii
îmi deschide fereastra.
În fiecare zi, gălăgia lor îmi aruncă
în față dimineța.
Dimineța, prințesa aceasta de cartier
care își bagă nasul peste tot,
prințesa cu capul plin de vrăbii,
care mă plesnește peste ochi
cu palmele ei luminoase

și mă umple de cântec.

În fiecare zi, o armată de vrăbii
îmi deschide fereastra,
joacă șotronul pe masa mea,
printre manuscrite.
Nici nu mă trezesc bine și camera
se umple de larma lor.
Toate au să-mi spună câte ceva.
Toate mă ceartă pentru grădina mea
de umbre, pentru visele rupte;
pentru trandafirii mei negri.

Ziua mea începe cu o zarvă de vrăbii.
În fiecare dimineață ele trag
de pe mine leșul tristeții
ce mă acoperă.

Eu voi pleca să cuceresc lumea
cu o legiune de vrăbii.
Voi pleca să cuceresc lumea
cu un singur poem.
Da, cu o singură vrăbie mă lepăd
de întuneric ca de o haină veche.

Acasă

Cineva îmi bate la ușă. Câmpia!
Tocmai câmpia, sosită de departe
și în cămașa ei subțire: de flori.
Câmpia cu depărtare cu tot,
cu greieri cu tot.

Cineva îmi bate la ușă. Vuietul! –
Pădurea îmbrăcată în verde
și purtând pe cap toate cuiburile
și toate cântecelele păsărilor.

– Să intre! – le strig străjilor mele,
deși toată suflarea este trecută deja
de strigătul meu, de străjile
și vămile mele.
Eu le primesc pe toate
în inima mea, în scriptorium.
Pe toate, de parcă aş fi cetatea

Ierihonului, dimineața,
când își deschide porțile.
De parcă aş fi Noe,
care își însămânțează corabia.

– Să intre! – le strig străjilor,
și făpturile Domnului își află
toate locul în mine, în celulele mele.
Femei de umbră foşnesc printre ierburi,
lumina trandafirului urcă muntele.
Și iubita își ridică în înalt cocorii.

Da, eu îmi deschid inima
pentru toată lucrarea.
Și îl aduc pe Domnul în sufletul meu,
frunză cu frunză.
Și pasăre cu pasăre îl aduc
pe Domnul acasă. Val cu val.
Acasă, în sufletul meu,
unde i-am pregătit tot ce îi trebuie:
cireșe pe masă și apă curată în cană.
Până și cuiburile i le-am lăsat tot lui:
să petreacă cu păsările
dacă nu s-a săturat de clinchetele lor.
Numai fratele Ioan bate în porți
cu Apocalipsa lui!
Cu capul îngropat în nălucile sale,
el vede peste tot numai foc și pucioasă.
Și cum deschide gura să vorbească,
iată că se face întuneric pe tot întinsul.

Da, uneori aud în el
strigătul bufniței... Strigătul morților.
Uneori văd în el umbrele morților
și îl dau afară din Grădină.
Cu hârcile lui cu tot îl dau afară,
pentru ca Domnul să se plimbe
mai departe netulburat
printre ierburi și greieri;
prin Grădina înflorită în mine.
Pentru ca Domnul să rămână
și în seara aceasta cu mine la cină.
Și să ridice din țărână cetatea Ierihonului
prăbușită în celulele mele.

Sanda MICA

Convalescență

Nu o mai ducea stomacul, simțea doar pe limbă persistența vagă a sucului gastric, amețit parcă de gustul chimic al medicamentelor. Ceea ce o supăra însă era slăbiciunea din mâini și mai ales din picioare. Avea impresia că fiecare mișcare era un efort în sine. Mușchii se moleșiseră prea tare în cele trei săptămâni pe care le petrecuse în pat. Parcă se dezobișnuise de mers, șovăia înaintea fiecărui pas.

Ieși în stradă, iar fojgăiala mulțimii o derută puțin. Se opri în poarta spitalului și se uită la mașinile care claxonau, accelerau, frânau, demarau, depășeau, așteptau. Avea impresia că recunoaște o imagine veche. Liniștea salonului alb și aseptice îi mai stăruia în suflet și încercă să împace cumva cele două lumi. Un cuplu de tineri trecu în grabă pe lângă ea, ținând de mâini un prichindel care urla în gura mare că vrea ciocolată. Iată orașul. Îl uitase. Nebun și agitat, atât de viu, de haotic. Sănătos și bolnav, energic și epuizant. Portarul o privea întrebător. Și se simți obligată să îi explice.

– Băiatul meu are interviu, pentru slujbă. Nu a putut să vină să mă ia. Dar mi-a lăsat bani de taxi.

– Așa e tineretul. Ocupat.

– A fost la mine în fiecare zi, să mă vadă. Azi n-a putut. Dar e un băiat tare bun.

– Nici n-am spus altceva, doamnă. Să vă trăiască! Și să fii și

mata sănătoasă! Mai încolo, pe partea stângă, la cinzeci de metri, sunt taxurile. Vezi să nu fie vreun pirat și să îți mănânce toată pensia pân' acasă.

– Mersi, n-avea grijă. Mă descurc. Îi știu eu.

Mergea ezitant prin zăpadă murdară. Își aminti că pe vremea copilăriei, omătul era alb, curat, de îți venea să îl mănânci. Uneori lua câte o bucățică, mușca din ea repede, să nu o doară dinții, iar apoi aștepta să se topească în gură. Îi îngheța limba, îi amețea cerul gurii. Lumea spunea că zăpada nu e mare scofală, e doar apă înghețată, dar că nu e bine să o bagi în gură, pentru că e murdară, plină de microbi. Dar zăpadă aceea era bună, era strălucitoare. Pe când asta de pe stradă era gri sau neagră. Trebuia să fii dement sau disperat să îți dorești să o guști.

Se temea să nu alunece, așa că mergea încet, cu grijă. O îngrozea gândul că, abia externată, ar mai fi putut fi nevoită să se întoarcă în spital, pentru vreo fractură. O uscaseră de bani, trebuise să plătească pentru medicamente, fiindcă rezervele spitalului erau cam pe nicăieri. Plus șpaga pentru asistente, pentru doctor, pentru femeia de serviciu. De fapt, băiatul a fost cel care a dat cea mai mare parte din bani. Ea, din pensia ei, de unde?

Se opri la un moment dat în mijlocul trotuarului, obosită. Nu o durea nimic, dar se insinua un soi de sfârșeală, de parcă i-ar fi prins tare bine să-i fie cineva alături și să o ajute să meargă mai departe.

– Hai, tantii. Te-ai oprit chiar în mijlocul drumului, spuse un găligan, care trecu vitejește pe lângă ea.

Se uită după vlăjganul cu haină maronie din piele, cu guler din blană, și se gândește că tinerețea și sănătatea nu înțeleg bătrânețea și boala. Cum ar fi putut să le înțeleagă? Nu înțelegi ceea ce nu simți.

Mihai insistase să trimită pe cineva, să o ajute cu externarea, dar ea, nu și nu.

– Mă descurc eu, mă descurc. De-acum sunt sănătoasă, m-am făcut bine. Mă urc în taxi și merg direct acasă. Nu e mare lucru.

Simțea nevoia să se așeze undeva și să stea așa, să aștepte, să-și mai tragă sufletul. Dar unde? Nu vedea decât trotuarul îngust, cu bordura încălecată de roțile mașinilor parcate. Ajunse la taxiuri, dar trecu mai departe. Nu avea bani de așa ceva. Îndesase cinci lei în buzunarul asistentei, înainte de a se externa. N-ar mai fi vrut să îi dea bani, dar femeia se tot agita în jurul ei, de parcă aștepta ceva. Se plângea de salariul mic, de munca multă din spital și de cheltuielile mari. Ascultă jelania cu indiferență, cu detașare, știind că se va externa a doua zi. Apoi își spuse că, poate, ulcerul o va supăra din nou, poate că va trebui să se întoarcă în spital și va da peste aceeași asistentă. Și poate că femeia chiar avea nevoie de bani. Doar se spunea și la televizor că cei din sănătate au salarii mici. La urma urmei, nu aveau nici ei o meserie prea ușoară, să stea toată ziua printre bolnavi. Mai ezită puțin înainte de a strecura mâna în portofel, dar când o văzu cum se tot învârte pe acolo, ca un reproș, ca o aluzie, o cuprinse un soi de lehamite și nu mai vru decât să îi dea banii și să o vadă plecată. Apoi îi mai dădu și ce-

leilalte asistente, oarecum din proprie inițiativă, pentru că nu vroia să o nedreptățească, dar și pentru că, știa deja, banii nu îi mai ajungeau de taxi. Păstrase doar pentru metrou, i-ar fi fost imposibil să meargă pe jos până acasă.

Acum simțea însă un fel de furie epuizantă, o neputință sâcâitoare. Ce spital mai era și asta? Fără medicamente, fără perfuzii? Cinci lei în dreapta, cinci lei în stânga. De parcă ar fi peticit în permanență niște găuri dintr-o manta veche, tot mai veche.

Ajunse în strada principală și se gândește cu groază la cei cinci sute de metri pe care îi mai avea de parcurs până la stația de metrou. Aici, abia mai erau urme de zăpadă. Soarele și pașii topeau ultimele rezistențe. Doar pe margine se strânseseră mici gră-măjoare de omăt jegos, tapetat cu mucuri de țigară și coji de portocală. Trotuarul negru, lucios din cauza umezelii, își dezvelea trofee adunate în ultimele zile, ca pe niște comori bine puse la păstrare. Femeia mergea încet, cu precauție, privind mai mult în jos, știind că trecătorii aveau să o ocolească oricum. Încea să ocolească mizeria. Era însă aproape imposibil, trebuia să facă slalom printre coji de banană, cutii goale de bere, excremente de câine. I se făcut silă. Se hotărî să nu mai privească asfaltul, dar nu se putu abține. Se temea să nu calce în vreo mizerie. La un moment dat văzu un scutec folosit pe marginea trotuarului și încercă să își imagineze cum a ajuns acolo. Poate că o mamă agitată se descotorosise de el, aruncându-l din mers, în timp ce cu cealaltă mână își ținea copilul la piept.

Sau poate că cineva pur și simplu îl zvârlise de la geamul apartamentului sau al mașinii. Apoi, cârpe murdare, ambalaje de biscuiți, cartoane sfâșiate, batiste de hârtie mototolite, gume de mestecat cimentate, pet-uri dolofane și unsuroase. Un bărbat trecu pe lângă ea, își trase zgomotos nasul, apoi scuipă, cu mândrie parcă, pe asfalt. Femeia își feri privirea și simți că stomacul i se revoltă. Se uită la trecători și constată că erau îmbrăcați decent, aveau expresii umane, gesturi normale. Atunci de unde atâta mizerie, atâta delăsare? Pe la jumătatea străzii văzu vreo patru persoane, de la o firmă de salubritate, care măturau conștiincios trotuarul, fără grabă, de parcă ar fi știut că îi așteaptă muncă multă și anevoioasă. Simți o simpatie sinceră pentru ei și se gândi că, în dimineata aceea, ei erau eroii cartierului. Porni cu ceva mai mult elan, de parcă bucata de stradă curățată ar fi trebuit să fie mai ușor de parcurs. Văzu însă o domnișoară cochetă, cu blugi strâmți, pantofi cu toc și o geantă mare de piele, aruncând pe jos un staniol colorat, în timp ce mesteca, plină de gingășie, o bucățică de napolitană. Ar fi vrut să îi spună ceva. Fata mea, de ce nu arunci la gunoi? E tare murdar orașul acesta, trebuie să avem grijă de el. Se temu însă că tânăra o va lua peste picior și că, oricum, nu o va asculta, doar pentru a demonstra cât este ea de matură și independentă.

Ce era cu orașul ăsta? Când devenise atât de mizerabil, de jegos? Iar oamenii atât de indolenți și nesimțiți?

Ajunse la metrou și coborî

scările precaut, ținându-se de balustradă, cu grijă, să nu alunece. Trenul sosi repede. Se urcă în vagonul aglomerat, încercând să se ferească de coate sau îmbrânceli. Ar fi vrut să se așeze, dar toate locurile erau ocupate. Iar cei care stăteau pe scaune citeau ziarul sau priveau cu îndârjire în gol, de parcă nu ar fi văzut nimic din ce se petrecea în jurul lor și nici nu ar fi vrut să vadă. Se agăță de unul dintre mânerele suspendate pe bara de susținere și se rugă ca metroul să nu o zgâlțâie prea tare. Avea de mers vrea șase stații.

O dureau mușchii, greața îi stăruia în gură. Stomacul o strângea, supărător. Se temea să nu o apuce vreun junghi. La urma urmei, ar fi putut să roage o domnișoară să îi cedeze locul. Văzu o tânără care citea o carte groasă, cu pagini îngălbenite. Poate că ea ar fi înțeles, părea o fată cu bun simț. Dar de ce să o deranjeze, dacă tot citea?

Apoi avu senzația că poșeta îi devine mai grea, de parcă cineva ar fi așezat ceva în ea. Se gândi că e din cauza oboselii sau a înghesuiei, dar privi totuși peste umăr. Un bărbat relativ tânăr tocmai își scotea mâna din geanta ei. Îl privi uluită, neștiind cum să reacționeze. Iar el se uita în ochii ei de parcă nu ar fi fost vinovat cu nimic, de parcă nu l-ar fi surprins în timp ce îi scotocea prin poșetă. Furia și lehamitea o copleșiră din nou. Nu mai putu să gândească, nici să își cenzureze în vreau un fel mintea.

– Tinere, dacă ai ceva bani și vrei să mi-i pui în portofel, nu te sfii, pentru că eu tocmai am ieșit din spital și nu mai am deloc.

Atunci când cuvintele sunt lacrimi de rouă

Blajin și sfielnic, Gheorghe Istrate îmi dădea uneori câțiva fulgi de zăpadă, să-mi cumpăr de-ale zborului, și de câte ori se întâmpla să mă împiedic, nătâng, de câte un nor, mă lua de mână și-mi arăta drumul spre albastru.

*Descoperindu-i, în buzunarul de ceas al inimii, un „bilețel”, pe care scria: „**vai pruncule zăpada n-are rost / noi mirosim a păsări care-au fost**” am crezut că treburile astea îngerești nu sunt decât amăgiri, dar el mi-a spus că e suficient să închid ochii pentru ca amăgirea să se transforme în vis.*

*Și așa am visat o poezie, pe care i-am dedicat-o: „**Urmele poetului se pierd către nord.../ Băstinașii singurătății spun / că el le-a dăruit măști / cu superbe lacrimi pictate... / Altceva, despre el, nu se mai știe, / doar faptul că uneori, / dincolo de orizonturi, spre Pol / ia foc zăpada**”*

*Anul acesta, când a împlinit 70 de eternități, un viscol de singurătate s-a abătut asupra-i și a fost ca și cum Dumnezeu mi-ar fi ascuns cuvintele în lacrimi de rouă. Recitesc vechea, îngălbenita scrisoare primită de la Poet în urmă cu niște ani: „**Am petrecut, cândva, împreună, o noapte astrală, pe care a trebuit s-o întrerup într-o dimineață urgentă către călătoriile mele mereu neterminate. Hai să ne revedem într-o imprimăvărare adevărată**”.*

Dar sunt imprimăvărări care nu mai vin, niciodată, pentru oameni; Doar copacii și păsările și cărările ascunse ce duc spre cer, le vor trăi în locul nostru, cu patima dinspre copilărie...

L.M.

POEME

de **Gheorghe Istrate**

limită

eu port mereu un fel de frică-n voce
rostogoliri desprinse din abis
stau îngropat cu toată viața-n vis
ca un copil în slava lui precoc
lumina Doamne n-are început
eu sunt fragmentul ei dinspre tăcere
sunt plumbul ce refuză prins în cnut
să taie-n trup cămașă de durere
eu Doamne tot mai traversez recrut
războaiele virtuții ce se cere
cu sufletul captiv într-un sărut

cu-otrava armelor prelinsă-n miere
la adăpostul vieții mele
se-ntâmpă-n întuneric stele...

Cenușa șarpelui

La vârsta unui sâmbure chemat
să crape-n noaptea nopților o ușă,
lovit de aștri iar m-am întreb
de ce miroase clipa a cenușă?
De ce pe flori cad aripi moi în zori,
de ce un om renunță și dispare,
de ce lumina veșnicilor sori
se stinge-n carnea noastră și ne doare?
Vai, Șarpe, veacul mă provoacă blând,
va trebui să intru în săgeată,
mătase vremii să o sparg adânc

cu timpul şiroindu-mi lung în pleată.
Copilul cere-o mumă şi un sân
deşi singurătatea-n buză-i scurge,
el îndemnat de şarpele străbun
din carne laptele răstit şi-l smulge.
Mă poartă nebuneşte o quadrigă
de-a valma cu-ntunericul din stea,
prin turnul lumii cineva mă strigă
şi sparge reci lumini în carnea mea.
Astfel rănit de vulturul etern
ce-mi zboară lung prin sângele fierbinte
aud cum site uriaşe cern
prin noi bătrâne trupuri de cuvinte.
Grăbiţi mi-s anii. Veacul încă e.
Lumina ca un şarpe bate-n uşă.
Mă-ntorc în mine şi mă-ntreb: de ce
miroase clipa totuşi a cenuşă?...

copilul etern

îmbătrâneşte-n iarbă un copil
de veacuri îşi priveşte-n palmă mărul
deasupra lui de-atâtea ori decorul
şi-a preschimbat frunzişul volatil
eu îl implor şi-l chem să mă asculte:
„ copile-bun hai să vâslim din nou
prin umbra noastră-ngemănată-n ou
sub talpa altei zeităţi adulte...”
dar el prin veac îmbătrânindu-şi mărul
e surd şi mut şi orb – ca adevărul

ritual

acestui sânge-i sunt dator
să-i leagăn paserile lungi
ce-au adormit în zborul lor
ca-n spuma zâmbetului – prunci
prin şirul lumii un copil
ne-aşteaptă de-o eternitate
să-l facem regele umil
pe ţara lui de puritate
cândva târziu îl vom vedea
dormind în luntrea ce pătrunde
cu vârful galben într-o stea

din care nimeni nu-i răspunde
acestui sânge-i sunt dator
să-i fiu copilul ce priveşte
mereu însinguratu-i zbor
mereu rămânerea-n poveste

ritual *(porumbelul)*

n-am urât niciodată
deşi am fost mereu urât
îmi spăl nopţile cu lacrima din zori
cea privegheată de îngerul dimineţii -
de aceea
voi muri la o temperatură decentă
scrâşnită pe dinţii termometrului
rece
nu te speria suflete
tu vei fi porumbelul unic
ciugulind vitraliile bisericii
trupului meu

oase de fluturi

sânt timbre ale morţii mici volante
ei ară timpul zilei şi-l reduc
vărsând în flori - calicii delirante -
suspînul mătăsoş de eunuc
ei trec pedepsitor prin rana noastră
îngălbenind în gerul prematur –
şi ninge-adesori prin ora vastă
cu oasele lor albe de azur...
patrule sânt băătorind lumină
în depărtarea surdă dintre zei,
mici dezertori prin cerul de rugină
cu lanţurile morţii după ei
cruci fragede foşnind în zbor timid
ferestre moi prin amintiri secate –
polenul lor bolborosind în vid
pe-un sâmbure plutind în bunătaie
i-am aşteptat. odaia a vuit
de lipsa lor – dar ceasurile sparte
cu faţa s-au întors în infinit
ca nişte soli în ţările cu moarte.

Darul

Teodor-Petru LESENCIUC

Ploaia m-a trezit din vis cu blândețe, ca întotdeauna. Ea e amanta mea fidelă. În parfumurile ei crude sunt mai puternic. Mă sensibilizez de unul singur și visez scenarii dintr-o altă viață. Draci! Îmi trântesc o palmă peste gură. Așa-mi trebuie. Cine m-a pus să rostesc numele prea-murdarului tamen în casa Curățeniei? Bine că nu m-a auzit părintele, că-mi ținea o predică până mâine dimineață. Poate venea cu mine la autogară să-mi mai împuie capul și pe drum... Poate că totuși cineva acolo sus se uită la mine, că de iubit nu poate fi vorba. Tot ce știu e că trebuie să-mi iubesc Dumnezeu. Această divinitate, care m-a revendicat pe când eram încă în leagăn, este viața mea.

Domnul Părinte încheie slujba de vecernie cu un Tatăl Nostru de o pioșenie care aproape că rupea gâtul sfinților de prin icoane. Bine că s-a terminat... Oamenii ies din biserică mult mai veseli și mai ușori decât la sosire. Unii ar spune că puterea Domnului lucrează deja în ei. Eu știu însă adevărul: mâncărica de acasă. Oamenii sunt flămânzi. După o vecernie de două ceasuri, că Părintele nu se joacă dea biserițele, până și eu gândeam cu lăcomie la cozonacul de pe măsuta din altar. Năpasta e că în seara asta trebuie să mă mulțumesc cu gândul. Cozonacul va rămâne acolo până mâine dimineață când va trebui sfințit și

dat de pomană familiilor sărace din sat. Chiar dacă ar fi trebuit să mă simt mai bine pentru că, totuși... vorba aia, abstenența mea avea o cauză nobilă - mie unul tot îmi ghiorăiau mațele.

De obicei stăteam afară, ghemuit în dosul ușii de stejar masiv, până când Părintele ieșea. Astfel aveam ocazia de a-l mai chestiona în legătură cu cine știe ce predică (al naibii de lungă întotdeauna) cuvântase pentru norod în acea zi. Dar acum știam că-l oprise domnu' primar. Vai de capul lui de primar nenorocit! Îmi mai trag o palmă - dar mai încet, că mă vedea lumea - și o iau repede la picior spre casă. Doamna Preoteasă nu venea la vecernii. Cică erau prea multe babe care veneau în față și o arătau cu degetul fluturându-și nasurile încovoiate. Nu putea fi plăcut dar soțului ei nu vroia să-i intre în cap și basta. Eu o înțelegeam din motive doar de noi știute, că te pomenești că află Părintele și ne afurisește pe amândoi de „orbim și chinuim până ne-a chema Dumnezeu”. Știam bine ce imagini mă vor întâmpina la casa parohială: paturi vraște, câte o farfurie lipsă ale cărei cioburi vor fi bine ascunse în găleata cu gunoi, o preoteasă mult mai bine dispusă decât cea pe care am lăsat-o gătind când eu și Părintele am plecat la slujbă și multă mâncare de să-ți lingi degetele până la os nu alta! Dacă m-aș fi grăbit prea tare poate dădeam nas în nas cu Ateul (ăsta era cel mai necredincios vecin pe care l-a avut vreo casă parohială de la Sfântu'

Petru încoace) și nu mă încânta ideea. Nu-i prea plăcea lui împărăția cerurilor dar avea ce avea cu împărăția preotesei. Prin urmare am domolît pasul și am prins a păși agale, ca unul care nu știe de merge ori vine, minunându-mă pentru a nu știu câta oară de istețimea preotesei căreia îi mersese faima până pe la atei din satele vecine. O altă vorbă cu faimă chiar mai faimoasă decât popadia care (cu chiu cu vai) participase la ecumenica mea educație, era chiar Părintele. Zvonurile despre puținele lui abilități în a procrea erau tot mai dese. Mai ales după ce satul se pomenise într-o zi de sărbătoare cu un băiat de popă gata crescut. Mare tăraș mi-a fost dat să-ndur anul acela. Cum necum, Părintele reuși să abată atenția sătenilor de la mine, micul băiețel de nouă ani înfiat de la Casa de Copii (eram un adevărat Oliver Twist în varianta creștină desigur), și s-o manevreze cu abilitate „spre cele sfinte”. Au trecut însă aproape șapte ani de atunci...

E ultima mea seară în sat. De mâine voi fi expediat pachet la Cluj (un oraș din altă țară probabil, că n-am mai auzit de el) unde voi urma Teologia. Păi ce credeți? După ce că am fost salvat de la o viață de chin și mi s-a dat șansa unei vieți pline de bucurie și de huzur, măcar atât puteam să fac pentru a-mi cinsti părinții adoptivi. Să mă fac și eu de-al lor. Asta auzisem eu în ultimii doi ani de cel puțin două sute patruzeci și șaisprezece mii de ori per fiecare zi dată și ea tot de la Cel de Sus. Înclin să cred până la urmă că Atotțiitorul chiar e peste tot. Ceea ce mă duce din nou la problema care nu mă lasă să dorm - ca un

evlavios ce sunt - de vreo câteva săptămâni.

Dacă tot e în fiecare colțișor, de ce nu vede că eu o iubesc pe Marieta? Și că nu pot trăi fără surorile Heine (amândouă, că doar una e plictisitoare). Dar El ar trebui să știe foarte bine că le-aș da pe toate pentru o singură seară cu Luminița domnului primar. Și așa, cu gândul la toate fetele de la care trebuia să-mi iau rămas bun în noaptea asta, am ajuns la casa parohială. Acasă mă aștepta o surpriză de proporții... mari. Părintele era acolo și se duela cu Ateul lovindu-l peste cap cu afumata lui cadelniță. Am glumit! Nu se duelau. Dar erau amândoi în curte și discutau destul de aprins. Pentru că știam că o dată ce m-ar fi văzut ar fi terminat belicoasa discuție și s-ar fi retras oblojindu-și rănile pe la casele lor, m-am oprit.

Tocmai acum, când situația devenea interesantă s-au găsit și ei să mă trimită la dracu-n praznic. Bine că tatăl meu adoptiv (adică popa) nu citea gânduri. Cine știe ce canoane și posturi aș fi avut de îndurat. Neavând cea mai mică intenție de a-i întrerupe m-am pitit după gard.

Parohul (scumpul și prea-îndureratul meu tutore) vorbea cu patos despre preacurvie, Ateul, în schimb, golea o sticlă de bere râgâind ca un porc ce era. Ca de obicei, vecinul nostru nu dădea doi bani pe toți Dumnezeuii care năvăleau care mai de care din gura preotului. Deci, secretul nu mai era chiar așa de secret. Oare unde era preoteasa?

– Răzvan!

Șoapta venea de undeva din fața mea, din stratul de garoafe. Cu

mare greutate (nu văd așa de bine noapte, că doar nu-s mătă) am distins silueta gingașei mele mame. Îi mai spuneam așa când vroiam să-i fac vreo plăcere. Era albă la față, asta aș fi putut vedea și în noaptea Sfântului Andrei, și privea fix înainte. Cei doi bărbați dănțuiau ca niște maimuțe dezarticulate, măsurându-se într-un ring imaginar. Situația ar fi fost al naibii de comică dacă ar fi fost niște străini, m-aș fi prăpădit de râs.

– Nu intri?

Nici gând! Totuși, de ce aș fi întrerupt bunătate de specatcol? Părintele se apucase să-i citeze Ateului Biblia (o cunoștea pe dinafară, pe toată). Acesta, surd la pilde și sfinte învățături, tocmai rupea cu dinții gâtul unei alte sticle de bere. Eh, acum înțelegeam și eu de ce avea buzunare așa de largi la haine. Că doar berile alea nu se teleportau la el gâtlej așa, de nebune. Scumpa mea mamă se ascunsese și ea, ca nemții de ruși (sau invers că nu mai știu) și aștepta să treacă ciclone. O auzeam oftând supărată. Așa-ți trebuie dacă te de-dai la toți ateii...

Cu uimire am băgat de seamă că sticla de bere nu a încheiat contactul cu buzele necredinciosului meu vecin până când nu a gălgăit a gol. Îl durea pe el în cot de popă. Stomacul meu cârâi nemulțumit amintindu-mi că-l tratasem cu răceală întraga zi.

– E gata mâncarea? Am întrebat pe sub voce.

– În bucătărie. Să nu te vadă, a adăugat ea.

– Mamă?

– Da...

– Cum a ajuns acasă așa de

repede? Eram curios că doar îl lăsasem în biserică.

– L-a adus primarul cu mașina. Bate-l-ar Dumnezeu!

Era clar. Dacă eu aveam intenția de a o scuti pe preoteasă de întreruperi neplăcute, apoi de bună seamă că vai-de-capul lui de primar ce-l aveam.

– Du-te prin spate, mă sfătui ea.

Normal. Că doar nu era să mă duc prin față. Știam că Părintele era abia la Testamentul Vechi, Ateul se înscrisese fără să vrea la o predică al naibii de lungă. Nu că n-ar fi meritat-o, dar pe undeva îmi era milă de el. Furișându-mă hoștește prin spatele casei, trebuia să hopăi un mic gârduleț de sârmă împletită. Nu era o problemă. O făcusem de multe ori când eram fugărit de dulăul Ateului. În bucătărie era aproape liniște. Doar strigătele pline de zel ale tatălui meu adoptiv mai răzbăteau înfundate până aici. Masa era gata pregătită, mâncărica aburindă în farfurii, chiar și tacămurile erau aranjate - că așa îi plăcea Părintelui. Nu m-am obosit prea tare cu mestecatul (o bătaie de cap și de dinți pe care nu o deprinsesem cum se cade) și mi-am refăcut în minte planurile. Era ora nouă și vreo patru minute, destul timp ca să ajung până dincolo de deal...

Pentru că era ultima mea seară în sat, convenisem cu toate doamnele inimii mele să le spun rămas bun. Adică amânasem momentul, pe care-l intuiai a fi plin de lacrimi, cât de mult posibil. Nu mai aveam ce lungi, mâine urma să-mi iau tălpășița și eu încă nu-mi îmbrățișasem fetele. Marieta

era prima mea prietenă, pe ea trebuia s-o văd la zece fix. O oră mai târziu, în grădina școlii erau programate surorile Heine la interval de o jumătate de oră (nu deodată, că nu eram fiul lui Terente), iar apoi Luminița. Aveam vaga bănuială că urma o seară lungă, în care se vor face promisiuni ce nu se vor respecta în veci (pomenirea lor) și în care era de datoria mea să le fac pe toate doamnele să se simtă bine. Lucru mai ușor de zis decât de făcut.

Mi-am amintit cu ciudă că un scandal de toată frumusețea era la câțiva pași de mine. Hmm, deznodământul era incert. Deși prevedeam că, la un moment dat, Ateul va hotărî că i-a ajuns și își va aminti că el nu dă doi bani pe toate pildele creștinismului. Apoi va jura că nu mai pune mâna cât trăiește el pe preoteasă, așa să-i ajute Dumnezeu (ha, ha, ha! Pe Ateu nu-l durea gura). Însfăcând încă o pulpă de pui, m-am repezit din nou afară. Era liniște. Pentru un necunoscător ar fi părut că problema era rezolvată. Nici pe departe! Părintele își umezea probabil buzele pe undeva (poate chiar cu una din sticlele vecinului). Fără să mai pierd vremea, am zburat (la figurat, că la propriu aș fi vrut eu).

Am ajuns la Marieta cu zece minute înainte de ora stabilită. Nu am fost deloc surprins s-o văd așteptându-mă. Draga de ea, cine știe de când tremura de frig pe băncuța de lângă poartă? Mi-au trecut toate supărările văzând-o, din partea mea Părintele putea să-i ardă Ateului câteva cădelnițe peste căpățâna aia tare, nici că-mi mai păsa.

M-a observat la rândul ei și s-a ridicat de pe băncuță. M-am oprit.

Ce sărăcie era cu mine? Habar nu aveam, dar privind-o cum tremura acolo, așteptându-mă pe mine, am avut o revelație. N-o meritam - pe ea și cu siguranță nici pe celelalte. Nu mai vroiam s-o văd. Aș fi alergat înapoi acasă dacă n-aș fi fost incapabil de a schița vreun gest. Interpretând ezitarea mea ca pe o teamă (ceea ce poate era, dar eu n-aș fi recunoscut nici mort), Marieta își roti privirea căutând sursa ciudatului comportament. Negăsind nimic suspect a început să alerge spre mine. M-a strâns apoi în brațe cu toată puterea și i-am simțit chipul ud lipindu-se de fața mea.

– Răzvi! A exclamat fericită. Am crezut că nu mai vii..., m-a mustrat.

Dacă aș fi știut ce m-așteaptă, ai fi avut dreptate.

– Cum să plec fără să te văd? Am întrebat-o stins.

Foarte ușor, al naibii de prea ușor.

– Nu știu cum o să pot trăi fără tine...

Uite, tocmai vorbe din astea nu doream eu să aud acum.

– Nu vorbi așa, știi bine că ne vom scrie.

– Zilnic? A întrebat plină de speranță.

Ei asta-i!

– Da, zilnic.

Am simțit-o relaxându-se.

– Trebuie să plec. Am vrut doar să te văd.

– Nu spune asta! Mai stai puțin... te rog.

Și am mai stat. Dacă aș fi știut că fetele sunt atât de iubărețe în astfel de situații le-aș fi spus mai de mult că

trebuie să plec... din sat, din țară, de pe planetă – găseam eu. Taman pe când lucrurile amenințau să degeneze și să devină interesante, a trebuit s-o opresc. Am sărutat-o din nou pe gât înfiorându-mă la geamătul ei surd și m-am ridicat. Deodată mi-era foarte frig. Pentru a nu știu câta oară mi-a trecut prin minte că trebuia să găesc o soluție pentru a rămâne. S-a ridicat și ea oftând. Am condus-o până la poarta casei și am îmbrățișat-o. Mâna ei nu o părăsise pe a mea tot timpul în care am fost acolo. Urmele unghiilor se vor vedea câteva zile. Bine că era întuneric și nu trebuia să dau cine știe ce explicații.

– O să-mi scrii, nu-i așa? M-a întrebat cu o voce gravă pe care nu o mai auzisem.

– Desigur, prințeso! Am promis! (când am să pot)

Eram sigur că aveam deja un loc cald și pregătit în iad. S-a mai repezit o dată în brațele mele zdrobindu-și sânii (care mă înnebuniseră de când o văzusem) de pieptul meu și dusă a fost.

– Te iubesc, am mai auzit-o șoptind ca pentru ea.

Am încercat să mă rup cumva de amintirea ei, să uit cât de confortabil mă simțeam în preajma Marietei. Cum spuneam ceva mai devreme, unele lucruri sunt infinit mai ușor de zis decât de făcut. Dar, aici eu eram diferit, aici eram altfel decât ceilalți. Descoperisem la o vârstă fragedă că îmi pot alege amintirile, că pot să decid ce anume să păstrez și ce să arunc în gaura neantului. Toți orfanii sunt la fel. În momentul în care pricepem că adevărul crunt e că nimeni nu ne vrea,

ne dezvoltăm această abilitate. E pentru protecția noastră, ne ascundem în spatele unui zid de piatră indestructibil. Acolo noi suntem cei puternici, acolo nimeni nu ne lasă în urmă. E locul unde noi jucăm roluri de călăi...

Fără noduri în gât, fără fașoaie, am plecat. Că doar mai aveam de suferit, seara abia începuse. Iar, dacă surorile Heine nu mă speriau, întâlnirea de la miezul nopții îmi trimitea un curent rece pe șira spinării. Luminița avea darul ei...

Am ajuns într-o grădină a școlii ce nu avea nimic în comun cu locul pe care-l cunoșteam atât de bine. Locul în care îmi petrecusem copilăria arăta sumbru în lumina palidă a lunii de toamnă.

Cu Vicky și Chris aveam un pact special. Ele se prefăceau că nu știau că mă întâlneam cu amândouă, iar eu mă prefăceam că nu observ prefăcătoria lor. Ei, fiecare cu mâncarea care-i place! Amândouă erau foarte, foarte-ridicol de blonde, ca niște nemțoaice veritabile ce erau. Mici de statură, cu părul creț și ochi scânteietori erau de o bună dispoziție imposibil de alterat. Probabil că așa aș fi arătat și eu dacă aș fi fost nepotul unicului evreu care a reușit să scape cu averea intactă dintr-o Germanie în agonie.

Christina (căci ea era următoarea pe lista inimilor de zdrobit) a întârziat politicoasă doar câteva minute. Nici nu așteptam altceva.

– Vicky nu vine, mi-a spus veselă de cum a ajuns. Parcă detectam o ușoară ironie în vocea ei. Poate că nu auzeam eu bine. Nu am insistat, în fond, și așa, treaba era al dracului de complicată.

– Tata...

Am înțeles repede.

– Tu cum ai ieșit? Nu prea vroiam să aflu dar aveam disperată nevoie de un subiect de discuție. Marieta nu era cea mai vorbărească fată din lume. Am început să pășim alături fără să ne atingem (fetele astea erau ca niște ciute, trebuia să fi atent cu ele).

– Am coborât pe geam. Știi..., a trebuit să alegem. Doar una putea pleca. Eu am câștigat, a terminat ea mândră.

Am căscat ochii mari. Adică zgâția asta de fată sărise din dormitorul lor de la primul etaj... Am clătinat din cap încercând să-mi imaginez saltul. Ar fi putut să se rănească. Ce mama dracului a fost în capul lor? A fost nevoie de tot controlul pe care îl aveam să nu țip la ea ca un nebun. Fără să-i răspund (pentru că nu aveam încredere în reacțiile mele în exact acel moment) am luat-o de mână admirând proiecțiile ciudate pe care le crea lumina difuză a stelelor. Foarte frumos din partea lunii să se ascundă după un nor, Chris n-a obiectat nimic. Am început să ne plimbăm. O vreme am păstrat tăcerea, fiecare înotând în propriile gânduri. Deodată, mica evreică a început să râdă.

– Ești un idiot!

Poftim? Bine, eu eram conștient de asta (că altminteri ce aș fi căutat acolo), dar de unde și până unde acest apelativ pe buzele ei.

– Asta mi-a zis sor-mea să-ți transmit, chicoti ea.

Am blestemat luna care nu dorea să lumineze măcar puțin trăsăturile fetei. Apoi, am izbucnit. Ră-

deam ca un bezmetic fără să știu de ce, fără să-mi pese de ce ar fi putut crede despre mine. Eram liber să fac ce vreau! I-am simțit privirea cercetătoare apoi m-a oprit. O mână mică și caldă pe buzele mele m-a readus pe loc lângă ea. Eram foarte conștient că eram singuri și că (teoretic) orice se putea întâmpla, dar ceva mă oprea. Degetele ei au zăbovit un timp pe chipul meu invitându-mă. Pe naiba. Nu te vreau Chris. Nu în seara asta, nu o să las ca prima ta dată să fie cu unul ca mine. Nu. Am îndepărtat-o zâmbindu-i cu toate că știam că nu mă poate vedea. Fără un alt cuvânt am condus-o și pe ea acasă (la ea, desigur). Înainte de a o lăsa să intre am îmbrățișat-o și o nouă durere și-a făcut loc în pieptul meu. Dar ea nu plângea. Înghețase în brațele mele și nu dădea nici un semn că ar vrea să le părăsească. Nu mă mai recunoșteam, ceva era diferit. Probabil că am fi stat așa, lipiți unul de altul până dimineată dacă lumina unei ferestre nu ne-ar fi trezit din beție. I-am luat chipul în palme și am sărutat-o, nu era prima dată dar pentru mine era o experiență nouă. Buzele noastre s-au atins cu teamă, simțeam că ezită și n-am insistat. Încă un sărut tandru pe frunte și apoi, o dată cu lumina din fereastră, s-a stins și ea.

– Sunt un idiot, am admis tremurând.

Dacă asta era ideea Celui de Sus pentru o noapte a ispășirii de păcate, apoi trebuia să știe că avea un simț al umorului destul de straniu.

Le-am rezervat și surorilor Heine un sertar în inima mea și mi-am continuat misiunea. Doar o etapă mai

aveam de parcurs, cea mai dificilă și mai imprevizibilă dintre toate.

Cu Luminița era altfel. Nu avea naturalețea Marietei sau nebunia surorilor, dar aveam impresia că abia zărisem vârful aisbergului. Ea era diferită. O fată pe care trebuia s-o iubești, (și care, spre deosebire de tatăl ei, era iubită de tot satul) care provoca pur și simplu un lanț de reacții chimice cu o simplă privire. Dar ea trăia în altă lume. Mă fascina modul unic în care percepea până și cel mai neînsemnat dintre lucruri. Cu o grație demnă, aristocrată, (părea a se potrivi mai bine familiei regale, nu a tontului de primar) era atât de nevinovată încât părea cu adevărat un înger coborât din rai. Cu ea trebuise să am grijă, să muncesc din greu, ba chiar să-mi storc creierii pentru a găsi moduri de a o surprinde. Cu ea eram întotdeauna prins pe picior greșit, întotdeauna rușinat de vizibila mea neînsemnatate (comparativ cu ea, desigur). Deci, nu mică mi-a fost uimirea când ea mi-a trimis vorbă că mă așteaptă acasă la ea, și încă fix la miezul nopții. Bănuiam o scurtă ședință de explorat buze și un și mai scurt „la revedere” spus sec cu o jumătate de gură. Însă cu Luminița nu se știa niciodată...

Ca un băiat pe care se putea conta am ajuns acolo în exact momentul în care limbile ceasului meu se confundau una cu cealaltă. Nu eram deloc neliniștit, mă așteptam la cel puțin o jumătate de oră de suspans. Pe fete trebuie să le aștepți. Fără excepție. Timpul meu de somn se diminuea vizibil. Mă întrebam dacă mai avea vreun rost să mai trec pe acasă. Dacă nu m-ar fi așteptat două valize (de di-

mensiuni gigantice) aș fi ales să aștept autobuzul de pe acum. Nimic plăcut nu mă putea aștepta la casa parohială. Un sunet sec în capul scărilor mi-a alungat toate gândurile. Inima, și ea, vroia parcă să mă părăsească. Un câine din vecini decise în acel moment să-și amintească că avea gură.

Ham, ham, ham!

Niciodată nu mi-au plăcut câinii, prea aveau prostul obicei de a-mi strica socotelile. Dacă nu mi-ar fi fost gura ca iasca probabil că mi-aș fi înghițit limba. Minunea cobora scăările.

Cum?! Nu tu așteptare până-ți intra frigul în oase? Nu tu aruncat cu pietricele în geamul camerei ei? Oare fata asta avea de gând să-și strice reputația tocmai în ultima mea seară? Ca pentru a-mi răspunde, s-a oprit. O determinare bizară îi umbrea trăsăturile făcând-o să pară și mai frumoasă. Dacă așa ceva era omeneste posibil. L-a alungat așa cum hâșâi o muscă băgăreată și a început să se grăbească. În câteva clipe era lângă mine și... Stupoare! M-a depășit ca și cum aș fi fost un vrej uscat, sau un indicator rutier (deși în toată comuna nu erau decât două, la intrare și la ieșire). Ceva din felul în care își ținea umerii mi-a dat de înțeles că trebuia s-o urmez. Zece minute mai târziu încă mă chinuiam să mă țin după ea. Încercasem s-o ajung de vreo câteva ori dar fără succes. Începeam să văd asemenea cu tatăl ei - primarul nostru avea sănătosul obicei de a o lua la goană când vreun sătean nemulțumit avea neinspirata idee de a-i cere socoteală. Nu știam unde e Clujul dar dacă mai continuam mult așa cu siguranță că nu mai aveam nevoie de nenorocitul

acela de autobuz. La marginea pădurii a ezitat un moment apoi... a dispărut. Poate că era o idee proastă până la urmă. Cum nu eram recunoscut pentru inteligența mea sclipitoare am urmat-o. Înclin să cred că așa fi urmat-o până în iad dacă aceea ar fi fost destinația ei (asta în ciuda tuturor descrierilor cu care Părintele mă amenința când făceam pe năzdrăvanul). N-a fost nevoie, imediat după primul front de stejari, mă aștepta cu răsuflarea încinsă. M-am apropiat precaut și am încercat să o strâng la piept (poate-i era frig, nu altceva). Palmele ei mici, translucide, m-au oprit.

– Nu! A exclamat furioasă. Cum îndrăznești?

Dar eram obișnuit cu reacțiile ei. Știam ce trebuia să fac. Mi-am lăsat brațele pe lângă corp și i-am șoptit cu cea mai seducătoare voce de care eram capabil:

– Toamna mi te fură!

Umerii ei s-au relaxat și duritate expresiei i s-a topit ca prin farmec. Era ca o parolă, ca un cod secret pe care numai eu îl știam. Foarte sensibilă la tot ce însemna poezie, dura și imposibil de atins Luminița, devenea fragilă dacă știai cum s-o iei.

– Toamna nu te iubește ca mine!

Ochii mei se dilataseră probabil și amenințau să plece fără mine în palmele Luminiței. Era prima dată când îmi spunea că mă iubește. Toate cuvintele, la care mă pricepeam atât de bine, au evadat din mintea mea.

Ca și cum ar fi înțeles că tocmai trecuse peste zidul invizibil care forma bariera ce ne despărțea, a plutit câțiva pași îndepărtându-se. Eram în-

tr-o situație ciudată. Știam că ea aștepta ca eu să fac primul pas dar eu nu reușeam să deschid gura. Apoi am observat că avea un mic rucsac în spate.

– Ce ai..., vocea îmi tremura așa că m-am oprit.

A înțeles din privirea mea la ce mă refeream. Cu toată lumina palidă a lunii de septembrie mi s-a părut c-a roșit. A respirat adânc evitându-mi privirea și a scos la iveală o păturică subțire. A întins-o pe jos cu mișcări tremurate, repetând fiecare gest de două ori (ca un om beat). S-a așezat și m-a privit fix în ochi pentru prima dată.

– „Dacă se va întâmpla acum, nu va veni pe urmă. Dacă nu va veni pe urmă, se va întâmpla acum. De nu se va întâmpla acum, totuși va veni pe urmă... Totul e să fi gata.”

Eram singurul care-i asculta citatele din Shakespeare, așa că mi se păreau normale venind din gura ei. De multe ori nici nu le mai ascultam - acesta însă m-a înfiorat. Nu mai puteam sta în picioare.

M-am așezat (adică am căzut ca un bolovan) lângă ea. N-o priveam. Nici nu mai eram sigur că știu cum. Respira agitată dar nici eu nu mă descurcam mai bine.

– Răzvi...?

– Da?

– Poate nu ai înțeles...

– Am înțeles foarte bine (să fi fost eu chiar așa de idiot?), doar că m-ai surprins. Asta e... altceva.

A tăcut gânditoare apoi și-a schimbat poziția lipindu-se de mine. Dumnezeu, deci există!

– M-am gândit mult, își plecă privirea.

Simpla ei atingere m-a încărcat. I-am îndreptat chipul spre al meu atingând delicat pielea ilegal de catifelată a obrazilor. Am sărutat-o ușor. Doar atât. Sau cel puțin așa credeam eu... De îndată ce buzele noastre s-au atins timide, ceva s-a rupt. Eram doar noi doi într-o pădure. Era trecut de mult de miezul nopții și nimeni nu știa unde ne aflam. Buzele ei s-au întredeschis treptat... Nu sunt cuvinte pentru asta. Am încercat să privesc în jur pentru un punct de sprijin, am încercat să mă agăț de ceva. Zadarnic. Am alunecat în lumea ei, m-am pierdut în sărut, m-am rătăcit în ea.

– Răzvi?

– Ha?

Dacă vroia un răspuns mai inteligent din partea mea ar fi cazul să îl ceară peste câteva zile. Dar se pare că fusese suficient. Tot ce dorise era să mă îndepărteze puțin. Cămașa pe care o purta era deja aiurea și am uitat să respir urmărind-o cum descheia nasturii. Mă privea atât de intens încât uitasem unde mă aflam. După ce și-a scos cămășuța și sutienul (de una singură pentru că eu eram hipnotizat) am încercat s-o privesc, să mi-o descriu. Nu doream să uit nimic. Niciodată. Printr-o vrajă necunoscută n-am reușit să leg nici măcar două cuvinte. Gândurile îmi dansau aiurea, împrăștiate de noianul de senzații. Era atât de frumoasă! Să fiu departe de ea, chiar și doar un metru, a fost brusc imposibil. Răspunsul ei, la sărutări și la mâinile mele care explorau fiecare părticică din trupul ei, a fost la început timid... Cele mai fantastice sunete se nășteau în gâtul ei golindu-mi plămânii. Nici aerul nu mai avea sens, îl pierduse.

Descoperisem ceva mult mai dulce și mai vital. Timpul a început să curgă altfel apoi. Frânturi de poezie, citate incomplete ale unor poeți morți, freamăt de inimi galopând...

Am reușit să ajung acasă spre dimineață. Purta pe trupul meu semnele unui trecut care nu mai putea avea decât un nume: Luminița. O dușesem în brațe până acasă promițându-i în fiecare moment că nu ne vom despărți niciodată. Așteptam zorii ca să le spun părinților mei adoptivi că eu nu pot fi trimis la școală nicăieri. Cel puțin nu într-un loc în care Lumi nu era. Nu mai știam și nu mai doream să știu cum să trăiesc fără ea.

O să înțeleagă, nu au de ales. Voi fi preot altă dată. Voi ridica slavă cerului cu altă ocazie. Acum eram sigur că Dumnezeu e acolo. Că puterea lui nu are limite, că El ne face daruri. Ea e un dar pentru mine.

Dar dimineața a venit cu vești noi și sumbre. Părintele o trimisese pe preoteasă acasă (la mama ei) și era ferm hotărât să mă însoțească la Cluj. Chemase deja un alt preot pentru slujba de Duminică și nu mai aștepta decât ca eu să fiu pregătit. Târât împotriva voinței mele am părăsit satul, am uitat iubirea. Oh, unde ești tu – dar al meu?

Nostalgii lirico-umoristice

Poezia muncii

de *George Topârceanu*

Rumegând cocenii de pe lînga jug,
S-a 'ntrebat odată boul de la plug:
– Doamne, pe cînd alții

huzuresc mereu.

Pentru ce, eu singur, să muncesc
din greu?

La întrebarea asta, un prelung ecou
I-a răspuns din slavă:

— Pentru că ești bou!!!

Nici genial dar nici neisprăvit.
Eu sunt un fost copil sentimental,
Un fost adolescent îndrăgostit;

Un fost băiat cu farmec personal,
Acum cam chel și cam încărunțit,
Înaintat în timpul sideral...

Și totuși, parcă, n-am îmbătrânit,
E-al vieții vicleșug paradoxal,
Că-n suflet încă nu m-am ramolit.

Eu sunt un fost copil sentimental.

Hai-hui

de *Toma Caragiu*

Cu grabă eu purced în zori de-acasă
A soarelui esențe dulci să sorb,
Văpaie de licori la un taifas,
Mă-ntorc apoi smolit la gând și orb.
Cu greu descui a scărilor suire,
În visul ușii cheia o înfig;

E totu-ntors pe dos, ca-ntr-o ciocnire,
Ascuns în colț, prin cameră mă strig.
Apoi în silă hainele-mi arunc
Pe dunga cea mai tristă cu puțință
Și-mi potrivesc făptura grea, de prunc,
În pat, cu uriașă sânguință.

A doua zi mă scol posac și șui;
Cu îndoită grabă sar în zdrențe
Și iar o iau spre soare, vag hai-hui,
Să-i sorb licoarea pură din esențe.

Eu sunt un fost

de *Geo Olteanu*

Eu sunt un fost copil sentimental,
Un fost adolescent îndrăgostit,
Un fost bărbat și simplu și loial,
În dragoste adesea păcălit.

Un om obișnuit, un tip normal,

Balada risipitorului

de Nicolae Paul Mihail

De-mi fac bilanțul... la succese: zero!
De la o vreme simt că ruginesc
Iar conștiinței, chiar de-o spăl cu Dero,
N-am să-i mai spăl păcatul strămoșesc.
Te cheltuiești prea mult îmi spun acei
Care, mai mult ca sigur, mă iubesc:
Pui prea mult preț pe versuri, pe femei.
Te cheltuiești!...
Ei da, mă cheltuiesc!

De mi-a picat cumva vreun gologan
Cu-amicii m-am grăbit să-l paradesc
Schimbându-l pe iluzii... (pe molan!):
Nu-i stilul meu ca să mă pricopsesc.
Acuma, la sfârșit de festival,
Mă puse dracu' să mă-ndrăgostesc
Și-nghit la tone de Gerovital...
Mă cheltuiesc?...
Ei da, mă cheltuiesc!

Din tot ce-am scris, nimic nu face-un ban;
Eu altceva voiam să povestesc
Și-a trebuit, cel mai frumos elan
În lucruri de nimic să investesc...
Am dat și sânge, pe mai multe căi

(Am grupa A, un sânge-mpărătesc)
Am dat cât am putut: la buni, la răi...
Mă cheltuiesc?...
Ei da, mă cheltuiesc!

Cu mintea mea (atâta cât o fi!)
Pe mulți am reușit să-i sfătuiesc.
N-aștept să-mi spună nimenea merçi;
Tot eu sunt cel ce-n gând le mulțumesc.
Am vrut să-mpart nădejdi și bucurii
Tot ce am mai bun în vânt să risipesc.
Dar dacă se termină într-o zi?
Mă cheltuiesc?...
Ei da, mă cheltuiesc!

Un lanț de aur soarta-mi hărăzi,
Îl port de mult și nu mai istovesc.
Și-l știe doar hârtia și „ma mie”,
E prea târziu acum să bocesc;
Dar și-acest lanț, cândva-l voi dărui,
Aceleia pe care o iubesc,
Să-l rătăcească printre panoplii...
Mă cheltuiesc?...
Ei da, mă cheltuiesc!

Idilă în veacul XXI

de Ion Diviza

S-au plăcut de Mărțișor
un băiat și o fetică:
El era cu un cățel, ea era cu o pisică.
În april, în luna mai
și apoi o vară-ntreagă
Pe aleile din parc
rătăceau un drag și-o dragă,
Prin boschete sau pe bănci
își furau o sărutare...

O pisică și-un cățel –
moi pernuțe la picioare.
Toamna le aduse-n poală
moftul veacului copil:
Ea se-ndrăgosti de-un player,
iar băiatul de-un mobil.
Ea mereu la net.cafe,
el ades „la mititica”;
Azi mai hoinăresc pe-alei
doar cățelul și pisica.

Dorință

de Gheorghe Dănăilă

De-ar da cu ei odată de pământ,
Căci n-ar fi vrut speranța să le-nșele,
Dorea Columb, privind fără cuvânt,
Spre marinarii triști din caravele.
Avea de respectat un legământ:
De soarta lor răspunzător doar el e,
De-ar da cu ei odată de pământ,
Căci n-ar fi vrut speranța să le-nșele.
Ce om a fost! Dă Doamne țării mele,
Un om nutrinde același crezământ,
Și-am mai scăpa de hoți și de lichele,
Ce nu mai au acum nimic sfânt
De-ar da cu ei odată de pământ.

Plâns de toamnă

de Stelian Ionescu

Când norii plâng și când copacii
Își plâng pierduta boltă verde,
Iar câmpul gol își plânge macii,
Eu râd... că nu mai am ce pierde!

Cornel *DIACONU*

Țața Marieta

– Țuțurașu’
mamei, țuțurașu!...

Fără sfială pasărea flămândă atinge în zbor mâna femeii. O vreme stă neclintită; privește doar, prin geamul îngust, chipul blajin dar întristat de singurătate.

– Hai, mănâncă puiul mamei, să te faci mare, mamă!...

Abia atunci guguștărelul” cum îi place bătrânei să-l alinte, se urcă pe marginea castronului ciugulind, una câte una, boabele arămii de grâu.

– Așa, băiatul mamei, mănâncă mamă!...

Au trecut mai bine de zece ani de când a rămas singură. În marginea aia de sat vecinii sunt rari și depărtați unul de altul. Omul ei „plecase” pe neașteptate. O boală rapidă și necruțătoare... N-au avut copii. Au trăit cu sufletul încărcat de îndoieli, amândoi. Ușor, ușor speranța s-a spulberat, lăsând loc loc resemnării. „Bobe! Bobe! Cui mă lași tu, Bobe!” Lacrimile îi și-roiau pe obrazul aplecat pe marginea sicriului. Plângea și-i mângâia fruntea înghețată cu mâinile ei aspre și neodihnite... „Ce mă fac eu fără tine?”

Apoi, nopți în șir - nopți lungi de iarnă, cumplit de însingurate- ochii nu i s-au mai uscat. Acolo, în solitudine ei, viața i-a modelat alt chip, altă așteptare, alt Dumnezeu.

Singurătatea și amărăciunea și-au găsit leacul - la început îndoiel-

nic - într-o zi când a descoperit guguștucul, foindu-se stingher pe pervazul ferestrei. A luat la repezeală o bucată de mămăligă, a fărâmițat-o în palmă cu degetele tremurânde și a deschis, emoționată, cerceveaua schioapă. Păsărea n-a fugit; doar s-a ferit într-o parte, ca apoi să revină și să-și astâmpere foamea. A urmărit-o minute în șir cu o bucurie istovitoare. A îngenunchat în fața icoanei. N-a scos un cuvânt. Doar lacrimile i-au năpădit, în șuvoaie cuminți, obrajii împuținați.

Bobe al ei se întorsese; îi simțea sufletul, neîmăcat cu suferința ei împietrită. Închidea ochii și-și odihnea tăcerea pe umărul lui. Și-și închipuia că el o privește tandru, că-i citește în ochi dragostea clocotitoare și statornică. Da, el trebuia să fie... Nu știa, nu înțelegea cum și de ce. Era credință și atât.

Decembrie a adus cu sine o iarnă cumplită. După două zile de viscol, gerul s-a instalat dușmănos peste întinderea albă. Prin geamul înghețat lumina dimineții se strecura anevoie. Țața Marieta a vrut să-l deschidă, dar gheața groasă îl ținutise în balamalele ruginite. O încerca un sentiment de panică, gândindu-se că vremea căinoasă a alungat pasărea cine știe unde. Când, în sfârșit, a zărit-o așteptând zgribulită în cireșul din curte inima i-a venit la loc. A dat roată casei, înotând prin zăpada troienită.

– Puiul mamei! Ți-o fi foame mă țuțurașule...

Cu palmele a curățat zăpada de pe marginea prispei. Guguștucul a așteptat până când bătrâna a turnat boabele în castronul de lut, apoi și-a

oprit zborul scurt, începând să ciugulească.

– Așa, băiatul mamei! Mănâncă, mamă...”

Toată ziua s-a luptat cu zăpada. A făcut mai întâi o pârtie spre coțelul găinilor. Le-a aruncat câteva mâini de grăunțe și s-a oprit la șopronul cu lemne. Îi promisese Tică al Floarei, că-i mai aduce o căruță de crăci. trecuseră două luni de atunci. S-a posomorât dintr-o dată. S-a întors în casă cu brațul plin de vreascuri și a aprins focul. A stat o vreme privind îngândurată flăcările și lăsând căldura să-i încălzească oasele bătrâne. Începea să lăcrimeze și geamul. Din șoselele ude, de lână, puse lângă plită, se ridicau aburi străvezii. N-a avut răbdare să le lase să se usuce; s-a încălțat din nou și-a pus galoșii și a ieșit afară:

– Așa puiule, mănâncă mamă!

Pasărea și-a săltat capul privind-o cu recunoștință.

– Ce m-aș face eu fără tine, mamă?

Bătea în amurg câns a isprăvit pârtia spre drum. Dincolo de poartă ulița rămăsese neumblată. Scrută, cu mâna streășină la ochi, până spre partea cealaltă a satului. Doar fuiuarele dezlănate de fum se conturau confuz în văzduhul încremenit.

La început tusea a săcâit-o pe furiș. Se apropiiau sărbătorile. N-a mai nins. Se potolise și gerul. Norii atârnav ca niște rufe albe, agățate pe sârma; amenințători și neclintiți. Pe prispă, bătrâna a pus o cutie din carton, pe fundul căreia a așezat o bucată de blană dintr-un cojoc rupt.

– Să-ți fie și ție cald, mamă!...

Pasărea parcă a înțeles-o. Ziua

se refugia mereu pe crengile cireșului, unde rămânea ore în șir ciugulindu-și penele, dar seara cobora în cutie și se fâțâia aranjându-și culcușul, de parcă ar fi vrut să clocească.

Au trecut zilele. Cu toată cum-pătarea, lemnele se împuținaseră. Teama se transformă încet în spaimă. Tusea, pe care n-o băgase în seamă până atunci, se înțețise, îngreunându-i respirația. Pe urmă a făcut febră.

După Ignat a ieșit din curte și s-a strecurat ca o umbră prin zăpada afănată, până la casa lui Tică. „*De unde vrei, bre, să-ți aduc eu lemne pe vremea asta?*” „*Hai mă Tică, mă!... Că zău nu mai am, mă, Tică!*” „*Ce vrei, bre, să-ți fac? Doar nu m-oi face eu acuma lemne, că n-ai matală*”

N-a dormit în noaptea aia. Din amintiri Bobe al ei o privea, parcă cu îngrijorare.

Dimineața a venit anevoie. Tusea n-o mai slăbea. Și-a luat cojocul pe umeri și tremurând s-a strecurat pe poteca îngustă, până la șopron. „*Cu ce fac eu colacii pentru copiii ăia... și cozonacii?*...”

A luat toporul după ce a agățat cojocul într-un capăt de șipcă și-a ieșit în grădină. „*Ce-mi făcuși tu mie, Tică!... Ce-mi făcuși...*”

S-a oprit la cireș. Ce de ani au trecut!... Abia se luase cu Bobe. Prima lor primăvară. Din talpa casei - un schelet de lemn pe care atunci îl îmbrăcau în chirpici, Bobe măsurase șapte pași. De ce șapte și nu opt, sau zece, sau șase? I-a fost rușine să-l întrebe. A crezut că așa vrea el, că întrebarea ar fi fost de prisos. Mai târziu - nu-și mai amintea prin ce împrejurare, a aflat că 7 este cifra înțe-

lepciunii și a armoniei divine.

„Făi, Marieto, cireșul ăsta o să crească și o să rodească iar tu o să stai colo, în fereastră și-ai să-l vezi înflorind și-o să ți se umple inima de bucurie, amintindu-ți de ziua asta, de primăvara asta a noastră.”

A ridicat toporul. În sufletul ei creștea o răutate neînțeleasă, o sete de răzbunare pe propria-i viață, pe sărăcia ei, pe speranțele ei, pe singurătatea ei neputincioasă. A stat așa câteva clipe. Lacrimile i-au înecat privirea ca o ploaie repede de vară. Plângea și tușea. S-a lăsat în genunchi; fruntea i-a căzut în zăpadă și răcoarea a cuprins-o ca o mângâiere. Mângâierea lui...

„Or veni copiii ăia să-mi colinde și eu ce le dau, Bobe?”. se ridică sprijinindu-se de tulpina pomului.

– Iartă-mă, băiatul mamei!

I s-a părut că, sub atingerea mîinilor ei, cireșul a vibrat o clipă, împăcând-o cu gândul că, de fapt, Bobe al ei n-a părăsit-o niciodată.

Pe prispă, guguștucul aștepta, nemișcat, în gerul dimineții.

Din celălalt colț al casei pleca gardul care despărțea grădina în două, până spre gardul de la drum. Țambrele s-au desprins ușor din lații putrezi. Țața Marieta a cărat o parte din ele la tăietor, le-a tocat cu toporul și-apoi le-a așezat, rezemate de perete, în fața sobei. Din când în când, trecând pe prispă, îi spunea guguștucului:

– Puiul mamei!... Ce o să faci tu singur, masmă? Că eu m-oi duce, mamă... Simt că Bobe al meu mă așteaptă, că i s-a urât de când stă singur în cer.

Spre seară colacii au fost gata. Guguștucul s-a culcat devreme după

ce a ciugulit „bunătași” - firimituri dintr-o bucătică de colac. Ea a mai pus pe foc și s-a întins în pat. Ceaiul din coajă de nucă parcă o mai liniștise puțin.

S-a trezit în miez de noapte, ascultând vântul care se întetise. Focul se topise de mult; lumina „de veghe” a lămpii se zbătea în fitilul scund, plimbând prin odaie umbre nedesluite. Cozonacii, cu burțile revărsate din tăvile puse la căldură, pe prichiciul sobei, risipeau miros de sărbătoare, pe care bătrâna, cuprinsă de fierbințeală, îl inspira cu nesaț. Nu mai simțea nimic altceva, nici tusea, nici firișoarele de sânge prelingându-se din colțul gurii. Un lătrat îndepărtat de câine... Apoi bătăile în ușă... „Tu ești, Bobe!”. Da, el era; cu mâna întinsă, o îndemna să se ridice. „Hai, Marieo, hai!”... „Vin, Bobe, vin!”... În jurul lui îngeri cu aripi strălucitoare...

La ușă răsunau glasuri de copii, cântând colindul:

„Zace-n iesle-n umilire, drăgălașul Prunc Isus / Azi aduce fericire, coborându-Se de sus. / Uită-te cum îți zâmbește, și la inimă-ți grăiește / Bucurie aducând. / Păstorașii cu iuțeală, către Domnul se grăbesc / Intră-n grajdul-I cu sfială, și pe Dumnezeu găsesc. / Vitișoare aduna-te, se-ncălzesc iar vântul bate, / Și El plânge tremurând. / El la ieslea-I ne pofteste, să-L urmărim și să-L iubim. / El ne cheamă și dorește sus în cer cu El să fim. / Din a Sale ieslișoare, ale Sale mâinișoare / Le întinde către noi...”

Brusc, peste vocile cristaline se suprapuse un fâlfâit speriat de aripi, care se pierdu apoi în nesfârșirea albă a zăpezii.

CÂȘTIGĂTOAREA MARELUI PREMIU

Ediția a IV-a a Concursului Național de Literatură

Carmen DOMINTE

CAMERA LUI EDI

Secvența unu

Camera mea doarme cu gura deschisă
și absoarbe tot întunericul.
Cu ochii închiși, eu nu sunt decât
respirația ei amară.
Primele raze, ca niște ace,
se înfig brusc în gol,
pielea mea găurită sângerează.
Atunci, mama astupă cu trupul ei
toate crăpăturile.

Eu nu mă dau cu capul de pereți
ca să n-o doară pe mama.
Stau pur și simplu nemișcată
și aștept să-mi aud numele șoptit
în întuneric.

Secvența doi

Pe Edi l-au adus într-o cutie de plastic.
Eu am făcut atunci ferestre rotunde,
ca Edi să poată să respire.
Îi turnam în fiecare zi un pahar cu apă,
apoi multă înghețată și frișcă.
Edi nu-mi răspundea niciodată.

În camera lui Edi e plăcut, acolo
s-au întors toate lucrurile la locul lor.
Crăpăturile se înghit unele pe altele
și intră în palma lui Edi.
Eu îi deschid pumnul ca să-i văd
liniile ca niște ațe deșirate.
Două becuri luminează egal;
când se sting, Edi clipește.
Ferestrele lui Edi au perdele lungi.
Aerul trece prin ele și mângâie părul

lui.
Merg pe covorul
neted și moale
ca pielea, până alunec.
Edi se strânge și mă
prinde în brațe.
Stau acolo până
târziu

și Edi visează tot felul de chestii.

În lumea de plastic, Edi încape cu greu.
El e tot o cameră ce doarme.
Doar eu mă cuibăresc la pieptul lui
și bat ca o inimă adevărată.
Până când mama mă strigă de afară.

Secvența trei

În cutia lui, Edi începe să pâlpâie încet.
Mama îi calcă cu fierul o viață albastră.
Edi o îmbracă nerăbdător, are
mânele lungi și manșetele răsfricate
peste degete.
Își încheie toți nasturii până în gât,
apoi înghite cu noduri de câteva ori.
Se pregătește să tragă aerul în piept.
Eu îl țin de mână și Edi trăiește.

E deja gata să-și plimbe cămașa pe străzi
până când, transpirată, i se va lipi de spate.
Doar praful i se va strânge sub guler
și o să-l zgârie când va întoarce,
cu teamă, capul.

Secvența patru

Edi trage ușa cu forță
și debaraua se deschide.

Mama calcă apăsător
peste bucățile lipite de linoleu.
Eu le strâng de pe jos cu mâinile goale,
până mă ustură palmele.
Cotrobăim amândouă printre sacoșele
pline cu vechituri: abecedare și patine,
acuașele și muzicuțe, aparatul dentar,
ochii mei de copil,
ursoaia mare de pluș.
Mama le aruncă pe toate la ghenă.
Într-un colț rămân bascheții mei.
Mă încălț repede să nu mă vadă mama.
Mă uit la Edi.

Fără să vreau ridic privirea
și văd deasupra capului meu
o mână puternică apucând
o altă mână puternică.

Secvența cinci

*Cineva deschide ușa.
Edi mă așteaptă.*

E destul de simplu să stai rezemat
de zidul de la intrarea în bloc
și să-l râcăi cu degetul.
Așa ți se strânge vopseaua sub unghii
și simți cum transpiră tencuiala.
Apeși mai adânc.
Sângele din zid caută ceva mai cald
decât unghiile tale.
Scoți de acolo oasele și ochii
și liniștea ce stă ghemuită
printre cărămizi.

Eu îl iau pe Edi de mână și îl trag afară.

Înainte de a mă lua, Edi e tot cât zece
degete înșăngerate
cu unghiile negre ce stau să cadă.

Secvența șase

Grămezi imense de bucăți de carton
s-au strâns la bățator.

Edi le scutură bine de praf
și le șterge cu dosul palmei
până i se lipesc toate de degete.

Din bucățile gri ne facem un oraș
și nori din cele albicioase.

Fruntea lui Edi se crapă subțire
apoi se rupe și ea.
Stau lângă el și respirația
ne vine tot în bucăți inegale.

Întinericul se dă cu rolele printre blocuri.
Noi o privim pe mama cum e toată
făcută din bucăți,
de la balcon ne face cu o mână
de carton îndoit pe margini

În spatele nostru cineva bate alte covoare.

Secvența șapte

Stau lângă Edi ca o umbră întinsă pe zid.
Lângă noi treptele cântă
cu o voce de copil.
Închidem ochii și cineva ne șterge
pe furiș, cu guma.
Înghițim în sec.

Ne facem repede două subsoluri.
Prin noi trec acum țevi ruginite de gaze.

Un șobolan iese din partea mea de subsol
și intră flămând în partea ta.

Stăm în fundații de bloc
peste noi respiră betonul.
Suntem două cheaguri de sânge
din același animal mort.

Din oasele noastre cresc tije de fier,
sub pielea sleită se strânge betonul.

Rămânem încremeniți
cu sufletul lipit de tencuială
și cu senzația asta de amar
în gură.

Zina

*Florentina
Loredana
Dalian*

Gerul șfichiuia obrajii femeii, care-și adunase pufoaica pe lângă ea, țopăind de pe un picior pe altul. Era seara de ajun. Se înserase de tot, dar parcă tot nu-i venea să plece de la tarabă, nădăjduind c-o să mai vină careva să cumpere vreun mărunțiș. Mai trecea câte-un copil și-o-ntreba dacă n-are clopoței sau te miri ce nimic avea nevoie pentru colindatul care urma de-acum și până la anul nou. Avusesese și câteva sorcove, dar le vânduse. Privea copiii gândindu-se la ai ei, pe care-i lăsase singuri, cu o bunică bătrână, tocmai dincolo de Prut. Trei avea - unul de cinci, unul de opt și altul de unsprezece ani. Îi părăsise cu inima strânsă, dar n-avea ce face, măcar de-aici mai făcea câte-un ban, ei nu-i trebuia mare lucru, trimitea tot acasă. Dacă rămânea dincolo, ar fi crăpat cu toții de foame. Aici, lumea începuse s-o cunoască, îi mai dădea și haine, tot era ceva...

Pătrunsă de frig, gândea că ar face bine să se retragă spre casă, adică ce casă, spre casa în care o găzduia Marioara lui Paraschiv, femeie cu suflet bun. Nu-i lua chirie, nu-i cerea nimic, îi dădea și să mănânce. În schimb, ea o mai ajuta pe la treburi, îi mai lăsa câte-o lanternă, câte-o legă-

tură de clești de rufe... Dar uite-așa, nu-i prea venea să tragă în seara asta acasă, Marioarei îi veneau copiii și parcă i se strângea inima la gândul că o să-i vadă pe toți, fericiți, în jurul mesei. Ce n-ar fi vrut și ea să fie lângă ai ei, în jurul bradului, să-i bucure cu ce dădea Dumnezeu! Dar ia, drumul e lung și costisitor, a preferat să trimită acasă banii de drum, să le ia bătrâna și lor câte ceva, decât să-și plimbe ea fundul și sărăcia pe trenuri. Apoi, tot ar fi trebuit să se-ntoarcă.

Tocmai când se hotărâse, ce-i drept fără tragere de inimă, să strângă și să plece, apăru Stan, omul de pe stradă, cum îl știa toată lumea. Când îl vedea, se gândea că uite, sunt alții și mai nevoiași, pe asta nici măcar nu-l primise nimeni în casă, dormea pe unde apuca, mânca ce se-ndurau alții să-i zvârle. Se duse glonț la ea c-o sticlă de rachiu pe care i-o întinse:

– N-ai și tu, Zino, două pahare? Ia, am căpătat-o la Biserică. Da' nu-mi vine s-o beau singur. Pune!

Zina luă două cești din setul descompletat pe care-l avea la vânzare și turnă, umplând una pentru Stan, iar ei, așa, de două degete. Era bun să te mai încălzești.

– Hai sănătate! spuse Zina cu gândul departe.

– Sănătate și bucurie!

– Ce bucurie, măi Stane, unde vezi tu bucurie?

– Adică ce, vrei să zici că nu te bucuri acum să bei un rachiu cu mine?

– Eh, dacă-i musai, m-oî bucura. Dar putea să fie și mai bine.

– De ce adică nu zici că putea să fie și mai rău? Care va să zică, puteam să beau rachiu singur, și tu să te

zgâiești la mine. Că, dacă nu-ți dădeam, nu beai. Ei? Sau puteai să te zgâiești la mine, da' nici măcar eu să nu beau, că, dacă nu mi-l dădea tanti Felicia la Biserică, nu-l aveam. Vezi, Zino, cum nu știm să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru binele pe care ni l-a dat?

Zina ridică absentă din umeri și-aprinse una din lumânările parfumate, că dacă-i bal, bal să fie! Apoi schimbă vorba, parcă muncită de-un gând:

– Măi Stane, de când te cunosc, nu te-am întrebat niciodată. Dar uite cum dezleagă rachiul limbile oamenilor! Ia zi, tu de ce n-ai un loc al tău, așa, ca toată lumea?

– Pe mine mă-ntrebi?

– Dar pe cine?

– Nu știu. Așa vrea Dumnezeu...

– Auzi, mai lasă-mă! Eu te întreb de vorbă serioasă și tu... Uite, lumea vorbește de tine că ai fost om deștept, cu carte, profesor de filozofie, dar că ți-ai pierdut mințile când ți-au ars în casă de vii nevasta și copilul, într-un incendiu peste noapte. Cu casă cu tot. E-adevărat?

– Eh, gura lumii! Nici pământul n-o astupă. Și ce mă-ntrebi pe mine dacă-i adevărat? Dacă tot apleci urechea la lume...

– Păi tocmai d-aia, că vreau să știu de la tine. Fiindcă e clar că lumea mai și mănâncă... Zi, ai fost profesor?

– De un' să știu?, zise ridicând din umeri. Și dac-am fost, eu nu-mi aduc aminte nimic. Eu mă știu asta care sunt, așa, tot pe drumuri. Dacă nu-ți convine, scrie-acasă...

– Stane, dar nu-i drept, că dacă ai fost om deștept, lumea să te tra-

teze ca pe un târâie brâu. Încearcă și tu să-ți aduci aminte. Ceva, măcar cine-ai fost, ce-ai făcut...

– Și crezi că dacă-mi aduc aminte, la ce-mi folosește? Dac-o fi așa cum zice lumea, la ce mi-a folosit c-am fost deștept, dacă am pierdut tot dintr-odată?

– La ce ți-a folosit?! se schimonosi Zina. Dar acum la ce-ți folosește că ești prost, adică mă rog, tu n-oi fi, dar lumea așa te vede. Dacă-ți aduci aminte ce făceai înainte, poate ai să poți iar să te angajezi profesor, să ai și tu o casă a ta, să te poți hrăni, poate chiar să-ți întemeiezi o familie...

– Auzi, nu-mi trebuie nimic din toate astea. Ia judecă tu, dacă aveam eu o casă a mea, o familie, mai stăteam acuma de vorbă cu tine la un pahar de rachiou? Îmm, ia zi!

– Țara arde, baba se piaptână! Pahar de rachiou și vorbă cu mine! asta-i lipsea lui Stan, lume bună! Nu se poate omul înțelege cu tine și pace!

Tăcu îmbufnată. Stan o privea la flăcăriua plâpândă a lumânării și deodată zise cu alt glas:

– Auzi, deșteptăciunea ca deșteptăciunea, că uite, când n-o mai ai, nu mai valorează doi bani. Dar ia zi, de frumos, mă găsești frumos?

– Hă, hă! Că frumusețea face vreo para chioară când n-o mai ai! Hai c-ai nimerit-o! Și-apoi ce-ți veni? De frumusețe de arde nouă?

– Și de ce nu ne-ar arde? Că frumusețea e tot de la Dumnezeu. Hai, spune! Mă găsești frumos?

– Dă-te mai aproape de lumina lumânării, să te văd mai bine.

După ce îl studie preț de câteva clipe, întorcându-i chipul pe toate

părțile, conchise:

– Prea urât n-ai fi... Dacă te-ai mai țesăla și tu oleacă...

– Care va să zică, sunt frumos.

– Eh, nițel mai frumos ca ăl cu coarne...

– Să mă lași cu poveștile astea! Tu ești nițel mai bună ca zgripțuroaica din poveste. Na! Puteai și tu măcar să mă minți, că doar nu costă bani! Ia mai umple o ceașcă, te zgârcești până și la rachiul meu?

Îi turnă iar și-și mai puse și ei, parcă ceva mai mult de două degete. Că dacă tot îndura frigul pe stradă... Acum chiar că nu-i ardea să mai plece. Stan avea chef de vorbă:

– Zino, dar de tine știi ce zice lumea? Cică și tu ai fost frumoasă și deșteaptă foc. Da' te-ai înhăitat cu-n ofițer rus și de-acolo ți s-a tras. Când ăla te-a părăsit, n-ai mai făcut doi bani. E-adevărat?

– Înăitat! zise cu dispreț. Așa se cheamă acuma dragostea? L-am iubit pe Serghei și am fost fericită cu el. Până când...

Îi dăduseră lacrimile și căuta de zor o batistă. Stan îi întinse zdreanța lui, căreia Zina îi făcu vânt, ștergându-se cu mâneca. Apoi continuă printre sughițuri:

– Eh, dac-ai ști tu ce doamnă am fost! Nici nu ți-ar veni să crezi. O, Stane, Stane, ce n-aș da să pot și eu să nu-mi mai aduc aminte, așa ca tine! Vezi, pe tine te-a apărât Dumnezeu, ți-a dat uitarea. Nu mai știi ce-ai avut, nu știi nici ce-ai pierdut. Și nu mai trăiești în fiecare zi cu gândul care roade din tine, încet dar sigur, cum face apa cu pietrele.

– De ce te-a părăsit Serghei?

– Măcar de-aș fi putut să-nțeleg! Măcar de l-aș fi știut plecând cu vreo muiere!

– Păi n-a fost așa? Mai toți bărbații își părăsesc femeile pentru altele.

– Serghei nu era ca toți bărbații. Deși mă gândesc că mai bine-ar fi fost... altei femei aș fi știut să-i fac față. Și la o sută...

– Zi, femeie, nu mă mai fierbe-atâta!

– Hmmm...era de-un ajun, așa ca ăsta, când a venit și m-a anunțat că lui nu-i mai trebuie femeie, nu-i trebuie nimic din ce-i lumesc, că se călugărește. Și dus a fost. Îi căsunase că trăim în păcat, c-a adunat și-așa prea multe, că are nevoie de mântuire, și nu putea s-o aibă lângă mine.

– Trăiați în păcat?

– Arată-mi unul care nu trăiește! Mă mir că n-am înnebunit atunci. Dar pesemne îmi mai rămăsese o urmă de gând la copii, că ce s-ar fi făcut și fără mine? Că tatăl lor se dusese de-o vreme.

– Auzi, tu chiar crezi că omu-ăsta te-a iubit?

– M-a iubit, m-a iubit mult...

– S-o crezi tu! Te-a iubit cum iubesc eu sticla asta de rachi, pe care, după ce s-o goli, o s-o fac țandări de bordură. Crezi că un om care iubește poa' să plece hodoronc-tronc, fără să se uite în urmă?

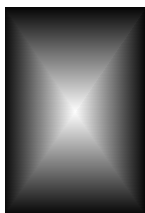
– Da, cred asta, zise ridicând din umeri abătută. Ce să fac, dacă și-a iubit mai mult sufletul?

– Așa zi! Că s-a iubit mai mult pe el. Lasă... toate trec.

– Și până trec? Ne trecem și noi, nu-i așa?...

*Cristiana Maria
Purdescu*

Rugăciune

Ridică-mă,
să nu cobor în rătăcire
și-n lumea ce se surpă.

Nu mă lepăda amăgirii,
pregătește-mă,
și ferește-mă de slavă.

Când vremea vieții
cade în mândrie,
înfășoară-mă în umilință
și iartă-mă!

O, Doamne, iartă-mă!

Decorații cu aripi

(scriitoarei Mariana Ionescu)

Ne vom întoarce
chiar dacă poarta este închisă
chiar dacă speranțele călătoresc
ca niște umbre luminoase
peste ziduri.

Ne vom întoarce
chiar dacă amintirile ne alungă
chiar dacă arșița timpului
ne strecoară elixiruri otrăvite
în suflute.

Ne vom întoarce,
ca niște învingători
decorați cu aripi.

Să pleci puțin

Să pleci puțin în afara lumii,
și a luminii, și a întunericului.
Să pleci puțin,
ca să te poți odihni în iubire.

Trupuri visând în arșița verii,
în fructele toamnei misterioase –
nimic nu mai rămâne al nostru
în destrămarea de pe urmă,
decât visul...

Îmbrăcat în lumină

De la marginea lumii mă chemi
îmbrăcat în lumina amintirii.

În livada cu îngeri te ascunzi
printre norii violeți
migrând spre zarea vieții.

De la granița cerului mă strigi
când așteptam să te pierzi
în tăcerea nopților mele de ametist.

Regat

Eu îmi trezesc uitarea, un regat
Și trec înfierbântată prin pășanii
Și, fără înțeles. mă strig și cad
Ca un copil în urma unei sănii.

Trăiri care au fost reînviază,
Joc de lumini și umbre și atât,
Iubitule, uitarea mea dansează,
O mângâi și-o sărut ușor pe gât.

Dăruiește-mi

Uneori, mă vezi împlinită
Și-mi dăruiești un inel.

Alteori, mă vezi melancolică
Și-mi dăruiești mărgelă portocalii.

Acum, mă vezi tristă...
Dăruiește-mi iarna!

Anca Irina FORGO

ȘAPTE ZILE

Casa de sub stejar, cu odăile ei înguste mobilate sărăcăcios, casa în care au trăit bunicii mei și am copilărit pe când nu știam să mă întreb la ce e bună lumea asta și nici n-aș fi bănuat că poate fi și rea, casa, lacul și curtea năpădită de buruieni o să-mi aducă mereu aminte de tine, nu, nu pentru că acolo am stat șapte zile, ascunși de lume, fără ziare, televizor sau computer, ucigând minutele cu nepăsarea noastră, nu pentru că acolo am râs în hohote de durere și plăcere când mi-ai prins urechea între dinții tăi puternici și n-ai mai vrut să-i dai drumul, nu pentru că tăvăliți în fân ajunsesem să ascultăm și să iubim tăcerea și s-o transformăm în foșnet după bunul nostru plac, nici măcar pentru orele când, îmbrățișați sub cearceaful îngălbenit de timp îmi mângăiai pleoapele, nu, deși toate au fost mărunțișuri dragi ele au trecut în bucata de timp ce s-a dus, ca și cum le-aș fi pus într-un buzunar uriaș și dacă mă gândesc mai bine, poate viața asta nu e decât un rucsac cu zeci și sute de buzunare, în care stau pitite minuni de clipe și întâmplări ce numai pentru noi au însemnătate, pentru cei care le trăiesc, pe care nici trecătorii și nimeni din lumea asta n-o să le deschidă, iar dacă ar face-o probabil n-ar înțelege... dar hai să fim serioși, de ce

ar face-o, când fiecare are rucsacul lui și buzunarele proprii al căror conținut vor să-l uite sau în care vor să se reîntoarcă... nu, Iubitule, nu pentru că șapte zile au fost pentru mine bucata de rai căzută din neatenția Celui de Sus între dealurile Moldovei în care am intrat așa, mai mult din întâmplare, pentru că găsisem un mănunchi de chei de la casa bunicilor și nu am vrut să le arunc la coș până a nu fi intrat pe ușa pentru care au fost croite, da, vezi, așa sunt eu, niciodată n-am aruncat nicio cheie, căci gândul că într-o zi aș putea sta în fața unei uși care nu se deschide îmi dă fiori reci de teamă, nu din toate motivele astea pe care ți le înșirui fără noimă și care la o adică le îndrăgesc așa, crude, fără poleială, fără lux și infatuare nu astea sunt motivele pentru care când mă gândesc acum la casa dintre dealuri pe tine te văd, ci pentru că, fără a face nimic pentru asta, ai scos din mine un eu necunoscut, o creatură care nu știam că există și deodată, casa bunicilor a devenit mult mai mult decât amintirea ta, a devenit amintirea întâlnirii cu o femeie străină ascunsă în pielea mea, dar uite, am să-ți povestesc acum ce s-a petrecut înaintea plecării noastre, am să-ți povestesc cum în ultima seară, atunci când tu dormeai îmbrățișând cu lene perna umpută cu fulgi de rață

și respirai regulat, greoi, m-am ridicat în vârfurile picioarelor, mi-am luat pluovărul verde, ros de molii pe care îl purta bunicul atunci când mergea la coasă, și așa, desculță am ieșit cu mare grijă ca ușa care mereu scârțâia să nu te trezească m-am dus afară încet, încet, la fel de atentă la somnul tău ca și cum ai fi fost încă lângă mine, am coborât o treaptă și m-am așezat în pridvor, direct pe lemnul lustruit de vreme unde cândva stătea bunica răsucind fusul de lână într-un dans amețitor, m-am așezat acolo și am privit tușul nopții, cerul acoperit de nori îmbufnați, minunându-mă câte nuanțe de negru erau în jurul meu, una pentru nukul de la poartă, una pentru ulița pe care mai mult o ghiceam decât o vedeam, și-un negru sec pentru toată bolta cerească, mă minunam de toate nimicurile și ascultam greierii închipuindu-mi cât de ușor trebuie să le fie lor să-și găsească perechea, în timp ce, uite, ființe evolute din care cu mândrie pot spune că fac parte, ființe cizelate, logice, spirituale, calculate, complexe pot trăi o viață întregă fără pereche... pot să rămână doar cu căutarea și cu un gol imens acolo, în zona inimii... nu ca greierii care nu trebuie decât să-și frece piciorușele de abdomen ca să-și cheme iubirea... dar astea erau așa, paranteze cuprinse între alte paranteze, căci de fapt mă gândeam la noi și am simțit dintr-o dată că vreau să opresc orele în loc, că nu vreau să mai vină dimineața, căci știam că în zori aveam să ne sculăm iar la bățile de aripi ale rândunelelor, aveam să te mângâi ușor, cu vârfurile degetelor înțâi, apoi cu palma, tot mai apăsător, să-ți sărut trupul somnoros, cald și

primitor până când voi fi simțit că dorința mea a trecut în carnea ta, să mă fi așezat pe tine prinzându-te cu picioarele ca într-un clește și cu palmele transformate în cătușe pentru încheieturile tale aveam să te iubesc după bunul meu plac, încet, mult mai încet decât în orice dimineață a săptămânii, apoi aveam să mâncăm tolăniți în pat și cu greu am fi trecut la împachetat, la umplutul genților de voiaj în care cu șapte zile înainte ne-am adus hainele frumos călcate, gelurile, cremele, hârtia igienică și papucii, aveam să încuier ușa casei după noi, să ne suim fiecare în propria mașină și să urmărim condițiile pe care amândoi le-am acceptat atunci când venisem în casa bunicilor, condiții care acum, privind în urmă, erau puțin nefirești, căci nu ne cunoșteam și nici după șapte zile nu aveam să știm mai multe unul despre altul, nimic din ceea ce ține de firescul a cunoaște dar mult mai mult din intimitatea necunoscută, da, Iubitule, recunosc, am avut de câteva ori tentația să mă uit în actele pe care le-ai lăsat neglijent la oglindă, să-ți știu măcar numele, vârsta, dar n-am făcut-o, nimic n-am știut despre tine, ce-ți place, câți copii ai, câte iubiri, cum ai învățat la școală sau ce lucrezi, așa cum nici tu nu știai nimic despre mine, dar asta nu m-a împiedicat să mă simt cea mai fericită femeie de pe Pământ, am realizat atunci, în zilele acelea de izolare voluntară că ne e mult mai ușor să iubim oameni fără trecut, pe care nu îi putem judeca, nu vrem și nu putem să îi înțelegem și astfel de gânduri mă bântuiau ca niște umbre stând în pridvor cu privirea pierdută, așteptând o dimineață care

nu voiam să mai vină, dar a cărei prezență devenea tot mai evidentă pe măsură ce noaptea se decolora spre orizont, apoi mi s-a făcut frig, m-am ridicat și am intrat în odaie, unde pe măsuta de lângă ușă la lumina răsăritului au strălucit ca doi ochi de metal cheile mașinilor, și nu știu ce îndemn nebun m-a făcut să le iau, să fug în spatele casei, să le arunc în lac, în balta înconjurată de papură unde îți plăcea să te așezi ca să te uiți la mine cum fac coliere din pipirig, le-am aruncat pe amândouă ca și cum cu un gest dement aș fi putut schimba mersul lumii, te-aș fi putu reține, aș fi putut prelungi o stare de care îmi era greu să mă despart, apoi m-am întors în pat, în așternutul cald cu miros de tine, iar tu ai mormăit adormit, iubito, vino la mine, la care m-am furișat în brațele tale și te-am lăsat să mă iubești, dar ceva se schimbbase, gândul nu îmi mai era curat, devenisem un om obișnuit, cu neliniști, întrebări, remușcări, și când te-ai întins pe spate cu brațul încolăcit ca iederea pe gâtul meu, cu ochii închiși, eu am rămas privindu-te știind că niciodată n-am să te mai văd astfel, și-n timp ce sufletul îmi era plin de tine încercam să pricep de ce o făcusem, de ce murdărisem în zvâcnirea unui moment toate secunde dureros de curate pe care le trăisem alături de tine, atunci.... atunci am cunoscut femeia deformată ce zăcea în mine și care ar fi murit înlăuntrul meu fără să-i cunosc niciodată fața, dacă un sentiment fără nume n-ar fi depășit limitele normalului, logicii, bunului simț și am știu în acea clipă că nu există iertare pentru ce facem, chiar dacă o facem din disperare, din

iubire, din frică sau din neatenție conduși de un demon din afara noastră da, am știut că greșelile se plătesc, că timpul merge doar înainte și asta m-a durut atunci până la lacrimi, în clipa aceea nefiresc suspendată, căci înainte erai tu și drumul tău, altundeva eram eu și drumul meu, dar cunoscușem, printr-un noroc sau pură întâmplare șapte zile din drumul nostru pe care eram forțați să-l închidem în momentul în care cheile ar fi pornit motoarele mașinilor am fi plecat fără puțință de întoarcere, de reluare,ducând doar amintirea cu noi ca hrană pentru o viață îmbâcsită de reguli, monotonie, falsă pudoare, resemnare, compromisuri și verdicte, așa că atunci când ai adormit la loc mi-am pus cizmele bunicului și hainele lui vechi rămase prin casă, am ieșit în grădină gândindu-mă cu groază la apa rece, tulbure și la cât de puține sunt șansele de a-mi îndrepta greșeala, mi-am închipuit cum te-ai fi supărat când ai fi aflat de gestul meu, cum m-ai fi certat că am decis în locul tău, mi-am închipuit cum dragostea ar fi devenit ură, zâmbetul reproș, clipele ore, dar toate astea nu mă împiedicau să continui să mă învărt ca un strigoi în jurul lacului, iar și iar, cercetând malurile cu privirea și lovind plantele cu talpa cizmelor, apoi, deodată, am simțit că arătarea aceea hădă care aruncase cheile în încrâncenarea ei ireală de a nu te pierde se topea în primele raze de soare, am respirat ușurată când am văzut brelocul tău în formă de minge plutind undeva printre tulpinile firelor de papură, l-am ridicat cu greutate fără să-mi mai pese de cheile mele, care probabil fuseseră înghițite de mâl, am

intrat pe ușa care a scârțâit îngrozitor gândindu-mă că uite, de data asta am avut noroc, că cine știe de câte ori n-am avut nevoie de șansă pentru a dovedi că o meritam, de câte ori n-am avut nevoie de iertare pentru a dovedi apoi că suntem demni de iertare, tu m-ai întrebat ce fac, eu am răspuns că nimic și m-am grăbit în bucătărie ca să pregătesc focul în sobă, omleta și cafeaua cu zaț, da, Iubitule, în dimineața aia n-am vorbit mai nimic, ne priveam doar tâmpi, cu un fel de dor nerostit în priviri și după ce ai împachetat ți-ai luat cheile de la mașină, n-ai întrebat de ce sunt ude, le-ai șters de cămașă și m-ai sărutat, minute întregi a durat totul, mi-ai prins iar lobul urechii și eu am râs ca să nu plâng, apoi ai plecat, am văzut mașina depărtându-se apoi oprindu-se... o urmăream printre ramurile nucului, stătea acolo, la 100 de metri de casă, nehotărâtă parcă, fără să-i mai aud motorul, o carcasă metalică care te ascundea și te rupea de lumea noastră

ducându-te în lumea ta, iar eu am intrat în casa de sub stejarul care de ani buni nu mai avea nimic din fala și frumusețea de odinioară, am început să deretic cu o sârguinciozitate în care nu mă recunoșteam, iar când am ieșit să scutur preșurile am privit cu o zăc-nire neînțeleasă de speranță spre ulița care era acum pustie, spre câmpul gol care înconjura casa, spre mașina care ar fi trebuit să mă ducă acasă, la familia mea și cu un zâmbet forțat m-am întâlnit cu gândul că iată, în acea zi stau în fața unei uși, care nu se deschide și asta nu îmi mai dă fiori reci de teamă.

Din gândirea matematicianului Grigore Moisil

◆ Știință e formată numai din afirmații și negații, dar trăirea unei științe e formată din întrebări și răspunsuri, din bănuieli și îndoieli.

◆ Ce este un pesimist? Un optimist bine informat.

◆ Ni se cere să facem știință productivă și producție științifică. Ar fi mai bine dacă am reuși să facem știință științifică și producție productivă.

◆ Sunt pentru lucruri noi; dar mai mult decât lucrurile care sunt astăzi noi, eu apreciez lucrurile care vor fi noi abia mâine.

◆ Se știe că o idee începe prin a fi un paradox, continuă prin a fi o banalitate și sfârșește prin a fi o prejudecată.

◆ Știința nu e bună azi, dacă ieri nu s-a gândit la mâine.

POEME

de
Andreea Teliban

călăuza

iată cum te iau de mână și te plimb
pe faleză. tu nu crezi decât
în naturalețea unor picioare lungi.

/dimineața îmi bat joc de liniște.
o măsură cu ruleta de buzunar. aș zice
că e o liniște prost crescută./

iată cum mergem la un film.
bobina mă derulează și pe mine
și degetele tale care caută /și degetele
mele care caută./ filmul
e cu un dumnezeu excentric.

iată cum îți lipesc scotch peste gură.
tu poate crezi că e un joc
într-o limbă veche /cu ceva coliere
cu ceva scoici cu sirene.
cu marinari care își lipesc degetele
de talia dezvelită.

iată cum îți spun să nu fii prost.
telefoniez acasă și aflu că
filmele titrate s-au pierdut și că
soră-mea bea de stinge

iată cum facem shopping. te trag de
șireturi prin oraș și
te enervez și mă bucur zile întregi.
/băiete. băiete./

de parcă am rămâne singuri pe planetă

unei prietenii muribunde

pentru poemele lipite noaptea
în tot orașul când
ne păzeam spatele una alteia
ca două infractoare și

ai ținut neapărat să-l aranjăm
pe coman pe ușa clinicii de avorturi
și îmi spuneai că plânsetele de copii
merită auzite

rox
chiar nu te înțelegeam câteodată dar
lăsam la dospit cuvintele tale
ca și cum mă îmbrânceau
spre o revelație
tăcere aveam cu carul
pentru dimineața următoare în care
mirosul din intersecția aleii
trandafirilor cu ștefan cel mare
ne-a prins cu aceeași mână

de multe ori aerul
ne-a prins cu aceeași mână
ne-a modelat ne-a îndoit
și ne-a auncat spre tot felul de
locuri proaspete

pentru întâlnirile feministe
la care mă obligai să vin fără soutien
de fiecare dată îmi puneam norocei
în sân cu speranța ascunsă
de a nu fi violate

ne jucam de-a femeile printre fuste
în crâșme pline de fum din care
ieșeam aurolate de tutun ca
două fugare

*

deja departe de toate lucrurile
ce ne lipeau bucată cu bucată
am învățat liniștea și tăcerea

suntem o pereche de mâini în care
nici o vrăjitoare nu ar putea ghici
începutul sfârșitului
sau alte noduri în gât

deja departe
după ce am vândut lumea.
acum nu au mai rămas decât
treburile sfinților

nebunii caută drumul spre casă

când urlu liniște...
când urlu l i n i ș t e
liniște vă rog
nu pot vorbi decât cu ochii închiși

cuvintele îmi stau în cale
îmi sunt suficiente dezvoltările
oraşului cutoate feţele nestatornice
ca să tac
însa nu mă mai sperii ca înainte
de aceea mă duc acasă

acolo mă aşteaptă mirosul
de naftalină şi haine de blană cu care
aş putea încălzi tot oraşul

şi uite un drum şi uite două
aş putea să aleg oricare dintre ele
pentru că nu sunt o fiară
ce se teme de foc acasă e roşu
te poţi adăposti acolo în orice iarnă
se rascoleşte în mintea ta

câteodată îmi imaginez că
mâinile astea nu sunt ale mele
şi-mi strâng pieptul la piept şi
mă simt fericită

acum da
dupa aşa un moment de tandreţe
uite cum păşesc
degetele de la picioare se ridică
spre cer apoi zbang în ţărână
stâng drept stâng drept
cred că atunci când mori esti târât
cu capul în jos şi degetele
de la picioare în sus
aşa aş vedea casa dezordonată
de aceea nu mi-ar plăcea să mor acolo

si drumul ăsta e atât de atat de
l i n i ş t e
linişte vă rog

îngroapă-te fătucă în cenuşă

mi-am lăsat tinereţea la intrare
şi am găsit-o din cap până-n picioare
transpirată
tot acolo

am zărit în târgul de vechituri
un ceas care merge invers discuri
de vinil şi o colecţie de timbre
pentru toate scrisorile netrimise

nu m-am mai gândit până acum la
nemurire decât
ca la o portocală stoarsă
a cărei suc îl beau copiii

m-am vazut plină de cenuşă
încă nu mi-am găsit mâinile iar
toţi arheologii îmi caută căldura
şi respiraţia

se pare că pentru mâinile mele e loc în
istoria acestui oraş inexistent
şi nu-mi lipsesc decât încă două
pentru un mozaic de unghii mici
care să paveze străzi înguste
sângele nostru ar învălui şi carboniza
un milion de locuitori

cuprind secole în cearcăne
sunt fătuca holbată
ce nu se scutură de păcate

cândva oameni cu guri străine
vor arunca între sânii mei monede
să le aduc noroc

când scrisorile ajung la destinatari

în paharele mici de vin
încap idei mari şi tot acolo
se nasc pui de om

în alte case mi-e dor de un acasă.

Augustina
Șiman

3
6
5
4
9
6

Stau într-un rînd infinit de lung și nu știu unde duce. În fața mea oameni, în spațele meu oameni... Aglomerație imensă spre o figură neclară și îndepărtată ce pare a fi o măsuță...

Nu știu cît timp am stat acolo... Îmi pare că mult... Am ajuns la masa aia ca printr-un vis. Era mai degrabă un birou și la el era așezat un om micuț, a cărui chelie abia de se vedea de după teancul înalt de foi, cu ochelari masivi ce atîrnau pe vîrfurile nasului mare și ascuțit. Cu o expresie a feței agitată și sute de riduri care se încrețeau la fiecare mimică nemulțumită a feței sale.

– Așează-te! Mi-a spus energic.

M-am așezat intimidată.

– Numărul?!

– Emm... 365.496... I-am răspuns nedumerită.

Omulețul răscoli grăbit printre teancurile de hîrtie din fața lui, scoase o foaie fără să clatine teancul cîtuși de puțin.

– Să vedem... Așa completăm formularul... Să zicem că o să te chem „Augustina”, așa... „Au-gus-tina”...

Numele parcă se izbi de capul meu... Uhh ce nume greoi...

– Dar altele nu aveți?

Omulețul își ridică ochii mînios către mine păstrîndu-și nasul țintit în hîrtie...

– Da sigur! Hai să ne jucăm! Ala-bala-portocala-Ana-Mariana-Ileana, ce o fi?! Lasă că restul așteaptă! Cît acolo?? Încă cîteva mii de suflete! Plus că așa ordine am primit de sus! Mi-a spus să numesc așa numărul 365.496! Ai ceva împotriva?! E prea bun numele pentru tine! Nu înțeleg de ce anume tu?! Dar eu nu pot să judec ordinele Lui, eu doar le execut!

Mi-am aplecat rușinată capul sperînd că o să tacă curînd fiindcă avea o voce atît de pițigăiată încît îmi zgîria urechea!

– Anul nașterii îl scriem 1991, frumos an, îmi place... Și cifra e frumoasă... Haha! Dă să-ți fac o poantă, la luna nașterii scriem august, o să vezi, ai să rîzi și tu, și ai să faci și tu glume pe seama asta!

Îmi venea să mă scol de pe scaun și să-l apuc de gît. Văzîndu-mă furioasă m-a întrebant:

– E vreo problemă?!

Uhhh! Vocea aia ascuțită!

– Nu...

– Zi-mi o cifră care îți place mai mult.

– Doi...

– Așa 02.08.1991. Frumoasă îmbinare de cifre!

Mă rog... Mie nu-mi părea prea frumoasă... Obişnuită chiar... Și totuși încă nu înțelegeam prea bine ce căutam eu acolo... Încercam să-mi amintesc ceva, dar nu reușeam... De fapt niște fărîmituri din ceva... De parcă mă izbise ceva... Țin minte durerea... Apoi țin minte un chip, un chip frumos... Dar plîngea... Ochi mari și

albaștri, înlăcrimați... Și buzele lui lipite de fruntea mea... Senzația părului lui mătășos lunecând pe umărul meu... Mirosul părului lui... Și nu știu de ce vroiam să mă ridic către el, să îl strâng la piept și să-mi cer iertare, dar nu puteam... Mi-am fixat ochii către cer, din care a izbucnit o lumină albă... Și uite-mă aici... În rîndul ăla...

– Spune-mi cam ce ai vrea tu? Trei lucruri te rog, oricare! Rău, bine, orice!

– Păi... Cred că fericire, liniște sufletească și... pe el... pe cel care plîngea lângă fruntea mea...

– Aham, aham... Clar, clar...

Omulețul completase ceva pe foaia aceea, se încreți întristat, apoi își ridică capul de tot și privindu-mă fix în ochi mi-a spus:

– Uite cum stă treaba: ca să ai toate cele dorite ai să parcurgi mii de kilometri de inversul lor să zic așa. Adică uite... Dacă spuneai „Durere” de exemplu, atunci ai fi trăit toată viața fericită și ai fi termitat-o găsind durere.. Avem nebuni din ăștia care aleg și așa ceva pentru a-și face noua experiență de viață mai pipărată și mai interesantă, sau o fac intenționat pentru a trăi fericiți, căci ultimile clipe, chipurile, sunt un nimic pe lângă tot timpul trăit. Greșit! Ultimele clipe îți definesc tot timpul trăit! Îți dau un nume și un sentiment cu care acoperă întreaga ta existență. Nu te-ai gândit prea mult înainte de a spune cele trei, corect?

– Nu...Nu chiar... Sfîrșitul mai mult...

– Ești specială... Înțeleg acum.

– Unii zic pur și simplu așa... Nu iau în considerație ultimele vi-

brații interioare... Tu le-ai luat în considerație, adică imaginile memoriei tale amestecate cu stările specifice: vibrații ale sufletului. Înțelegi? Uite, avem o formulă de calcul matematic, e secretă și nu ți-o spun, să zicem că „mă joc” cu cifre ca: data nașterii tale, luna și anul. Cifra obținută o adunăm la numărul pe care o deține fiecare dorință în lista asta galbenă. Ca de exemplu: Fericire - 65, și citim de pe cealaltă foaie ce semnifică cifra obținută... Te gîndești: „*Dar e simplu... Trebuie să trăiești o viață suferind ca spre final să obții fericirea*”, păi vezi că e greșit! Fiecare suferă individual... La diferite nivele, la o intensitate diferită... Deși starea e definită per general pentru toți ca și **Suferință**, ea diferă de la caz la caz... Deci, calculul îți spune despre intensitatea inversului dorinței tale... În urma calculelor matematice efectuate la toate trei te informez despre următoarele: ai să suferi, ai să suferi, copilo, la unul dintre cele mai înalte nivele, prăbușiri pe atît de dureroase încît chiar o să piară puțin lumina din tine și ai să fii într-o continuă goană după fericire - asta e greșeala ta: goana asta după tot! Nu ai să lași valul sau vîntul să dea peste tine, ai să lupți cu el... Nu trebuie! Nu te împotrivi! E doar ceea cu ce respiră fericirea... Închipuie-ți un chip care se apropie lent de tine și cum respiră și expiră des... Nu lupta cu aerul pe care îl expiră fericirea: necazul, durerea și suferința. Stai dreaptă și suportă-l, fiindcă luptînd cu el vei deveni atît de violentă, oarbă de ură, zbulciunată și agresivă încît nu ai să recunoști chipul fericirii cînd o să se apropie de tot de tine! Te rog eu... Adevăratul gust al

fericirii pe care ai să-l găsești depinde de tine...

Liniștea nu poate fi găsită fără zbucium... De fapt ți-ai dorit același lucru de două ori, fiindcă fericirea și liniștea interioară se țin una de alta, sunt siameze... De aia îți va fi de două ori mai greu să le obții... Față de tînărul ăla... păi ce să-ți spun?... În căutarea disperată a lui ai să iubești necondiționat și nepotrivit... Îmi pare rău dar nu o să-l găsești în viața asta, în următoarea da... În asta însă nu... Ai să găsești mici trăsături care o să-ți amintească de el... Nu... Nu la nivel de memorie o să-ți amintească, dar întâlnind un om cu o trăsătură, de oricare, fizic, interior, dar mai cu seamă interior ca a lui, o să ai o atracție nebună pentru el, ca și un magnet extrem de puternic... Dar acel om nu o să aibă atracție față de tine... Cum am mai zis... O trăsătură doar din tot întregul pe care l-ai iubit... Fiecare din noi are un singur suflet pereche cu care se reîntâlnește de fiecare dată, sunt și mici excepții... Ca a ta... În următoarea viață te asigur! Mă rog... Poate peste două... E nevoie de ceva timp pentru a restabili echilibrul și cursul natural a două suflete pereche în așa

fel încît să se reîntâlnească de fiecare dată... Pînă la urmă ai să-ți găsești pe cineva... Dar doar pentru a-ți potoli singurătatea... Fiindcă conexiunea spirituală, nunta, inelul spiritual nu o să existe... O să fii atașată doar de acel fragment, trăsătură... Și asta îți va asigura o conexiune puternică emoțională, dar nu și spirituală... O să fie și el unul ca tine... Care și-a rătăcit pe un timp jumătatea... Dar repet, să nu te aștepti la ceva profund...

Eram uimită și tot nu înțelegeam mare lucru... Omulețul observînd acest fapt a zîmbit discret și a scris ceva la secțiunea scrisă îngroșat: „**moarte**”.

– Ce ați scris acolo...? Vreau să știu cum o să fie!

– Nu se poate... Cum spun oamenii: „*Sfîrșitul încoronează opera!*” Pentru a vedea sfîrșitul merită să trăiești întreaga viață... Și zîbind larg mi-a pus foaia într-un alt teanc... Straniu dar vocea lui deja îmi părea mai plăcută...

Apăsă pe un buton și am căzu de pe scaun undeva în beznă... Iar pe măsură ce cădeam am auzit vocea lui care devenisă din nou pițigă-iată și nervoasă strigînd:

– *Următorul!*

Rețeta doamnei Tatoi, preluată de la un călugăr de la Mănăstirea Dervent (vindeca bolile de cancer și anemiile)

Ingrediente: Lăptișor de vacă - 4 g; Miere de salcâm (cu salcâm cu tot) - 1,5 kg (din Plafar, nu de la supermarket); Polen măcinat - 300 g; Ser fiziologic - 200 ml; Tinctura propolis - 150 g. **Mod de preparare:** Se amesteca doamna Tatoi cu călugărul și cu salcâmul și se țin, împreună, la frigider, până apare polenul bine măcinat. După ce se adaugă serul filozofic și tinctura de propolis doamna Tatoi se ține separat, într-un hotel de 5 – 7 stele. Când începe să fermenteze totul, doamna Tatoi se amestecă, din nou, cu toate ingredientele, într-o emisiune TV. Din emisiune se iau 3 linguri pe zi: dimineață, prânz și seară. După jumătate de oră de la administrare puteți mânca, dacă aveți ce. Dacă nu vă place gustul puneți totul într-o cană de ceai, adăugați zahăr și vărșați conținutul la chiuveță.

Vom fi zăpadă

Motto:

*„Toți suntem vremelnici pentru veci
Rar ning fagii frunzele deșarte
Binecuvântat să fie deci
Că trăiesc și că mă duc spre moarte”
(Serghei Esenin)*

Lumina zilelor își zbate mărțișă strălucirii, într-o din ce în ce mai mică dimensiune! Căldura hăituită de ceață, frig și îngrijorare, își caută rostul prin casele și sufletele oamenilor. Noaptea se înveșmăntează în faldurile întinericimii nesfârșite.

Copacii își plâng, în demnitate și semeție, durerea trupurilor sfărțate de foșnetul zburător al frunzelor. Pentru ei și pentru noi, se decretează speranța albei așteptări a iernii!

E luna decembrie! Un tumult de șoapte și pași, ca un cor de aripi, prevestesc sfârșitul încă unui an. Curând va fi ultima lui noapte și atunci noi, toți oamenii pământului, cu veselie și multă lumină, vom sărbători furiș și mecanic, într-un fel de cerc desenat de balerina cutiutei muzicale, bucuria sfârșitului, a începutului, a speranței!

Nu va fi o despărțire! Noul an își va vesti peste tot venirea, cuibărin-du-se în vârstele copacilor, ale pietrelor, ale oamenilor. Sub tumultul pașilor noștri, timpul își va risipi pulberea peste lucrurile și ființele pământului.

Oare există cu adevărat timp? El trece, sau noi? Nu cumva chestiunea cu „timpul” e o găselniță menită să mascheze adevărul menirii noastre, adevărul despre efemeritatea existen-

ței, adevărul despre destinația noastră finală sau intermediară spre care am plecat încă de la naștere?

– Câți ani ai?

– Cine, eu?

– Da, dumneata!

– Păi, câte primăveri, toamne sau veri îmi dai? Uită-te bine la palmele mele, la mulțimea de urme de pe aici de prin munți, ape și cer... Așa! Ei, hai ce-ai rămas încremenit? Vezi ce simplu e să afli câte zăpezi mi-au nins așteptările?

Toate acestea însă, fac parte din firescul lăsat de Dumnezeu și asta trebuie să fie motiv de liniște și încredere.

În curând vom avea dreptul să redevenim copii, să iertăm și să fim iertați, vom avea dreptul să fim drepti și adevărați, pentru că în noaptea de Crăciun, pentru așteptările, neîmplinirile și dorințele de adevăr și lumină, se va naște, din nou, Iisus! Cetini de brad cu miros de veșnicie, vor coborî în casele noastre. Un cer de lumânări și gânduri de bine vor acoperi pământul și totul va deveni sfânt.

Vom fi mai buni, mai puternici, mai iertători. Va ninge! Peste copaci, peste pietre, peste munți, peste noi... se va instaura din nou speranța albei așteptări.

Vom fi din nou copii, zâmbet, zăpadă!

Emil Proșcan

EXISTENȚELE FASTUASE

Victoria MILESCU

Poemul dum-dum

Poemul dum-dum e gonit
de la masa bucatelor
interzis prin legi internaționale
el ucide poetul dar și cititorul
în chinuri atroce
sfârtecă onor-credibila realitate
naivitatea destăinuirii prin gest
poemul dum-dum nu ia premii,
distincții mult prețuite-n CV-urile
contemporanilor tagmei docile
poemul dum-dum e mereu singur
înnebunind sunetul cu moleculele
lui de fier căutându-și cu disperare
un elefant de poet...

Oricui i se poate întâmpla orice

Vântul trece pe lângă
adăpostul femeilor maltratate
ele mor râzând
pe gardul înalt cu colți de fier
au pus cerul cu stelele la uscat
vine femeia noapții
tocurile ei ascuțite se înfig sacadat
în carnea trotuarului
vântul trece prin părul
ce-i ascunde fața surâzătoare
îi fură mica poșetă cu rujul maron
îi trage trotuarul de sub picioare
rulează iarba
sub care se zbenguie peștii...

Imitându-i pe ceilalți

Dumnezeu și moartea îmi poartă
de grijă eu fac să dureze efemerul
construiesc o casă pentru vrăbii
sădesc un pom pentru Rai
fac un copil care va dărâma casa
fiind prea mică
și va tăia pomul pentru că nu rodește
scriu o carte despre toate acestea
și cineva o va arde
să se încălzească sub viscol...

Sala de mese

Ne așezăm tăcuți, îmbrăcați la fel
la masa lungă deși semănăm,
ea nu ne confundă mâncăm în tăcere
supă, tocană de cartofi
noi, cei de aici, încet dar sigur
ducem lingura la gură noi mestecăm
urmărim cu ochi dilatați grilajul
dincolo de care rulează viața haotică
prietenii, rudele vin în vizită uneori
bucurându-se că ei încă văd, merg, respiră
noi, cei care mergem la masă
târșindu-ne papucii de pâslă
ajungem până la telefonul
de pe culoar sunând în gol
încet dar sigur deșertăm plosca
la miezul nopții ne ducem chiar
până la camera de gardă să trezim
doctorul care nu se trezește niciodată
să zgârie cu cheia pe talpă vecinul
de pat noi, cei care avem picioare
ne apropiem de fereastra cu plasă
și descriem în amănunt dezmațul
celor cu sacre obligații
expediați în cutii frigorifice
noi, în cămăși cu mâneci kilometrice

abia scoase din etuvă
umblând cu hohotul la vedere
câlcând unul pe capul celuilalt
ne ridicăm, noaptea, prin acoperiș
trezind orașul din vis....

Festivalissim

Te rupi cu greu de petrecăreți
îmbăloșat de pupături zgmotoase
de-mbrățișările bărbătești
în paltoanele până-n pământ
îmbibate de camfor, naftalină, tabac
te duc pe brațe în urale până la mașina
cu șoferul rebegit demarând prudent
printre fantomele ce-i fac semn
să le ia oriunde drumul
se gudură prin ploaie, dă în gropi
case cu turnuri trufașe
scot la porți copii zdrențăroși
nu e frumos să vomți
în mașina mirosind a vanilie
nici să arunci pe geam dovezile lor
de iubire plăsmuite în lungi nopți
de insomnie ajungi acasă încinnd:
nu strică puțină scârbă, un pic
de greață un strop de lehamite
unge eficient mașinăria sufletului
ușor învechită apoi o cafea violetă
dar viața nu stă acolo unde-o pui
iese pe străzi să ia o gură de viermuială
printre păsări de noapte, bolizi, faruri
unul chiar acum s-a stins ca un prost
o pasăre se împiedică de tine:
ce mai aștepți dă-i drumul în sus
ce stai cu aripile pleoștite
murdare de noroi, de benzină,
de sânge...

Existențele fastuoase

se face ora când deschide la anticariat
studentul palid începe munca
de sortare a cărților
purtând în ele duhul celor

care le-au scris, le-au citit, le-au cărat
dintr-un loc în altul
își potrivește meticolos ochelarii
sunt la locul lor legitimația e la locul ei
inima e tot acolo numai eu ce caut aici
când ar trebui să fiu acasă
cu membrii familiei în jurul mesei
sărbătorind Paștile sau Crăciunul
atunci oamenii stau acasă
astfel încât orașul să fie gol
să fie al meu să exist și eu pentru el
cum există el pentru mine
orașul somnului virulent
merg prin ceața lui
cu cărțile pline de versuri safice
și adonice când se vor trezi
vor găsi foi rupte sau multă cenușă
de ce e așa de important să trăiești
strig statuilor împietrite vitejește
când totul e făcut pentru a deveni gunoi
ce să-i dau timpului când are tot
câteva file smulse de vânt
el vinde mai bine decât mine ies
din subsol mâinile de ceară
ale studentului au rămas pe tejghea
nu, cărți de poezie nu primim
nu se vând nu se cere poezie
exiști dacă ai o utilitate cuviincioasă
mă așez la măsuta joasă
mestecând mâncare americană
ascultând muzică americană
alături o chinezoaică
având în față o ceașcă de ceai
în dreptul gurii o botniță albă să fie
protejată de virusul poeziei plutind în aer
la ce-ți folosește inteligența
dacă nu-ți salvezi specia
câte un condamnat se uită pe geam
curios ce fac eu acolo la măsută
lângă un câine cu cercei
mâncăm hamburger, bem cola
și de ce dracu' nu mai dispărem
în tunel...

România păstrată de mine

Luiza DIHORU

România păstrată de mine
se trezește din când în când,
Într-o temniță tainică a inimii mele.
Când lumea e mult mai străină
decât pot eu duce, închid mintea
și deschid altceva, ascuns și amânat.
România păstrată de mine
răspunde la strigăte din cărți,
emailuri, cd-uri și filme.
Se trezește la Petre Țuțea,
la Steinhardt, la Eminescu,
la conferințele lui Puric
și la cântecul lui Ducu Bertzi.
România păstrată de mine
e fundalul cu munți
al mănăstirii Brâncoveanu,
este Sanda din poemele lui Noica,
aplecându-se în fața peretelui
de nord la Voroneț:
Ea, care petrecuse toate frumusețile
lumii, a exclamat:
„*N-am văzut nimic mai frumos*”.
România păstrată de mine
E unică și subtilă, e pătrunsă
de taină și destin.
România păstrată de mine
vorbește o limbă curată ca cea a poezilor,
sau ca cea a femeilor de la țară.
România păstrată de mine
nu înjură, nu cunoaște cuvinte ca
„nașpa” sau „să moară dușmanii mei”.
România păstrată de mine
nu are zorzoane și e cuviincioasă
ca o țărancă din picturile lui Grigorescu.
România păstrată de mine
nu face excese și nu imită
alamele strălucitoare
ale popoarelor însingurate.

România păstrată de mine
e hâtră și poznașă.
România păstrată de mine
m-a pus să scriu rândurile astea,
dimineața devreme, pe o foaie
sprijinită pe „Jurnalul Fericirii”.
România păstrată de mine
m-așteaptă să mă întorc,
ca o bunică răbdătoare,
care nu mustră și nu dojenește:
„Unde mi-ai fost douăzeci de ani?”
va spune ea,
Hai, vino să te vindec.”

Rugă

În noaptea Sfântului Crăciun
Să știi, copilul meu,
Fecioara sfântă l-a născut
Pe Fiul-Dumnezeu.

De-atunci, din slava Lui, de sus,
În iarna friguroasă
Pogoară an de an Iisus
În fiecare casă.

Să-i mângâie pe cei sărmani
Și iarăși să le-arate
Că El, de două mii de ani,
Le duce crucea-n spate.

El știe rău-ascuns în noi
Și multele păcate,
Dar și necazuri, și nevoi
Și-un dram de bunătate.

De-aceea, Tatălui Ceresc,
Se roagă, cu durere,
Să ierte neamul omenesc
În ziua de-înviere.

Emil Proșcan

DEBUT

Umărul soldatului

Astăzi a plouat torențial. Vântul sfâșia perdeaua lichidă, zguduind frunzele și ramurile copacilor, plecând capetele florilor și culcând la pământ iarba.

Acum s-a luminat. Vântul nu mai suflă, iar norii și-au mai descrețit ridurile gri, fără a permite însă vreunui petic de cer să iasă la iveală.

Apa s-a scurs în pământ, nivelând crăpăturile cauzate de căldura excesivă a ultimelor zile. Din când în când, câte un strop cade pe o frunză, tulburând liniștea în care încă stă cufundat orașul. Nici păsările nu cutează să scoată vreun sunet.

În aer plutește o atmosferă încărcată, ca un fior electric ce apasă pe umerii tuturor. O pisică neagră pășește atent pe pământ, nemulțumită de mediul mult prea umed pentru gusturile sale.

O înțeleg. Nici mie nu-mi place vremea ploioasă. Zilele în care ploaia sunt zile anoste. Seci.

Aud șoaapte suave dintre particulele de praf minuscule ce plutesc în jurul meu. Inerția lor mă duce cu gândul la fulgii de zăpadă ce zboară ușor prin aerul înghețat de iarnă. Iarna ce arată atât de frumos din spatele unui pulover și a unei căni de ceai fierbințe.

Rândurile se aștern cu greutate, cuvintele nu se lasă găsite ușor, iar pe mine mă epuizează căutarea. Amintirile nu-mi dau pace, sentimentul de vinovăție mă apasă, iar dorul mă macină nemilos.

De pe umărul soldatului, un

fluture roșu, cu puțin galben în vârfurile aripilor, pare gata să își continue zborul, după pauza binefăcătoare pe haina groasă din lână verde.

Scrisul eliberează. Departe de ochii iscoditori ai oricui, în scris ești liber. Hârtia și pixul îți sunt frați, ei nu te judecă pentru ceea ce le încredințezi. Scrisul nu poate îngrădi.

Ziua de mâine dă buzna, apoi următoarea, și următoarea, și te trezești cu viitorul năvălind peste tine, purtându-te odată cu el prin timp, prin viață. Îmbătrânești. Nu poți împăca amintirile cu dorul.

Ochii căprui-roșcați ai șoricelului albastru, cu urechi mari și pufoase, îmi zâmbesc dulce și inocent. Un șoarece al cărui mare vis este să gătească...

Mi-e greu să îmi știu fratele departe, în iadul acela crunt și violent. Mă simt vinovată că în jurul meu aerul vibrează de la un parfum, în timp ce singurul lucru ce face aerul să vibreze în jurul trupului tău este puterea unui glonț ce pătrunde dureros eterul.

Și sunt egoistă, pentru că mă plâng. Pentru că mie mi-e greu.

Dar, dacă nu aș fi avut egoismul, probabil că de multă vreme aș fi uitat cum arată lumina soarelui privită peste umerii tăi.

Gândește-te la mine când lumea vibrează violent. Fii egoist!

Alexandra-Alma Frîncu

(Marinescu),

clasa a IX-a,

C.N.L. „Zinca Golescu” Pitești

Folclor pe internet

Altă părere despre sare, zahăr și grăsimi

Europenii importau cantități imense de sare din Dacia, deși aveau și ei exploatare. De ce? Sarea lor era fără iod! Fără iod în alimentație e jale! „*Ca sarea în bucate*”, spune povestea, ca măsură a iubirii! Mesajul e mai actual ca niciodată! Dar l-au modificat!

Excesul de sare, zahăr și grăsimi, dăunează grav sănătății! Ăsta e avertisment medical! Nu Petre Ispirescu! Să luăm cuvânt cu cuvânt ! Exces, sare, zahăr. Ce înseamnă exces?

La prima citire, prea mult, dar raportat la masa corporală? Între corpul unui copil de 20 de kilograme și cel al unui adult de 120, e o marjă de eroare foarte mare, ca să pronunți exces, sau să recomanzi doar 2, 4 sau 6 g de sare pe zi. Între cel de la munte care bea apă puternic magnetizată și aproape pură și cel de la șes care primește apa cea mai infectă, cel de la munte va solubiliza și elimina mult mai repede substanțele! Și de fapt cui se adresează televiziunile cu aceste spoturi? Că nu suntem la fel! Suntem unici domnilor, cu organele noastre, cu metabolismul nostru, cu stilul de viață, cu totul, fiecare e unic în felul său!

Sarea?! Orice reacție a apei cu sarea produce căldură! Iar sarea formează principalul electrolit care, scos din sânge, reduce de 11 000 de ori viteza transferului informațional către creier!!! Hmm ! Intuiția îmi spune că ăsta e scopul lor: să devenim legume! La muncă și înapoi acasă, la televizor, unde ni se repetă zilnic prostiile astea: excesul de sare zahăr și grăsimi dăunează grav sănătății!

Dar excesul de medicamente, de exemplu? Nu e mai periculos? Ba da! Dar aduce profituri imense! La nivel mondial! Și e bine să ai multe legume în sistem ! Pentru ca legumele își plătesc taxele. La zi !

Amintiti-vă!: Ce face medicul prima dată în spital? Schimbă regimul alimentar, fără sare, adică taie legăturile informaționale cu creierul, ca să poată trimite medicamentele peste tot. Amorțește creierul pentru că altfel, acesta, ar reacționa imediat la chimicalele administrate! Ar declanșa alergii! Dar zahărul? Vorbim de zaharurile multiple din mierea de albine naturală! Glucoza participă direct la formarea acidului dezoxiribonucleic (ADN). Adică a evoluției dvs.! Vitalitatea dvs. și a copiilor dvs., atenția, concentrarea, focusarea, vin din zaharurile naturale! Și evoluția dv. Genetică!

Grăsimile?! Nivele joase ale colesterolului induse cu ajutorul medicamentelor, duc la apariția depresiei, a comportamentului violent, la sinucidere, creșterea riscului de infarct miocardic și, mai ales, la o slabă funcționare a sistemului imunitar. În trecut, cineva cu un regim alimentar ce conținea 300 mg de colesterol pe zi, cu un nivel HDL mediu de 35 mg pe decilitru de sânge, era considerat normal. Asta până când, cei de la OMS, au hotărât să schimbe normele! Să le coboare la 200! Imediat, au apărut 36 de milioane de „bolnavi” și 4,3 de miliarde de dolari pe an, câștig, dintr-un foc!

Între „știința” unora și intuiția lui strămoșească, ciobanul român a ales intuiția! Tot cu slănă, pită și pălincă trăiește! Cum ați vrea să crească oile, să lupte cu frigul, cu ploile sau cu urșii? Și cu cojocul de 40 de kilograme?

Tudor MUȘĂTESCU

Amintiri

Pe uliți a intrat Crăciunul cu coruri limpezi de copii...
În odăița mea tăcută ca o capelă mortuară
În care morții stau de veghe în racle de fotografii,
Pășesc încet, purtând în suflet a amintirilor povară.

E tot așa cum am lăsat-o... Aceiași sobă văruiată
În care jaru-ademeneste cu șerpi de foc o buturugă;
Aceleași scoarte pe divane și-aceiași Maică Prea-Slăvită
Din rama ei își pleacă ochii ca eu să mi-i ridic spre rugă.

Privesc cu ochii-nchiși, în vreme, vacanțele de altădată...
La gară, uite pe bunicul. Îl văd din tren după lulea...
Mă-mbrățișează... parcă plânge... și mâna mea înmănușată
Mi-o ia, și cum mi-o strânge, Doamne!... Mă doare și mă-ntreb: ce vrea?

A, știu. Mă ține să n-alunec... toți oamenii se dau în lături.
În dosul gării e-ntuneric. Un om îl bâjbăie și-l ceartă,
Un om care-a ieșit în fugă pe ușa cârciumii de-alături.
O! E Costache Surugiul... și cum duhnește-a țuică fiartă.

Cum zboară sania. Zăpada străluce-n razele de lună
Și duduie întreg pământul sub trapul cailor voinici
Costache își îndeasă cușma... (urechea cerului adună
Sudalme împletite ritmic cu trăsnete prelungi de bici.)

Ce cald e-acasă și obrații îmi ard ca focul, de săruturi,
Mă uit pe geam și bat din palme; cad fulgi ușori ca niște fluturi
Și mâine știu că în salonul închis cu grijă de bunica
Va fi un brad cu-atâtea daruri, cu-atâtea lucruri de nimic.

A nins de-o palmă toată noaptea și ninsă toată de făină
Anica – baba vrăjitoare – rotește bombănind, colacii
Și țipă ascuțit la mine, își scuiță-n sân și se închină,
Că am lăsat ușa deschisă și-au să răcească cozonacii.

Ce moale-i patul... nu e nimeni de pază, în odaia mea
Mă cred dormind... Ascult alături cum cântă mama la clavier
Și-aud tușind pe tata mare... Văd bradul îmbrăcat în fir
Și strâng în brațe somnoroase un ursuleț de catifea.

În curte se aude larmă și pași și bate de flăcăi,
Colindătorii-ncap să cânte și cum pătrunde melodia
De glasuri blânde și curate ca un concert de zurgălăi,
Îmi pare că afar-la geamuri îmi plânge-ncet copilăria

CUPRINS

- * Pag. 2 - E ceva de asuns (*Adrian Păunescu*)
- * Pag. 4 - Vremea colindelor
- * Pag. 6 - Hristos se naște... (Diac. *Ștefan Ardeleanu*)
- * Pag. 8 - Sărbătorile de iarnă - Tradiții și obiceiuri
- * Pag. 11 - Datini și obiceiuri în zona Carpaților de Curbură - comuna Siriu (Prof. dr. *Gheorghe Dihoru*; foto. Lucian Mănăilescu - pag. 12)
- * Pag. 17 - La mulți ani! (*Emil Proșcan*)
- * Pag. 18 - Fost-am la Paris (*Sergiu Gârbureac*; fotografii în text: Cristina Irian și Lucian Mănăilescu)
- * Pag. 37 - De la Ha la Z
- * Pag. 38 - Despre cel născut atunci, acolo - (versuri de *Adrian Botez*)
- * Pag. 40 - Gânduri de toamnă (*Emil Proșcan*; foto. L.M.)
- * Pag. 42 - Vizita bătrânului domn (*Mihai Batog Bujeniță*)
- * Pag. 50 - Stavridul cu colți de argint - parodie (*Laurențiu Ghiță*)
- * Pag. 51 - Oameni celebri - citate celebre
- * Pag. 52 - Colivarul (*Constantin Roșu - Pucu*)
- * Pag. 59 - Vitralii lirice - (*Alexandar Stoicovici*)
- Pag. 60 - 72 (Cenaclul Literar "Agatha Grigorescu Bacovia")**
- * Pag. 60 - Febra (*Emil Proșcan*)
- * Pag. 61 - Versuri (*Lucian Mănăilescu*)
- * Pag. 62 - Eseu împotriva abstractului (*Alexandra Comșa*)
- * Pag. 66 - Blaise Pascal (*Anca Elisei*)
- * Pag. 70 - Tablete lirice (*Ruxandra Dobre*)
- * Pag. 71 - Versuri (*Andreea Aprodu*)
- * Pag. 72 - Vrabia din ochi (*Alice Gugu*; grafică Leonard Țuclea)
- * Pag. 73 - Umor... de la Ha la Z
- * Pag. 74 - Bunicuța comunistă (*Mihaela Perciun*)
- Pag. 83 - 89 (Secvențe din desfășurarea editiei a IV-a a Concursului Național de Literatură "Agatha Grigorescu Bacovia")**
- * Pag. 83 - Cultura și tinerii (*Dan Puric*)
- * Pag. 87 - Mi-e dor (*Fănuș Neagu*)
- * Pag. 88 - Ceva bun de la viață (*Dan Pița*)
- * Pag. 90 - Traduceri din lirica universală (*Ion Roșioru*)
- * Pag. 94 - Îngerul cu o singură aripă (*Cristina Bindiu*)
- * Pag. 96 - Concertul (*Monica Rădulescu*; grafică Viorel Andronescu)
- * Pag. 99 - Trezirea (*Horia Andrei Cristescu*; foto. text L.M.)
- * Pag. 104 - *Carol I - "Testamentul meu"*
- * Pag. 106 - Ursul cu brânca tăiată (Text și fotografii L.M.)
- * Pag. 110 - Ultima noastră speranță (*Emil Proșcan*; foto. L.M.)
- * Pag. 111 - Versuri (*Mihai Nicolae*)

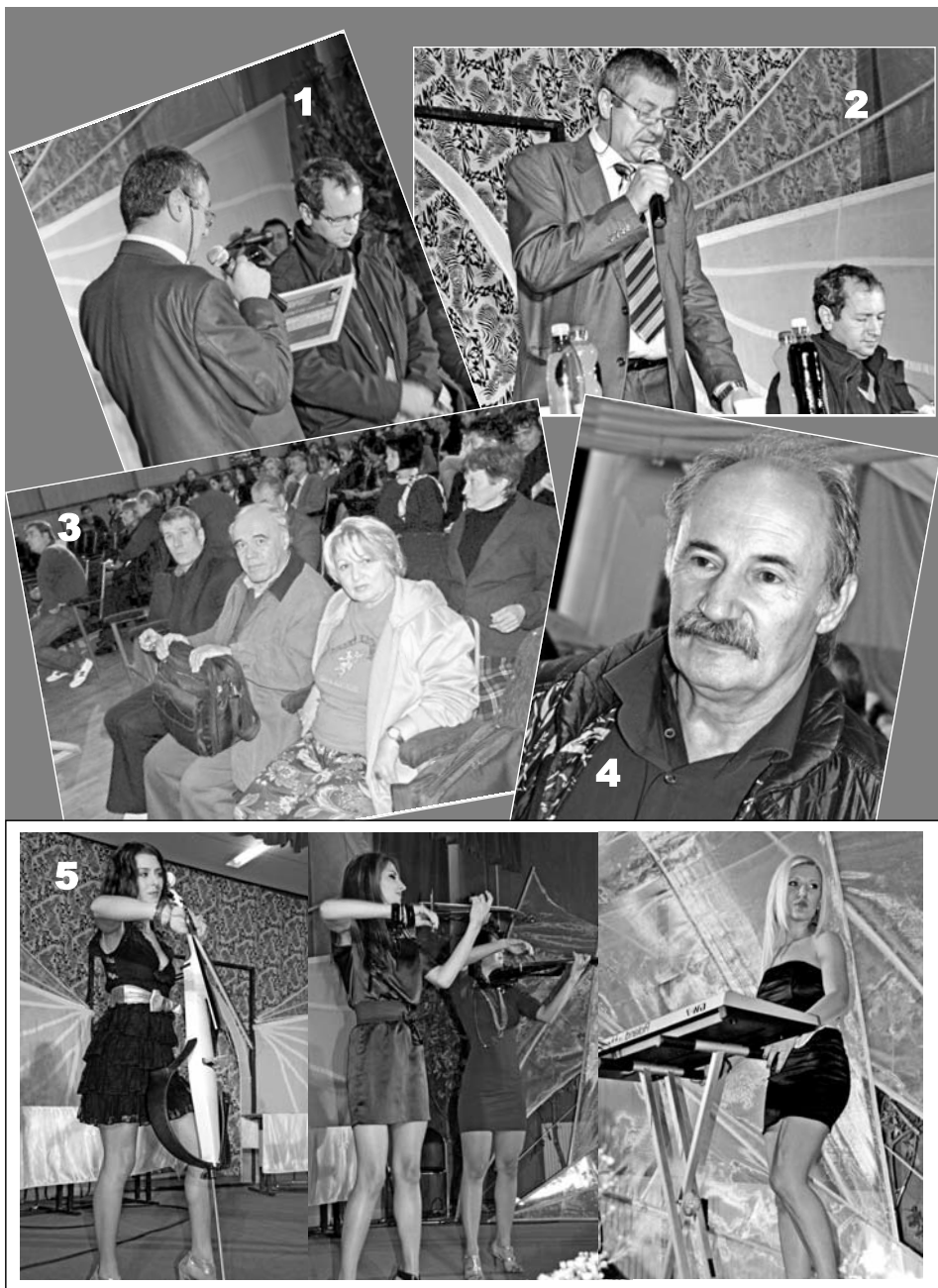

- * Pag. 112 - 54 de ani și-un flacon alb cu etichetă roz (*Constantin Piștea*)
- * Pag. 120 - Jurnal global (*Melania Cuc*)
- * Pag. 121 - Traduceri din poezia americană (*Liviu Ofileanu*)
- * Pag. 124 - Râsul carpatin (Caricatura din text: Alex Dimitrov)
- * Pag. 128 - Jurnalul unui agent de circulație (*Laurențiu Orășanu*; grafică pag. 136: Gelu Mureșan)
- * Pag. 140 - Poeme (*Aida Hancer*)
- * Pag. 143 - Nicolae Steinhardt, „Între lumi - dialoguri cu Nicolae Băciuț” (*Elena M. Câmpan*)
- * Pag. 145 - Knife Edge (*Paul Mihalache*; grafică Viorel Andronescu)
- * Pag. 149 - Legiunea de vrăbi - versuri (*Virgil Diaconu*)
- * Pag. 151 - Convalescență (*Sanda Mica*)
- * Pag. 154 - Atunci când cuvintele sunt lacrimi de rouă (Poeme de *Gheorghe Istrate*)
- * Pag. 156 - Darul (*Theodor Petre Lesenciuc*; foto.: Florea Ștefan)
- * Pag. 165 - Nostalgii lirico-umoristice (*George Topârceanu, Toma Caragiu, Geo Olteanu, Nicolae Paul Mihail, Ion Divița, Gheorghe Dănăilă, Stelian Ionescu*; caricaturi: Milică Ene)
- * Pag. 167 - Țața Marieta (*Cornel Diaconu*)
- * Pag. 170 - Camera lui Edi - poeme (*Carmen Dominte*)
- * Pag. 172 - Zina (*Florentina Loredana Dalian*)
- * Pag. 173 - Versuri (*Cristiana Maria Purdescu*)
- * Pag. 176 - Șapte zile (*Anca Irina Forgo*; foto. LM)
- * Pag. 179 - *Din gândurile matematicianului Grigore Moisil*
- * Pag. 180 - Poeme (*Andreea Teliban*; lucrare în sticlă Mihai Hlihor)
- * Pag. 182 - 365.496 (*Augustina Șiman*)
- * Pag. 185 - Vom fi zăpadă (*Emil Proșcan*)
- * Pag. 186 - Existențele fastuoase (Poeme de *Victoria Milesco*)
- * Pag. 188 - România văzută de mine (*Luiza Dihoru*)
- * Pag. 189 - Debut (*Alexandra Alina Frâncu*)
- * Pag. 190 - Folclor pe internet
- * Pag. 191 - Amintiri (*Tudor Mușatescu*)
- * Pag. 194 - 196 Concursul de literatură în imagini; coperti (foto. L.M.)
- * *Mulțumiri domnului Ovidiu Cameliu Petrescu, pentru materialele de pe internet furnizate în decursul anului 2010*

Ediția a IV-a a Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”

6

7

8

9

10

1. Marele actor Dan Puric primește diploma de onoare; 2. Emil Proșcan - cuvântul de deschidere; 3. Scriitorii Marin Ifrim, Florentin Popescu, Victoria Milescu; 5. Grupul **Amadeus**; 6. Dan Puric; 7. O sală arhiplină; 8. Scriitorul Gheorghe Neagu; 9. Se transmite în direct; 10. Scriitorii Mihaele Perciun, Florentin Popescu, Victoria Milescu; 11. Printre premianți: Carmen Dominte, Monica Rădulescu, Mihaela Perciun; 12. Un invitat de marcă - Ovidiu Cameliu Petrescu; 13. Virgil Diaconu, Mihaela Perciun, Victoria Milescu, Florentin Popescu.

* Almanah editat de **Asociația culturală "Agatha Grigorescu Bacovia"** - Mizil (președinte **Emil Proșcanu**)

* Selecție texte, îngrijire ediție și tehnoredactare **Lucian Mănăilescu**

